Č.j. ZD/07

Vyšší odborná škola, střední škola, jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky,
základní škola a mateřská škola MILLS, s.r.o.

náměstí 5. května č. 2
250 88 Čelákovice

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

79-01-C/01

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

s názvem

Větrník poznání a vědění

Platnost dokumentu od školního roku
2022/2023

……
PaedDr. Monika Volsich Montfortová
ředitelka školy

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY **4**

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY **5**

2.1 Úplnost, velikost, vybavení školy 5

2.2 Charakteristika pedagogického sboru 6

2.3 Dlouhodobé projekty 7

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU **9**

3.1 Zaměření školy 9

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie 11

3.3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 19

3.4 Vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků 21

3.5 Průřezová témata 23

4. UČEBNÍ PLÁN **80**

5. UČEBNÍ OSNOVY **83**

5.1 Český jazyk a literatura 84

5.2 Anglický jazyk 139

5.3 Německý jazyk 167

5.4 Matematika a její aplikace 181

5.5 Informatika 225

5.6 Člověk a jeho svět 249

5.6.1 Prvouka 249

5.6.2 Přírodověda 252

5.6.3 Vlastivěda 254

5.7 ČLOVĚK A SPOLEČNOST 280

5.7.1 Dějepis 280

5.8 Výchova k občanství 298

5.9 Člověk a příroda 314
5.9.1 Fyzika 315
5.9.2 Chemie 325
5.9.3 Přírodopis 334
5.9.4 Zeměpis 348
5.10 Umění a kultura 363
5.10.1 Hudební výchova 364
5.10.2 Výtvarná výchova 386
5.11 Člověk a zdraví 405
5.11.1 Výchova ke zdraví 406
5.11.2 Tělesná výchova 415
5.12 Člověk a svět práce 453
6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků 475
6.1 Stupně hodnocení a klasifikace na vysvědčení 476
6.2 Nástroje pro hodnocení a klasifikaci 477
6.3 Způsoby hodnocení 478
6.4 Výchovná opatření 482
6.5 Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 483

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Název školy
Vyšší odborná škola, střední škola, jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, základní škola a mateřská škola MILLS, s.r.o.

Adresa školy
Náměstí 5. května 2, 250 88 Čelákovice

Kontakty
tel.: 733 572 832
www.zs.mills.cz
vetrnik@mills.cz

IČO 25 09 78 81

Kapacita školy
100 žáků

Ředitelka školy
PaedDr. Monika Volsich Montfortová

Statutární zástupci
PaedDr. Monika Volsich Montfortová
PaedDr. Michaela Myšková

Základní škola
79-01-C/01

Název školního vzdělávacího programu
Větrník poznání a vědění

Platnost školního vzdělávacího programu
Od 1. 9. 2022

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost, velikost, vybavení školy

Základní škola Větrník vznikla jako další součást vzdělávací instituce MILLS zařazením do rejstříku škol ČR. Vzdělává žáky 1. stupně a 2. stupně v režimu úplném. Celková kapacita školy je 150 žáků, maximální počet žáků v třídě je 16.

ŠVP je vytvořen podle RVP pro základní vzdělávání. Jako soukromá škola se Větrník profiluje posílenou výukou cizích jazyků (angličtina od 1. ročníku a druhý cizí jazyk němčina od 7. ročníku) a dále větším důrazem na pohybové aktivity žáků, což se projevuje konkrétně třetí hodinou tělesné výchovy ve 3. – 6. roč., nepovinným předmětem Sportovní hry, plaveckým a lyžařským výcvikem, týdnem sportu apod.

Za největší přednost školy považujeme osobnosti učitelů, jejich vzdělání, kreativitu, schopnost učit se novým věcem a empatický přístup k žákům i jejich rodičům.

Škola MILLS, s. r. o. sídlí na základě nájemní smlouvy v budově CMC Graduate School of Business, a. s., původně budově Střední průmyslové školy v Čelákovicích. Z historie i současnosti budovy je patrné, že prostory jsou a vždy byly prvotně určené pro výuku a jsou k této činnosti maximálně uzpůsobeny a moderně vybaveny dle platných hygienických norem, zákonů a vyhlášek, tj. zejména dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolní základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 343/2009 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů.

Prostory pro základní školu byly nově zrekonstruovány a zkolaudovány v r. 2012.

Škola disponuje:

- učebnami počtem odpovídajícím schválené kapacitě školy, které jsou vybaveny ergonomických nábytkem
- speciální učebnou pro výpočetní techniku
- speciální učebnou pro hudební výchovu
- chemickou laboratoří
- zrekonstruovanou tělocvičnou
- zázemím pro učitele a sekretariátem školy
- internetovým připojením Wi-Fi, PC pro učitele
- interaktivními tabulemi
- zahradou pro relaxaci a konání školních akcí

Škola se řídí organizačním řádem školy, který byl stanoven s ohledem na hygienu, věk i potřeby žáků. Tento řád stanovuje pracovní a odpočinkový režim, režim vyučování, stravovací i pitný režim.

Vybavení učeben a ostatních prostorů školy odpovídá platným normám. V celé budově školy i v okolí školy je dodržován zákaz kouření a pití alkoholu a požívání škodlivých látek.

Žáci jsou chráněni před úrazy:

- pravidelnou kontrolou zařízení z hlediska bezpečnosti, revize elektrických přístrojů
- žáci jsou pravidelně a před každou mimoškolní akci poučování o bezpečnosti chování
- učitelé jsou proškolováni v oblasti BOZP a PO
- ve třídách je lékárnička, potřebné kontakty v případě úrazu jsou vyvěšeny ve třídě

a v přístupových prostorách školy

- učitelé i ostatní zaměstnanci školy jsou proškolováni v oblasti první pomoci

Pro školní družinu má škola od šk. roku 2020/2021 k dispozici dvě stálé učebny (podle počtu žáků) vybavené koberci, rozmanitým nábytkem a množstvím pomůcek a her k odpočinku i aktivnímu trávení volného času.

Škola má vlastní tělocvičnu. V tělocvičném kabinetu je uložené nářadí a náčiní.

Na vzhledu školy se výrazně podílejí sami žáci. Tvoří návrhy výzdoby chodeb a pak je i malují. V rámci jednotlivých projektů a hodin výtvarné výchovy a pracovního vyučování zdobí další prostory plošnými i prostorovými výrobky.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Kolektiv pedagogických pracovníků je kvalifikovaný v souladu se zákonem č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- Jako soukromá škola klademe velký důraz na osobnostní kvality učitele. Požadujeme zkušenosti s výukou, znalost moderních vyučovacích metod a ochotu dále se sebevzdělávat.
- Učitelé musí být schopni motivovat a diagnostikovat žáky, udržet jejich neformální kázeň, autoritu a současně ovládat komunikaci s rodiči jako klienty.
- S týmem spolupracují asistenti pedagoga, výchovný poradce a akreditované školské poradenské zařízení.

Každoročně se učitelé účastní vzdělávacích seminářů, absolvují letní školy, aby se zdokonalili ve své pedagogické odbornosti ve schopnosti týmové práce komunikačních dovednostech a strategiích apod..

Na škole působí výchovný poradce pro 1. a 2. stupeň. Pro žáky, kteří potřebují, zajišťujeme přítomnost asistenta. Škola vychází vstříc žákům se specifickými poruchami učení a chování, žákům nadaným, žákům se zdravotním znevýhodněním i postižením a žákům ze sociálně znevýhodněného prostředí.

2.3 Dlouhodobé projekty

Mezi pravidelné projekty a tradiční akce, které škola realizuje, patří:

škola v přírodě	žáci 1. stupně
sportovní týden	žáci 2. stupně
lyžařský kurz	pro zájemce 1. i 2. stupně
plavecký výcvik	pro žáky 1. stupně
lesní pedagogika	pro žáky 1. stupně
celoškolní projekty se zaměřením na ekologii a zdravý životní styl	pro žáky 1. i 2. stupně
Strašidla ve Větrníku	pro žáky 1. stupně a rodiče
Vánoční dílničky	pro žáky 1. stupně a rodiče
Vánoční akademie nebo jarmark	pro žáky 1. i 2. stupně
Velikonoční dílničky	pro žáky 1. stupně a rodiče
zahradní slavnost	pro žáky 1. i 2. stupně
kurz první pomoci ve spolupráci s VOŠ MILLS	pro zájemce
čteme dětem v MŠ Větrníček	žáci 1. stupně
Předškola	pro předškoláky
recitační soutěž	žáci 1. stupně
Větrnická notička - pěvecká soutěž	pro žáky 1. stupně (regionální soutěž)
obhajoba ročníkových prací	žáci 5. ročníku
obhajoba absolventských prací	žáci 9. ročníku

projekt BESIP - dopravní hřiště	žáci 1. stupně

Žáci dále pravidelně navštěvují naučné programy místní městské knihovny a keramickou dílnu. Účastní se celostátních soutěží (matematické, literární, sportovní apod.). Učitelé pečlivě vybírají z nabídky divadel, kin, výstav a jiných programů tak, aby navštívené akce byli pro žáky zajímavé a přínosné.

2.4 Spolupráce s rodiči a s dalšími partnery školy

O průběhu vzdělávání jsou rodiče pravidelně informováni prostřednictvím třídních schůzek (minimálně 3x ročně) a konzultací ve třech. Informace o činnosti školy jsou průběžně aktualizovány na webových stránkách a úřední desce. Průběžné informace o školním prospěchu získávají rodiče z e-žákovské knížky.

Škol je připravena spolupracovat s rodiči i v době mimořádných situací a v době distanční výuky, a to formou individuálních nebo společných konzultací on-line, aktuálně informovat a podporovat rodiče.

Rádi posilujeme spolupráci školy a rodiny formou nejrůznějších společných akcí, společnou návštěvou divadelních představení, besídky, výlety, exkurze, besedy apod.

Žáci jsou vedeni k otevřené, věcné a slušné komunikaci jak s učiteli, tak se všemi zaměstnanci školy. Smyslem je, aby si žáci utvářeli vlastní názor, aby se podílely na chodu školy a zapojovaly se do různých aktivit pořádaných školou.

Průběžně pořádáme Dny otevřených dveří pro rodiče budoucích žáků. Po dohodě s vyučujícím mohou rodiče jak stávajících, tak i budoucích žáků, zhlédnout otevřené vyučovací hodiny.

Mezi mnoha organizacemi a osobnostmi, se kterými spolupracujeme, vybíráme např.: Pedagogicko-psychologické poradny, Speciálně pedagogická centra, Ústav pro hospodářskou úpravu lesů – pobočka Stará Boleslav, Mateřská škola Větrníček, Vyšší odborná škola MILLS, Dům dětí a mládeže Čelákovice, Městská knihovna Čelákovice.

Školská rada

Ve škole pracuje školská, která má 3 členy s rovnoměrným zastoupením zástupců zřizovatele, pedagogů a zákonných zástupců nezletilých žáků školy.

Informace o svých aktivitách škola sděluje rodičům a další veřejnosti na webových stránkách http://www.mills.cz.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program byl zpracován v souladu s RVP pro ZV platným od 1. 9. 2021.

Umožňuje modifikaci vzdělávacího obsahu, rozsahu a zaměření výuky, metod práce a zařazení dalších podpůrných opatření pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných. Školní vzdělávací program není chápán jako uzavřený. Je otevřený novým podnětům a návrhům. Jeho další doplňování a vylepšování bude v podstatě nepřetržitým procesem v návaznosti na nové zkušenosti z výuky a vjemy z okolního světa.

3.1 Zaměření školy

Základní škola Větrník jako součást naší moderní vzdělávací instituce navazuje na mnohaletou zkušenost úspěšné existence vyšší odborné školy a střední odborné školy. Její koncepce vychází z požadavků současné dynamické společnosti a z přesvědčení, že kvalitní základní vzdělání je nezbytnou podmínkou pro úspěšný start do dalšího studia či praktického života 21. století. Uspět v životě, být spokojený profesně i sociálně vyžaduje kvalitní přípravu. Potřebná je schopnost komunikace na mnoha úrovních, a to nejen v mateřském jazyce, důležité je zdraví, fyzická kondice a celková zdatnost.

Žáky učíme a vzděláváme v málopočetných třídách s individuálním přístupem, důsledně, trpělivě, ale náročně, s úsměvem a v laskavém kolektivu.

Vytváříme prostředí, ve kterém se žáci budou cítit bezpečně a příjemně, oslovíme je a jejich rodiče klidnou rodinnou atmosférou malé školy, v níž není prostor pro šikanu, stres a nervozitu.

O zdravý psychosociální vývoj dětí dbá kolektiv pracovníků školy, a to v úzké spolupráci s rodiči, výchovným poradcem, v případě potřeby s dětským psychologem, logopedem či jiným odborníkem.

Specifikum školy VĚTRNÍK vychází především z projektu soukromé školy, která se zaměřuje na individuální přístup a vzdělávání žáků v málopočetných skupinách.

- malé vzdělávací skupiny (třídy) umožňují větší frekvenci zapojení žáků do procesu učení, častější procvičení látky v hodině, užší spolupráci učitel – žák,
- vedeme žáky k úzké spolupráci, k práci ve skupině, podporujeme kooperativní vyučování, týmovou spolupráci, vzájemnou pomoc, respekt a sounáležitost,
- učíme žáky získat takové znalosti a dovednosti, které jim umožní uspět v životě i dalším vzdělávání – získat základní studijní návyky (schopnost samostatné práce, soustředění, vyhledávání a získávání informací a hledání souvislostí)
- respektujeme rozdíly mezi žáky, a to v jejich intelektuální i sociální úrovni, snažíme se všem zprostředkovat informace na úrovni, odpovídající jejich schopnostem,

- podporujeme žáky nadané, kterým vytváříme maximální podmínky pro jejich nadprůměrný intelektuální rozvoj,
- spolupracujeme se Speciálním pedagogickým centrem a Pedagogicko-psychologickou poradnou,
- školní vzdělávací program naší základní školy klade velký důraz na rozšiřující výuku cizích jazyků. Anglický jazyk je vyučován již od 1. ročníku s dvouhodinovou dotací v rozsahu dvouletého cyklu, dále od 3. ročníku s tříhodinovou dotací v rozsahu tříletého cyklu, od 6. ročníku do 9. ročníku s tříhodinovou dotací. Další cizí jazyk s dvouhodinovou dotací od 7. ročníku do 9. ročníku.
- vedeme žáky k využívání IKT, využívání interaktivní tabule,
- podporujeme zavádění výpočetní techniky, v hodinách informatiky výuka směřuje na práci s programy, rozvíjení tvořivosti, vyhledávání a kritické hodnocení získaných informací.
- podporujeme žáky výtvarně, hudebně i tělesně nadané,
- všechny žáky vedeme ke zdravému životnímu stylu, zvyšování tělesné zdatnosti, aktivnímu pohybu,
- v odpoledních hodinách nabízíme žákům školní družinu, kde je podporována jejich kreativita, výtvarné a pracovní dovednosti, logické myšlení, literární výchova, zdravý sociální vývoj,
- Větrník nabízí také bohatou mimoškolní činnost, kde cílem školy je co nejširší zapojení žáků v oblastech sportovních, humanitních, technických a estetických,
- ke zdravému životnímu stylu patří i pobyt žáků o přestávkách na zahradě (v případě příznivého počasí) a dodržování pitného režimu,
- ve spolupráci s VOŠ MILLS vedeme žáky i vyučující k osvojování základů poskytování první pomoci a zdravovědy,
- v celé škole vytváříme prostředí vzájemné podpory, porozumění a tolerance.

Cíle školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program „Větrník poznání a vědění“ vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV, z analýzy možností školy (prostorové a materiální vybavení), složení a schopností pedagogického sboru, požadavků rodičů a navázání na tradice školy MILLS.

Hlavním cílem školního programu je, aby žáci:

- poznali a osvojili si strategie učení a byli motivováni pro celoživotní vzdělávání,
- byli podněcováni k tvořivému myšlení, logickému uvažování a ke schopnosti řešit problémy,
- vnímali jevy v souvislostech, využívali předchozích znalostí a dovedností a aplikovali je v praxi,

- dokázali vyhledávat informace a dále s nimi uměli pracovat,
- byli vedeni k všestranné, účinné a otevřené komunikaci,
- rozvíjeli schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých,
- byli utvářeni a projevovali se jako svobodné, zodpovědné osobnosti a zdravé individuality,
- uplatňovali svá práva, plnili své povinnosti a uměli převzít zodpovědnost za svá rozhodnutí
- měli potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací,
- rozvíjeli vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí, kde žijí, a k přírodě,
- získali pozitivní vztah ke svému fyzickému a duševnímu zdraví, aktivně ho chránili a byli za ně zodpovědní,
- byli tolerantní a ohleduplní k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám,
- byli schopni žít plnohodnotný život společně s ostatními lidmi,
- poznávali a rozvíjeli vlastní schopností v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovali je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. V rámci vzdělávacího procesu jsou uplatňovány všemi pedagogy.

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčových kompetencí, bude uplatňovat tyto výchovné a vzdělávací strategie:

A – Kompetence k učení	
Na konci základního vzdělávání žák	Společné výchovné a vzdělávací strategie
A1 vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení	učíme a využíváme metody RWCT modelujeme metody a strategie učení, rozvíjíme kritické myšlení vzorem učitele uskutečňujeme se žáky osobní SWOT analýzu jejich učení individuálně i v rámci třídy plánujeme učební proces maximalizujeme šance dosáhnout úspěchu individuálním přístupem vytváříme situace a zadáváme motivační a zajímavé úlohy, aby žáky učení bavilo; zadáváme zajímavé DCV

A2 vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě	zadáváme úlohy různými alternativními způsoby podporujeme nápady žáků rozvíjíme schopnost sebereflexe a reflexe učebního procesu rozvíjet u žáků dovednosti využívat metody a strategie efektivního učení zadáváme referáty, individuální či skupinové badatelské práce a miniprojekty zadáváme absolventské práce žákům 9. ročníku rozvíjíme schopnosti žákovské sebereflexe a dávat prostor k sebehodnocení žáka – využívat např. formativní hodnocení rozvíjíme schopnosti vyhledávat informace z nejrůznějších zdrojů, kriticky je posuzovat, vyhodnocovat, zpracovávat a využívat nabízíme žákům soutěže a olympiády hrajeme s žáky deskové strategické a logické hry rozvíjíme a podporujeme mezipředmětové vztahy pracujeme podle modelu E-U-R zadáváme terénní problémové úlohy v rámci výletů, vycházek, výukových programů, exkurzí, škol v přírodě
A3 operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy	
A4 samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti	
A5 poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich	

B – Kompetence k řešení problémů	
Na konci základního vzdělávání žák	Společné výchovné a vzdělávací strategie
B1 vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností	podporujeme práci ekotýmu, dětského parlamentu a řešitelských týmů při řešení problémových úloh ve vztahu ke škole uskutečňujeme celoškolní projekt nabízíme žákům soutěže podporujeme akce starších žáků pro mladší zapojujeme žáky do vybraných rozhodování školy využíváme principy problémového vyučování motivujeme žáky zadáváním úloh ze života zadáváme úlohy více způsoby a s více cestami řešení podporujeme sebehodnocení žáka nabízíme žákům individuální či skupinové badatelské práce vedeme žáky k obhajobě vlastní práce hrajeme simulační hry a uplatňovat metodu hraní rolí – modelujeme reálné životní situace a rozhodování vedeme žáky ke kritickému myšlení hrajeme s žáky deskové strategické a logické hry podporujeme účast žáků v různých olympiádách a soutěžích a následně s žáky rozebíráme jejich postupy a způsoby uvažování
B2 vyhledá informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému	
B3 samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy	
B4 ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů	
B5 kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí	

C – Kompetence komunikativní	
Na konci základního vzdělávání žák	Společné výchovné a vzdělávací strategie
C1 formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu	vedeme žáky k obhajobě vlastních prací a názorů podporujeme aktivní účast v projektech podporujeme práci v parlamentu, ekotýmu i v případných řešitelských týmech podporujeme vhodnou komunikaci verbální i nonverbální se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými využíváme prvky kooperativního učení komunikujeme s jinými školami využíváme při výuce efektivní komunikační techniky rozvíjíme dodržování pravidel efektivního naslouchání a efektivní diskuse využíváme práci s texty – ty následně reprodukovat, dramatizovat, … zadáváme absolventské práce v 9. ročníku vydáváme školní žákovský časopis vedeme žáky k přípravě a obhajobě prezentací, referátů, miniprojektů využíváme k informování a k prezentaci nástěnky a infopanely pořádáme školní výstavy a předváděcí akce pro veřejnost využíváme různé typy komunikačních prostředků
C2 naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje	
C3 rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění	
C4 využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem	
C5 využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi	

D – Kompetence sociální a personální	
Na konci základního vzdělávání žák	Společné výchovné a vzdělávací strategie
D1 účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce	zadáváme a podporujeme skupinovou a týmovou práci s rozdělenými rolemi + střídání rolí rozvíjíme techniky vedoucí k týmové spolupráci podporujeme vzájemnou pomoci při učení vedeme žáky k respektování dohodnutých pravidel (žáci se podílejí na jejich formulaci) využíváme ranní a závěrečné hodnotící kruhy (1. stupeň) vytváříme s žáky soubory třídních pravidel podporujeme sebehodnocení žáka rozvíjíme schopnost reflexe učebního procesu používáme konzultace ve trojici: učitel – rodič – žák využíváme třídních služeb k rozvoji odpovědnosti rozvíjíme u žáků schopnost pečovat o vzhled třídy a školy a schopnost rozpoznávat vandalismus a reagovat na jeho případné projevy vytváříme dobré vztahy k handicapovaným spolužákům
D2 podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá	
D3 přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají	
D4vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	

E – Kompetence občanské	
Na konci základního vzdělávání žák	Společné výchovné a vzdělávací strategie
E1 respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí	spolu s žáky vytváříme a dodržujeme třídní pravidla jdeme žákům osobním příkladem modelujeme a dramatizujeme se žáky reálné situace respektujeme individuální rozdíly mezi žáky ve třídě diskutujeme se žáky o vybraných tématech uskutečňujeme návštěvy kulturních akcí, divadel, výstav, tematicky zaměřené vycházky vyučujeme předmět etická výchova komunikujeme s obecním zastupitelstvem, navštívit MÚ pořádáme školní akce pro veřejnost (vystoupení, koncerty, jarmarky, výstavy, …) pořádáme brigády na úklid okolí zapojujeme se do různých happeningových akcí, případně se podílíme na jejich pořádání besedujeme s pamětníky realizujeme výukové programy s environmentálním zaměřením realizujeme preventivní programy, besedy s psychology, policií, pamětníky, odborníky zapojujeme se do sportovních soutěží a závodů
E2 chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu	
E3 rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka	
E4 respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit	
E5 chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti	

F – Kompetence pracovní	
Na konci základního vzdělávání žák	Společné výchovné a vzdělávací strategie
F1 používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky	zadáváme žákům praktické úlohy zpracováváme a realizujeme celoškolní plán k volbě povolání podporujeme žáky při volbě profesní orientace uskutečňujeme návštěvu na pracovním úřadě poskytujeme prostor pro objektivní sebehodnocení představujeme různá povolání besedou s pozvanými hosty navštěvujeme různé pracovní provozy připravujeme prodejní produkty a následně je prodáváme při jarmarku či posvícení učíme finanční gramotnost a využíváme k tomu aktivní metody, simulace, hry vedeme žáky k obhajobě absolventských prací nabízíme žákům práce na školní zahradě vedeme žáky k péči o živočichy a k vedení finančního deníku rozvíjíme u žáků odpovědnost a ohleduplnost vůči sobě, dalším lidem i prostředí učíme žáky plánovat si svoje povinnosti vedeme žáky k vytváření plánu vlastního rozvoje
F2 přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot	
F3 využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření	
F4 orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení	

G – Digitální kompetence	
Na konci základního vzdělávání žák	Společné výchovné a vzdělávací strategie
G1 ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít	vedeme žáky k vhodnému využívání digitálních technologií ve výuce, v domácí přípravě, v zapojení do života školy i do činnosti obce umožňujeme žákům, aby samostatně volili způsoby získávání dat a práce s nimi podle konkrétního zadání a účelu, v případě potřeby jim nabízíme vhodné zdroje, postupy a prostředky vedeme žáky k tomu, aby se vyjadřovali pomocí digitálních prostředků, k usnadnění a zefektivnění práce jim umožňujeme pravidelný kontakt s digitální technologií v různých pracovnách školy (PC pracovny, knihovna, osobní tablety) aktualizujeme pravidelně elektronické vybavení školy, aktualizujeme software a seznamujeme žáky s novými technologiemi (s přínosy i riziky) při práci s digitálními technologiemi předcházíme situacím, které ohrožují bezpečnost a zdraví žáků, seznamujeme žáky s etickým jednáním a s riziky sdílení informací v digitálním prostředí
G2 získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu	
G3 vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků	
G4 využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce	
G5 chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání	
G6 předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací vdigitálním prostředí jedná eticky	

3.3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Pro tyto žáky zpracovává škola individuální vzdělávací plán (IVP). Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů. Na základě stanovených podpůrných opatření pedagog přizpůsobuje své vzdělávací strategie.

PLPP

- zahrnuje zejména po
- pis obtíží a SVP žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu (viz příloha č. 3 vyhl. 27/2016)
- je sestavován třídním učitelem společně s učiteli ostatních vyučovacích předmětů za pomoci výchovného poradce.
- má písemnou podobu
- před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností
- s PLPP seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu je průběžně aktualizován a vyhodnocován v souladu s vývojem vzdělávacích potřeb žáka, a to nejpozději po 3 měsících od zahájení jeho realizace
- pokud podpůrná opatření nevedou k naplnění stanovených cílů, doporučí škola zákonnému zástupci žáka využití pomoci ŠPZ
- do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení ŠPZ poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě PLPP

IVP

- zpracovává se na základě doporučení ŠPZ a žádosti zákonného zástupce žáka (viz příloha č. 2 vyhl. 27/2016) ve spolupráci se ŠPZ a zákonným zástupcem žáka a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice
- je sestavován třídním učitelem společně s učiteli ostatních vyučovacích předmětů za pomoci výchovného poradce.

- má písemnou podobu
- před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností
- obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka, úpravy obsahu vzdělávání, jeho časové rozvržení, metody a formy výuky, hodnocení žáka, případně úpravu výstupů vzdělávání
- dále obsahuje jméno pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým škola spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáka je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka
- může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka
- s IVP jsou seznámeni všichni vyučující žáka, žák a zákonného zástupce (informovaný souhlas)
- ŠPZ ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu.

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami naše škola spolupracuje zejménaa se SPC Slunce, o.p.s., které provádí diagnostiku žáků přímo ve škole a poskytuje poradenské služby rodičům, a s dalšími ŠPZ. Spoluprací se ŠPZ je pověřen konkrétní pedagogický pracovník.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení ŠPZ a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče (např. logopedická intervence)

3.4 Vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí ŠPZ ve spolupráci se školou. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se ŠPZ zejména ke specifikům žákovy osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek zákonný zástupce žáka ŠPZ poskytne. Nadaným žákům lze v souladu s vývojem jejich školních dovedností rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený vzdělávacím programem nebo umožnit účast na výuce ve vyšším ročníku.

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle IVP, který vychází ze školního vzdělávacího programu, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zákonného zástupce žáka. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení ŠPZ na základě PLPP.

PLPP

- zahrnuje zejména popis schopností nebo dovedností nadaného žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu
- je sestavován třídní učitelem společně s učiteli ostatních vyučovacích předmětů za pomoci výchovného poradce.
- má písemnou podobu
- před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností
- s PLPP seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu je průběžně aktualizován a vyhodnocován v souladu s vývojem vzdělávacích potřeb žáka, a to nejpozději po 3 měsících od zahájení jeho realizace
- pokud podpůrná opatření nevedou k naplnění stanovených cílů, doporučí škola zákonnému zástupci žáka využití pomoci ŠPZ
- do doby zahájení poskytování podpůrných opatření indikovaných ŠPZ poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě PLPP

IVP

- zpracovává se na základě doporučení ŠPZ a žádosti zákonného zástupce žáka (viz příloha č. 2 vyhl. 27/2016) ve spolupráci se ŠPZ a zákonným zástupcem žáka a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice
- je sestavován v písemné podobě třídním učitelem ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a ŠPZ
- při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka
- obsahuje: závěry doporučení ŠPZ, závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a pedagogické diagnostiky, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka, případně vyjádření registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost, údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému žákovi, vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka, údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úpravu zkoušek, seznam doporučených učebních pomůcek, učebnic a materiálů, určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování péče o mimořádně nadaného žáka, personální zajištění úprav a průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a určení pedagogického pracovníka školy pro sledování průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a pro zajištění spolupráce se školským poradenským zařízením
- je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka
- může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka, může být zpracován i pro kratší období než je školní rok
- ŠPZ ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu
- s IVP jsou seznámeni všichni vyučující žáka, žák a zákonného zástupce (informovaný souhlas)

Při vzdělávání nadaných či mimořádně nadaných žáků naše škola spolupracuje s Menzou ČR a Pedagogickou fakultou UK Praha a pedagogové naší školy se vzdělávají v této problematice v rámci jejich DVPP. Nadaným a mimořádně nadaným žákům umožňuje naše škola předčasný nástup ke školní docházce. V rámci výuky se tito žáci mohou účastnit výuky jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy. Pedagogové se zaměřují u těchto žáků na obohacení vzdělávacího obsahu a zadávají jim specifické úkoly a projekty, podporují je při účasti na soutěžích.

3.5 Průřezová témata

Žijeme ve 21. století. Tedy v době, kdy svět působením lidských aktivit prochází velice dynamickým vývojem. Dávno už skončila doba, kdy syn k úspěšnému životu potřeboval pouze osvojení dovedností a znalostí svého otce. Dnešní dětská generace žije v úplně jiném světě než generace jejich rodičů v době svého dětství. Svět se mění, globalizuje a je třeba to nejen vnímat, ale být schopen také na tyto změny reagovat. Navíc je třeba si uvědomit, že každý jednotlivec je součástí tohoto světa, jeho stavem je ovlivňován a svými rozhodnutími naopak ovlivňuje jeho. Každý člověk má obrovský díl svobody a zároveň odpovědnosti za život svůj i za fungování lidské společnosti a celé planety.

Průřezová témata se svým integračním obsahem mají důležitou úlohu při formování postojů žáků a tím i celé jejich osobnosti. Velmi úzký je jejich vztah ke klíčovým kompetencím, které jsou definovány v RVP ZV.

Realizace průřezových témat má nezastupitelné místo při vzdělávání všech žáků a zvláště pak žáků, u kterých je upravován obsah a výstupy ze vzdělávání od 3. stupně podpůrných opatření. Průřezová témata obsahují silný výchovný aspekt a napomáhají osobnostnímu a charakterovému rozvoji těchto žáků, vytvářejí prostor pro utváření jejich postojů a hodnotového systému. Proto bude i při výuce těchto žáků kladen důraz především na kultivaci jejich postojů a hodnotových orientací. Nároky kladené na utváření vědomostí a dovedností těchto žáků budou vždy plně respektovat jejich individuální možnosti. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

Na naší škole jsou realizována několikerým způsobem:

1. **Integrace do jednotlivých vyučovacích předmětů** – viz tabulky s přehledy jednotlivých témat na následujících stranách

Realizace školních projektů
Školní projekty mohou být realizovány v rámci jednoho předmětu nebo mohou být celoškolní. Mohou se lišit i svým rozsahem – mohou být krátkodobé (dny až týdny), střednědobé (několik měsíců) či dlouhodobé (roční i víceleté). Projekty v rámci jednotlivých předmětů jsou plně v kompetenci jednotlivých pedagogů, v případě, že se jedná o rozsáhlejší projekt, jsou s ním seznámeni i ostatní pedagogové např. v rámci předmětových komisí. Celoškolní projekty jsou projednávány na pedagogických radách a je u nich vždy určen školní koordinátor.
Existují dva základní principy realizace celoškolních projektů

- pracuje se v rámci třídních kolektivů na dílčím tématu; výsledky jsou pak společně prezentovány a obhajovány na závěr projektu
- vznikají specializované týmy napříč ročníky, tým je veden jedním učitelem

2. **Exkurze, výukové programy, besedy, workshopy**

3. na podporu realizace průřezového tématu Environmentální výchova je zpracována **Dlouhodobá koncepce EVVO ve** škole a každoročně je zpracováván **Roční plán EVVO**, který obsahuje soubor konkrétních úkolů, odpovědností a termínů – tento program je každoročně vyhodnocován. Oba dokumenty jsou přílohou ŠVP.

4. Atmosféra a klima školy, prostor pro seberealizaci žáků, schopnost reagovat na konkrétní události, které se týkají školy i žáků, …

5. Osobní příklad učitele

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA					
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
1. Rozvoj schopností poznávání					
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění	AJ - osvojování slovní zásoby; Prv - smysly	AJ - osvojování slovní zásoby; Prv - smysly	AJ - osvojování slovní zásoby; Prv - smysly	AJ - osvojování slovní zásoby	AJ - osvojování slovní zásoby
cvičení dovedností zapamatování	AJ - osvojování slovní zásoby; průběžně ve všech předmětech	AJ - osvojování slovní zásoby; M - násobilka; ČJ - rozdělení hlásek	AJ - osvojování slovní zásoby; ČJ - vyjmenovaná slova; M - násobilka	AJ - osvojování slovní zásoby; ČJ - slovní druhy, vzory podst. jmen	AJ - osvojování slovní zásoby; ČJ - v podstatných jménech
řešení problémů	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
dovednosti pro učení a studium		práce se slovníky a encyklopediemi	práce se slovníky a encyklopediemi	práce se slovníky a encyklopediemi	projektové práce
2. Sebepoznání a sebepojetí					
já jako zdroj informací o sobě	Prv - rodina a já;	ČJ - slohové práce; Prv - člověk	ČJ - slohové práce; Prv - člověk	ČJ - slohové práce	ČJ - slohové práce
druzí jako zdroj informací o mně					
moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)	Prv - člověk, rodina; VV - projevy nálad, pocitů; HV - hra na tělo	Prv - člověk, rodina; ČJ - slohové práce; VV - projevy nálad, pocitů; HV - hra na tělo	Prv - člověk, rodina; ČJ - slohové práce; VV - projevy nálad, pocitů; HV - hra na tělo	ČJ - slohové práce; VV - projevy nálad, pocitů; HV - hra na tělo	ČJ - slohové práce
co o sobě vím a co ne	Prv - člověk, rodina; VV - projevy nálad, pocitů; HV - hra na tělo	Prv - člověk, rodina; ČJ - slohové práce; VV - projevy nálad, pocitů; HV - hra na tělo	Prv - člověk, rodina; ČJ - slohové práce; VV - projevy nálad, pocitů; HV - hra na tělo		ČJ - slohové práce

jak se promítá mé já v mém chování	Prv - člověk, rodina; VV - projevy nálad, pocitů; HV - hra na tělo	Prv - člověk, rodina; ČJ - slohové práce; VV - projevy nálad, pocitů; HV - hra na tělo	Prv - člověk, rodina; ČJ - slohové práce; VV - projevy nálad, pocitů; HV - hra na tělo	ČJ - slohové práce; VV - projevy nálad, pocitů; HV - hra na tělo	
můj vztah ke mně samé/mu	Prv - člověk, rodina; VV - projevy nálad, pocitů; HV - hra na tělo	Prv - člověk, rodina; ČJ - slohové práce; VV - projevy nálad, pocitů; HV - hra na tělo	Prv - člověk, rodina; ČJ - slohové práce; VV - projevy nálad, pocitů; HV - hra na tělo	ČJ - slohové práce; VV - projevy nálad, pocitů; HV - hra na tělo	
moje učení					
moje vztahy k druhým lidem	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
3. Seberegulace a sebeorganizace					
cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle	TV - kolektivní hry; formy skupinového vyučování	TV - kolektivní hry; formy skupinového vyučování	TV - kolektivní hry; formy skupinového vyučování	TV - kolektivní hry; formy skupinového vyučování	TV - kolektivní hry
organizace vlastního času, plánování učení a studia	Prv - režim dne	Prv - režim dne	AJ - psaní slovníčků	AJ - psaní slovníčků	AJ - psaní slovníčků
stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
4. Psychohygiena					
dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému					
sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích	formy skupinové práce, ranní a hodnotící kruhy	formy skupinové práce, ranní a hodnotící kruhy	formy skupinové práce, ranní a hodnotící kruhy	formy skupinové práce, ranní a hodnotící kruhy	formy skupinové práce
dobrá organizace času	Prv - režim dne	Prv - režim dne	Prv - režim dne		
dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.)	formy skupinové práce, ranní a hodnotící kruhy	formy skupinové práce, ranní a hodnotící kruhy	formy skupinové práce, ranní a hodnotící kruhy	formy skupinové práce, ranní a hodnotící kruhy	formy skupinové práce

hledání pomoci při potížích	ranní kruhy	ranní kruhy	ranní kruhy	ranní kruhy	
5. Kreativita					
cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality)	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	Inf - MS Word a Excel - vzhled stránky textu, tvorba tabulek
6. Poznávání lidí					
vzájemné poznávání se ve skupině/třídě	formy skupinové práce, ranní a hodnotící kruhy	formy skupinové práce, ranní a hodnotící kruhy	formy skupinové práce, ranní a hodnotící kruhy	formy skupinové práce, ranní a hodnotící kruhy	společné akce, školní výlety
rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech	vedení žáků k tolerování individuálních odlišností a různých postojů a postupů k řešení problémů ve všech předmětech	vedení žáků k tolerování individuálních odlišností a různých postojů a postupů k řešení problémů ve všech předmětech	vedení žáků k tolerování individuálních odlišností a různých postojů a postupů k řešení problémů ve všech předmětech	vedení žáků k tolerování individuálních odlišností a různých postojů a postupů k řešení problémů ve všech předmětech	vedení žáků k toleranci odlišností
chyby při poznávání lidí					
7. Mezilidské vztahy					
péče o dobré vztahy	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
tolerance a pohled na svět očima druhého	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	AJ - srovnání ČR a anglicky mluvících zemí; průběžně ve všech předmětech	adopce dítěte z Afriky - sbírka
lidská práva jako regulativ vztahů					
vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně

8. Komunikace					
řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“)	průběžně ve všech předmětech				
cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání					
dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)					ČJ - slohové práce, vyjadřování v běžných komunikačních situacích
dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů)					
komunikace v různých situacích (vysvětlování, žádosti, děkování, odmítání, informování, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání)					
asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci					
pravda, lež a předstírání v komunikaci					
9. Kooperace a kompetice					
rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.)	uplatňování skupinové práce ve všech předmětech	uplatňování skupinové práce ve všech předmětech	uplatňování skupinové práce ve všech předmětech	uplatňování skupinové práce ve všech předmětech	skupinová práce
rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence	uplatňování skupinové práce ve všech předmětech	uplatňování skupinové práce ve všech předmětech	uplatňování skupinové práce ve všech předmětech	uplatňování skupinové práce ve všech předmětech	skupinová práce

10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti					
- dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí (učební problémy vázané na látku předmětů, problémy v mezilidských vztazích, problémy v seberegulaci)	uplatňování skupinové práce ve všech předmětech	uplatňování skupinové práce ve všech předmětech	uplatňování skupinové práce ve všech předmětech	uplatňování skupinové práce ve všech předmětech	skupinová práce
11. Hodnoty, postoje, praktická etika					
- analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA				
1. Rozvoj schopností poznávání				
	6. ročník	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění	Průběžně ve všech předmětech; F - měření síly, pokusy s magnety a měření ostatních fyzikálních veličin, Tv , VkO - průběžně; ČJ - sloh: popis, vypravování, m.,lv.- průběžně; VV - průběžně; AJ - průběžně, Př - průběžně; HV - průběžně; M - des. čísla a početní operace	Průběžně ve všech předmětech; F - laboratorní práce a výpočty příkladů, Tv, VkO, M, Z, VkZ- trénink koncentrace, efektivní učení; ČJ - popis a vypravování; AJ - průběžně;NJ-průběžně, Vv – průběžně	Průběžně ve všech předmětech; AJ - průběžně, popis, vypravování; Vv - průběžně; Tv, M; VkO- smysly, optické klamy, cvičení na pozornost; Př- smysly; Ch - vlastnosti látek	Průběžně ve všech předmětech; AJ - průběžně; ČJ - skladba, básně, texty, výklad, výtah; M; PM; Př, Tv, VV, GV - průběžně;
cvičení dovedností zapamatování	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech; VkZ- rozvoj paměti krátkodobé a dlouhodobé	průběžně ve všech předmětech; VkO- paměť, hry na paměť; Př- mozek	průběžně ve všech předmětech
řešení problémů	průběžně ve všech předmětech, projekty	průběžně ve všech předmětech, projekty; D - vytváření historických map; průběžně, AJ, M - průběžně; VkO - řešení problémových situací; rozvoj kreativity a tvůrčího myšlení; projekty	průběžně ve všech předmětech; VkO- člověk jako osobnost, stres, korigování svého chování;	průběžně ve všech předmětech, projekty; AJ, GV - průběžně; ČJ - skladba, básně, texty, výklad, výtah, M, Př, Inf - průběžně; projekty; Ch - průběžně; Inf
dovednosti pro učení a studium	průběžně ve všech předmětech ; ČJ - výpisky, výtah, práce s informacemi, povinná četba, knihovna; Vv -průběžně; AJ - průběžně; Př -průběžně; M - průběžně; D - průběžně; projekty; Inf	průběžně ve všech předmětech ; D - osobní a skupinové projekty, průběžně; AJ, M - průběžně; VkZ- učební typ, analýza mého učení	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech ; AJ - průběžně; ČJ - skladba, básně, texty, výklad, výtah; M, Př, Inf, GV - průběžně; projekty; Inf

2. Sebepoznání a sebepojetí				
já jako zdroj informací o sobě	VkO- rodina, Tv - motorické testy, kontrola cvičení, analýza chyb, měření výkonů; ČJ - formy společenského styku, dopis, popis; Vv - průběžně	Nj-já a moje rodina; Tv - motorické testy, kontrola cvičení, analýza chyb, měření výkonů; ČJ - životopis; VkO - kam patřím (období lidského života, osobnost), život ve škole a vrstevnické skupině; VkZ- sebepojetí a sebepoznání, kdo jsem; VV - má vnitřní podoba	Nj- já a moje rodina; ČJ - životopis; Tv - motorické testy, kontrola cvičení, analýza chyb, měření výkonů; Př, M, Př, Inf - průběžně; VkO - člověk jako osobnost (duševní vlastnosti, jak se vidím já, já a moje pocity), PČ - průběžné téma sebepoznání a sebehodnocení, volba povolání; VV - autoportrét	AJ - volba povolání, Nj- já a moje rodina; ČJ - úvaha, životopis; M, Př, Tv, GV, Inf - průběžně ; VkO- moje budoucnost;
3. Sebepoznání a sebepojetí				
druzí jako zdroj informací o mně	VkO- rodina, život mezi lidmi; VkZ- vztahy ve dvojici, vztahy v komunitě; TV - motorické testy, kontrola cvičení, analýza chyb, měření výkonů; ČJ - formy společenského styku; VV - průběžně	VkO- život ve společnosti; VkZ- mezilidské vztahy, jak mě vidí ostatní; Tv - motorické testy, kontrola cvičení, analýza chyb, měření výkonů; ČJ - charakteristika popis; VV - postava	ČJ - diskuse; Tv - motorické testy, kontrola cvičení, analýza chyb, měření výkonů; PČ - průběžné téma sebepoznání a sebehodnocení; VkO- jak mě vidí ostatní;	Tv - motorické testy, kontrola cvičení, analýza chyb, měření výkonů, ČJ - tiskopisy, dotazníky; GV, M, Př - průběžně
moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty)	Tv - průběžně, ČJ - průběžně, Dv - průběžně; Vv - průběžně	Tv -průběžně; Čj - charakteristika sebe samého; Inf - hygiena práce s PC; AJ - témata Five senses, Your health; Vv - postava, portrét; VkO- dospívání; VkZ- dospívání, sexuální dospívání, sebevědomí	AJ - témata mezilidské vztahy, přátelství, povahové vlastnosti; Vv - postava, portrét; Tv; VkO- duševní vlastnosti, emoce, hodnoty, potřeby a zájmy; Př- anatomie a fyziologie člověka	AJ - témata osobnost, vyjadřujeme postoje a názory; ČJ - úvaha, životopis; Vv - postava, autoportrét; Tv
co o sobě vím a co ne	VkO- rodina; Tv - průběžně, ČJ - průběžně, Vv - průběžně	Tv - průběžně; ČJ - charakteristika sebe samého; VkZ - jak si lépe porozumět, konflikty v dospívání; VkO- období lidského života; Vv - postava	Tv - průběžně; Př - průběžně; VkO- člověk a osobnost, PČ - průběžné téma sebepoznání a sebehodnocení	Tv - průběžně; ČJ - úvaha, životopis; VKO- moje budoucnost
jak se promítá mé já v mém chování	VkO- život v rodině, život mezi lidmi; ČJ - průběžně; Vv - průběžně	VkO- období lidského života, kam patřím; VkZ- seberegulace	VkO- člověk a osobnost, vztahy mezi lidmi, chování v konfliktních situacích, PČ - průběžné téma sebepoznání a sebehodnocení	ČJ - úvaha, životopis;

můj vztah ke mně samé/mu	ČJ - průběžně; Vv - průběžně	VkO- dospívání; VkZ- sebevědomí; Vv - průběžně	VkO- sebepojetí, sebevědomí, seberegulace; Př - zdraví a nemoc, péče o zdraví; PČ - průběžné téma sebepoznání a sebehodnocení; Vv - průběžně	AJ - téma osobnost; ČJ - úvaha, životopis; Vv - průběžně; Vko- Volba povolání a SŠ
moje učení	ČJ - průběžně	VkZ- učební typ, analýza mého učení	PČ - průběžné téma sebepoznání a sebehodnocení	AJ - téma volba povolání
moje vztahy k druhým lidem	Průběžně ve všech předmětech; Tv - průběžně; VkO- život v rodině, život mezi lidmi, žili a žijí tu s námi; VkZ- vztahy ve dvojici, vztahy v komunitě; ČJ - průběžně; Vv - průběžně	průběžně ve všech předmětech; VkO- život ve společnosti, žují s námi; ; VkZ- mezilidské vztahy, empatie; Tv - průběžně; ČJ - popis kolektivu třídy; Vv - kamarádství; M, Př,, Inf - průběžně	VkO- člověk a osobnost (charakter, chování k druhým lidem); AJ - témata přátelství, mezilidské vztahy, povahové vlastnosti; M, Př, Tv, Inf - průběžně;	Tv- průběžně; ČJ - úvaha, životopis; M, Př, GV, Inf - průběžně; VkO- náboženská tolerance, extremismus a fanatismus
4. Seberegulace a sebeorganizace				
cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle	AJ - průběžně; Př - průběžně; HV - průběžně; ČJ - průběžně; Tv, M, Př - průběžně	ČJ - popis; VkO- člověk a osobnost; M, Tv, Př, Inf - průběžně	průběžně ve všech předmětech: kolektivní hry, skupinové vyučování, projekty; VkO- člověk a osobnost; ČJ - recitace textu, řečnická cvičení; PČ - průběžné téma sebepoznání a sebehodnocení; M, Tv, Př, Inf - průběžně	ČJ - úvaha, životopis; M, Tv, Př, GV, Inf - průběžně
organizace vlastního času, plánování učení a studia	VkZ- denní režim; Vv - průběžně; Inf	průběžně ve všech předmětech; VkZ- sebeorganizace; F - aktualizace hodin založená na vlastním zájmu; Nj- můj den, rozvrh hodin; Vv - průběžně; Inf	průběžně ve všech předmětech; F - aktualizace témat; PČ - akční plánování; individuální projekty; práce na projektech	průběžně ve všech předmětech; AJ - vyprávění o sobě, můj den; ČJ - úvaha, životopis, výklad, výtah, výpisky
stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech; ČJ - čím budu; Vv - průběžně;	VkO - akční plánování; individuální projekty; práce na projektech;	AJ-téma volba povolání; ČJ - úvaha, životopis, výklad, výtah, výpisky; Tvorba školního časopisu
5. Psychohygiena				
dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému	Tv - ZRTV; ČJ - literatura průběžně; Vv - průběžně	Tv - ZRTV; VkZ - život bez závislostí, VkZ- vztah k sobě samému Vv - průběžně	Tv - ZRTV; Př - pohybová a nervová soustava; PČ - sebepojetí	Tv - ZRTV; ČJ - úvaha, životopis;

sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích	průběžně ve všech předmětech: formy skupinové práce, projekty apod.; VkZ- stres; Čj - literatura průběžně;	průběžně ve všech předmětech: formy skupinové práce, projekty apod.; VkO- komunikace; VkZ- psychohygiena v sociálních dovednostech (zvládání stresu)	průběžně ve všech předmětech: formy skupinové práce, projekty apod.; ČJ - pravidla rozhovoru;	průběžně ve všech předmětech: formy skupinové práce, projekty apod.; ČJ - úvaha, životopis
dobrá organizace času	VkZ- denní režim; ČJ - jak se učit, osnova; VV - průběžně	VkZ- sebeorganizace; Vv - průběžně;	PČ - akční plánování	ČJ - výklad, výtah, výpisky;
dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění - relaxace, efektivní komunikace atd.)	průběžně ve všech předmětech; VkZ- stres a jeho vliv na zdraví, zdravý životní styl; ČJ - jak se učit	průběžně ve všech předmětech; Inf - relaxace a hygiena práce s počítačem; VkZ - život bez závislosti; předcházení a zvládání stresu	průběžně ve všech předmětech, projekty;	průběžně ve všech předmětech, projekty
hledání pomoci při potížích	průběžně ve všech předmětech; VkZ - krizová intervence	průběžně ve všech předmětech; VkZ- hledání pomoci při problémech, psychohygiena	průběžně ve všech předmětech; třídní hodiny; individuální konzultace; Nj- telefonní rozhovory	průběžně ve všech předmětech; AJ - společenské fráze; třídní hodiny; individuální konzultace
6. Kreativita				
cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality)	průběžně ve všech předmětech; Tv - sportovní hry, gymnastika; VkO - hry na téma rodina, já; AJ -průběžně; ČJ - tvořivé činnosti s literárním textem, sloh průběžně; Vv - průběžně; PČ - průběžně; projekty	průběžně ve všech předmětech; D - průběžně, skupinové projekty, AJ - průběžně; M - logické řady analogie; Vv - průběžně, experiment; projekty; Tv	průběžně ve všech předmětech; AJ - průběžně; D - průběžně, skupinové projekty; M - logické řady analogie; projekty; TV	průběžně ve všech předmětech; AJ - průběžně; D-průběžně ve skupinových projektech; ČJ - práce s textem, rozbor liter. díla; projekty; Tv
7. Poznávání lidí				
vzájemné poznávání se ve skupině/třídě	VkO - poznávací hry; AJ - průběžně; Př - průběžně; HV -průběžně; ČJ - popis osoby, Vv - portrét, vyjádření pocitů; projekty; školní výjezdní akce	průběžně ve všech předmětech; VkO- život ve společnosti, ve skupině, ve škole; VkZ- vrstevnická skupina; D - vytváření skupinových projektů; AJ - průběžně; M - průběžně při skupinová práci; Vv - kamarádství, postava, portrét; projekty; školní výjezdní akce (výlety, kurzy, …); Tv	průběžně ve všech předmětech; AJ - průběžně; Nj- průběžně, dialogy ve dvojicích; D- průběžně, skupinové projekty; M, Př, Inf - průběžně; projekty; školní výjezdní akce (výlety, kurzy, …), Tv	průběžně ve všech předmětech; AJ - průběžně; D-průběžně ve skupinových projektech; Př, M Inf - průběžně; ČJ - úvaha, životopis, projekty; školní výjezdní akce (výlety, kurzy, …); Tv

rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech	průběžně ve všech předmětech; vedení žáků k tolerování individuálních odlišností a různých postojů a postupů k řešení problémů ve všech předmětech; ČJ - popis osoby; Vv - portrét, vyjádření pocitů; PČ - průběžně;	vedení žáků k tolerování individuálních odlišností a různých postojů a postupů k řešení problémů ve všech předmětech; VkO- tolerance a respekt, rasová nesnášenlivost; Vv - kamarádství, postava, portrét	vedení žáků k tolerování individuálních odlišností a různých postojů a postupů k řešení problémů ve všech předmětech; VkO- stereotyp a předsudky; ČJ - LV Čechov, sloh - charakteristika lit. postavy;	vedení žáků k tolerování individuálních odlišností a různých postojů a postupů k řešení problémů ve všech předmětech; ČJ - úvaha, životopis
chyby při poznávání lidí	VkZ - osobní bezpečí; ČJ - popis osoby; Vv - portrét, vyjádření pocitů;	Vv - kamarádství, postava, portrét; VkO- tolerance a respekt, rasová nesnášenlivost	VkO- stereotyp a předsudky; AJ - přátelství, mezilidské vztahy, povahové vlastnosti;	AJ - témata osobnost, pocity, postoje; ČJ - úvaha, životopis
8. Mezilidské vztahy				
péče o dobré vztahy	průběžně ve všech předmětech; Tv - sportovní hry; VkO- život v rodině, život mezi lidmi, žili a žijí tu s námi, místo, kde žiji; ČJ - popis osoby; Vv - portrét; PČ - průběžně	průběžně ve všech předmětech; Tv - sportovní hry; VkO- kam patřím; VkZ- mezilidské vztahy; M, Př - průběžně; Vv - kamarádství, postava, portrét	průběžně ve všech předmětech; AJ - přátelství, mezilidské vztahy, povahové vlastnosti; VkO- osobnost, láska a manželství; M, Tv, Př - průběžně	průběžně ve všech předmětech; F - problémové úkoly ve skupinovém řešené; Tv - sportovní hry; GV, M, Tv, Př - průběžně, ČJ - diskuse
empatie, tolerance a pohled na svět očima druhého	průběžně ve všech předmětech; VkO- pravidla pomáhají žít spolu, pomáhají chránit, když se pravidla nerespektují, žili a žijí tu s námi; AJ - průběžně; Př - průběžně; ČJ - popis osoby, literární hrdina, čtenářský deník; PČ - průběžně; D - člověk a lidská společnost	průběžně ve všech předmětech; VkO- národnostní menšiny, kulturní rozmanitost; VkZ- empatie, tolerance a respekt ke druhým ČJ - příběhy psané životem; Vv - kamarádství, postava, portrét;	průběžně ve všech předmětech; VkO- osobnost, empatie, homosexualita, stereotypy a předsudky AJ - mezilidské vztahy, povahové vlastnosti, přátelství; D - skupinové projekty, průběžně	VkO- náboženská tolerance, extremismus a fanatismus; D - průběžně při vytváření skupinových projektů; ČJ - diskuse
lidská práva jako regulativ vztahů	průběžně ve všech předmětech; VkO- pravidla pomáhají chránit; D - nejstarší civilizace, první státy	průběžně ve všech předmětech; VkO- lidská práva	průběžně ve všech předmětech; VkO- Ústava, právní řád; D - vznik konstitučních monarchii v Evropě, vznik USA a Deklarace nezávislosti, Francouzské revoluce, rok 1848 v Evropě;	D - průběžně, vznik OSN, Helsinky 1975
vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)	průběžně ve všech předmětech; VkO - naše třída; AJ - průběžně, HV - průběžně; M, Př - průběžně	průběžně ve všech předmětech; ČJ - příběhy psané životem; AJ - průběžně; M, Př - průběžně; Vv - kamarádství, postava, portrét;	průběžně ve všech předmětech; F - řešení problémových úkolů ve skupinách; HV - průběžně; VkO- lidská práva; M, Př - průběžně	F - problémové úkoly , skupinové řešení; GV, M, Př - průběžně; ČJ - diskuse

9. Komunikace				
řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků, specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“)	průběžně ve všech předmětech; Z - počasí, pozorování v terénu, ČJ - formy společenského styku; Vv - rozhovor barev, umění jako prostředek komunikace	průběžně; Vv - rozhovor barev, umění jako prostředek komunikace	průběžně ve všech předmětech; ČJ - řečnická cvičení, diskuse, rozhovor, neverbální komunikace; PČ - přijímací pohovor; VkO empatie; Vv - umění jako prostředek komunikace	průběžně ve všech předmětech; ČJ - diskuse, řečnická cvičení; Vv - umění jako prostředek komunikace
cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání	průběžně ve všech předmětech;	průběžně ve všech předmětech;	průběžně ve všech předmětech;	průběžně ve všech předmětech;; ČJ - diskuse, řečnická cvičení;
dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)	průběžně ve všech předmětech; Tv - průběžně; AJ - průběžně, HV - průběžně; ČJ - formy společenského styku; průběžně v improvizaci i interpretaci, verbální i neverbální vyjadřování	průběžně ve všech předmětech; VkO- komunikace; Tv - průběžně; ČJ - rozhovor; AJ průběžně;	průběžně ve všech předmětech; AJ - průběžně; TV	průběžně ve všech předmětech; Tv- průběžně; ČJ - diskuse, řečnická cvičení, projev, proslov, přednáška; sociálně komunikační dovednosti;
dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů)	průběžně ve všech předmětech; AJ - průběžně; ČJ - formy společenského styku; M, Př - průběžně	průběžně ve všech předmětech; VkZ- komunikace, naslouchání, dialog; VkO- komunikace; ČJ - rozhovor; AJ - průběžně; M, Př - průběžně	průběžně ve všech předmětech; ČJ - řečnická cvičení, diskuse, rozhovor, neverbální komunikace; VkO - pravidla dialogu; AJ -průběžně; M, Př - průběžně; Inf - e-mail; chat, facebook;	ČJ - diskuse, řečnická cvičení, projev, proslov, přednáška; M, Př - průběžně
komunikace v různých situacích (vysvětlování, žádosti, děkování, odmítání, informování, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání)	průběžně ve všech předmětech; Tv - průběžně; AJ - průběžně; ČJ - formy společenského styku, průběžně v improvizaci i interpretaci; projekty	průběžně ve všech předmětech; VkO- komunikace, asertivní chování; VkZ- komunikace; D - obhajoba osobních a skupinových projektů, průběžně; AJ - průběžně; projekty; Tv	VkO- chování se v konfliktních situacích; ČJ - řečnická cvičení, diskuse, rozhovor, neverbální komunikace; Tv	Tv - průběžně; ČJ - diskuse, řečnická cvičení, projev, proslov, přednáška; projekty

asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci	VkZ - osobní bezpečí; ČJ - formy společenského styku; průběžně v improvizaci i interpretaci	VkO- komunikace, asertivita a agresivita, manipulace- reklama, masmédia; VkZ- efektivní komunikace, asertivita, bezpečné chování- masmédia, manipulativní reklama	ČJ - řečnická cvičení, diskuse, rozhovor, neverbální komunikace; VkO - asertivita	ČJ - diskuse, řečnická cvičení, projev, proslov, přednáška; VkO- sekty
pravda, lež a předstírání v komunikaci	ČJ - formy společenského styku, průběžně v improvizaci i interpretaci	VkO- komunikace	ČJ - řečnická cvičení, diskuse, rozhovor, neverbální komunikace; , PČ - testy empatie a EQ	ČJ - diskuse, řečnická cvičení, projev, proslov, přednáška; sociálně komunikační dovednosti
10. Kooperace a kompetice				
rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.)	Tv - Sportovní hry, soutěže, pohybové hry; Z - skupinová práce - přírodní krajiny a jejich využití, světové oceány; Vv - skupinové projekty	Tv - Sportovní hry, soutěže, pohybové hry; F - Archimediáda; Vv - skupinové projekty; M, Př - skupinová práce; GV - průběžně	ČJ - průběžně při skupinové práci; Tv - sportovní hry, soutěže, pohybové hry; M, Př - skupinová práce - průběžně; F - fyzikální olympiáda; PČ - vedení organizace; Z - oblasti Evropy - skupinová práce; GV - kooperace; Vv - skupinové projekty; GV - průběžně; GLOBE	Tv - Sportovní hry, soutěže, pohybové hry; F - Fyzikální olympiáda; ČJ - diskuse, řečnická cvičení, projev, proslov, přednáška; Vv - skupinové projekty; GV - průběžně
rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence	Tv - Sportovní hry, soutěže, pohybové hry; Z - skupinová práce - přírodní krajiny a jejich využití světové oceány; ČJ - formy společenského styku; Dv - průběžně v improvizaci i interpretaci; Vv - skupinové projekty; Př - týmová spolupráce	VkZ- kooperace v různých situacích; D - průběžně při vytváření skupinových projektů; M - průběžně při skupinová práci; Vv - skupinové projekty; Př - týmová spolupráce; Tv	D - průběžně při vytváření skupinových projektů; Z - skupinová práce - regiony ČR, místní region; Vv - skupinové projekty; Tv	D - průběžně při vytváření skupinových projektů; ČJ - diskuse, řečnická cvičení, projev, proslov, přednáška; sociálně komunikační dovednosti; Vv - skupinové projekty; GV - průběžně; Tv

11. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				
dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí (učební problémy vázané na látku předmětů, problémy v mezilidských vztazích, problémy v seberegulaci)	průběžně ve všech předmětech; ČJ - formy společenského styku; PČ - průběžně; projekty; mezinárodní projekty	průběžně ve všech předmětech; D - průběžně při vytváření skupinových projektů; projekty; mezinárodní projekty;	průběžně ve všech předmětech; projekty; D - průběžně při vytváření skupinových projektů; M, projekty Ecoschool;	průběžně ve všech předmětech; D - průběžně při vytváření skupinových projektů; GV - průběžně; mezinárodní projekty; M,
12. Hodnoty, postoje, praktická etika				
analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí	průběžně ve všech předmětech; ČJ - formy společenského styku; průběžně v improvizaci i interpretaci, veřejná vystoupení	průběžně ve všech předmětech; VkO - práva a povinnosti občanů;	průběžně ve všech předmětech; ČJ - průběžně při rozborech lit. děl; VkO - hodnoty, sebepoznání, právo	průběžně ve všech předmětech; VkO - podnikatelská etika; ČJ - diskuse, řečnická cvičení, projev, proslov, přednáška;
vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.	průběžně ve všech předmětech; M, Př - průběžně	průběžně ve všech předmětech; Tv - role rozhodčí, organizátora; M, Př, Inf - průběžně	průběžně ve všech předmětech; ČJ - průběžně při rozborech lit. děl; Tv - role rozhodčí, organizátora; PČ - požadavky na jednotlivé profese; M, Př - průběžně	průběžně ve všech předmětech; Tv - role rozhodčí, organizátora; M, Př, Inf - průběžně
dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne	průběžně ve všech předmětech; VkZ - osobní bezpečí; ČJ - formy společenského styku; průběžně v improvizaci i interpretaci	průběžně ve všech předmětech; VkZ - role otce a matky, odpovědný sex, péče o dítě	průběžně ve všech předmětech; ČJ - průběžně při rozborech lit. děl	průběžně ve všech předmětech; VkO - podnikatelská etika; ČJ - diskuse, řečnická cvičení, úvaha; sociálně komunikační dovednosti

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA					
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
1. Občanská společnost a škola					
škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
formy participace žáků v životě školy a místní komunity, význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy (žákovských rad či parlamentů)					
spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci					
2. Občan, občanská společnost a stát					
občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (tj. znalý svých práv a povinností, schopný je aktivně uplatňovat, přijímající odpovědnost za své postoje a činy, angažovaný a zainteresovaný na zájmu celku)					
práva a povinnosti jednotlivce (občana) a Listina základních práv a svobod					
úloha občana v demokratické společnosti				Vl - stát a státní činitelé	
základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost, vláda zákona)					Vl - státoprávní uspořádání ČR

principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, o dorozumívání a nedorozumění, zdroje konfliktů)	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	AJ - srovnání ČR a anglicky mluvících zemí; průběžně	
3. Formy participace občanů v politickém životě					
volební systémy a demokratické volby; politika a parlamentní, krajské a komunální volby; obec jako základní jednotka samosprávy státu					Vl - ČR demokratický stát
společenské organizace a hnutí					
4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					
demokracie jako protiváha diktatury a anarchie				Vl - náš stát	Vl - ČR demokratický stát
principy demokracie	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
základní kategorie: spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka					
význam Ústavy jako základního zákona země					
demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA				
	6. ročník	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
1. Občanská společnost a škola				
škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole	F - laboratorní práce, společenství a aktivní zapojení v kolektivu; , průběžně; AJ - průběžně; M, Př - průběžně, HV - průběžně; VkO a PČ - průběžně; D - první státy; mezinárodní projekty; Dětský parlament	VkO - naše škola; F - laboratorní práce a frontální pokusy; ČJ - průběžně; AJ - průběžně; M, Př, Inf - průběžně; mezinárodní projekty; Dětský parlament	ČJ - Život Konstantinův, dílo JAK; F - laboratorní práce; Pč - možnosti studia na SŠ - jejich profil; M, Př, Inf - průběžně; mezinárodní projekty; Dětský parlament	F - laboratorní práce; M, Př, GV, Inf - průběžně; mezinárodní projekty; Dětský parlament
způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy	M - matematické hry; VkO a PČ - průběžně; mezinárodní projekty	VkO - naše škola, volby do školního parlamentu, o lidských právech průběžně; ČJ - průběžně; M, Př, Inf - průběžně; mezinárodní projekty	Pč - možnosti studia na SŠ - jejich profil, účast na činnosti školního parlamentu; VkO- člověk ve státě, volby; M, Př, Inf - průběžně	účast na činnosti školního parlamentu; M, Př, GV, Inf - průběžně; mezinárodní projekty
formy participace žáků v životě školy a místní komunity, význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy (žákovských rad či parlamentů)	školní žákovský parlament; projekty; mezinárodní projekty	VkO - naše škola; školní žákovský parlament; ČJ - průběžně; RV - atmosféra v naší třídě; projekty; mezinárodní projekty; Tvorba školního časopisu	školní žákovský parlament; Pč - možnosti studia na SŠ - jejich profil; projekty; Tvorba školního časopisu	školní žákovský parlament; projekty; mezinárodní projekty; Tvorba školního časopisu
spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci	projekty; VkO- místo, kde žiji	projekty; VkO - naše škola; ČJ - průběžně	Pč - možnosti studia na SŠ - jejich profil; projekty	projekty

2. Občan, občanská společnost a stát				
občan jako odpovědný člen společnosti (tj. znalý svých práv a povinností, schopný je aktivně uplatňovat, přijímající odpovědnost za své postoje a činy, angažovaný a zainteresovaný na zájmu celku)	VkO - život mezi lidmi; pravidla pomáhají žít spolu, pravidla pomáhají chránit (lidská práva), když se pravidla nerespektují (šikana, násilí na dětech)naše obec, naše vlast, národnost, občanství; , Deklarace práv dítěte; Dětský parlament	VkO - národ, vlast, stát, ve kterém žiji, občan, vznik státu, vlastenectví; o lidských právech; práva a povinnosti občanů; kdo nás proslavil, české památky na seznamu UNESCO; Dětský parlament	ČJ - národní obrození, dílo Borovského, Stendhala, Gogola; VkO - Ústava ČR, Listina základních práv a svobod, Deklarace práv dítěte; Dětský parlament	Dětský parlament
práva a povinnosti jednotlivce (občana) a Listina základních práv a svobod	VkO - život mezi lidmi; pravidla pomáhají žít spolu, pravidla pomáhají chránit (lidská práva), když se pravidla nerespektují (šikana, násilí na dětech)	VkO - typy států, práva a povinnosti občanů	VkO - člověk ve státě, Ústava ČR, Listina základních práv a svobod, právní řád ČR; Deklarace práv dítěte, Charta 77, nedemokratické státy;	VkO- extremismus, fanatismus
úloha občana v demokratické společnosti	D - počátky lidské civilizace;	VkO - demokratický a totalitní stát, volby, 3 složky státní moci	VkO - člověk ve státě, péče o demokracii, cenzura	
základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost)	D – počátky lidské civilizace, funkce prvních států	VkO - demokratický a totalitní stát	VkO - volby, státní moc, péče o demokracii, cenzura; Z - politický zeměpis - dělení států	
principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)	VkO - národnostní menšiny	VkO - žijí s námi, národnostní menšiny	VkO -člověk mezi lidmi, rasismus, xenofobie, antisemitismus , homosexualita; Z - politický zeměpis - obyvatelstvo;	Z - obyvatelstvo ČR; VkO- člověk a náboženství, extremismus a fanatismus

3. Formy participace občanů v politickém životě				
volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu	VkO - naše obec a kraj, volby obecní	VkO - volební systém, parlament, M - procento a diagramy	VkO - člověk ve státě, demokracie, politické strany, sestavování vlády	VkO - mezinárodní spolupráce, světové organizace
společenské organizace a hnutí	VkO- život v obci, EU	VkO - problémy modré planety, kulturní bohatství, kam patřím- společenské skupiny	ČJ - společenský život v době NO; VkO -politické strany, člověk mezi lidmi, aktuální události průběžně, UNICEF;	VkO - aktuální události průběžně, mezinárodní organizace;
4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				
demokracie jako protiváha diktatury a anarchie	D - nejstarší civilizace	VkO - demokracie, totalita, diktatura, anarchie	VkO - mezilidské vztahy, stát- jeho funkce a typy, demokracie, Ústava, politické strany, právo v každodenním životě, protiprávní jednání, kriminalita vč. korupce, obrana státu	
principy demokracie	VkO- volby v obci, kraji; EU; Žákovský parlament	VkO- já a společenský systém, ČR, o lidských právech, masmédia; Žákovský parlament	VkO - demokracie, totalita, diktatura, anarchie, Žákovský parlament	GV - vztahy mezi státy; Žákovský parlament
základní kategorie: spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka	VkO - pravidla mezi lidmi	D - Jiří z Poděbrad; VkO- život ve společnosti, pravidla chování, lidská práva	Pč - pracovní právo; VkO - demokracie, Ústava. Právní řád, protiprávní jednání	VkO- charakter
význam Ústavy jako základního zákona země			VkO - Ústava ČR, Právní řád ČR	
demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti	Dětský parlament; VkO- život v rodině, žijí tu s námi, pravidla mezi lidmi, život v obci (kraji, státu)	Dětský parlament; VkO- život ve společnosti, komunikace, já a společenský systém, globální problémy	VkO - partnerství, vztahy mezi lidmi, řešení konfliktu, xenofobie, tolerance, demokracie; Žákovský parlament	VkO -člověk a náboženství, mezinárodní spolupráce; Žákovský parlament

3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH					
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
1. Evropa a svět nás zajímá					
rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa	Prv - moje prázdniny, ČJ - slohové práce	Prv - moje prázdniny, ČJ - slohové práce	Prv - moje prázdniny, ČJ - slohové práce	ČJ - slohové práce	ČJ - slohová práce moje prázdniny
místa, události a artefakty blízkého okolního prostředí mající původ či vztah k Evropě a světu					Vl - Rakousko, Německo, Polsko, Slovensko,
naši sousedé v Evropě				Vl - naše republika a sousední státy	Vl - ČR v Evropě
život dětí v jiných zemích	ČJ - literární texty	ČJ - literární texty	ČJ - literární texty	AJ - srovnání ČR a anglicky mluvících zemí; ČJ - literární texty	Vl - svět
lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy	HV - zpěv písní; ČJ - literární texty, AJ - písně a tradice	HV - zpěv písní; ČJ - literární texty, AJ - písně a tradice	HV - zpěv písní; ČJ - literární texty, AJ - písně a tradice	HV - zpěv písní; ČJ - literární texty, AJ - písně a tradice	HV - zpěv písní
2. Objevujeme Evropu a svět					
naše vlast a Evropa				Vl - naše republika a sousední státy	Vl - ČR v Evropě, Evropa - EU
evropské krajiny					Vl - Evropa
Evropa a svět					Vl - Evropa
mezinárodní setkávání					Vl - Evropa
státní a evropské symboly				Vl - naše republika	Vl - ČR v Evropě
Den Evropy					Vl - Evropa
život Evropanů a styl života v evropských rodinách					Vl - Evropa
životní styl a vzdělávání mladých Evropanů					

3. Jsme Evropané					
kořeny a zdroje evropské civilizace				Vl - historie do Josefa II.	Vl - svět, kontinenty
Evropská integrace					Vl - EU
instituce Evropské unie a jejich fungování;					Vl - EU
klíčové mezníky evropské historie					
čtyři svobody a jejich dopad na život jedince					
co Evropu spojuje a co ji rozděluje					Vl - EU
mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže					EU

3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH				
	6. ročník	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
1. Evropa a svět nás zajímá				
rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa	ČJ - vypravování, popis; VkO- rodina, žiji v Evropě a ve světě; VkZ- rodina	ČJ - jsme částí Země	ČJ - zážitky z prázdnin	ČJ - úvaha
místa, události a artefakty blízkého okolního prostředí mající původ či vztah k Evropě a světu	F - veličiny, měření -historie + mezinárodní využití; VkO - památky v okolí - keltské opidum; D - počátky evropské civilizace - Keltové; Projekt Náš region	D - průběžně, osobní a skupinové projekty; AJ témata: The British, Scottland, Ireland, The Vikings; Projekt Náš region	ČJ - ukázky evropských literatur; F - vynálezci, jednotky; M - aritmetický průměr; Projekt Náš region	F - mezinárodní využívání; jednotek; Projekt Náš region
naši sousedé v Evropě	VkO - lidská práva, národnostní menšiny; Vv- zážitky z prázdnin	VkO- národnostní menšiny, rasová nesnášenlivost; D - průběžně, osobní a skupinové projekty; M - diagramy; Vv- zážitky z prázdnin; Nj	ČJ - ukázky evropských literatur, M - aritmetický průměr; Z - evropské organizace, střední Evropa; Vv - zážitky z prázdnin; D - průběžně; Aj - reálie anglofonních zemí; HV - tvorba evropských skladatelů; Nj	VkO - Evropská unie-členské státy; Z - poloha ČR; ČJ - úvaha, novinové články, literární texty, cestopisy, reportáže; Vv - zážitky z prázdnin, nejvýznamnější představitelé evropské a světové literatury; Nj
život dětí v jiných zemích	VkO- šikana, dětská práva, náhradní rodinná péče; ČJ - vypravování, popis; Vv - zážitky z prázdnin; Aj - chat na Internetu; Eco	AJ - základní reálie Anglie, Skotska, Irska; Př - světové ekosystémy; Vv - zážitky z prázdnin; Projekt Ecoschool; Nj; VkO- o lidských právech	Pč - dětská práce; Projekt ENO - průběžně; Vv - zážitky z prázdnin; Projekt Ecoschool; Nj	Projekt Ecoschool; Nj
lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy	Pč - průběžně; ČJ - lidová slovesnost, vypravování, popis; Vv - tradiční zvykoslovné předměty, HV - lidové písně průběžně	Čj - lidová slovesnost; Vv - tradiční zvykoslovné předměty, Aj - reálie anglofonních zemí; Nj	ČJ - ukázky evropských literatur; Z - obyvatelstvo Evropy; Projekt ENO - průběžně; Vv - tradiční zvykoslovné předměty; D - průběžně; Aj - reálie anglofonních zemí ;Nj	ČJ - lidová slovesnost, vypravování, nejvýznamnější představitelé evropské a světové literatury; Vv - tradiční zvykoslovné předměty; D -průběžně; Aj - reálie anglofonních zemí; Nj
2. Objevujeme Evropu a svět				

naše vlast a Evropa	AJ - téma: The Czech Republic; VkO- žiji v Evropě, začlenění ČR do EU	D - průběžně, osobní a skupinové projekty; M - procenta	D - průběžně, HV - státní hymny	D - průběžně; VkO- mezinárodní spolupráce, EU
evropské krajiny	ČJ - popis; Vv - zážitky z prázdnin	AJ - základní reálie Anglie, Skotska, Irska; Př - světové ekosystémy; Vv- zážitky z prázdnin	Z - obyvatelstvo, oblasti Evropy; Vv - zážitky z prázdnin	Př - světové ekosystémy; Vv - zážitky z prázdnin
Evropa a svět	D - průběžně;	D - průběžně	D - průběžně	D - průběžně; VkO- mezinárodní spolupráce, EU
mezinárodní setkávání	mezinárodní projekty	mezinárodní projekty	mezinárodní projekty	mezinárodní projekty
3. Objevujeme Evropu a svět				
státní a evropské symboly	VkO - naši sousedé, vlajky, symboly EU	D -středověk; M - osa a osová souměrnost	D - průběžně; Aj - reálie anglofonních zemí	D - průběžně; Aj - reálie anglofonních zemí; symboly EU
Den Evropy				VkO - EU, patroni a svátky
život Evropanů a styl života v evropských rodinách	AJ - témata: Halloween, Christmas; D - základy evropské kultury; ČJ - kulturní akce	D - průběžně; AjK - svátky a tradice anglofonních zemí	Z - obyvatelstvo, oblasti Evropy	Hv - populární hudba
životní styl a vzdělávání mladých Evropanů		VkZ - drogy a zákon v Evropě	Pč - možnosti studia a zaměstnání v zemích EU	Aj - průběžně, reálie anglofonních zemí
4. Jsme Evropané				
kořeny a zdroje evropské civilizace	ČJ - literární žánry/báje, pověsti, pohádky/; VV - biblické příběhy, řecká mytologie	D - Raný středověk; Vv - biblické příběhy	OV - evropská náboženství; Vv - biblické příběhy	VkO - základy evropské integrace (antika, křesťanství); VV - biblické příběhy
Evropská integrace	VkO -žijeme v Evropě	D - vláda J. z Poděbrad;	D - průběžně; Aj - reálie anglofonních zemí	D - průběžně; Aj-reálie anglofonních zemí; VkO - Evropská unie
instituce Evropské unie a jejich fungování;				D - Evropa po roce 1945; VkO- rozdělení pravomocí v EU
klíčové mezníky evropské historie		D - průběžně, Vv - dějiny umění	D - průběžně; Aj - reálie anglicky mluvicích zemí	D - průběžně

čtyři svobody a jejich dopad na život jedince			PČ - možnosti studia a zaměstnání v zemích E	VkO - čtyři svobody, výhody a nevýhody členství v EU
co Evropu spojuje a co ji rozděluje	VkO- žiji v Evropě	D - průběžně	D - průběžně; Aj - reálie anglofonních zemí	VkO - aktuální politické události, evropská ústavní smlouva, globalizace
mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže	VkO - lidská práva, Amnesty International, UNICEF			D - OSN; VkO- mezinárodní spolupráce, světové organizace

4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA					
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
1. Kulturní diference					
jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně - třídnické hodiny
člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika					
poznávání vlastního kulturního zakotvení a respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinci nebo příslušníci etnik žijící v místě školy)				Vl - naše obec a okolí; Česká republika	Vl - Česká republika, Evropa
základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě					Vl - Česká republika, Evropa
2. Lidské vztahy					
právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci, ať patří k jakékoli kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační skupině					třídnické hodiny
vztahy mezi kulturami - vedou nejen ke vzájemnému obohacování různých kultur, ale i ke konfliktům vyplývajícím z rozdílnosti kultur					adopce dítěte na dálku - sbírka
předsudky a vžité stereotypy - jak mohou vést k diskriminaci	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích					
uplatňování principu slušného chování - základní morální normy	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	školní řád

význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
tolerance, empatie, představa ocitnutí se v roli druhého	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně
lidská solidarita, pomoc při zapojování žáků jiné kultury do kolektivu třídy	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně
3. Etnický původ					
rovnocennost všech etnických skupin a kultur					adopce dítěte na dálku - sbírka
odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost					adopce dítěte na dálku - sbírka
postavení národnostních menšin					
základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti					
různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa					
projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku					
4. Podpora multikulturality					
multikulturalita současného světa a vývoj v budoucnosti					
multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování					
specifické rysy různých jazyků - žádný není nadřazen jiným jazykům					

naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání					AJ
5. Princip sociálního smíru a solidarity					
odpovědnost každého jedince za to, aby byla odstraněna diskriminace a předsudky vůči etnickým skupinám					
dovednost žít nekonfliktně v multikulturní společnosti	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, aby vyhovovala všem - i minoritním skupinám					
otázka lidských práv, nejdůležitější dokumenty					

4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA				
	6. ročník	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
1. Kulturní diference				
jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti	VkO - můj rodokmen; ČJ - popis osoby, literární hrdina; Dv - průběžně	ČJ - úvaha, průběžně; VKZ - životní cíle a jejich naplňování; klíčové kompetence; hodnocení a sebehodnocení	ČJ - dějiny lit. od počátků do konce 19.stol.; VkO - osobnost, sebepoznání	ČJ - dějiny lit. 20. století, životopis; Dv - průběžně
člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika	VkO - počátky českého národa, naši předkové; ČJ - popis osoby, literární hrdina	VkO- člověk jako osobnost	ČJ - dějiny lit. od počátků do konce 19.stol.; VkO - osobnost,	VkO - světová náboženství; ČJ - dějiny lit. 20. století, životopis

poznávání vlastního kulturního zakotvení a respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinci nebo příslušníci etnik žijící v místě školy)	D - rozdílnost nejstarších kultur; VkO- pravidla pomáhají žít spolu, žili a žijí tu s námi	D - průběžně; VkO- vlastenectví, národnostní menšiny, rasová nesnášenlivost, kulturní bohatství	D - průběžně; VkO- osobnosti naší země, tolerance	
základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě	VkO- pravidla pomáhají žít spolu, žili a žijí tu s námi, Romové	VkO- vlastenectví, národnostní menšiny, rasová nesnášenlivost	Z - obyvatelstvo Evropy; VkO- všichni jsme lidé, ale jsme různí	D - průběžně; Vko- extremismus, fanatismus
2. Lidské vztahy				
právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci	VkO- pravidla pomáhají žít spolu	ČJ - debatujeme o sobě i o jiných; VkO- o lidských právech	VkO - tolerance, všichni jsme lidé, ale jsme různí	D - průběžně
udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci, ať patří k jakékoli kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační skupině	VkO - národnostní menšiny; M - skupinová práce, netradiční úlohy; Pč - průběžně; ČJ - formy společenského styku, dopis	VkO - národnostní menšiny	D - průběžně; Aj - přátelství, mezilidské vztahy; VkO - tolerance	D - průběžně; VkO - vztahy mezi státy, světová náboženství
vztahy mezi kulturami - vedou nejen ke vzájemnému obohacování různých kultur, ale i ke konfliktům vyplývajícím z rozdílnosti kultur	VkO - žili a žijí tu s námi, národnostní menšiny; Pč - průběžně; D - Řecko a Řím; Projekt Ekoškola	D - průběžně; Projekt Ekoškola; Projekt Globe; VkO- rasová nesnášenlivost, kulturní rozmanitost	D - průběžně; Aj - přátelství, mezilidské vztahy; Projekt ENO; Projekt Ekoškola; Projekt Globe; Adopce Afrika; VkO-chování v konfliktních situacích,	D - průběžně; Aj - přátelství, mezilidské vztahy; VkO - vztahy mezi státy; globální problémy; Projekt Ekoškola; Projekt Globe
předsudky a vžité stereotypy - příčiny a důsledky diskriminace	VkO - národnostní menšiny;	VkO - lidská nesnášenlivost	D-průběžně; VkO - předsudky a stereotypy	ČJ - průběžně
důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích	VkO - rodina, lidská setkání; ČJ - formy společenského styku, dopis, rozbor liter. textů; VkZ- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity	VkO- kam patřím; VkZ- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity	Aj - přátelství, mezilidské vztahy	ČJ - průběžně; VkO- budoucí zaměstnání

uplatňování principu slušného chování - základní morální normy	ČJ - formy společenského styku, dopis, rozbor liter. textů; výchovně-vzdělávací proces - průběžně; VkO- pravidla pomáhají žít spolu	VkZ - já a lidé kolem, dopad vlastního chování a jednání; VkO- pravidla chování; výchovně-vzdělávací proces - průběžně	Aj - přátelství, mezilidské vztahy; výchovně-vzdělávací proces - průběžně	ČJ - úvaha, polemika, diskuse, anketa, řečnická cvičení; výchovně-vzdělávací proces - průběžně
význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti	VkO - rodina, lidská setkání; ČJ - formy společenského styku, dopis, rozbor liter. textů;	VkO- kam patřím; VkZ- mezilidské vztahy	Aj - přátelství, mezilidské vztahy	Dv - průběžně
tolerance, empatie, představa ocitnutí se v roli druhého	VkO - rodina, lidská setkání; ČJ - formy společenského styku, dopis, rozbor liter. textů; Adopce Afrika; vztahy ve třídě	VKZ - umění naslouchat, vciťování se; Adopce Afrika; vztahy ve třídě; VkO. Žijí tu s námi	Pč - SŠ sociální; VkO - tolerance; Adopce Afrika; vztahy ve třídě	Dv - průběžně; Adopce Afrika; vztahy ve třídě; VkO- osobnost, náboženství
lidská solidarita, pomoc při zapojování žáků z jiného kulturního prostředí do kolektivu třídy	VkO - národnostní menšiny; Adopce Afrika; vztahy ve třídě	Adopce Afrika; VkO- vztahy ve vrstevnické skupině	VkO - tolerance; vztahy mezi lidmi, solidarita a mezilidská spolupráce; Adopce Afrika; vztahy ve třídě	VkO - vztahy mezi státy; Adopce Afrika; vztahy ve třídě
3. Etnický původ				
rovnocennost všech etnických skupin a kultur	VkO - národnostní menšiny	D - průběžně; VkO - národnostní menšiny, xenofobie x tolerance	ČJ - čínská poezie; PČ - diskriminace v zaměstnání; Z - společenské prostředí - obyvatelstvo; Př - lidské rasy a etnika; VkO- všichni jsme lidé, ale jsme různí	D - průběžně; VkO- náboženská tolerance
odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost	VkO - národnostní menšiny; ČJ - průběžně v literatuře	VkO - národnostní menšiny, xenofobie x tolerance; VkZ- respektování sebe sama i druhých naslouchání	Aj - téma: přátelství, mezilidské vztahy; VkO - vztahy mezi lidmi	ČJ - průběžně; VkO- náboženství
postavení národnostních menšin	VkO - národnostní menšiny	VkO - národnostní menšiny, xenofobie x tolerance	PČ - diskriminace v zaměstnání; VkO - tolerance, předsudky a stereotypy, xenofobie x tolerance	D - průběžně

základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti	VkO - národnostní menšiny, Romové	D - průběžně; VkO - národnostní menšiny	ČJ - Čech -Cikánka; PČ - diskriminace v zaměstnání; Z - obyvatelstvo Evropy; VkO - tolerance, předsudky a stereotypy, xenofobie x tolerance	Z - obyvatelstvo ČR
různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa	VkO - národnostní menšiny, žili a žijí tu s námi; ČJ - průběžně v literatuře; Projekt Ekoškola - mezinárodní komunikace	ČJ - píseň o kamarádovi; Projekt Ekoškola - mezinárodní komunikace; Projekt Globe; VkO- žijí S NÁMI; VkZ- - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání	ČJ - čínská poezie; VkO- člověk mezi lidmi - xenofobie x tolerance; projekt Projekt ENO; Projekt Ekoškola - mezinárodní komunikace	ČJ - úvaha, polemika, diskuse, anketa, řečnická cvičení; Projekt Ekoškola - mezinárodní komunikace; Projekt Globe; VkO- světová náboženství
projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku	VkO - národnostní menšiny ,lidská práva, dokumenty;	VkO- národnostní menšiny, rasová nesnášenlivost	ČJ - Sládek-Americké obrázky; Pč - diskriminace v zaměstnání; VkO - xenofobie x tolerance; lidská práva; Př- lidské rasy	D - průběžně
4. Multikulturalita				
multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti	VkO - národnostní menšiny, lidská práva	vzájemná tolerance a respekt pro život ve společnosti	Projekt Ekoškola; VkO- všichni jsme lidé, ale jsme různí	D - dějiny moderní doby-průběžně; VkO - globalizace, světová náboženství
multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování	VkO - národnostní menšiny; Projekt Ekoškola	Projekt Ekoškola; Projekt Globe; VkO- vzájemná tolerance a respekt pro život ve společnosti	VkO - xenofobie x tolerance, všichni jsme lidé, ale jsme různí; Projekt Ekoškola; Adopce Afrika; Projekt Globe	Projekt Ekoškola; Projekt Globe; VkO- , světová náboženství
specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost	VkO - národnostní menšiny	VkO- vzájemná tolerance a respekt pro život ve společnosti	ČJ - slova přejatá, světové jazyky; VkO- komunikace	

naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem	VkO - národnostní menšiny; Projekt Ekoškola,	Projekt Ekoškola; Projekt Globe; VkO- komunikace, žijí s námi	VkO - xenofobie x tolerance; umění naslouchat; Projekt Ekoškola; Projekt Globe	Projekt Ekoškola; Projekt Globe; VkO- náboženská tolerance

význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání	VkO - národnostní menšiny, AJ průběžně; Projekt Ekoškola	AJ - průběžně; Projekt Globe; Projekt Ekoškola; VkO- komunikace, žijí s námi	Aj - průběžně; Projekt Globe; Projekt Ekoškola; VkO- člověk mezi lidmi	Aj - průběžně; Projekt Globe; Projekt Ekoškola; VkO- globalizace
5. Princip sociálního smíru a solidarity				
odpovědnost každého jedince za to, aby byla odstraněna diskriminace a předsudky vůči etnickým skupinám	VkO - žili a žijí tu s námi; Adopce Afrika	Adopce Afrika	VkO - lidská práva, dokumenty, xenofobie, diskriminace, tolerance, stereotyp a předsudky, lidská práva; Adopce Afrika	Adopce Afrika
nekonfliktní život v multikulturní společnosti	VkO - národnostní menšiny	Projekt Ekoškola; Projekt Globe - komunikace; VkO- pravidla chování	Projekt Ekoškola; Projekt Globe - komunikace; VkO- vztahy mezi lidmi, tolerance	Projekt Ekoškola; Projekt Globe - komunikace; VkO- náboženská tolerance, extremismus a fanatismus
aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, aby vyhovovala všem - i minoritním skupinám	VkO - národnostní menšiny; Adopce Afrika; Projekt Ekoškola	Adopce Afrika; Projekt Ekoškola; VkO - respektování jiných národů	Adopce Afrika; Projekt Ekoškola; VkO- vztahy mezi lidmi	Adopce Afrika; Projekt Ekoškola; VkO
otázka lidských práv, základní dokumenty	VkO - národnostní menšiny, lidská práva; D - lidská práva ve starověku - porovnávání	D - Magna Charta, humanismus, reformace; VkO- lidská práva	D -Velká francouzská revoluce, vznik USA; VkO - lidská práva+ dokumenty	D - vznik ČSR, OSN

5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

SENZITIVITA

výstup	prostředek pro dosažení cíle	ověření dosažení cíle	předmět	ročník	upřesnění tématu
Libovolnou formou vyjádří, co je pro něj příroda	Frotáž z přírodnin (kůra, list …) a z nich sestavený obrázek vyjadřující vztah k přírodě	Výstava frotáží	VV	1., 2., 3.	podzim, les
	Kresba tuší, domalování vodovkou na téma: Co se ti vybaví, když se řekne příroda, krajina, les …	Výstava, sborníček prací	VV	1 -5.	aktuálně probíraný ekosystém
	Vytvořený obrázek popíše libovolným literárním útvarem – báseň, úvaha, vyprávění (náročnost útvaru dle věku)	Sborníček prací	ČJ	1.-5.	
	Leporelo na různé ekosystémy	Výstava	PČ	4.-5.	ekosystémy
	Náhrdelník/závěs z podzimních plodů	Dekorace třídy, školní chodby	PČ	1.-3.	podzim, plody
	Poslech symfonické básně B. Smetana: Vltava a kresba nebo malba toku řeky podle pocitů z hudby	Obrázek se znázorněním toku řeky (tuš, suchý pastel, vymývání)	HV, VV	3.,4.	vodstvo
	Fotografická soutěž na dané téma z přírody	Výstava fotek, sborník, fotoalbum, prezentace na webu	PČ, Inf	4., 5.	náš region
Se cítí v přírodě dobře a je mu příjemně s ní být ve fyzickém kontaktu	Překonávání různých přírodních překážek (opičí dráha v lese – dle věku žáků připravená učitelem či žáky samotnými)	Bezpečné zvládnutí úkolu	TV	1.-5.	
	Noční táborák, bojovka	Překonání strachu ze tmy	ŠvP	1.-5.	
	Válení sudů na louce (sjezdovce)	Radost žáků	ŠvP	1.-5.	
	Smyslové hry v přírodě - využití co nejvíce ekosystémů	Splněné úkoly (s radostí)	Prv, Př, TV, ŠvP	1.-5.	

Se cítí v přírodě dobře a je mu příjemně s ní být ve fyzickém kontaktu	Koupání v řece, stavby hrází na potoce	Hotové stavby, neutopení žáci, dobrý pocit žáků z funkční stavby	ŠvP	1.-5.	obojživelníci
	Stavění „domečků“ v lese	Prohlídka s prezentací jednotlivých domečků	ŠvP	1.-5.	
	Schovávaná v lese	Splynutí s prostředím	ŠvP	1.-5.	

Různými způsoby (slovy, výtvarně i jinak) reflektuje svůj prožitek smyslového kontaktu s přírodou	Výroba a ochutnávka šípkového čaje (J. Modrá: Co se skrývá za bludným kořenem – ZÁŘÍ)	Pomocí „smajlíků" žáci vyjádří, jak jim čaj chutná	Prv	1.,2.	podzimní plody, léčivé rostliny
	Chůze naboso	Popis pocitů po skončení	ŠvP, TV (na školní zahradě)	1.,2.	
	Chůze poslepu po dané stezce	Popis pocitů po skončení	ŠvP, TV	1.-5.	
	Vytvoření hmatového pexesa, hmatového sáčku…. z přírodnin	Prezentace pocitů po odzkoušení	PČ, Prv	2.,3.	lidské smysly
	Fyzický kontakt s živočichy (v ekocentru, přinesení domácí mazlíčci)	Popis pocitů	Prv, PŘ	1.-5.	domácí živočichové
Popíše pozorované změny v přírodě v čase	Pravidelné (např. v ranním kruhu) popisování počasí a změny v přírodě v daném ročním období na základě vlastního pozorování	Prezentace	ČJ, Prv	1.-3.	popis
	Napsání libovolného útvaru (dopis, básnička,…) jednotlivým ročním obdobím	Sborníček prací	ČJ, Prv	1.-3.	dopis, báseň - k začátku ročního období
	Pravidelné pozorování a zaznamenávání počasí – následné vyhodnocení	Tabulka, graf + popis….	Prv, Inf	1.-5.	1.-4. ročník - zaznamenávání 5. ročník - zpracování sesbíraných dat do grafu
	Školní zahrada – vysetí, zasazení vybrané plodiny (hrách, dýně, mrkev, ředkvičky, obilí), pozorování průběhu růstu a zrání	Vypěstovaná sklizeň, protokol	Prv, Př, PČ	1.-5.	pěstitelské práce

Vlastními slovy vypráví (napíše) životní příběh daného organismu, vyjádří podobnosti se svým vlastním životem a vyjádří své stanovisko k jeho smrti či omezení životních potřeb z důvodů působení člověka	Vytvoření a zápis rozhovoru s kamenem, pařezem, potokem, cestou…..	Dramatizace ve dvojici, sborníček prací	ČJ	3.-5.	sloh - rozhovor
	Pozorování noční oblohy v různých ročních obdobích	Obrázek typického souhvězdí	Př, VV	4.-5.	vesmír
	Dopis domácího mazlíčka jeho páníčkovi	Prezentace před třídou, sborníček	ČJ, Př	1.	domácí živočichové
	Tvorba a zápis rozhovoru s hospodářským zvířetem z různých podmínek (velkochov x rodinná farma) - navazuje na učební jednotku "Meatrix" (Člověk v tísni)	Dramatizace ve dvojici, brainstorming na téma stravovacích návyků	ČJ, Př	4.-5.	svátek zvířat
	Rozhovor s vybraným volně žijícím živočichem nebo vyprávění o zkušenostech při ohrožení člověkem (kapr, jelen, zajíc)	Prezentace před třídou, sborníček	Prv, ČJ	3.	svátek zvířat
	Výukový program, projekt od Člověka v tísni (např. Meatrix)		Př	4. -5.	hospodářská zvířata
	Využití fotek, beletrie, písní				
Přizpůsobí své chování k živým organismům na základě vyhodnocení jejich základních potřeb	Založení, pozorování a vyhodnocení pokusu s růstem fazole v různých podmínkách (teplo + tma + vlhko, teplo + světlo + vlhko, teplo + světlo + sucho, mráz + světlo + vlhko)	Fotodokumentace, protokol (tabulky, záznamy se vzhledem a velikostí fazole)	Prv	1.-3.	podmínky života rostlin
	Péče o třídní zookoutek	Prosperující živočichové		1.-5.	
	Péče o domácího mazlíčka	Referát	Prv, Př, AJ	3.-4.	domácí živočichové, my pet
	Adopce živočicha (např. 1. oddělení družiny)	Představení, plakátek	ŠD		
	Výroba krmítka a pravidelné dokrmování ptactva v zimě, pozorování a záznam o pozorování krmících se druhů	Hotová krmítka, záznamové archy pozorovaných druhů	Prv, PČ	1.-3.	ptáci, živočichové v zimě a péče o ně
	Definování a dodržování pravidel chování v přírodě (v lese…)	Plakát	Prv, VV	1.	ochrana přírody
Pod dohledem dospělé osoby se pravidelně a dlouhodobě stará o květinu nebo vhodně vybrané zvíře	Výroba popisků na základě vyhledaných informací v encyklopedii (popisky s fotografií a stručným popisem, jak o rostliny pečovat)	Popisky ke květinám	Prv, ČJ	2.	pokojové rostliny (cedulky mohou vyrobit starší žáci)
	Pravidelná péče o květiny ve třídě dle pokynů na popiscích	Prosperující květiny		2.-5.	

	Pěstování rozličných plodin na záhonech na školní zahradě, pletí, okopávání, jednocení …. (obilí, ředkvičky, hrách, dýně…)	Prosperující rostliny	PČ, Prv, Př	1.-5.	pěstitelské práce, práce na zahradě, zelenina
	Péče o školní ZOO koutek nebo domácí mazlíčky	Prosperující živočichové, fotodokumentace		1.-5.	
Vyhledá a zvolenou formou interpretuje příběhy a legendy o přírodě a krajině z jeho regionu	Návštěva místní nebo školní knihovny, obecního úřadu; Vhodně volenými dotazy na jejich pracovníky pátrání po příbězích a legendách ….	Slohová práce, sborníček	Prv, Vl	3.-5.	můj region
	Návštěva Regionálního muzea v Jílovém u Prahy, štoly	Vyplněný pracovní list - odpovědí na připravené otázky	Prv, Vl	3.-4.	můj region
	Porovnávání starých fotografií s aktuálním stavem	Výstava "Včera a dnes"; "Minulost a současnost"	Vl, Inf	4.-5.	aktuální vlastivědné téma
	Beseda s pamětníky (vyprávění o krajině jejich dětství – srovnání s dnešním stavem…)	Úvaha	ČJ, Vl	5.	Naše dějiny od 2. sv. války
	Písničky s regionálním nádechem (např. Měchenická plovárna, babička Mary, J. Nedvěd: Ztracenka)	Společná prezentace	HV, Vl	4.-5.	můj region
	Výzkum na Zvolské homoli - Theodor Krása	Prezentace skupin	Př, Vl	4.-5.	hmyz
	hudba - Vejvoda		HV, Vl	4.-5.	můj region
	Fr. Škroup, B. Smetana: Vltava; Opera Brouček (skladatelův bratr entomolog zkoumal brouky v mraveništi - inspirace pro skladatele)	Práce s mapou	HV, Vl	4.-5.	můj region
	spisovatelé - Ota Pavel (rodiče chata Herma ve Skochovicích)		ČJ, Vl	5.	můj region
	Vladislav Vančura (závodní lékař v papírně, Rozmarné léto - říční lázně na Zbraslavi)		ČJ, Vl	4.-5.	můj region

ZÁKONITOSTI

výstup	prostředek pro dosažení cíle	ověření dosažení cíle	předmět	ročník	upřesnění tématu

Uvede jednoduché příklady potravních vazeb. U vybraných organismů určí na základě informací o jejich životě jejich roli v potravním řetězci.	Didaktická hra „Potravní řetězec“ (Lesní mimičarování)	Sestavená potravní pyramida	Prv	1.	potravní řetězce
	Uspořádání obrázků živých organismů do potravních řetězců	Plakát, pracovní list, interaktivní tabule	Prv, Př	1.-5.	jednotlivé ekosystémy
	Na základě četby krátkého encyklopedického textu přiřazení zadaných organismů do připraveného potravního řetězce	Pracovní list	Prv, ČJ	2.-3.	potravní řetězce
Uvede jednoduché příklady závislosti organismu na prostředí	Na základě pozorování v přírodě popis vhodného prostředí výskytu jednotlivých organismů (UJ - Motýli - E. Stébelská; UJ - Pavouci a pavučiny - M. Pézlová)	Plakát, pracovní list	Prv	2.	hmyz, pavoukovci
	Stanovování hypotézy, provádění experimentů (s rostlinami) a na základě pozorování zhodnocení zda hypotézy odpovídají skutečnosti	Prezentace pokusů	Prv, Př	1.-4.	podmínky života rostlin
	Zkoumání a vyhodnocování, čím konkrétně jsou organismy přizpůsobené k životu ve svém prostředí	Kresba podle skutečnosti - organismus v prostředí s důrazem na způsob přizpůsobení	Prv	1.-3.	vodní živočichové
	Práce s knihou "Zpátky do Afriky"	Pracovní list (případně motivace na školu v přírodě)	Prv, ČJ	2.	motivace na školu v přírodě
Rozliší různé druhy sociálních vztahů mezi několika jedinci – např. rodičovská péče, konkurence,	Hraní rolí – na základě přečteného textu pantomimické vyjádření daného sociálního vztahu	Správné určení ostatními žáky	Prv, Př	3.-5.	
	Hraní rolí – mraveniště (péče o potomstvo)	Sehrání hry podle zadání	Prv, ČJ	1.-3.	mravenci
	Tělocvik - přenášení tenisáků jako mláďat, vajec v různých polohách, nesmí rozbít	Sehrání hry podle zadání	TV	1.-3.	aktuální téma prvouky, obratnost
Na konkrétních příkladech vysvětlí princip koloběhu zákl. látek (uhlík, voda, …) v ŽP	Inscenační drama „koloběh vody“ – (UJ - Koloběh vody - K. Vrtišková)	Sehraná hra, záznam do pracovního listu	Prv, Př	3.-4.	koloběh vody
	Hraní rolí – fotosyntéza	Sehraná hra, záznam do pracovního listu	Prv, Př	1.,2.,3.,4.,5.	fotosyntéza
	Pokusy se skupenstvím vody	Vyplněný protokol	Prv, Př	3.-4.	voda

Rozliší základní biotopy typy využití území ČR (zahrada, pole, louka, les, rybník, hory, jeskyně, lidská sídla) a přiřadí k nim modelové organismy, které se v nich vyskytují	Na základě krátkého textu o živém organismu přiřazení organismu do příslušného biotopu	Vyplněný pracovní list s přiřazenými obrázky	Prv, Př	3.- 4.	živočichové
	Didaktické puzzle „Les“ a „Rybník“ (možnost vyrobit i vlastní)	Složené puzzle	PČ, Prv, Př	2.-5.	ekosystém lesa a rybníka
	Přírodovědná exkurze se zaměřením na porovnání ekosystémů v okolí bydliště, popis a pojmenování základních charakteristik	Splnění výzkumných úkolů a jejich záznam	Prv, Př, TV	1.-5.	les, pole, potok, skály, řeka
	Přírodovědně zaměřené exkurze na školách v přírodě	Pracovní listy, deníky	ŠvP	1.-5.	systém ochrany přírody v ČR
	Na základě krátkého textu rozpoznání ekosystému a vytvoření modelu	Vymodelovaný ekosystém	Prv, Př, PČ	3.-5.	ekosystémy
	Panoramatické zachycení okolí svého bydliště z blízké vyhlídky (Zvolská homole)	Poslepované obrázky do panoramatu	VV, V1	3.-4	krajina
	Dramatizace textu o organismu	Poznaný organismus ostatními žáky a zařazení	Prv, čtení	1.-3.	

Nalezne vztah mezi stavem ekosystému a lidskou činností na příkladu konkrétních míst ve svém okolí (např. louka – kosení, pole – orba, …)	Pole - způsob orby - práce s obrázky a porovnání se skutečností	Pracovní list	Př	4.	pole
	Smrková monokultura x přirozený les	Pracovní list	Prv, Př	3.-5.	les
	Louka - kosení - ukázka na školní zahradě	Obrázek z praktické ukázky	PČ	5.	louka, kosení
	Pastviny - pasení živočichů (do budoucna kozy na školní zahradě)	Komiks	VV, čtení	3.-5.	hospodářská zvířata
Na příkladech z různých živočišných tříd vysvětlí princip proměn organismů a prostředí v čase (smrt)	Vývoj mravence – čtení Ferdy mravence – výběr vývojových stádií, hraní rolí	Pracovní list + dramatizace	čtení, Prv	1.-3.	mravenci
	Pozorování proměn vybraných stromu v okolí školy v průběhu školního roku, zaznamenávání změn	Protokol	Prv	1.-3.	roční období
	Zasetí, péče a sledování změn na rostlinách (hrách, fazole, ředkvičky, …) na školní zahradě a záznam změn	Protokol	PČ, Prv, Př	1.-5.	pěstitelské práce, užitkové rostliny
	Koutek živé přírody ve třídě – např. oblovky – grafický záznam růstu, v případě úmrtí důstojný pohřeb živočicha	Grafický záznam růstu, prosperující živočich		1.-5.	
	Lidské tělo – vývoj člověka od narození po smrt	Pracovní list + práce s encyklopedií	Prv, Př	1.-3., 5.	člověk

	Broučci - četba s připraveným listem	Pracovní list	čtení, Prv	2.-3.	živočichové během roku
	Bratři Lví srdce	Pracovní list k textu	čtení	4.-5.	smrt
	Já, Baryk - příroda v průběhu roku (UJ - Rok s Barykem - K. Brixiová)	Pracovní list k textu	čtení, Prv	1.-2.	roční období
	Martínkova čítanka - změny ročních období	Pracovní list k textu	čtení, Prv	1.-2.	roční období
	Pozorování školní zahrady v průběhu školního roku – záznam změn	Protokol	Prv, PČ	1.-3.	roční období
Uvede souvislosti mezi změnou prostředí a změnou početnosti a rozmístěním vybraného organismu (např. padlý strom vytvoří světlé místo v lese, tím se zvýší počet světlomilných druhů)	Pozorování jarního aspektu v lese	Exkurze + pracovní list se schématem	Prv, Př	1.-4.	jarní aspekt, příroda na jaře
	porovnání čistoty Zvolského potoka a Chalupecké strouhy – výzkum živočichů, určování podle klíče – charakteristika čistoty vody podle výskytu organismů	Exkurze + protokol	Prv, Př	1.-4.	ekosystém potoka
	Pozorování semenáčků v lese, rozhovor s nimi	Pracovní list, sborníček prací	Prv, ČJ	3.	les
Popíše vhodně vybrané procesy výroby (pečení chleba, výroba oblečení, stolu, skla, plastů). Ve svém okolí vyhledá zdroje, ze kterých se vybrané předměty vyrábí	Pečení chleba v peci na školní zahradě	Upečený chleba	Prv, PČ	3.	využití obilnin
	Jak krtek ke kalhotkám přišel – postup zpracování lnu – popis podle osnovy	Uspořádání obrázků do časové posloupnosti	Prv, čtení	1.	výroba textilu
	Pozorování růstu lnu na školní zahradě a jeho zpracování	Zpracovaný len (výlet na Toulcův dvůr)	Př, PČ	5.	textilní plodiny
	Filcování (praktické vyzkoušení + práce s textem o využití filcování v obuvnictví)	Ufilcovaný obrázek	PČ, VV	3.-5.	plstění
	Tematicky zaměřené exkurze při školách v přírodě	Pracovní listy, deníky	ŠvP, PČ	1.-5.	řemesla
	Exkurze Jílové u Prahy - plasty (láhve z drtě)	Pracovní list k exkurzi	Př	5.	plasty
	A.S.A. - třídění plastů		Př	5.	plasty
	Exkurze - včelaři		Prv	1.-2.	včely

Na konkrétních příkladech vysvětlí vzájemnou provázanost organismů a prostředí a zhodnotí důsledky jejího narušení	Potřeba slunečního záření pro život na Zemi – simulace na rostlinách pěstovaných ve tmě	Protokol	Prv, Př	1.-4.	podmínky života rostlin
	Simulační hra Ostrov (blboun nejapný)	Záznam s důvody pro rozhodování	Prv	3.	ochrana přírody
	Simulační hra Žraloci a rakovina	Úvaha, rozhovor nad důsledky nadměrného rybolovu	Př	5.	ochrana přírody
	Pátrání v historických pramenech o četnosti a pitnosti studánek a porovnání s dnešním stavem – proč dnes voda v nich není již pitná	Rozbory vody, záznam do protokolů	Př	5.	voda, ochrana přírody

PROBLÉMY A KONFLIKTY

výstup	prostředek pro dosažení cíle	ověření dosažení cíle	předmět	ročník	upřesnění tématu
Nalezne vztah mezi příčinou a následkem běžných činností a zdůvodní nezvratnost některých rozhodnutí a chyb	Spotřeba vody - např. čištění zubů, umývání nádobí, sprchování x koupání - pokusy a práce s textem (doma i ve škole)	záznam pokusu, pracovní list	Prv	2.-3.	voda
	Spotřeba energie - svícení a zhasínání, vaření s pokličkou x bez pokličky, stand by provoz elektrospotřebičů, … - pokusy, práce s textem (doma i ve škole)	záznam pokusu, pracovní list	Př	5.	energie
	Odpady - práce s textem, výpočty; hřbitov odpadků na školní zahradě; nakupování - přemýšlení nad typem a množstvím obalů	pracovní listy, vlastní hřbitov odpadků	Př	4.	odpady
	Doprava - anketa - jak se dopravujeme do školy, ze školy; na výlety, apod.	zpracované výsledky ankety (tabulky, grafy)	Prv	3.	doprava
	Stravování - zdravá a nezdravá výživa; původ potravin - průzkum nabídky místních prodejců	zpracované výsledky, plakát k informování ostatních	Prv, Př, Inf	1.-2., 5	výživa
	Péče o domácí živočichy - co je ohrožuje a co se může stát při špatné péči	seznam rad pro chovatele, dopis mazlíčkovi, co bych mu nikdy neudělal	Př, ČJ	4.	domácí živočichové, dopis

Spolupracuje s ostatními spolužáky na řešení problémů, které vyvstanou při běžném provozu školy (domluva o třídění odpadu ve třídě, péče o zvíře, záhony na školní zahradě,…)	Dětský parlament - náměty k řešení problémů a nápadů sdělovat zástupci parlamentu a spolupracovat na řešení	pracovní náplň pro parlament		1.-5.	
	Třídní služby - rozdělení péče	tabulka s přehledem služeb na nástěnce ve třídě		1.-5.	třídnická hodina
	Úvaha nad smyslem a prospěšností rozdělení povinností služeb	Sborníček prací	ČJ	4.-5.	úvaha
	Tvorba cedulek ke květinám ve třídě - práce s encyklopedií - potřeby rostlin a správná péče o ně	cedulky u jednotlivých květin	Prv	2.	pokojové rostliny (cedulky podle připravených informací mohou vyrobit starší žáci při informatice)
Identifikuje environmentální problém, který je aktuální v jeho blízkém okolí a popíše, jak se jej osobně může dotýkat a zda se na něm osobně podílí	Sledování místních tiskovin a aktualit na webových stránkách obce - buď střídání po určitém čase nebo jedna hodina společně za měsíc	přehled aktuálních problémů	Vl, Inf, Př	5.	ochrana přírody
	V návaznosti na aktuální problémy úvaha nad vlastním podílem, případně přispění k řešení	úvaha	Př, ČJ	5.	ochrana přírody
Uvede znalosti, které se vztahují k danému problému, a dává je s ním do základních souvislostí	Práce s odborným textem k aktuálnímu problému, využití metod kritického myšlení	pracovní list	ČJ	5.	ochrana přírody
Vyhledá další informace vztahující se k problému a s pomocí základních výzkumných metod daný problém analyzuje (třídí informace, uvádí je do souvislosti s problémem, formuluje závěry,…)	Práce s odborným textem k aktuálnímu problému, využití metod kritického myšlení	pracovní list	ČJ	5.	ochrana přírody

VÝZKUMNÉ DOVEDNOSTI A ZNALOSTI

výstup	prostředek pro dosažení cíle	ověření dosažení cíle	předmět	ročník	upřesnění tématu
Formuluje jednoduché výzkumné otázky a na základě vlastního pozorování a zkoumání na ně odpovídá	pokusy s klíčením rostlin v nejrůznějších podmínkách	pracovní list se záznamem a ověřením hypotéz	Prv, Př	1.-4.	podmínky života rostlin
	pokusy s fotosyntézou - růst rostlin v odlišném prostředí (světlo, tma, teplo, zima,…)	pracovní list se záznamem a ověřením hypotéz	Prv, Př	3.-4.	fotosyntéza
	pokusy s potopením či nepotopením předmětů ve vodě (UJ Hrochovy slasti a strasti - M. Pézlová)	pracovní list ze záznamem a ověřením hypotéz	Prv, čtení	1., 2.	vlastnosti vody
	pokusy s vlastnostmi vody (UJ Vlastnosti vody - K. Vrtišková)	pracovní list se záznamem a ověřením hypotéz	Př, čtení	4., 5.	vlastnosti vody
	pokusy s projevy života u rostlin (UJ Rostliny - projevy života - K. Vrtišková)	pracovní list se záznamem a ověřením hypotéz	Prv, Př	3., 4.	podmínky života rostlin
	zkoumání plodů a významu typu oplodí v závislosti na množství semen (UJ Plody - K. Vrtišková)	pracovní list se záznamem a ověřením hypotéz	Př	4.	plody
Na základě vlastního pozorování získává informace o přírodních dějích	pravidelné zaznamenávání počasí a záznam změn do "kalendáře přírody"	kalendář přírody ve třídě	Prv	1.-4.	roční období
	pravidelné pozorování vybraného stromu a školní zahradě nebo v blízkém okolí školy v průběhu roku	záznam z pozorování	Prv	1.-3.	roční období
	kresba obrázku stromu ve čtyřech ročních obdobích na základě proběhlých pozorování	výstava obrázků	VV	1.-3.	roční období
	literární útvar (dle vyspělosti žáků - vyprávění z pozice stromu, báseň o stromu, dopis stromu) vycházející z proběhlých pozorování	Sborníček prací	ČJ	3.-5.	stromy

Osvojuje si základní badatelské dovednosti- kromě pozorování také experimentování, zásady správného zaznamenávání (zápisy, tabulky, grafy, obrazová dokumentace) v souladu s dovednostmi získanými v ostatních vzdělávacích oborech	pokusy s klíčením rostlin v nejrůznějších podmínkách	pracovní list se záznamem a ověřením hypotéz	Prv, Př	1.-4.	podmínky života rostlin
	pokusy s fotosyntézou - růst rostlin v odlišném prostředí (světlo, tma, teplo, zima,…)	pracovní list se záznamem a ověřením hypotéz	Prv, Př	3.-4.	fotosyntéza
	pokusy s potopením či nepotopením předmětů ve vodě (UJ Hrochovy slasti a strasti - M. Pézlová)	pracovní list ze záznamem a ověřením hypotéz	Prv, čtení	1., 2.	vlastnosti vody
	pokusy s vlastnostmi vody (UJ Vlastnosti vody - K. Vrtišková)	pracovní list se záznamem a ověřením hypotéz	Př, čtení	4., 5.	vlastnosti vody
	pokusy s projevy života u rostlin (UJ Rostliny - projevy života - K. Vrtišková)	pracovní list se záznamem a ověřením hypotéz	Prv, Př	3., 4.	podmínky života rostlin
	zkoumání plodů a významu typu oplodí v závislosti na množství semen (UJ Plody - K. Vrtišková)	pracovní list se záznamem a ověřením hypotéz	Př	4.	plody
	zkoumání pavučin (UJ O pavoucích a pavučinách - M. Pézlová)	pracovní list	Prv	2.	pavoukovci
Pozoruje a zkoumá přírodní děje pomocí jednoduchých pomůcek a nástrojů – lupa, dalekohled, teploměr, pH metr	výukové programy z nabídky ekocentra Zvoneček (vodní živočichové, les, …)	pracovní list	Prv, Př	1.-5.	
	výprava k zimní Vltavě a pozorování ptáků na řece	záznam do pracovních listů	Prv, Př	1.-5.	ptáci v zimě
	škola v přírodě - terénní výzkumy půdních i vodních živočichů, rostlin dle možností	pracovní list, obrázky přírodnin	ŠvP	1.-5.	
	rozbory vody - využití pH metru a lakmusových papírků	pracovní list	Prv, Př	3.-5.	voda
	pravidelné měření venkovní teploty	záznamy v tabulce, grafy	Prv, Př, Inf	1.-5.	počasí
Vyhledává informace z odborné literatury a dalších informačních zdrojů	zpracování referátů na vybraná témata	prezentace referátu	Prv, Př	3.-5.	
	práce s atlasem rostlin (jarní květiny, pokojové rostliny)	herbář, označení pokojových rostlin ve třídě, na chodbě	Prv, Př	1.-5.	rostliny
Vyhledává informace z odborné literatury a dalších informačních zdrojů	práce s atlasem ptáků (pozorování ptáků na krmítku, pozorování ptáků na řece)	záznamový arch, plakát	Prv, Př	1.-5.	ptáci
	práce s určovacím klíčem (vodní živočichové, stromy podle pupenů)	pracovní list	Prv, Př	1.-5.	

Porovnává záznam nebo zkušenost z vlastního pozorování s informacemi uvedenými v přírodovědné literatuře	práce s odborným textem s využitím metody I.N.S.E.R.T.		Prv, Př, ČJ	3.-5.	

AKČNÍ STRATEGIE

výstup	prostředek pro dosažení cíle	ověření dosažení cíle	předmět	ročník	upřesnění tématu
Popíše činnosti během svého běžného dne a uvede příklady činností, při kterých ovlivňuje stav ŽP. Z těchto činností vybere ty, při kterých může svým chováním snížit dopad činnosti na ŽP a navrhne konkrétní opatření, které by k tomuto snížení vedlo (čištění zubů – spotřeba vody, …)	význam přínosu jednotlivce v zodpovědném chování k ŽP (UJ - Co jsme se rozhodli udělat pro životní prostředí v 2.B - M. Pézlová)	plakát	Prv	2.	ochrana přírody
	popis průběhu dne s vyznačením spotřeby energií, vody		Prv	3.	ochrana přírody
	Spotřeba vody - např. čištění zubů, umývání nádobí, sprchování x koupání - pokusy a práce s textem (doma i ve škole)	záznam pokusu, pracovní list	Prv	1.-3.	ochrana přírody
	Spotřeba energie - svícení a zhasínání, vaření s pokličkou x bez pokličky, stand by provoz elektrospotřebičů, … - pokusy, práce s textem (doma i ve škole)	záznam pokusu, pracovní list	Prv	1.-3.	ochrana přírody
	Odpady - práce s textem, výpočty; hřbitov odpadků na školní zahradě; nakupování - přemýšlení nad typem a množstvím obalů	pracovní listy, vlastní hřbitov odpadků	Prv	1.-3.	ochrana přírody
	Doprava - anketa - jak se dopravujeme do školy, ze školy; na výlety, apod.	zpracované výsledky ankety (tabulky, grafy)	Prv	1.-3.	ochrana přírody
	Stravování - zdravá a nezdravá výživa; původ potravin - průzkum nabídky místních prodejců	zpracované výsledky, plakát k informování ostatních	Prv	1.-3.	ochrana přírody
Ukáže svému vrstevníkovi postup, jak provést jednoduché opatření z oblasti ekomanagementu (např. zavřít kohoutek mezi namydlením a spláchnutím, upozornit – plast patří sem, …)	význam přínosu jednotlivce v zodpovědném chování k ŽP (UJ - Co jsme se rozhodli udělat pro životní prostředí v 2.B - M. Pézlová)	hrané scénky	Prv	2.	ochrana přírody
	nácvik třídění odpadu v 1. ročníku (pod supervizí učitele)		Prv	1.	ochrana přírody
	nácvik splachování na WC (pod vedením starších spolužáků)		Prv	1.	ochrana přírody

Uvede výhody a nevýhody různých opatření v oblasti ekomanagementu (třídění odpadu, šetření vodou a energií), které snižují dopady vlastního jednání na ŽP	uvede výhody a nevýhody železniční dopravy, porovná s automobilovou (UJ - Jedna nádražní - M. Pézlová)		Prv, čtení	2.	doprava
	využití metody T-graf pro jednotlivé oblasti ekomanagementu		Prv, Př	3.-5.	ochrana přírody
	anketa v domácnosti i ve škole	zpracování výsledků ankety (graf)	Prv, Př, Inf	3.-5.	ochrana přírody

5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Ekosystémy				
les (les v našem okolí; produkční a mimoprodukční významy lesa)	Tv - pohybové hry, turistika; F - hustota dřeva; Př - ekologie, ekosystémy; Čj - popis, výpisky, výtah, vypravování literární texty s přír. tematikou; Vv - průběžně, HV - písně s tématikou - průběžně	Tv - pohybové hry, turistika; Z - přírodní krajiny a jejich využití, hospodářství; Čj - A to je ta krásná země; AJ - In the woods; Vv - průběžně; Př- lesní organismy	Čj - přírodní lyrika, Turgeněv - Lovcovy zápisky; Tv - pohybové hry, turistika; Vv - průběžně;	Tv - pohybové hry, turistika; Z - přírodní poměry; Čj - líčení, úvaha, popis, liter. texty s přír. tematikou; Vv - průběžně;
pole (změny okolní krajiny vlivem význam způsoby hospodaření na pole okolí)	Tv - turistika; Př- ekologie, ekosystémy; Čj - popis, výpisky, výtah, vypravování literární texty s přír. tematikou; Vv - průběžně, HV - písně s tématikou - průběžně	Tv - turistika; Z - přírodní krajiny a jejich využití, hospodářství; Vv - průběžně; Př- organismy na poli	Tv - turistika; Vv - průběžně;	Tv - turistika; Čj - líčení, úvaha, popis, liter. texty s přír. tematikou; Vv - průběžně
vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii)	Čj - popis, výpisky, výtah, vypravování literární texty s přír. tematikou; Př- ekologie; Vv - průběžně, HV - písně s tématikou - průběžně;	Z - přírodní krajiny a jejich využití, hospodářství; F - vlastnosti kapalin - Pascalův a Archimédův zákon; M - procenta; Vv - průběžně;	F - změny skupenství; Vv - průběžně; Ch - voda;	F - vodní elektrárny, zdroje elektřiny; Čj - líčení, úvaha, popis, liter. texty s přír. tematikou; Vv - průběžně;

moře a tropický deštný les - (druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás)	Z - hydrosféra, biosféra, Hv - písně s tématikou - průběžně; Př- ekologie	Z - přírodní krajiny a jejich využití, hospodářství; Př- mořské organismy		GV - světové ekosystémy a jejich problémy; Čj - líčení, úvaha, popis, liter. texty s přír. tematikou, diskuse
lidské sídlo - město - vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky)	D - základy civilizace; Čj - popis, výpisky, výtah, vypravování literární texty s přír. tematikou, HV - písně s tématikou - průběžně; Př- ekologie; VKO- obec a ekologie v ní	D - průběžně, společenský a hospodářský život v období středověku;	D - průběžně v hospodařsko-ekonomických tématech;	D - průběžně;
kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)	Vv - průběžně, HV - písně s tématikou -průběžně; Tv - turistika; Př- ekologie	D - průběžně, společenský a hospodářský život v období středověku; Vv - průběžně; Tv - turistika	D - průběžně, společenský a hospodářský život v Evropě a ve světě v18-19st.; Tv - turistika	Vv - průběžně; Tv - turistika
2. Základní podmínky života				
voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení)	Tv - turistika a pobyt v přírodě, pohybové hry, hygiena; Př -Podmínky života; Z - hydrosféra; Čj - popis, výpisky, výtah, vypravování literární texty s přír. tematikou; Vv - průběžně	Tv - turistika a pobyt v přírodě, pohybové hry, hygiena; Z - přírodní krajiny a jejich využití, hospodářství; Vv - průběžně; Př- vodní organismy	Tv - turistika a pobyt v přírodě, pohybové hry, hygiena; Př - vylučovací soustava; Ch - voda; Vv - průběžně;	Tv - turistika a pobyt v přírodě, pohybové hry, hygiena; GV - globální problémy; Čj - líčení, úvaha, popis, liter. texty s přír. tematikou; Vv - průběžně; VKO- významné globální problémy

ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás)	Př - Podmínky života; Z - atmosféra; Čj - popis, výpisky, výtah, vypravování literární texty s přír. tematikou	Př - skalní ekosystémy (lišejníky); průběžně	F - motory, možnosti a způsoby šetření; Ch - vzduch; Př- dýchací soustava	D-dějiny moderní doby průběžně; VKO- významné globální problémy

půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině)	Z - pedosféra; Př- ekologie	D - průběžně, hospodářský život v období středověku; Př - luční a polní ekosystémy	D - průběžně, hospodářství, vědeckotechnická revoluce	Z - ČR - zemědělství; Př - půda; GV - globální problémy; Ch - průmyslová hnojiva; VKO- významné globální problémy
ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů)	Př -průběžně; Čj - popis, výpisky, výtah, vypravování, literární texty s přír. tematikou; Vv - průběžně	Př - chráněné druhy v jednotlivých ekosystémech; Vv - průběžně	Př - průběžně; Vv - průběžně	GV - ochrana přírody a druhů; Vv - průběžně
ekosystémy - biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás)	Př - ekologie, vztahy živočichů a rostlin v lese	Př -průběžně	Př -průběžně	GV - globální ekosystémy a jejich ochrana, ochrana přírody u nás i ve světě, globální problémy - pokles biodiverzity; VKO- významné globální problémy
energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky)	Projekt Ekoškola	Z - hospodářství; M - procenta; Projekt Ekoškola	D - průběžně, vědecko-technická a průmyslová revoluce; Projekt Ekoškola	D - vědecko-technický vývoj společnosti ve 20.st.; Projekt Ekoškola, Ch - průmyslově vyráběná paliva

3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí				
přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)	Př - ekologie; Pč - pěstitelské práce	D - průběžně, hospodářský život v období středověku; M - procenta; VKO- problémy modré planety	D - průběžně, vědecko-technická a průmyslová revoluce	D - vědecko-technický vývoj společnosti ve 20st.; GV - obnovitelné a neobnovitelné zdroje; Př - horniny, Ch - uhlí, ropa, zemní plyn
zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství	Pč- pěstitelské práce	D - průběžně, hospodářský život v období středověku;	Př - výživa a zdraví; Z - světové hospodářství	D - vědecko-technický vývoj společnosti ve 20.st.; GV - domácí ekologie

doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energ. zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace)		Projekt Globe - meteorologie	D-vědecko-technická a průmyslová revoluce; Projekt Globe - meteorologie	D - vědecko-technický a průmyslový vývoj; GV - globalizace; Projekt Globe - meteorologie, Ch - uhlovodíky a automobilismus
průmysl a ŽP (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich vlivy na environment, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a TUR)		VKO- problémy modré planety	Z - světové hospodářství;	D - světové hospodářství ve 20.st.; GV - trvale udržitelný rozvoj; Ch - chemický průmysl, průmyslová hnojiva, plasty a syntetická vlákna, detergenty, pesticidy
odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)	školní ekoprogram; Projekt Ecoschool	AJ - téma: Save Mother Earth; školní ekoprogram; Projekt Ekoškola; VKO- problémy modré planety	školní ekoprogram; Projekt Ecoschool	GV - globální problémy; školní ekoprogram; Projekt Ekoškola; VKO- významné globální problémy

4. Lidské aktivity a problémy životního prostředí				
ochrana přírody a kulturních památek (význam OP a kulturních památek, právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí), zásada předběžné opatrnosti, ochrana přírody při masových sportovních akcích - zásady MOV), změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy)	Př -průběžně; Čj - popis, výpisky, výtah, vypravování literární texty s přír. tematikou; Vv - průběžně	Př - průběžně; Vv - průběžně, dějiny umění; VKO- kulturní a přírodní dědictví	Pč - SŠ s ekologickým zaměřením; Vv - průběžně, dějiny umění	D- světové hospodářství ve 20.st.; Z - ochrana přírody v ČR; GV - ochrana přírody v ČR i ve světě; VKO- významné globální problémy

dlouhodobé akce zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21) a akce (Den ŽP OSN, Den Země apod.)	spolupráce s CEV Zvoneček; Projekt Ekoškola; školní ekoprogram	spolupráce s CEV Zvoneček; Projekt Ekoškola; školní ekoprogram	spolupráce s CEV Zvoneček; Projekt Ekoškola; školní ekoprogram	spolupráce s CEV Zvoneček; Projekt Ekoškola; školní ekoprogram
5. Vztah člověka k prostředí				
naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování OŽP v obci - instituce, nevládní organizace, lidé)	VkO - náš region, národní bohatství, naše obec a její památky; Vv - průběžně; Projekt Ekoškola	VkO - přírodní bohatství a jeho ochrana; Vv - průběžně, dějiny umění; Projekt Ekoškola; Nj	Pč - podnikání; Vv - průběžně, dějiny umění; Nj	F - elektrárna Vrané PROJEKTY - poznání elektráren v okolí; Čj - líčení, úvaha, popis, liter. Texty s přír. tematikou; Vv - průběžně, dějiny umění; Projekt Ecoschool; Nj
náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)	VkO - průběžně; Čj - popis, výpisky, výtah, vypravování literární texty s přír. tematikou; Projekt Ekoškola; F; Tv	školní ekoprogram; Ekoškola; Nj; F; Tv	Čj - úvaha; VKO- životní styl; školní ekoprogram; Projekt Ekoškola; Nj; F; Tv	VkO - průběžně; GV - konzumní a trvale udržitelný styl života; školní ekoprogram; Ch - paliva, plasty a syntetická vlákna; Čj - líčení, úvaha, popis, liter. Texty s přír. tematikou; Projekt Globe - meteorologie, hydrologie; Nj; F; Tv
aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace)	Př - příroda v našem okolí; Projekt Ekoškola; F	VKO- problémy modré planety; Př - příroda v našem okolí; Projekt Ecoschool;	Projekt Ekoškola; F	GV - lokální možnosti ovlivňování stavu ŽP; Ch - paliva; Projekt Ekoškola
6. Vztah člověka k prostředí				
prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví)	VKZ- člověk a zdraví; Tv	VKZ- autodestruktivní závislosti; Tv	Ch - nebezpečné látky; hydrologie; Tv	GV - globální problémy; Ch - léčiva a návykové látky; Tv

nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)		VkO - problémy modré planety; M - procenta		D - světové hospodářství ve 20.st.; GV - globalizace, udržitelný rozvoj; VKO- významné globální problémy

6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA					
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**
1. Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení					
kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě					Inf - inf. zdroje a instituce
rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných					Inf - inf. zdroje a instituce
hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)					Inf - inf. zdroje a instituce
hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením					Inf - inf. zdroje a instituce
chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel					Inf - inf. zdroje a instituce
identifikování zákl. orient. prvků v textu					Inf - inf. zdroje a instituce
2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					
různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce		ČJ - sloh	ČJ - sloh	ČJ - sloh	Inf - inf. zdroje a instituce
rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem				ČJ - literární texty	Inf - inf. zdroje a instituce
hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality)					

vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje)					
identifikace základních společenských hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá					
identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakující se prostředky v médiích (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)					Inf - inf. zdroje a instituce

3. Stavba mediálních sdělení					
příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií)					Inf. - tok informací
principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost)					Inf. - tok informací
příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)				ČJ - školní časopis	Inf. - tok informací
4. Vnímání autora mediálních sdělení					
identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení					
uplatnění výrazových prostředků pro vyjádření a zastření názoru a postoje; výrazové prostředky uplatněné se záměrem manipulace s názorem a postojem					

prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotový význam tohoto výběru					
5. Fungování a vliv médií ve společnosti					
organizace a postavení médií ve společnosti					
faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování					
způsoby financování médií a jejich dopady					
vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy					
role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování					
role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam)					
vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)	návštěva divadelních představení, vlastní dramatizace	návštěva divadelních představení, vlastní dramatizace	návštěva divadelních představení, vlastní dramatizace	návštěva divadelních představení, vlastní dramatizace	
role médií v politických změnách					
6. Tvorba mediálního sdělení					
uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení					
tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení					
7. Práce v realizačním týmu					
redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média					

utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti					
faktory ovlivňující práci v týmu					
pravidelnost mediální produkce					

6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				
pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě	VkZ - život bez závislostí, Zásady zdravé výživy (práce s reklamními texty); ČJ - zpráva a oznámení, kritické čtení; TV - diskuse o sportovních akcích	ČJ - zpráva, oznámení; VkZ- život bez závislostí (reklama na tabákové výrobky a alkohol); TV - diskuse o sportovních akcích; VkO- masová kultura, masmédia (film Český sen)	ČJ - Arbes – Pa dámě reklamě; Pč - práce s inzertní přílohou Zaměstnání a Vzdělání; Vv - plakát, reklama; TV - diskuse o sportovních akcích	Aj - téma film, TV; D - průběžně; ČJ - zpráva, oznámení, publicistické žánry, diskuse, kritické čtení; Vv - plakát, reklama; Tvorba škol. časopisu; TV - diskuse o sportovních akcích
rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných	VkZ - život bez závislostí, Zásady zdravé výživy (práce s reklamními texty); ČJ - zpráva a oznámení, kritické čtení	ČJ - zpráva, oznámení; VkO - vliv médií na životní styl; masová kultura		D - průběžně; ČJ - publicistické žánry, literární žánry, hodnotná literatura, film a divadlo; Inf
hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)	VkZ - život bez závislostí, Zásady zdravé výživy (práce s reklamními texty); ČJ - slovní zásoba, jazykové příručky, kritické čtení	AjK - téma film; VkO- masová kultura, masmédia		Aj - film, kultura; D - průběžně; ČJ - slovní zásoba, jazykové příručky, kritické čtení
hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením	VkZ - život bez závislostí, Zásady zdravé výživy (práce s reklamními texty)	VkZ - život bez závislostí (reklama na tabákové výrobky a alkohol); VkO- masová kultura, masmédia (ukázky informativního, zábavného a reklamního sdělení)		Inf

chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel	VkZ - život bez závislostí, Zásady zdravé výživy (práce s reklamními texty); ČJ - zpráva a oznámení, kritické čtení	VkO- masová kultura, masmédia- podstata a pravidla mediálního sdělení		ČJ - zpráva, oznámení, publicistické žánry, diskuse, kritické čtení; Vv - plakát, reklama; Inf
identifikování zákl. orient. prvků v textu	VkZ - život bez závislostí, Zásady zdravé výživy (práce s reklamními texty)	AjK - téma film; GV - efektivní učení	D - průběžně;	D - průběžně;

2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				
různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce	ČJ - zpráva a oznámení, kritické čtení	AjK - téma film; VkO- masová kultura, masmédia- různé typy sdělení i s příklady	ČJ - slohové postupy	
rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem	ČJ - zpráva a oznámení, kritické čtení	VkO- masová kultura, masmédia- reklama a faktická zpráva; VkZ- manipulativní reklama	ČJ - reklama	ČJ - reklama, inzerát, publicistické žánry; Inf
hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médii zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality)		VKZ - stereotypy		Inf
vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje)	ČJ - zpráva a oznámení, kritické čtení	VkO- masová kultura, masmédia	ČJ - objednávka	Inf
identifikace základních společenských hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá		AjK - téma film		VkO- vliv médií na vnímání různých náboženských, národnostních apod. skupin, extremismus, fanatismus

identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakující se prostředky v médiích (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)	VkO- vliv médií na vnímání různých národnostních skupin	VkO- masová kultura, masmédia		VkO- vliv médií na vnímání různých náboženských, národnostních apod. skupin, extremismus, fanatismus

3. Stavba mediálních sdělení				
příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií)	ČJ - zpráva a oznámení, kritické čtení, film, kulturní akce	AjK - téma film, VkO- masová kultura, masmédia, hra na redaktory (projekt)	ČJ - základy publicistické orientace;	ČJ - zpráva a oznámení, kritické čtení, film, kulturní akce, publicistické žánry; Tvorba škol. časopisu
principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost)	ČJ - zpráva a oznámení, kritické čtení	VkO- masová kultura, masmédia- principy zpravodajství, ukázky	ČJ - základy publicistické orientace;	
příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)	OV - vliv médií na životní styl, názory a hodnoty; ČJ - zpráva a oznámení, kritické čtení	AjK - témata film; VkO- masová kultura, masmédia- srovnávání různých televizních a novinových stanic/deníků (jedno téma, různý pohled)	ČJ - základy publicistické orientace;	
4. Vnímání autora mediálních sdělení				
identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení		ČJ - reklama; VkO- masová kultura, masmédia (objektivita a subjektivita)		Aj - reklama, plakát, inzerát; Inf

uplatnění výrazových prostředků pro vyjádření a zastření názoru a postoje; výrazové prostředky uplatněné se záměrem manipulace s názorem a postojem		VV - plakát a reklama; VkO- masová kultura, masmédia; VkZ- nebezpečí elektronických médií	ČJ - objednávka, práce s reklamní tiskovinou; Vv - plakát a reklama;	Aj - reklama, inzerát, plakát; Inf; Tvorba škol. časopisu
prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotový význam tohoto výběru			ČJ - objednávka, práce s reklamní tiskovinou	
6. Fungování a vliv médií ve společnosti				
organizace a postavení médií ve společnosti		VkO- masová kultura, masmédia	VkO - demokracie a svoboda slova	Inf
faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování		VkO- masová kultura, masmédia	VkO - demokracie a svoboda slova	Inf
způsoby financování médií a jejich dopady		VkO- masová kultura, masmédia	VkO - demokracie a svoboda slova	Inf
vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy	ČJ - zpráva a oznámení, kritické čtení, film, kulturní akce	VkZ - život bez závislostí (reklama na tabákové výrobky a alkohol), vliv reklamy na jídelníček; VkO- masová kultura, masmédia	VkO - vliv médií na osobnost člověka	D - 60.- 80.léta; Inf
role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování	VkO - vliv médií na životní styl, hodnoty	VkO- masová kultura, masmédia; VkZ- kolik času nám denně zabírají elektronická média	Pč - práce s inzertní přílohou Zaměstnání a Vzdělání, VkO - vliv médií na osobnost člověka	D - 60.- 80.léta; Inf
role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam)		VkO- masová kultura, masmédia	VkO - volby, volební kampaň, veřejné mínění	D - 60.- 80.léta; Inf

vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)	ČJ - kulturní akce, film, TV, divadlo	VkO - vliv médií na kulturu	ČJ - průběžná kultivace žáků (výběr filmů)	D - 60.- 80.léta; Inf
role médií v politických změnách		VkO- masová kultura, masmédia	VkO - volby, veřejné mínění, volební kampaň	D - 60.- 80.léta; Inf
7. Tvorba mediálního sdělení				
uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení	ČJ - zpráva a oznámení		ČJ - inzerát;	ČJ - zpráva a oznámení, publicistické žánry - vlastní tvorba; Vv - plakát a reklama; Inf-Tvorba škol. časopisu
tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení	ČJ - zpráva a oznámení	Inf - tvorba pozvánky, letáku; VkO- hra na redaktory, novináře	ČJ - inzerát; Inf - tvorba prezentace	Aj - téma film, TV; D - průběžně; ČJ - zpráva, oznámení, publicistické žánry, diskuse, kritické čtení; Vv - plakát, reklama; Inf - Tvorba škol. časopisu
8. Práce v realizačním týmu				
redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média	možnost zapojit se mají všichni studenti ve všech ročnících	ČJ - vlastní tvorba; možnost zapojit se mají všichni studenti ve všech ročnících	ČJ - tvorba literárního nástěnného časopisu; možnost zapojit se mají všichni studenti ve všech ročnících	Inf; možnost zapojit se mají všichni studenti ve všech ročnících

utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti			Projektový den - zpracování výstupů ve skupině; Projekt Ekoškola; Projekt Náš region	Inf
faktory ovlivňující práci v týmu				Inf
pravidelnost mediální produkce				Inf - aktualizace webových stránek; tvorba škol. časopisu

4. UČEBNÍ PLÁN

Systém výuky

Výuka podle ŠVP probíhá v 1. – 9. postupném ročníku ZŠ. ŠVP (RVP) rozlišuje tři vzdělávací období:

- 1. období 1. – 3. ročník
- 2. období 4. – 5. ročník
- 3. období 6. – 9. ročník.

Žáci v individuálním vzdělávání jsou podle vzdělávacích období zařazeni v ročnících do konkrétních tříd.

ŠVP na základě RVP vymezuje orientační výstupy na konci 1. období a závazné výstupy na konci 2. a 3. období.

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina (45 min). Rozvrh hodin v týdnu není v ŠVP chápán jako dogma. Učitelé (zejména na I. stupni ZŠ) si mohou po dohodě s vedením školy rozvrhnout denní (týdenní) program výuky při zachování časových proporcí jednotlivých předmětů v týdnu. Kromě vyučovací hodiny lze realizovat výuku i jiným typem vyučovací jednotky s odlišným časovým úsekem při dodržení zásad hygieny školní práce (přestávky, relaxace apod.). Při realizaci dílčích školních programů a projektů je nutné respektovat závaznost minimálních hodinových dotací pro jednotlivé vyučovací předměty (obory vzdělávacích oblastí) pro daný ročník (eventuelně pro dané vzdělávací období).

Metody a formy výuky ŠVP nestanovuje závazně – nechává na vyučujícím, aby pro dosažení očekávané kompetence zvolil sám takové metody a formy výuky, které budou vést k očekávanému efektu. Použité formy a metody by měly v žácích vyvolávat touhu po poznávání, provokovat jejich zvědavost, stimulovat kladné rysy lidské povahy a měly by vždy směřovat k získání konkrétní aktivní dovednosti. Respektování osobnosti dítěte a uplatňování principu pozitivní motivace by měly být neodmyslitelnými prvky práce vyučujícího.

Učební plán 1.stupeň						
Předmět	1.	2.	3.	4.	5.	Min/Dis
Český jazyk	7	7	7	7	7	33/2
Anglický jazyk	2	2	3	3	3	9/4
Německý jazyk	0	0	0	0	0	0/0
Matematika	5	5	5	5	5	20/5
Informatika	0	0	1	1	1	2/1
Člověk a jeho svět - Prvouka	1	1	2	0	0	11/1
Člověk a jeho svět - Přírodověda	0	0	0	2	2	
Člověk a jeho svět - Vlastivěda	0	0	0	2	2	
Umění a kultura - Hudební výchova	1	1	1	1	1	12/0
Umění a kultura - Výtvarná výchova	1	2	2	1	1	
Člověk a zdraví - Tělesná výchova	2	2	3	3	3	10/3
Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	5/0
Týdně	20	21	25	26	26	118
Disponibilní hodiny						16

Učební plán 2.stupeň					
Předmět	6.	7.	8.	9.	Min/Dis
Český jazyk a literatura	5	5	5	5	15/5
Anglický jazyk	3	3	3	3	12/0
Německý jazyk	0	2	2	2	6/0
Matematika	5	5	5	5	15/5
Informatika	1	1	1	1	4/0
Člověk a společnost - Dějepis	2	2	2	2	10/2
Člověk a společnost - Výchova k občanství	1	1	1	1	
Člověk a příroda - Fyzika	2	2	2	2	20/5
Člověk a příroda - Chemie	0	0	2	2	
Člověk a příroda - Přírodopis	2	2	2	1	
Člověk a příroda - Zeměpis	1	2	2	1	
Umění a kultura - Hudební výchova	1	1	1	0	9/0
Umění a kultura - Výtvarná výchova	2	2	1	1	
Člověk a zdraví - Tělesná výchova	3	2	2	2	10/1
Člověk a zdraví - Výchova ke zdraví	1	0	0	1	
Člověk a svět práce	1	1	0	1	3/0
Týdně	30	31	31	30	122
Disponibilní hodiny					18

Poznámky k učebním plánům

Jako součást výchovně vzdělávací činnosti školy byly dlouhodobě do učebních plánů jednotlivých ročníků zařazeny tyto školní programy (projekty):

2. – 4. ročník	Plavecký výcvik	40 hodin
1. stupeň	Škola v přírodě	1 týden
2. stupeň	Týden sportu	1 týden
1. – 9. ročník	Program protidrogové prevence a dalších sociálně – patologických jevů	průběžně
1. – 5. ročník	Závěrečná prezentace činností žáků za celý školní rok	1 den (červen)
8. ročník	Cyklistický kurz	1 týden
7. – 9. ročník	Lyžařský výcvikový kurz	1 týden
1. – 9. ročník	Výukové programy s tematickým zaměřením	průběžně
1. – 9. ročník	Školní projekt Vánoce, Velikonoce	průběžně
9. ročník	Zpracování absolventských prací	celý školní rok

*školu v přírodě je možno organizovat v každém ročníku na 1. stupni po dohodě s rodiči

Očekávané výstupy a obsah učiva těchto programů (projektů) jsou specifikovány přímo v jednotlivých programech (projektech). Mohou se meziročně lišit podle charakteru konkrétního místa konání jednotlivých akcí.

Za součást učebního plánu školy jsou považovány i všechny ostatní (výchovně vzdělávací, kulturní, sportovní aj.) akce, které jsou aktuálně zařazeny do ročních (měsíčních) plánů školy. Patří sem i účast ve státních a mezinárodních projektech, účast ve sportovních a předmětových soutěžích a také veškeré volnočasové aktivity organizované školou (školní družinou).

Lyžařský kurz a cyklistický kurz budou uskutečňovány v případě dostatečného zájmu rodičů a jejich dětí.

Organizační podmínky

Skladba vyučovacích předmětů v učebním plánu ŠVP vychází ze vzdělávacích oblastí (oborů) RVP ZV respektuje celkové hodinové dotace, dotace pro jednotlivé vzdělávací oblasti (obory) i pro ročníky, které stanovuje rámcový učební plán RVP ZV. Škola tak může ověřovat vlastní Školní vzdělávací program v mezích daných platnou legislativou.

Na základě provedeného průzkumu mezi rodiči žáků se škola výrazně profiluje v následujících oblastech:

* zavedení povinné výuky **Anglického jazyka** již od 1. ročníku. Škola tak navazuje na práci Mateřské školy Větrníček a umožňuje tak žákům plynule a nenásilně pokračovat v seznamování se s cizím jazykem. Žáci mají v 1., 2. ročníku po dvou hodinách týdně, od 3. ročníku 3 hodiny týdně.

* rozšíření výuky **Informatiky** – ve shodě se změnou dané vzdělávací oblasti (oboru) RVP ZV. Škola má jednu počítačovou pracovnu.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví realizujeme v těchto vzdělávacích předmětech na 2. stupni: Tělesná výchova 12 hodin, Výchova ke zdraví 1 hodina v 8. a 1 hodina v 9. ročníku.

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1 Český jazyk a literatura

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání.

Při realizaci tohoto vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci.

Vzdělávací předmět má komplexní charakter, pro přehlednost je rozdělen do tří složek:

- Komunikační a slohová výchova
- Jazyková výchova
- Literární výchova

Ve výuce se obsah složek vzájemně prolíná.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí chápat jazykové sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně mluvit a psát, analyzovat obsah textu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, formulovat vlastní názory. Žáci dospívají k takovým prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich hodnotové orientace, životní postoje a obohatit jejich duchovní život.

Časová dotace českého jazyka na ZŠ Větrník je v jednotlivých ročnících následují:
1. - 5. ročník……7h týdně
6. - 9. ročník……5h týdně

Jazyk a jazyková komunikace - Český jazyk	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	7	7	7	7	7	5	5	5	5

Očekávané výstupy – 1. stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. období

žák

ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev

ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení

ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

2. období

žák

ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas

ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává

ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení

ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta

ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku

ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě

ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru

ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace

ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry

ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

1. období

žák

ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky

ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná

ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost

ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru

ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves

ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy

ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky

ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

2. období

žák

ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová

ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku

ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu

ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

1. období

žák
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

2. období

žák
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Očekávané výstupy – 2. stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

žák
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

žák

ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova

ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech

ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami

ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci

ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí

ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

žák

ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla

ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora

ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo

ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie

ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty

ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele

ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře

ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Průřezová témata

V rámci českého jazyka jsou realizována tato průřezová témata:

1. Osobní a sociální výchova zejména v těchto okruzích:

- rozvoj schopností poznávání (výpisky, výtah, výklad, zpráva a oznámení, popisy, líčení, charakteristika, úvaha, literárně historické souvislosti)

- sebepoznání a sebepojetí (charakteristika, vypravování, úvaha)
- seberegulace a sebeorganizace (slohové práce, čtenářský deník)
- psychohygiena (slohové práce, čtenářský deník)
- kreativita (formulace hlavních myšlenek lit.díla, tvorba vlastních textů, čtenářský deník, slohové práce)
- poznávání lidí (popis, charakteristika, literární hrdina, významné osobnosti literatury a kultury)
- mezilidské vztahy (popis osoby, charakteristika, literární hrdina, námět a téma lit. díla)
- komunikace (diskuse, dopis, formy společenského styku, mluvený projev, slohové útvary úředního charakteru, projev, proslov)
- kooperace a kompetice (diskuse, polemika)
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti - průběžně
- hodnoty, postoje, praktická etika (úvaha, polemika, diskuse, formy společenského styku)

2. Výchova demokratického občana:

- občanská společnost a škola (zpráva a oznámení, úřední dopis, slohové útvary úředního charakteru a k volbě povolání, diskuse a polemika, projev, proslov, publicistické útvary, formy společenského styku a mluvený projev)
- občan, občanská společnost a stát (diskuse, úvaha)
- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (diskuse, úvaha, téma v literatuře)

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá (vypravování zážitků, líčení, popis, lidová slovesnost, zvyky a tradice)
- objevujeme Evropu a svět (vypravování zážitků, líčení, popis, literární žánry – pohádky, báje, evropská a světová literatura, čtenářský deník, projekty: Afrika, Žijeme v Evropě)
- jsme Evropané (slova přejatá a jejich skloňování, český jazyk jako slovanský jazyk, kulturní akce, projekt: Evropa)

4. Multikulturní výchova:

- kulturní diference (charakteristika, literární hrdina, čtenářský deník, četba, úvaha, vývoj české a úvod do světové literatury, nejvýznamnější představitelé světové literatury)
- lidské vztahy (čtenářský deník – četba světových autorů)
- etnický původ (literární hrdina, čtenářský deník – četba, přátelství s japonskou školou)
- multikulturalita (jazykové rodiny, obohacování slovní zásoby)
- princip sociálního smíru a solidarity (účast v literárních soutěžích – o toleranci /soutěž v psaní dopisů, Stop dětské práci/, publicistický styl)

5. Environmentální výchova

– prolíná průběžně v literární výchově v textech o přírodě, v doporučené četbě s přírodní tématikou. V ostatních oblastech:

- ekosystémy (popis, líčení, vypravování, výklad, výtah, výpisky)
- základní podmínky života (popis, líčení, vypravování, výklad, výtah, výpisky, úvaha)
- lidské aktivity a problémy životního prostředí (vypravování, úvaha, diskuse, výklad, výtah, výpisky)
- vztah člověka k prostředí (vypravování, úvaha, diskuse, výklad, výtah, výpisky)

6. Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (probíhá průběžně ve slohu)
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (probíhá průběžně ve slohu)

- stavba mediálních sdělení (publicistické útvary, základy orientace v médiích)
- vnímání autora mediálních sdělení (zpráva, oznámení, reklama, inzerát)
- fungování a vliv médií ve společnosti (probíhá průběžně ve slohu)
- tvorba mediálního sdělení (publicistické útvary – fejeton, reportáž, zpráva, oznámení atd.)

Jazyk a jazyková komunikace			**Ročník: 1.**
Předmět: Český jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• čte nahlas s porozuměním písmena,slabiky, slova i krátké věty • zvládá přiměřeným způsobem techniku čtení	• Čtení písmen, slabik, slov a krátkých vět • Čtení a práce s texty s velkými tiskacími písmeny • Čtení a práce s texty psanými malým tiskacím písmem	
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	• rozumí čtenému i mluvenému textu přiměřené složitosti • využívá čtení jako zdroj informací • intonačně rozlišuje věty tázací a oznamovací	• Pozorné aktivní naslouchání, reakce na pokyny • Intonace věty tázací a oznamovací • Zraková diferenciace a orientace v ploše, prostorová a pravolevá orientace • Sluchová diferenciace	**OSV 1** **Rozvoj schopností poznávání**
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	• zvládá běžné komunikační situace přiměřeně svému věku, rozlišuje roli mluvčího a posluchače	• Základní komunikační pravidla - oslovení, prosba, poděkování, pozdrav, omluva, vyřízení jednoduchého vzkazu	**Aj:** pozdravy, dialog **OSV 7** **Mezilidské vztahy** **OSV 8**

			Komunikace
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	• pečlivě vyslovuje hlásky při čtení a v mluveném projevu • kontroluje svůj vlastní mluvený projev a dokáže rozpoznat jeho nedostatky	• Výslovnost hlásek	
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	• dodržuje správné dýchání a tempo v proudu řeči	• Dechová a hlasová cvičení - říkanky, básničky, rozpočítadla, memorování básní	
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	• při psaní dodržuje základní hygienické návyky (zvláště držení tužky špetkovým úchopem)	• Příprava pracovního místa, náklon a umístění sešitu, správný úchop psacího náčiní, správné sezení a hygiena zraku. • Technika psaní, uvolňovací cviky • Rozvoj jemné a hrubé motoriky	**OSV 2** **Sebepoznání a sebepojetí**
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	• píše správné tvary písmen a číslic podle vizuální předlohy úhledně, čitelně a hbitě • dodržuje správné pořadí písmen, slov, převádí slova z mluveného projevu do písemného • kontroluje svůj vlastní písemný projev a dokáže rozpoznat jeho nedostatky	• Psaní písmen a číslic - technika psaní, úhledný projev, tvary písmen a číslic • Opis, přepis, diktát (autodiktát) hlásek a slov	**OSV 3** **Seberegulace a sebeorganizace**
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	• dokáže přiměřeným způsobem zapsat své myšlenky pomocí vět	• Opis, přepis, diktát (autodiktát) slovních spojení a krátkých vět	
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• vypráví krátký příběh podle obrázku či obrázkové osnovy	• Popis obrázku, obrázková osnova	

Jazyková výchova			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• zvládá sluchovou i zrakovou analýzu a syntézu slabik • rozlišuje a zná různé tvary téhož písmene • odlišuje od sebe větu, slovo, slabiku, hlásku a písmeno v mluveném i písemném projevu • skládá jednotlivé části grafického zápisu tak, aby byly významově správné • odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - nezaměňuje je, uvědomuje si jejich grafickou i zvukovou podobu	• Rozvoj fonematického sluchu • Různé podoby písmen abecedy malé, velké, tištěné, psané • Věta, slovo, slabika, hláska, písmeno • Skládání písmen, slabik, slov a vět • Dlouhé a krátké samohlásky	
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	• určuje a porovnává významy slov	• Slovní druhy - děj, věc, okolnost, vlastnost	
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	• píše na začátku věty velké písmeno a u vlastních jmen osob, zvířat a měst	• Velké písmeno na začátku věty • Vlastní jména osob, zvířat a měst	PRV: Záznamy do pracovních listů
Literární výchova			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• člení slova na hlásky • čte krátké jednoduché literární texty nahlas s porozuměním ve vhodném tempu • užívá správný slovní přízvuk a přirozenou intonaci, vhodně frázuje verše a texty	• Nácvik techniky čtení, čtení krátkých a jednoduchých literárních textů • Přednes rozpočítávadel, básní, říkadel, jazykolamů	

ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• soustředí se na poslech četby a volně zopakuje přečtený či slyšený text podle svých možností • dokáže svůj prožitek z četby či poslechu textu přiměřeným způsobem mluvenou i písemnou formou sdělit ostatním	• Reprodukce přečteného, slyšeného textu pomocí otázek	**MV 3** **Etnický původ** **VV:** Ilustrace
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• reprodukuje slyšený či přečtený text pomocí dramatizace nebo ho výtvarně doprovází	• Tvořivé činnosti s literárním textem	**VV**: Ilustrace **OSV 5** **Kreativita**

Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 2.
Předmět: Český jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• podle svých možností a schopností se zdokonaluje ve čtení s porozuměním a umí stručně zaznamenat obsah přečteného textu	• Čtení s porozuměním • Praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) • Věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	**OSV 1** **Rozvoj schopností poznávání**
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	• orientuje se v textu a dle písemných či mluvených pokynů splní zadaný úkol	• Práce s úkoly a jejich zadáním, orientace v textu • Orientace v textu	**PRV:** Pracovní sešit
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	• komunikuje při osobním i neosobním kontaktu dle pravidel komunikace i slušného chování • umí vést rozhovor a zapojit se do diskuse	• Slušné a zdvořilé vystupování, simulace dialogů, telefonický rozhovor • Komunikační situace: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, zpráva, adresa, vzkaz, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu • Základní komunikační pravidla (oslovení,	**OSV 7** **Mezilidské vztahy** **OSV 8** **Komunikace**

		zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače) • Naslouchání praktické (vyjádření kontaktu s partnerem) • Naslouchání věcné (soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	• zřetelně a správně vyslovuje slova • při samostatném slovním projevu se učí používat spisovná slova, volí vhodné tempo řeči	• Výslovnost slov, básní, jazykolamů	**OSV 2** **Sebepoznání a sebepojetí**
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	• při slovním projevu volí vhodné tempo řeči, správně dýchá	• Cvičení správného dýchání a posazení hlasu • Artikulační cvičení • Nácvik správného tempa a frázování řeči	**PRV:** Diskuze k danému tématu **OSV 3** **Seberegulace a sebeorganizace**
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	• vypravuje smysluplně vlastní zážitek • užívá jednoduchého popisu v mluveném projevu s vizuální oporou	• Vypravování - sled událostí, posloupnost děje, pořádek vět v příběhu • Popis - jednoduchý popis předmětu, osoby, zvířete	**OSV 5** **Kreativita**
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	• utvrzuje si základní hygienické pracovní návyky	• Vyvození a upevnění základních pracovních, kulturních a hygienických návyků • Základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní,	**VV**: Plakáty

		hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem)	
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	• čitelně píše (tištěná i psaná forma) správně obsahově i formálně krátké jednoduché věty v přiměřeném tempu, užívá velká písmena na začátku věty a rozlišuje diakritická znaménka • dodržuje požadavky na úhlednost, úpravu textu a dodržuje hygienické a pracovní návyky	• Plynulý písemný projev, opis, přepis, diktát • Technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projevu), formální úprava textu - nadpis, (odstavec)	**VV:** Plakáty
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	• napíše adresu, přání, poděkování, vzkaz a dokáže písemně pomocí krátkých a jednoduchých vět popsat předmět, osobu nebo zvíře	• Žánry písemného projevu: • adresa • blahopřání • vzkaz • pozdrav • jednoduchý popis předmětu, osoby, zvířete	
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• pomocí ilustrací vytvoří obrázkovou osnovu a díky ní dokáže převyprávět krátký jednoduchý příběh	• Obrázková osnova	**VV:** Komiks
Jazyková výchova			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• orientuje se v rozdělení hlásek, graficky je odlišuje • chápe stavbu slabiky, slova a věty, umí rozdělit slovo na slabiky • sluchově rozliší hlásky • správně vyslovuje samohlásky, souhlásky a souhláskové skupiny	• Slabika, slovo - dělení slov na konci řádku, věta • Hláska, písmeno, abeceda • Dělení hlásek - souhlásky a samohlásky - dvojhlásky, krátké, dlouhé	

	• řadí písmena a slova podle abecedy	• Hlásková stavba slova • Abeceda, řazení písmen v abecedě, řazení slov podle abecedy	
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	• porovnává významy slov, zvláště slova protikladná - souzvučná, nadřazená - podřazená • vyhledává v textu slova citově zabarvená, mnohoznačná, spisovná a nespisovná a zná jejich význam	• Slova významem nadřazená a podřazená • Antonyma, synonyma, slova vícevýznamová • Slovo a slovní význam: • spisovná, nespisovná • slova citově zabarvená	
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	• vyjmenuje slovní druhy a rozezná podstatná jména, slovesa, předložky a spojky	• Tvary slov • Přehled slovních druhů	
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	• vyjmenuje slovní druhy ohebné a neohebné a v mluveném projevu užívá jejich správné gramatické jevy • skloňuje podstatná jména v rámci rodu a čísla	• Slova ohebná a neohebná • Rozvoj jazykového cítění, tvarová obměna slov • Mluvnické kategorie podstatných jmen - rod, číslo	
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	• vhodně používá spojky a předložky ve slovním nebo psaném projevu • rozlišuje větu jednoduchou od souvětí	• Věta jednoduchá a souvětí, tvoření souvětí pomocí spojek	
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	• rozlišuje v textu druhy vět, tvoří je pomocí vhodných jazykových i zvukových prostředků. • intonačně rozlišuje věty rozkazovací a přací, tázací a oznamovací	• Druhy vět • Intonace věty rozkazovací a přací • Intonace věty tázací a oznamovací	

ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	• píše správné i/y po měkkých a tvrdých souhláskách a své rozhodnutí odůvodňuje • píše správné souhlásky uprostřed a na konci slova, své rozhodnutí odůvodňuje • píše správné u/ú/ů ve slovech a své rozhodnutí odůvodňuje • správně píše a vyslovuje slova s dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě.	• Souhlásky měkké, tvrdé, obojetné • Spodoba znělosti - párové souhlásky • Písmeno u/ú/ů • Slova se skupinou dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě (zvuková a psaná podoba)	
Literární výchova			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• čte s porozuměním texty přiměřené věku nahlas i na pokračování (zkouší tiché čtení) • čte vlastní knihy podle svých zájmů.	• Plynulé čtení s porozuměním, čtení na pokračování • Vlastní četba knih a časopisů	
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• dokáže vyjádřit obsah přečteného • umí doporučit knihu spolužákovi	• Čtenářské dílny • Prezentace knihy	**MV 3** **Etnický původ**
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• dokáže vysvětlit některé literární pojmy, zná základní znaky prózy (i veršované) a básně - odlišuje je od sebe • pozná pohádku, povídku a bajku podle textu a jejich typických znaků	• Základní literární pojmy: • báseň, básník • ilustrátor, autor • pohádka • povídka • bajka • verš, rým	
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• kreativně pracuje s textem • podle svých schopností se umí orientovat v jednoduchém textu a podle pokynů učitele s ním pracovat	• Čtenářské dílny: - předčítání - společná četba - samostatná četba - metody RWTC • Rozvoj čtenářských strategií	

Jazyk a jazyková komunikace			**Ročník: 3.**
Předmět: Český jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• zvládá tiché i hlasité čtení delších textů, na základě porozumění přečteného textu ho reprodukuje vlastními slovy • při porozumění textu využívá vědomosti o jeho kompozici (odstavce, osnova)	• Čtení delších textů s porozuměním, společná četba (tiché i hlasité čtení); reprodukce přečteného textu vlastními slovy • Čtení s porozuměním • Čtenářské dílny • Odstavce, osnova	**MV 3** **Etnický původ**
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	• zaznamenává důležité informace z přečteného i slyšeného text • všímá si pozorně toho, co znamenají slova, věty, texty, obrazová i jiná sdělení • pozorně pracuje s pokyny (psanými i mluvenými), které jsou mu určeny	• Podstata a smysl sdělení	**OSV 1** **Rozvoj schopností poznávání**
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	• vede rozhovor a zapojí se do diskuse	• Rozhovor	**OSV 2** **Sebepoznání a sebepojetí**
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	• hovoří se správným přízvukem a zvládá správně vyslovovat složitější slova či jazykolamy	• Výslovnost složitějších slov a jazykolamů, přízvuk ve větě	**HV**: Referáty

ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	• při samostatném slovním projevu používá spisovná slova, volí vhodné tempo řeči	• Referát, prezentace	**OSV 3** **Seberegulace a sebeorganizace**
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	• zdvořile komunikuje verbálně i neverbálně podle dané situace a adresáta projevu	• Zdvořilé vystupování, vyjadřování závislé na komunikační situaci	**OSV 7** **Mezilidské vztahy** **OSV 8** **Komunikace**
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	• vypráví vlastní zážitek dle dějové posloupnosti	• Vyprávění vlastních zážitků (mluvené i písemné) • Popis	
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	• má již zcela osvojené základní hygienické návyky spojené se psaním	• Dopis, pohled, vzkaz, … • Dílna psaní	
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	• píše správně věty i krátká souvětí přiměřeně hbitě	• Psaní vět a krátkých souvětí, opis, přepis, diktát • Dílna psaní	**PRV, VV:** Plakáty
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	• zná základní náležitosti dopisu a e-mailu • zaznamenává své přečtené knihy do čtenářského deníku ve formě krátkého sdělení a dodržuje formální úpravy textu - nadpis, odstavec • popisuje pomocí vět a krátkých souvětí předmět, osobu či zvíře • při tvorbě osnovy dokáže vyhledat v textu podstatné	• Dopis, e-mail • Čtenářský deník - formální úprava textu • Nadpis, odstavec • Osnova • Přihláška • Popis, popis pracovního postupu	**OSV 5** **Kreativita**

	• dokáže s pomocí vyplnit přihlášku na aktivity určené jeho věku		
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh			**VV:** Komiks
Jazyková výchova			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• rozlišuje hlásky, slova, věty • chápe stavbu slabiky, slova a věty, umí rozdělit slovo na slabiky • řadí písmena a slova podle abecedy • využívá vědomostí o jazykovém systému i dovednosti zacházet s jeho jednotkami	• Hlásková stavba slova • Abeceda, řazení písmen v abecedě, řazení slov podle abecedy	
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	• zachází s významovými vztahy ve slovní zásobě • podle společného kořenu slov určuje slova příbuzná • vyhledává slova příbuzná, k danému slovu vytvoří synonymum a antonymum • správně rozděluje slova na jeho části (předpona, přípona, kořen)	• Nauka o slově • Slova příbuzná • Kořen slova, část předponová a příponová • Antonyma, synonyma, homonyma	
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	• vyjmenuje slovní druhy • vyjmenuje mluvnické kategorie slovních druhů • vyhledá v textu typické příklady přídavných jmen (tvrdých a měkkých) • určí v textu předložky • vyhledá v textu typické příklady číslovek (základní a řadové) • vyhledá v textu typické příklady zájmen	• Mluvnické kategorie podst. jm. a sloves • Určování slovních druhů • Slovní druhy	

	• určí v textu spojky, uplatňuje pravidlo o psaní čárky před spojkami, poznává spojky, před nimiž se čárka nepíše • vyhledá v textu typické příklady citoslovcí • zná typické příklady částic, uvědomuje si, že i další slova mohou být částicemi		
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	• vyjmenuje 7 pádů českého jazyka, zná pádové otázky • určí v jasných případech u konkrétních podstatných jmen rod, číslo (u rodu mužského životnost) a u sloves osobu, číslo a čas • v komunikaci užívá správné slovesné tvary • pozná infinitiv slov, dokáže ho vyhledat i vytvořit • chápe stavbu věty jednoduché s přísudkem jednoduchým, vyhledá ve větě jednoduché podmět a přísudek, lineárně je znázorní • v ústním projevu používá správné tvary přídavných jmen s minimem chybných koncovek	• Mluvnické kategorie podstatných jmen - pád, rod, číslo, životnost u rodu mužského • Mluvnické kategorie sloves - osoba, číslo, čas; infinitiv • Základní skladební dvojice ve větě	
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	• spojuje věty jednoduché do souvětí pomocí spojek i jiných spojovacích výrazů, sám souvětí tvoří	• Věta jednoduchá a souvětí, tvoření souvětí pomocí spojek a jiných spojovacích výrazů	

ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	• píše správné i/y po obojetných souhláskách, rozlišuje slova vyjmenovaná a slova příbuzná ke slovům vyjmenovaným • vyjmenuje řady vyjmenovaných slov, zná jejich význam a využívá je při psaní • napíše správně velká písmena v typických případech vlastních jmen místních pojmenovaní	• Obojetné souhlásky - vyjmenovaná slova a slova příbuzná • Podstatná jména vlastní a obecná	
Literární výchova			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• podle svých možností a schopností se zdokonaluje ve čtení s porozuměním • plynule čte texty přiměřené jeho věku s určitým přednesem a tempem • přednáší zpaměti i delší básně s různými druhy rýmů	• Uvědoměle a plynule čte školní i vlastní četbu • Přednes delší básně s různými druhy rýmů • Čtení s porozuměním • Čtenářské dílny	
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• vede si vlastní čtenářský deník, reprodukuje obsah přečtené knihy a vyjadřuje vlastní postoj k přečtenému textu • dokáže vyjádřit obsah přečteného	• Vedení čtenářského deníku	
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• rozlišuje prózu (i veršovanou) od poezie • pozná podle textu a typických znaků pověst a román, odlišuje je od ostatních literárních žánrů	• Literární žánry: • pohádka • báseň • bajka • povídka • pověst • román	

ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• dramatizuje krátké texty doposud poznaných literárních žánrů	• Dramatizace literárních žánrů • Čtenářské dílny: - předčítání - společná četba - samostatná četba - metody RWTC • Rozvoj čtenářských strategií	

Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 4.
Předmět: Český jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	• čte plynule a s porozuměním texty s náročností odpovídající jeho věku • rozlišuje v textu přímou a nepřímou řeč, vysvětlí pojem věta uvozovací	• Čtení s porozuměním • Dílny čtení • Četba textů a úryvků přiměřené náročnosti • Věta uvozovací, přímá řeč	**VL-texty-metody RWCT**
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	• vyhledává v textu potřebné informace na zadanou otázku či chybějící informace a zaznamenává si je • zaznamená podstatné informace z textu • v jasných případech v textu jemu přiměřeném odliší fakta od názorů a domněnek	• Četba s vyhledáváním a záznamem • Metody RWTC • Orientace v textu • Klíčová slova	**VL/PŘ:** práce s encyklopediemi
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	• formuluje otázky směřované k přečtenému textu, odpovídá na ně	• Naučná literatura, slovníky, práce s textem, otázky, odpovědi	
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	• reprodukuje obsah sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	• Reprodukce textu, osnova reprodukce • Myšlenkové mapy	**HV:** Referáty o skladatelích, prezentace
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	• vede správně dialog, zanechává vzkaz na záznamníku a uvědomuje si roli posluchače i mluvčího	• Dialog a sdělení • Základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí	**OSV 3** **Seberegulace a sebeorganizace**

		mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) • Telefonické a písemné vzkazy	
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	• rozpoznává manipulativní komunikaci v médiích • dokáže řešit jednoduché konflikty • pozná, když s ním někdo manipuluje, a ví, jak se manipulaci bránit	• Reklama • Dialog, rozhovor, společenské chování	**MV 1** **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** **MV 2** **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality**
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	• používá správné komunikační prostředky (intonace, přízvuk, pauzy, tempo) při prezentaci referátu či dramatizaci textu • v modelových situacích a respektuje rozdílného adresáta • používá spisovnou výslovnost	• Prezentace referátu, dramatizace textu • Spisovný jazyk • Žánry modelových situací: • prosba • příkaz • omluva • představování • oznámení	**HV, VV:** Referáty, prezentace
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	• rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ve slyšené ukázce, sám užívá správně spisovný či nespisovný jazyk dle komunikační situace • vysvětlí termín národní jazyk	• Spisovný a nespisovný jazyk • národní jazyk	

ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	• píše obsahově i formálně správně přiměřeně náročné texty, tiskopisy, vzkaz, SMS	• Vzkaz, oznámení, SMS, jednoduché tiskopisy, dopis, dotazník • Popis předmětu, popis pracovního postupu, popis děje, popis osoby (popis postavy)	**AJ:** Dopisy, e-maily **Inf:** E-maily
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	• sepíše správně osnovu v určitém sledu k danému textu • na základě textové osnovy vytváří texty (mluvené, písemné), zejména vypravování či různé typy popisu • vytváří krátký mluvený nebo písemný projev	• Vytvoření osnovy • Texty podle osnovy • Vyprávění, osnova vyprávění	**Inf:** Textový dokument
Jazyková výchova			
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	• rozlišuje slova jednoznačná a mnohoznačná, u slov mnohoznačných určuje jejich významy	• Význam slov - slova jednoznačná, mnohoznačná, (antonyma, synonyma)	
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	• určuje ve slovech jejich kořen, část předponovou i část příponovou - určuje slova příbuzná • ve frekventovaných případech určí kořen slova i tam, kde dochází ke střídání hlásek • s jistotou zapisuje předložky zvlášť • dokáže správně zapsat i většinu předložek a předpon, u nichž se projevuje ztráta znělosti	• Stavba slova - kořen, část předponová, část příponová • Předložky, předpony	

ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	• určuje u podstatných jmen mluvnické kategorie - rod, číslo, pád a vzor • podstatná jména přiřazuje ke vzorům a používá vzory pro pravopis, rozumí významu vzorů • určuje u sloves mluvnické kategorie - osoba, číslo, čas (u způsobu oznamovacího) a způsob • určuje slovní druhy v textu a zároveň u podstatných jmen a sloves určuje jejich mluvnické kategorie	• varosloví - slovní druhy, určování slovních druhů, tvary slov • Mluvnické kategorie podstatných jmen - vzor (rod, číslo, pád) • Mluvnické kategorie sloves - způsob (osoba, číslo, čas; infinitiv) • Slovní druhy a mluvnické kategorie • Časování sloves	
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	• cíleně rozlišuje spisovnou a nespisovnou češtinu, v odpovídajících situacích se snaží využívat spisovnou podobu • vyhledává v textu spisovná a nespisovná slova • v psaném i mluveném projevu používá spisovné tvary správně podle situace a adresáta • dokáže nespisovná slova nahradit spisovnými a naopak	• Spisovná a nespisovná slova	**VL/PŘ**: Referáty a prezentace
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	• určuje ve větě podmět a jeho druhy, vyhledává základní skladební dvojici • rozpozná v základní skladební dvojici podmět a přísudek a tyto členy rozliší na holé a rozvité	• Skladba - přísudek a podmět (holý, rozvitý, několikanásobný, nevyjádřený)	

ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	• rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku • tvoří významově úplné větné celky, ve větě vyhledá její základ a utvoří vzorec souvětí o dvou až pěti větách	• Větné vzorce věty jednoduché a souvětí	
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	• nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován	• Stavba věty, spojky a spojovací výrazy	
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	• píše správné i/y po obojetných souhláskách	• Vyjmenovaná slova (slova příbuzná s nimi), vzory podstatných jmen	
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	• zná a realizuje při psaní v pravopise základní pravidla shody přísudku s podmětem	• Shoda přísudku s podmětem	**PŘ/VL:** Zápisy do sešitu
Literární výchova			
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	• zaznamenává dojem z přečtené knihy do čtenářského deníku nebo ho zpracuje jako referát a prezentuje ho • vyjadřuje své dojmy z četby • vyjadřuje vlastní postoj k přečtenému textu	• Záznam o přečtené knize • Čtenářská dílna • Metody RWCT	**VV:** Plakát ke knize
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	• volně reprodukuje text podle svých schopností • tvoří vlastní literární text na dané téma • zná význam knihoven v našem životě a dokáže si vybrat četbu podle vlastního zájmu	• Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu • Tvořivé činnosti s literárním textem • Dílna psaní • Tvůrčí psaní • Knihovna	**VV:** Třídní časopis **MV 7** **Práce v realizačním týmu**

ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	• rozhodne, jakého žánru je úryvek	• Druhy a žánry literatury: • poezie • komiks • naučný text - encyklopedie • pohádka • pověst • bajka • dobrodružná literatura • román	
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	• používá správně literární pojmy při rozboru literárního textu	• Základní literární pojmy (sloka, verš, rým), literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, ilustrátor, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání; film, televizní inscenace.	

Jazyk a jazyková komunikace			**Ročník: 5.**
Předmět: Český jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	• čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	• Čtení přiměřených uměleckých i odborných textů, práce s internetem, využití knihovny (vyhledávací čtení)	**Inf**: práce s internetem, bezpečnost na internetu **MV 2** **Lidské vztahy**
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	• vyhledává potřebné informace z různých zdrojů a zapisuje si je	• Hlavní myšlenka textu	**VL/PŘ:** práce s encyklopediemi **GV 2** **Objevujeme Evropu a svět**
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	• rozhodne o úplnosti či neúplnosti mluveného nebo písemného projevu, popřípadě ho doplní • samostatně vyhodnocuje obsah sdělení	• Úplnost mluveného a písemného projevu	
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	• reprodukuje přiměřeně složité sdělení podané písemnou i mluvenou formou, zapamatuje si důležité informace a dokáže je předat ostatním	• Sdělení a vyhledávání podstatných informací • Klíčová slova	**M:** Závislosti, vztahy a práce s daty (porovnávání cen zájezdů, hospodaření s penězi)

ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	• k vede správně dialog v různých podobách	• Dialog, email • Telefonický rozhovor, základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování	Inf: e-mailová komunikace
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	• rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě	• Media, reklama (mediální sdělení a realita)	**VV:** Návrh obálky, reklamního plakátu. **MV 1 - 7** **Mediální výchova**
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	• volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo dle komunikační situace • používá spisovnou výslovnost	• Komunikační situace • Veřejně komunikační situace • Komunikační náležitosti • Intonace, přízvuk a tempo řeči • Představování	**Př/VI:** Referáty na vybrané téma, prezentace. **OSV 3** **Seberegulace a sebeorganizace**
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	• rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá	• Výslovnost • Obsahová a formální správnost	
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	• píše správně po stránce obsahové i formální	• Jednoduché komunikační žánry • Tvorba vlastního textu • Dílny psaní	**AJ** - Dopis z prázdnin, adresa **MV 4 Multikulturalita AJ**

ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	• sestaví osnovu vyprávění, vytváří krátký mluvený nebo písemný projev	• Vypravování • Práce s osnovou	
Jazyková výchova			
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	• rozlišuje slova dle významu • porovnává významy slov	• Slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová • Synonyma Homonyma Opozita • Slova příbuzná	
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	• rozliší a určí ve slově jeho části, odlišuje část příponovou od koncovky • doplňuje a píše gramaticky správně předponu s, z ,vz a předložku s nebo z	• Slovní zásoba a tvoření slov - kořen, část předponová, příponová a kořen • Předpona s, z, vz; předložka s, z	
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	• používá a píše gramaticky správně přídavná jména, při spojení s podstatným jménem určuje jeho pád, číslo a rod • třídí zájmena podle druhů a určuje pravopis zájmene já • třídí a správně užívá druhy číslovek • píše správně slova se skupinou bě/bje, pě/pje, vě/vje, mě/mně	• Tvarosloví - slovní druhy, určování slovních druhů, tvary slov • Podstatná jména: pád, číslo, rod, vzor • Pravopis koncovek podstatných jmen • Přídavná jména • Skloňování přídavných jmen měkkých tvrdých a přivlastňovacích • Koncovky přídavných jmen • Slovesa • Osoba, číslo, čas sloves • Časování sloves	

		• Zájmena • Druhy zájmen- osobní, přivlastňovací, ukazovací, tázací, vztažná, neurčitá, záporná • Skloňování zájmen osobních • Číslovky • Druhy číslovek – základní, řadové, druhové, násobné • Skloňování číslovek • Tvary podstatných jmen • Rod mužský životný • Rod mužský neživotný	
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	• rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	• Slova spisovná, nespisovná	
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	• vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	• Skladba, základní skladební dvojice. • Podmět vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný • Podmět rozvitý a podmět několikanásobný • Základní stavební dvojice: podmět přísudek • Podmět vyjádřený • Podmět nevyjádřený • Podmět několikanásobný	
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	• rozlišuje větu jednoduchou od souvětí (větné vzorce)	• Věta jednoduchá a souvětí (počet sloves ve větě) • Věta jednoduchá	

	• dodržuje v písemném i mluveném projevu pravidla interpunkce	• Souvětí • Větný vzorec • Větný celek • Tvoření souvětí • Psaní čárky ve větě jednoduché	
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	• užívá vhodných spojovacích výrazů	• Spojování vět v souvětí • Spojovací výrazy, spojky	
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	• píše správně i/y po obojetných souhláskách ve slovech	• Pravopis - vyjmenovaná slova a slova příbuzná, koncovky podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	• zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	• Skupiny bě-bje,vě-vje, mě-mně • Zdvojené souhlásky • Předložky, předpony: s,se,z,ze,vz • Shoda přísudku s podmětem • Rozkazovací a podmiňovací způsob • Shoda přísudku s několikanásobným podmětem • Správnost tvarů syntaktických dvojic • Příčestí minulé činné	
Literární výchova			
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	• zaznamenává dojmy z přečteného textu	• Čtenářské dílny • Čtení s porozuměním • Metody RWCT • Školní a vlastní četba	

ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	• vhodným způsobem reprodukuje část přečteného textu • tvoří vlastní texty na dané téma, dramatizuje literární texty • tvořivě pracuje s literárním textem na dané téma	• Reprodukce literární ukázky s přednesem části textu • Tvořivé činnosti - tvůrčí psaní, dramatizace • Dílny psaní	**Vv:** vlastní komiks **MV 3** **Stavba mediálních sdělení**
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	• orientuje se v různých typech textů - vyhledává v encyklopediích a odborných textech požadovaná fakta	• Věcné čtení – čtení jako zdroj informací • Čtení vyhledávací • Čtení s porozuměním • Návštěva knihovny • Čtenářská dílna	
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	• používá elementární literární pojmy	• Základní literární pojmy – citát, výrok, rčení, přirovnání, pranostika, přísloví … • Literární žánry: • pohádka (klasická, moderní) • pověst • bajka • komiks • román • dobrodružná literatura • naučná literatura • báseň • historická próza • divadelní hra	

Jazyk a jazyková komunikace			**Ročník: 6.**
Předmět: Český jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	• chápe rozdíl mezi zprávou a oznámením • sestavuje zprávu a oznámení	• Zpráva • Oznámení	VkO - práce s denním tiskem, internetem Vv - plakát-oznámení **OSV** **MV**
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	• užívá vzkaz v písemné i ústní formě	• Vzkaz	**OSV**
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	• seznámí se s inzeráty v tisku • vyplní přehledně formulář a objednávku	• Inzerát • Objednávka • Přihláška	**MV**
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	• rozliší a sestaví dopis úřední a osobní • správně napíše adresu • vybírá vhodné jazykové prostředky	• Dopis úřední a osobní	VkO - státní správa **VDO**
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	• chápe význam popisu • užívá vhodné jazykové prostředky • sestaví vlastní text podle osnovy	• Popis- budovy, místnosti • postavy • krajiny • pracovního postupu	Vv-výzdoba budov, místností D-stavební památky P-krajina F-protokol laboratorní práce

ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	• zpracovává vypravování vlastní i reprodukované • umí sestavit osnovu • dokáže převyprávět příběh z knihy, z filmu • seznámí se s prostředky oživujícími vypravování	• Vypravování	D-příběhy z historie P-příběhy o zvířatech
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	• vhodně prezentuje svou práci • taktně zhodnotí práci ostatních	• Stylistická cvičení	**OSV**
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	• pořizuje si výpisky ze snadného odborného textu • sestavuje výtah z odborného článku • vypracuje referát na dané téma	• Výtah • Výpisky • Prezentace, referát	D,P,Z,F- práce s odbornými texty Informatika-tvoření prezentace
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	• zpracovává vypravování vlastní i reprodukované • umí sestavit osnovu	• Vypravování	**OSV**

ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	• užívá vhodné jazykové prostředky • sestaví vlastní text podle osnovy	• Vypravování • Dějová linie • Osnova • Jazykové prostředky	**OSV**
Jazyková výchova			
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	• rozlišuje různé formy komunikace • zná rozdělení útvarů národního jazyka • orientuje se v historii vzniku jazyků a v dělení slovanských jazyků	• Komunikace • Dorozumívání, signály, symboly • Neverbální komunikace • Národní jazyk a jeho útvary •	**OSV**-Komunikace během všech předmětů
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	• zařadí češtinu do soustavy jazyků • zná jazykovědné disciplíny	• Jazykověda a její složky • Slovní zásoba	**VMEGS**
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	• používá jazykové příručky	• Slovníky • Mluvnice • Pravidla pravopisu	**OSV**

ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• na základě vědomostí z nižších ročníků rozlišuje slova ohebná a neohebná, slovní druhy, určuje mluvnické kategorie • zařadí správně ke vzorům • užívá spisovné tvary • rozezná podstatné jméno abstraktní, konkrétní, pomnožné, hromadné a látkové • rozezná jméno obecné a vlastní • pozná přídavné jméno, určí jejich druhy • vyhledá zájmena v textu a určuje jejich druh • vyhledává číslovky v textu a určuje jejich druh • bezpečně pozná slovesa • seznámí se s odchylkami od pravidelného skloňování	• Slova ohebná a neohebná • Mluvnické kategorie jmen - pád,číslo, rod, životnost • U sloves - osoba, číslo, způsob, čas • Podstatná jména • konkrétní, abstraktní • pomnožná,hromadná látková, vlastní a obecná • Pravopis velkých písmen	
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	• pracuje s internetovou jazykovou příručkou • zná spisovné tvary skloňování jmen , zájmen a číslovek • správně je užívá • zná spisovné tvary sloves a umí je používat	• Podstatná jména-skloňování podle vzorů, odchylky od skloňování • Přídavná jména-tvoření tvarů, stupňování, jmenné tvary • Zájmena-skloňování osobních, přivlastňovacích a ukazovacích • Číslovky-skloňování • Slovesa-slovesné tvary	

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	• upevňuje si vědomosti o základních větných členech • určuje rozvíjející větné členy • graficky znázorňuje věty jednoduché • rozezná větu a souvětí • graficky znázorní jednoduchá souvětí	• Základní větné členy • Druhy podmětů a přísudků • Shoda přísudku s podmětem • Rozvíjející větné členy • Věta jednoduchá, souvětí • Grafické znázornění větné stavby	
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	• na základě vědomostí z nižších ročníků správně aplikuje psaní i/y v koncovkách jmen i sloves • rozumí shodě přísudku s podmětem	• Pravopis • v kořeni slov a v koncovkách • Pravopis předpon s-,z-,vz- • Hláskové skupiny bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně	
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• rozlišuje útvary národního jazyka • pracuje s ukázkami spisovného a nespisovného jazyka	• Spisovný a nespisovný jazyk • Nářečí • Slang, profesní mluva • Argot	D- příchod Slovanů **MKV**
Literární výchova			
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	• rozlišuje literaturu věcnou a uměleckou • zná i jiná dělení literatury • rozlišuje literární druhy • pracuje s ukázkami lidové slovesnosti	• Literatura-druhy, funkce • Lyrika,epika,drama • Lidová slovesnost	D-počátky civilizace **MKV** **VMEGS**
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	• poznává literární žánry • rozezná bajku, báji, epos,pověst,pohádku	• Bajka, báje, mýtus, epos,pověst, pohádka-lidová, autorská	D-Starověké státy-Řecko, Řím **MKV**

ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	• pracuje s ukázkami literárních děl • čte knihy dle zadání i vlastního výběru	• Pohádky lidové, autorské • Dobrodružná literatura	Vv- zážitek z četby **MKV**
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	• pokusí se napsat krátkou pohádku či dobrodružnou povídku	• Autorská pohádka • Dobrodrodružná povídka	**MKV**
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	• prezentuje názor na vlastní četbu • pracuje s textem	• Čtenářská dílna	**OSV**
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	• poznává literární žánry epické i lyrické i dramatické • rozezná bajku, báji, epos,pověst,pohádku,povídka • typy lyriky, pozná verš a rým	• Literární žánry • Druhy lyriky • Verš, rým	**MKV**
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	• zná některé autory bajek, pohádek a jiné literatury pro mládež	• Ezop, Jean de La Fontaine • E.Petiška • A.Jirásek • K.V.Erben, B.Němcová, J.Lada, K.Čapek, J.Werich • J.Foglar, K.Poláček	D-české i světové dějiny **MKV** **VMEGS**
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	• prezentuje vlastní zážitky z četby, návštěvy kina či divadla	• Film • Divadlo	**OSV**

ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	• zná nejbližší knihovnu a její funkce	• Knihovna-školní, městská •	VkO-občanská vybavenost **OSV**

Jazyk a jazyková komunikace			**Ročník: 7.**
Předmět: Český jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	• pracuje s informacemi v textu v tištěné i elektronické podobě • umí informace využívat • pracuje s grafy a tabulkami •	• Anotace • Klíčové slovo, výtah, výpisky, citace • Graf, tabulka	M-grafy, tabulky **MV**
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	• porovnává informace z různých zdrojů	• Funkční styly	VkO-volební kampaň **MV**
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	• používá prvky kritického myšlení	• Zdroje, autorství	VkO- občan **MV** **OSV**
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	• napíše žádost, životopis	• Žádost • Životopis	VkO-práva a povinnosti občanů **VDO**
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	• popíše předmět, umělecké dílo, děj a pracovní postup • rozezná charakteristiku vnější a vnitřní •	• Popis, líčení • Charakteristika	

ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	• připraví a prezentuje slovně svou prezentaci	• Referát, prezentace	Informatika- Powerpoint **OSV**
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	• sdílí své názory, umí naslouchat ostatním	• Motivační dopis	**OSV**
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	• vyhledá klíčová slova • napíše výtah i výpisky	• Klíčová slova • Výtah	
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	• napíše životopis slavné osobnosti	• Životopis-biografie	Hv, Vv- slavné osobnosti
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	• umí používat jazykové prostředky oživující vypravování	• Vypravování • Vyprávěč- ich-forma, er-forma	**OSV**

Jazyková výchova			
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	• pozná odborné názvy	• Odborné názvy • Neologismy	Z- svět
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	• určí slova jednoznačná a mnohoznačná • tvoří synonyma, antonyma, homonyma • určí jakými způsoby se obohacuje slovní zásoba • pozná sousloví a frazémy	• Význam slov • Slovo a ustálené slovní spojení • Citově zabarvená slova • Slovotvorba- odvozování podst,jmen, příd.jmen a sloves • Skládání a zkracování	**MKV**
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	• vyhledá význam slova v jazykových příručkách	• Archaismy, historismy a neologismy	Aj, Nj - slova přejatá **MKV**
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• určuje slovní druhy a mluv. kategorie • u sloves umí určit slovesný rod • stupňuje přídavná jména a příslovce •	• Tvarosloví • Slovesný rod činný a trpný • Stupňování přídavných jmen a příslovcí	
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	• určuje věty podle komunikační funkce • člení výpověď na formu větnou a nevětnou	• Druhy vět podle postoje mluvčího • Věta jednočlenná, dvojčlenná a větný ekvivalent	
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	• určuje větné členy základní i rozvíjející • rozlišuje větujdenoduchou a souvětí • pozná větu hlavní a vedlejší • určuje druhy vedlejší vět na základě znalostí větný členů	• Po, Př, Pt, Pks, Pkn, PUM, PUČ, PUZ, D- základní a rozvíjející větné členy • Věta hlavní a vedlejší (věta závislá) • Graf souvětí • Druhy vedlejších vět	

ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	• na základě předchozích znalostí zvládá pravopis lexikální,slovotvorný, morfologický i syntaktický	• Slova příbuzná • Psaní předpon s-,z-,vz-, psaní bě-/bje,pě-, vě/vje, mě/mně • Shoda přísudku s podmětem • Interpunkce v souvětí	
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• poznává a umí používat slova citově zabarvená	• Zdrobněliny, slova hanlivá	**MKV**
Literární výchova			
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	• přečte a rozebere text podle zadání- popíše strukturu a jazyk díla, reprodukuje obsah	• Povídka, román, fantasy, sci-fi, biografická literatura, cestopis,poezie • Metafora, metonymie • Rým	**OSV** **MKV** **VMEGS**
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	• určuje znaky povídky a románu, • fantasy a sci-fi literatury	• K.Čapek,E.Bass • Tolkien, Bradbury	**MKV** **VMEGS**
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	• píše své zážitky z četby	• Čtenářský deník •	
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	• pozná prvky fantasy a sci-fi literatury a umí je použít ve vlastním textu	• Fantasy, sci-fi	**MKV**
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	• pracuje s textem dle vlastního výběru	• Čtenářská dílna	

ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	• čte poezii, rozezná verš, rým a jeho druhy, pozná baladu a romanci	• J.Seifert, J.Žáček • P.Bezruč, J.Neruda • C.Morgenstern	
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	• zná historická literární období	• Starověká literatura • Středověká literatura • Počátky písemnictví v Čechách • Renesance a humanismus • Barokní literatura • Klasicismu	D- dějiny lidstva, české dějiny **VMEGS** **MKV**
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	• vybírá téma a porovnává jeho různá zpracování	• Beletrie, film, divadlo	Vv, Hv - umělecké směry **VMEGS** **MKV**
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	• najde autora, jeho životopis a dílo	• Knihovny, encyklopedie, slovníky	D- dějiny

Jazyk a jazyková komunikace			**Ročník: 8.**
Předmět: Český jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	• pracuje s informacemi, umí je vyhledávat	• Odborná literatura • Moderní knihovna, internet •	**OSV** **VMEGS**
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	• vyhledá informace	• recenze	**MV**
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	• pracuje s textem v tisku či na internetu	• Informace • Zpráva • Reportáž	**MV**
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	• napíše recenzi na film či knihu	• Recenze	**MV** **MKV**
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	• umí napsat charakteristiku osoby a literární postavy	• Charakteristika	**OSV**

ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	• napíše úvahu	• Úvaha a její jazykové prostředky • Úvod, stať a závěr	
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	• umí prezentovat své názory a vyslechne ostatní	• Úvaha	**OSV**
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	• napíše referát, prezentaci a prezentuje ji spolužákům	• Výtah • Výklad	**OSV**
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	• pracuje s textem, vyhledá informace	• Sdělení, informace	
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	• zná slohotvorné činitele • rozlišuje slohové funkční styly, slohové postupy a slohové útvary	• Sloh • Stylistika • Funkční styly • Slohový postup	

Jazyková výchova			
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	• rozezná typy přejatých slov	• Slova zdomácnělá • mezinárodní, slangové výrazy, slovní hříčky • cizí zkratky	Aj, Nj- přejatá slova **MKV**
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	• vyjmenuje způsoby obohacování slovní zásoby • zná způsoby odvozování • odvozuje složeniny vlastní a nevlastní • rozlišuje zkratky a slova zkratková	• Odvozování • Skládání • Zkracování	
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	• umí vyhledat význam přejatých a cizích slov a vyhledá jejich pravopis	• Slovník cizích slov	**MKV**
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• umí skloňovat některá obecná jména přejatá, cizí vlastní jména • umí skloňovat číslovky základní i řadové • rozliší a určí slovesný vid, vytvoří vidové dvojice • určí příslovečnou spřežku • rozliší spojky podřadné a souřadné	• Podstatná jména obecná a vlastní • Skloňování číslovek • Slovesný vid • Příslovečná spřežka • Spojky	
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	• ovládá pravidla pravopisu	• Pravidla pravopisu	

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	• ovládá psaní čárky ve větě jednoduché a v souvětí • vyjmenuje a určí významové poměry mezi VH, VV, větnými členy	• Přívlastek volný, těsný,postupně rozvíjející • Několikanásobný větný člen • Přístavek, oslovení, vsuvka • Graf souvětí • Významové poměry	
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	• využívá znalostí pravopisu	• Psaní čárky ve větě jednoduché a v souvětí	
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• zařadí češtinu mezi příbuzné jazyky • rozliší útvary českého jazyka	• Slovanské jazyky • Spisovná čeština • Nespisovná čeština-nářečí, slang, argot	
Literární výchova			
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	• pracuje s ukázkami literární tvorby • rozezná literární žánr • interpretuje smysl a obsah díla	• Čtení s porozuměním	**OSV** **MV**
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	• rozezná prvky romantismus, realismus	• Romantický hrdina • Realismus v literatuře	**MKV** **VMEGS**
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	• prezentuje své zápisky z četby	• Čtenářské dílny	

ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	• napíše vlastní text	• Literární teorie	
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	• prezentuje svou četbu	• Čtenářský deník	
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	• charakterizuje romantické dílo, balada • vysvětlí pojem realistický román,povídka •	• Romantismus • Realismus	D- Evropa 18.-19.století **OSV** **VMEGS**
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	• charakterizuje literaturu osvícenství • charakterizuje literaturu romantismu, realismu,naturalismu • uvádí literární směry přelomu 20.století • meziválečná literatura	• Francouzští osvícenci-encyklopedie • Romantismus v Čechách-K.H.Mácha, K.J.Erben, J.K.Tyl • Realismus v Evropě a v Čechách (Gogol, Balzac,Dickens,B.Němcová,K.H.Borovský, J.Neruda)	D- světové dějiny 19.- poč. 20.století **OSV** **VMEGS**
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	• porovnává zpracování vybraného námětu v knize, filmu a na divadle	• Počátky českého divadla	**OSV** **VMEGS**
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	• vyhledá informace o autorech, dílech a literárních směrech	• Slovník spisovatelů a literárních směrů	**OSV** **VMEGS**

Jazyk a jazyková komunikace			**Ročník: 9.**
Předmět: Český jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	• čte text s porozuměním a dokáže odpovídat na otázky k textu	• Vyhledávání informací a práce s nimi	**OSV** **MV**
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	• rozeznává funkční slohové styly a slohové postupy	• Prostěsdělovací styl • Odborný styl • Administrativní styl • Publicistický styl • Umělecký styl • Slohové postupy	vztahy se všemi předměty **OSV**
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	• rozeznává publicistické útvary	• Zpravodajské útvary:komentář, interview, reportáž, fejeton, recenze	vztahy se všemi předměty **MV**
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	• umí sestavit krátký proslov podle osnovy a s výběrem jazykových prostředků • zná pravidla diskuse	• Proslov • Diskuse	**OSV**
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	• využívá vhodné jazykové prostředky při psaní úvahy	• Úvaha	**OSV**

ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	• rozlišuje projev mluvený a psaný a popíše jejich znaky	• Projev mluvený a psaný	**OSV**
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	• zná pravidla diskuse •	• Diskuse	
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	• čte text s porozuměním a dokáže odpovídat na otázky k textu • vytvoří výtah z odborného textu • vypracuje absolventskou práci na vybrané téma • prezentuje a obhajuje svou práci	• Čtení s porozuměním • Výklad • Absolventská práce	**OSV** **MV**
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	• rozezná odborný text • zná náležitosti výkladu • člení text výkladu dle osnovy	• Výklad	vztahy se všemi předměty **OSV**
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	• umí používat slohový postup popisný, informační, vyprávěcí	• Popis • Popis pracovního postupu • Popis uměleckého díla • Líčení • Charakteristika	Vv, Hv- významná umělecká díla **VMEGS**

Jazyková výchova			
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	• používá správnou výslovnost • rozezná přízvuk	• Výslovnost samohlásek a souhlásek • Spodoba znělosti • Slovní přízvuk	Aj,Nj-porovnání jazyků
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	• vyjmenuje způsoby obohacování slovní zásoby • zná způsoby odvozování, skládání a zkracování • rozezná přenesený význam na základě podobnosti i vzájemných souvislostí • rozezná stavbu slova	• Odvozování-předpona, přípona, koncovka • Skládání • Zkracování • Metafora • Metonymie • Sousloví • Přísloví	
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	• umí vyhledat informace v internetové jazykové příručce	• Jazykové příručky, slovníky	Aj, Nj- práce se slovníky **MKV**
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• určuje správně slovní druhy, přiřazuje vzory při skloňování • zná pojem slovesné třídy a umí slovesa zařadit	• Slovní druhy ohebné a neohebné • Nepravidelná slovesa • Slovesné třídy • Přechodník	
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	• rozeznává slova jednoznačná, mnohoznačná • pozná přenesený význam • umí používat slova ve více významech •	• Slovo podřazené a nadřazené • Synonyma, antonyma, homonyma • Slova citově zabarvená	Aj.Nj- slovní zásoba

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	• rozlišuje ZSD, rozvíjející větné členy • nahrazuje větný člen vedlejší větou a obráceně • rozlišuje významové poměry mezi HV , dvojicí VV a větnými členy	• Větné členy • Druhy vedlejších vět • Významové poměry • Graf věty a souvětí	Aj,Nj- stavba vět
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	• ovládá pravopis • umí vyhledat chybu a odůvodnit	• VS, vzory podst.,příd.jmen • skloňování zájmen, číslovek • Shoda přísudku s podmětem • Interpunkce ve větě jednoduché a v souvětí	Aj,Nj- gramatické kategorie
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• rozezná tvary nespisovné češtiny a v textu je umí vyhledat a odůvodnit jejich užití	• Profesionální mluva, slang, argot • Slova domácí, zdomácnělá, přejatá a mezinárodní	**MKV**
Literární výchova			
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	• pracuje s textem • umí vyhledat odpovědi z přečteného textu • umí seřadit text	• Forma a struktura díla • Poezie-verš, rým • Personifikace • Oxymorón • Přirovnání	**MKV**
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	• pracuje s texty více autorů • vyhledá odlišnosti či podobnosti	• Forma, téma • Myšlenková mapa • Vypravěč-ich-forma, er-forma • Postavy	

ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	• vytvoří zápis k přečtené knize	• Čtenářský deník	
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	• čte s porozuměním • umí vyhledat odpovědi z přečteného textu • umí seřadit text	• Rozbor textu • Myšlenkové pochody autora	**OSV**
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	• zařadí ukázku umělecké literatury k literárnímu druhu a žánru	• Epika,lyrika,drama • Poezie a její druhy • Román, povídka, novela, sci-fi, fantasy • Komedie, tragédie	D-dějiny 20.století Z-státy světa **VMEGS**
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	• uvede některé představitele české i světové literatury 2.poloviny 20.století	• Obraz 2.svět. války v literatuře • Tematika holocaustu • John R.R.Tolkien • Holocaust v české literatuře-A.Lustig, O.Pavel, J.Otčenášek • Česká literatura 70.-80.léta • Autoři současnosti	D-dějiny 20.století **OSV** **MKV** **VMEGS**
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	• vyhledá tematiku holocaustu v různém zpracování	• beletrie, film, divadlo	D-dějiny 20.století **MKV**
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	• využívá více informačních zdrojů a porovnává je	• encyklopedie, slovníky, knihovny, internet	

5.2 Anglický jazyk

Výuka cizích jazyků zaujímá významné postavení ve vzdělávacím procesu. Cílem jazykové výchovy je hlavně podpora rozvoje komunikačních kompetencí, žáci se učí správně vnímat různá jazyková sdělení a jednoduše na ně reagovat. Cizí jazyky přispívají k chápání a objevování dalších skutečností, které nejsou zprostředkovány jejich mateřským jazykem.

Žáci získají jazykový základ a předpoklady pro komunikaci se svými vrstevníky v rámci Evropy a světa. Výuka jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a celkově přispívá k rozšiřování možností v budoucím uplatnění žáků.

Anglický jazyk se žáci 1. stupně učí 2 hodiny týdně v 1. a 2. ročníku, od 3.do 9. ročníku se učí žáci anglický jazyk 3 hodiny týdně ve třídách dělených na dvě skupiny dle jazykových dovedností, prověřovaných v pololetí a na konci školního roku. Žáci by měli dosáhnout úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky

Jazyk a jazyková komunikace - Anglický jazyk	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	2	2	3	3	3	3	3	3	3

Očekávané výstupy – 1. stupeň

1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

AJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně

AJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal

AJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu

AJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu

AJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení

AJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy.

2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

AJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

AJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

AJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ

žák

AJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

AJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

AJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

AJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům

AJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PSANÍ

žák

AJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života

AJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře

2. stupeň

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

AJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně

AJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ

žák

AJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích

AJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech

AJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

AJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech

AJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ

žák

AJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

AJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

AJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení

- ***V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.***

Zařazení průřezových témat

V rámci anglického jazyka jsou realizována tato průřezová témata

1 – Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání
- Komunikace

3 – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
- Jsme Evropané

4 – Multikulturní výchova

- Kulturní diference
- Lidské vztahy

6 – Mediální výchova

- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Průřezová témata jsou podrobně rozepsána v části 5- PRŮŘEZOVÁ TÉMATA.

Jazyk a jazyková komunikace			**Ročník: 1.**
Předmět: Anglický jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Řečové dovednosti			
AJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	• Žák rozumí učitelovým pokynům v anglickém jazyce (slovní spojení), které jsou vyslovovány s pečlivou výslovností a reaguje na ně neverbálně.	• Jednoduché pokyny běžně používané při výuce	
	• Žák rozumí jednoduchým otázkám učitele, které jsou vyslovované s pečlivou výslovností, popřípadě s českým překladem. Žák na otázky dokáže odpovědět.	• Seznamovací otázky (odpovědi) typu: "What´s your name? How old are you?"; představení se I´m …	**OSV 8 Komunikace** **ČJ:** pozdravy
AJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Žák • stručně pozdraví a velmi jednoduchým způsobem se představí, • vnímá výslovnost a napodobuje jí v rámci osvojené slovní zásoby, • aktivně počítá od 1 do 6, • pojmenuje členy rodiny, • rozumí otázkám a výrazů používaných při běžných činnostech každodenního života (hry, oblékání, bydlení, oslava narozenin), • sdělí, kolik mu je let, • pojmenuje běžná zvířata,	• Pozdravy • Představení se • Čísla 0 -10 • Rodina • Barvy • Školní předměty • Hračky • Dům a pokoje • Tělo a jeho základní části • Zvířata • Jídlo • Výslovnost vybraných fonetických znaků, odlišnost od ČJ	**ČJ:** krátký mluvený projev **MV 2 Lidské vztahy**

	• rozliší základní barvy, • pojmenuje základní předměty spojené s oslavou Vánoc a Velikonoc.	• Vánoce a Velikonoce	
AJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	• Žák reprodukuje krátký jednoduchý anglický text v rozsahu zvládnuté slovní zásoby s oporou pohybu.	• Říkanky a písničky	
AJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	• Žák chápe obsah a smysl krátkého jednoduchého dialogu, dovede krátký a jednoduchý rozhovor vést s dopomocí učitele.	• Krátké a jednoduché rozhovory	**ČJ:** dialog
AJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	• Žák pomocí vizuální podpory přiřazuje obrazy slov (základní barvy, domácí zvířata…). • Žák používá větnou vazbu "This is …" při ukazování a pojmenování věcí.	• Základní probíraná témata	

Jazyk a jazyková komunikace			**Ročník: 2.**
Předmět: Anglický jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Řečové dovednosti			
AJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	• Žák se řídí krátkými a jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu po třídě, řešení jazykových úkolů).		
	• Žák rozumí jednoduchým otázkám učitele, které jsou vyslovované s pečlivou výslovností, popřípadě s českým překladem. Žák na otázky dokáže odpovědět. • Žák použije základní jednoduché zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování).	• Seznamovací otázky (odpovědi) typu: "What´s your name? -My name is… How old are you? - I´m"; představení se Who´s that?	**OSV 8 Komunikace** **ČJ:** pozdravy, dialog
AJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Žák • rozpozná zvukovou podobu známých slov a slovních spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) •porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova	• Pozdravy • Představení se • Čísla 1 -10 • Barvy • Hračky • Rodina • Zvířata - mazlíčci • Tělo • Divoká zvířata • Oblečení • Sporty a záliby • Bydlení	

	nebo slovního spojení, vykoná činnost) •zeptá se, co některá zvířata umí a na stejnou otázku odpoví pojmenuje a velmi jednoduše popíše běžné předměty kolem sebe, sdělí, co rád jí a pije, zeptá se na totéž •popíše jednoduchými větami základní potraviny, které by použil na rodinnou narozeninovou oslavu •popíše v základních rysech svůj vzhled •uvede stručně činnost šesti smyslů pomocí smyslových orgánů •zeptá se na umístění běžných předmětů a na stejnou otázku odpoví •užívá názvy základních barev při jednoduchém popisu osob či věcí •sdělí jednoduchou větou, co má právě na sobě a zeptá se na totéž •charakterizuje velmi stručně aktuální stav počasí •uvede, jakou sportovní činnost právě dělá	• Jídlo - narozeninová oslava <u>Projekty:</u> • Vánoce a Velikonoce, Halloween • Říkanky a písničky, krátké jednoduché příběhy (komiks) **Gramatické jevy:** •použití *to* a *toto* při označování věcí • fráze "This is …" • "She is my …, He is my…" (rozdíl mezi She/He) •jednoduché otázky a odpovědi s použitím sloves moci, být a pomocného slovesa do •rozkazovací způsob v běžných pokynech •jednoduché užití přítomného času průběhového při popisu činnosti •předložky *v* a *na* při popisu umístění •předložka z při označení původu produktu •dotazy na množství počitatelných podstatných jmen	**MV 4 Multikulturalita**

AJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	• Žák porozumí smyslu jednoduchých krátkých vět vztahujících se k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam dané věty nebo její části, vykoná činnost)	• Říkanky a písničky	
AJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	• Žák porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)	• Krátké a jednoduché rozhovory	
AJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	• Žák přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	• Základní probíraná témata	
AJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	• píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	• Základní probíraná témata **Gramatické jevy:** • Tvar slovesa být -I am/He si/she is • Použití *to* a *toto* při označování věcí • Fráze "This is …" "She is my …, He is my…" (rozdíl mezi She/He) • Jednoduché užití přítomného času průběhového při popisu činnosti • Sloveso can	

Jazyk a jazyková komunikace			**Ročník: 3.**
Předmět: Anglický jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Řečové dovednosti			
AJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	• Žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám běžných při výuce (např. při práci s učebnicí, pohybu po třídě, řešení jazykových úkolů). Žák na ně reaguje neverbálně.	• Jednoduché pokyny běžně používané při výuce • Abeceda a její užití v práci s učebnicí	
	• Žák rozumí jednoduchým otázkám učitele, které jsou vyslovované s pečlivou výslovností, popřípadě s českým překladem. Žák na otázky dokáže odpovědět. • Žák použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování).	• Seznamovací otázky (odpovědi) typu: "What´s your name? How old are you? Where are you from?; představení se Who´s that? Who is he/she?	
AJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Žák • rozumí pokynům při běžném cvičení a sportování • pojmenuje a označí barvami běžné předměty ve škole • pojmenuje běžné hry • řekne si v obchodě o běžné ovoce a zeleninu • sdělí, jaké ovoce má rád a zeptá se na totéž kamaráda	• Pozdravy • Představení se • Školní předměty • Hry • Bydlení • Rodina • Jídlo • Domácí zvířata • Moje město • Oblečení • Záliby a koníčky	**OSV 8 Komunikace** **ČJ:** pozdravy, dialog

	• sdělí, které běžné sportovní předměty vlastní a zeptá se na totéž kamaráda • používá číslovky 1 - 100 • zeptá se na umístění běžných předmětů v místnosti a na stejnou otázku odpoví • popíše v základních souvislostech a rysech blízké osoby • sdělí jednoduchou větou, co má právě na sobě a zeptá se na majitele konkrétního oblečení • označí oblečení dle velikosti • pojmenuje části lidského těla • zeptá se kamaráda, zda umí konkrétní, běžný sport a na stejnou otázku odpoví	• Narozeniny • O prázdninách • Písničky, krátké jednoduché příběhy (komiks) <u>Projekty:</u> • Vánoce a Velikonoce, Halloween **Gramatika:** • Gramatika: přítomný čas průběhový, sloveso + ing • Otázky: Can I have some..? Fráze: *Here you are.* • Fráze: I love. So do I. I don´t. • Předložky- *on, under, behind, in front of, next to, between, above, below, near, opposite* • Have you got….? Yes, I have. No I haven´t. • Do you like reading…? • Fráze Would you like some….? • Otázka *Can I have some….?* • Fráze *I want+infinitiv* • Číslovky 21-100 • Otázky-How often do you…?	**MV 4 Multikulturalita** **OSV 5 Kreativita**
AJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	• Žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu.		
AJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	• Žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu		
AJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	• Žák přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení.		
AJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	• Žák píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy.		

		• Příslovce- *always, sometimes, never, every day* • Dny v týdnu • Sloveso *must/musn´t* pro vyjádření nutnosti • Práce s krátkým příběhem (komiks), čtení s porozuměním • Reprodukce přečteného, slyšeného textu pomocí otázek	

Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 4.
Předmět: Anglický jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Poslech s porozuměním			
AJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností AJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu AJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele • zachytí ve slyšeném textu hledaná slova a porozumí jim • rozumí jednoduchému poslechovému textu • rozumí obsahu jednoduchého čteného textu - komiksovým příběhům svých vrstevníků z každodenního života a tématům ze života a kultury Velké Británie a jiných zemí světa	• Kladné a záporné pokyny typu "Go to sleep." "Don´t eat lots of chocolate." • Krátký poslech s vizuální oporou • Odpovědi na jednoduché otázky v rámci probrané slovní zásoby a mluvnice; vyhledávání potřebných informací v textu **Slovní zásoba a tematické okruhy** • pozdravy • anglická abeceda • členové širší rodiny • sporty a sportovní aktivity • zdraví a návštěva lékaře • volný čas, aktivity • řadové číslovky 1 – 100 • cestování • technologie	**EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí** **GV 1 Evropa a svět nás zajímá** **GV 2 Objevujeme Evropu a svět** **GV 3 Jsme Evropané** **MV 2 Mezilidské vztahy** **MV 4 Multikulturalita** **MV 6 Tvorba mediálního sdělení**

		• běžná zvířata v zoo, běžné vlastnosti zvířat, popis zvířat • oslavy	
	Mluvení		
AJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám běžných při výuce (např. při práci s učebnicí, pohybu po třídě, řešení jazykových úkolů). Žák na ně reaguje verbálně. • rozumí jednoduchým otázkám učitele, které jsou vyslovované s pečlivou výslovností, popřípadě s českým překladem. Žák na otázky dokáže odpovědět. • použije zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování).	• Výslovnost hlásek ve slovech • Jednoduché pokyny běžně používané při výuce • Abeceda a její užití v práci s učebnicí, hláskování (spelling) • Zapojení do jednoduchého rozhovoru • Odpovědi na jednoduché otázky v rámci probrané slovní zásoby a mluvnice; vyhledávání potřebných informací v textu • Krátký mluvený projev na základě prezentace **Slovní zásoba a tematické okruhy** • Pozdravy • Představení se • Povolání • Sporty • Zdraví • Volný čas • Cestování • Technologie • Zvířata v zoo	**EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí** **GV 1 Evropa a svět nás zajímá** **GV 2 Objevujeme Evropu a svět** **GV 3 Jsme Evropané** **MV 2 Mezilidské vztahy** **MV 4 Multikulturalita** **MV 6 Tvorba mediálního sdělení** **OSV 8 Komunikace** **ČJ:** pozdravy, dialog
AJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• používá jednoduché fráze při komunikaci s vrstevníky a zapojí se do jednoduchých rozhovorů • užívá prakticky základní číslovky 1 - 100 • pojmenuje lidi, předměty a činnosti, se kterými se běžně setkává v každodenním životě • popíše ústně, jednoduchým způsobem dění kolem lidí a věcí ve svém nejbližším okolí • uvede s písemnou nápovědou informace o sobě, o svém nejbližším okolí a o lidech kolem sebe		

	• získává a předává základní informace o sobě, o lidech, o škole, věcech, činnostech a dění • zeptá se v každodenním životě kladením jednoduchých otázek kamaráda na jeho zájmy a aktivity a na stejnou otázku odpoví	• Pojďme na oslavu • Písničky, jednoduché příběhy (komiksy) • Volné projekty	
AJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	• odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	• Kladení otázek a odpovědi na jednoduché otázky dle obsahu osvojovaných témat	
Čtení s porozuměním			
AJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• Odpovědi na jednoduché otázky v rámci probrané slovní zásoby a mluvnice; vyhledávání potřebných informací v textu • Popis dějů, věcí, osob a jejich aktivit v běžném životě **Slovní zásoba a tematické okruhy** • pozdravy • anglická abeceda • členové širší rodiny • sporty a sportovní aktivity • zdraví a návštěva lékaře • volný čas, aktivity • řadové číslovky 1 – 100 • cestování • technologie	**EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí** **GV 1 Evropa a svět nás zajímá** **GV 2 Objevujeme Evropu a svět** **GV 3 Jsme Evropané** **MV 2 Mezilidské vztahy** **MV 4 Multikulturalita** **MV 6 Tvorba mediálního sdělen**
AJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• rozumí hlavním bodům jednoduchého čteného textu, který popisuje dění, věci, lidi a jejich aktivity běžné v každodenním životě		

Psaní			
AJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	• napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • vytvoří plakát nebo prezentaci na jedno z probíraných témat	**Gramatika:** • stažené formy slovesa *být* v kladu a v záporu • vazba there is/there are • otázka a krátká kladná/záporná odpověď k slovesu mít rád • předložka se dny v týdnu • vyjádření času • přítomný čas průběhový a prostý • minulý čas prostý • přídavná jména - stupňování • příslovce s využitím v přítomném čase prostém • základní fonetické znaky **Slovní zásoba a tematické okruhy** • pozdravy • anglická abeceda • členové širší rodiny • sporty a sportovní aktivity • zdraví a návštěva lékaře • volný čas, aktivity • řadové číslovky 1 – 100 • cestování • technologie • běžná zvířata v zoo, běžné vlastnosti zvířat, popis zvířat • oslavy	**EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí** **GV 1 Evropa a svět nás zajímá** **GV 2 Objevujeme Evropu a svět** **GV 3 Jsme Evropané** **MV 2 Mezilidské vztahy** **MV 4 Multikulturalita** **MV 6 Tvorba mediálního sdělení** **OSV 5 Kreativita** **Výtvarná výchova - rozvoj vlastního výtvarného projevu**
AJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	• vyplní osobní údaje do formuláře	• Dotazník, přihláška, krátký e-mail	

Jazyk a jazyková komunikace			**Ročník: 5.**
Předmět: Anglický jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Poslech s porozuměním			
AJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů AJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu AJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	• rozumí jednoduchým pokynům učitele při hodině, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností • rozumí slovům a slovním spojením týkajících se předmětů běžného života, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a má-li k dispozici vizuální podporu • v krátkém textu z běžného života rozumí významu známých slov, slovních spojení a jednoduchých vět, zejména pokud má vizuální oporu • rozumí tématu krátkého textu z běžného života, který se vztahuje k osvojovaným tématům a je doprovázen vizuální oporou	• Jednoduché pokyny při hodině • Slova a slovní spojení v běžném životě • Porozumění slov, slovních spojení či jednoduchých vět z krátkého textu, doprovázeného vizuální oporou • Porozumění tématu krátkého textu, doprovázeného vizuální oporou **Slovní zásoba a tematické okruhy** • Školní předměty • Školní aktivity • Určování času • Televizní programy • Běžná povolání a nástroje s nimi spojené, popis osoby • Důležité budovy a obchody ve městě • Katastrofy, popis události	**EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí** **GV 1 Evropa a svět nás zajímá** **GV 2 Objevujeme Evropu a svět** **GV 3 Jsme Evropané** **MV 2 Mezilidské vztahy** **MV 4 Multikulturalita** **MV 6 Tvorba mediálního sdělení**

		• Životní prostředí a materiály, recyklace, udržitelnost • Smysly • Příprava jídla • Příroda, popis druhů zvířat • Sporty, roční doby • Běžné komunikační situace • Běžný život v Londýně	
Mluvení			
AJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	• ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech použije základní zdvořilostní obraty (např. pozdrav, rozloučení)	• Výslovnost hlásek ve slovech • Pokyny běžně používané při výuce • Zapojení do obsáhlejšího rozhovoru • Odpovědi na jednoduché otázky v rámci probrané slovní zásoby a mluvnice; vyhledávání potřebných informací v textu • Krátký mluvený projev na základě prezentace k některému z probíraných témat	**OSV 8 Komunikace** **ČJ:** pozdravy, dialog

AJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• představí se, vyhláskuje své jméno a uvede, odkud pochází a kolik je mu let • zeptá se spolužáka na jméno, věd a bydliště za použití jednoduchých slovních spojení a vět, na stejné otázky odpoví • odprezentuje svou práci na předem zadané téma	• Abeceda a její užití v práci s učebnicí, hláskování (spelling) • Sdělení základních informací o sobě a o další osobě • Jednoduché otázky a odpovědi v souvislosti s probíranými tématy • Krátký mluvený projev **Gramatika** • Přítomný čas prostý - otázka a krátká odpověď • Poznávání času • Vazba going to • Pokyny - orientace ve městě • Předložky • Minulý čas prostý a průběhový • Popis objektů a materiály • Popis vjemů (smysly) • Sloveso should/shouldn´t • Okrajové seznámení s předpřítomným časem **Slovní zásoba a tematické okruhy** • Školní předměty • Školní aktivity • Určování času • Televizní programy	
AJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	• odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho osoby a na otázky v souvislosti s probíranými osvojovanými tématy		

		• Běžná povolání a nástroje s nimi spojené, popis osoby • Důležité budovy a obchody ve městě • Katastrofy, popis události • Životní prostředí a materiály, recyklace, udržitelnost • Smysly • Příprava jídla • Příroda, popis druhů zvířat • Sporty, roční doby • Běžné komunikační situace • Běžný život v Londýně	
Čtení s porozuměním a psaní			
AJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• vyhledá v krátkém jednoduchém textu, konkrétní informace, např. jméno, příjmení, věk	**Gramatika** • Přítomný čas prostý - otázka a krátká odpověď • Poznávání času • Vazba going to • Pokyny - orientace ve městě • Předložky • Minulý čas prostý a průběhový • Popis objektů a materiály • Popis vjemů (smysly) • Sloveso should/shouldn´t • Okrajové seznámení s předpřítomným časem	**EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí** **GV 1 Evropa a svět nás zajímá** **GV 2 Objevujeme Evropu a svět** **GV 3 Jsme Evropané** **MV 2 Mezilidské vztahy** **MV 4 Multikulturalita** **MV 6 Tvorba mediálního sdělení**
AJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• rozumí v krátkém textu z běžného života významu známých slov, slovních spojení a jednoduchých vět, zejména pokud má vizuální oporu		
AJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	• napíše s použitím jednoduchých slovních spojení a vět krátký text, ve kterém se představí, uvede svůj věk a telefonní číslo • vytvoří plakát s informacemi nebo prezentaci na jedno z probíraných témat		

		Slovní zásoba a tematické okruhy • Školní předměty • Školní aktivity • Určování času • Televizní programy • Běžná povolání a nástroje s nimi spojené, popis osoby • Důležité budovy a obchody ve městě • Katastrofy, popis události • Životní prostředí a materiály, recyklace, udržitelnost • Smysly • Příprava jídla • Příroda, popis druhů zvířat • Sporty, roční doby • Běžné komunikační situace • Běžný život v Londýně • Volné projekty dle vlastní volby	**OSV 5 Kreativita** **Výtvarná výchova - rozvoj vlastního výtvarného projevu**
AJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	• vyplní osobní údaje do formuláře, např. jméno, příjmení, věk	• formulář (dotazník, přihláška)	

Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 6.
Předmět: Anglický jazyk - Get Involved A2			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Poslech s porozuměním			
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	• rozumí informacím o školách, rozhovoru s hokejistou • porozumí instrukcím k výletu + vizuální opora, podcast, telefonický rozhovor - prázdniny	• poslechová cvičení v jednotlivých lekcích	OSV, MV
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	• vede rozhovory se spolužáky na probíraná témata, rozumí pokynům učitele, otázkám, odpovídá na ně	• otázky, odpovědi, modální slovesa, nácvik výslovnosti	OSV, VEG
Mluvení			
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	• zapojí se do jednoduchých rozhovorů, sdílí jednoduché informace, odpovídá na otázky	• otázky, odpovědi, orientace ve městě, v restauraci, přítomné časy	OSV
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	• představí sám sebe, rodinu, své zájmy, vypráví o kamarádech a volném čase	• likes x dislikes, školní prostředí, volnočasové aktivity	OSV, MV
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	• vypráví zážitek z výletu/dovolené/školy v přírodě	• země a národnosti, popis osob, příroda, vyjádření minulosti	OSV, MKV, EV

Čtení s porozuměním			
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	• rozumí krátkému textu, vyhledá informace, vizuální podpora	• život studenta, turistický průvodce, hry, náš svět, zvířata	OSV, EV, MV, MKV
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• rozumí krátkému textu, vyhledá informace, vizuální podpora	• blog, stupňování, nepravidelná slovesa	OSV, VEG, MKV
Psaní			
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• porozumí smyslu formuláře, vyplní	• formulář – slovní zásoba	OSV
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• napíše blog, pohlednici, popíše obrázek, email, pozvánku	• blog o škole, popis obrázku, místa,video pro turisty	VEG, OSV, MV
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	• odpoví na email, pozvánku, vyplní formulář	• odpověď na mail, vyplnění formuláře	MV, EV

Jazyk a jazyková komunikace			**Ročník: 7.**
Předmět: Anglický jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Poslech s porozuměním			
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	• rozumí poslechu zpravodajství, prezentaci, rozhovoru	• Přítomné časy • Minulé časy, used to • Slovní zásoba- film, peníze	OSV, MV, MKV
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	• rozumí poslechu podcastu, prezentaci	• kvantifikátory, předpovědi pomocí will, bydlení a nábytek, povolání	OSV, EV, VEG
Mluvení			
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	• zeptá se na preference, udělí rady, vyjádří nabídku, žádost o něco	• příslovce četnosti, like, modální slovesa	OSV, MV, MKV
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	• ptá se na detaily, ptá se na ztracené a nalezené věci	• předpřítomný čas, for, since	OSV, VEG
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	• vypráví příběh, zážitek	• minulé časy, úspěch	OSV

Čtení s porozuměním			
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	• rozumí a vyhledá informace v online článku, časopise, novinách, identifikuje druh textu	• blog – odhad obsahu, využití obrázků, slovní zásoba bydlení	OSV, VEG, MKV
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• Rozumí a pracuje s různými druhy textu, odpoví na otázky podle textu, odhadne význam neznámých slov, čte rychle pro celkový význam	• profil osoby, online příběh, škála časů	EV, MV
Psaní			
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• vyplní formulář v hotelu	• formulář z hotelu	OSV, MKV
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• Napíše email příteli, vyprávění, pohlednici, vytvoří zápisky	• Škála časů, vhodné fráze	OSV, EV, MV
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	• Napíše odpověď na email, pohled	• Vhodná slovní zásoba, fráze	MKV

Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 8.
Předmět: Anglický jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Poslech s porozuměním			
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	• rozumí poslechu rozhlasového pořadu, podcastu, audio průvodci, rozhlasu	• rozhlasový pořad – popis lidí, schopnosti, projev o vynálezu, přítomné časy, minulé časy, used to, slovní zásoba věda, umění, IT	OSV, MV, MKV
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	• rozumí poslechu v pokynech učitele, v rozhovoru se spolužáky, neformální konverzaci	• profil, rozhovory, výměna informací, zjištění informací, dovětky	OSV, EV, VEG
Mluvení			
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	• zeptá se na preference, vyjádří vlastní názor, udělí pokyny, ověří informace, reaguje na zprávy	• like, modální slovesa, dovětky, trpný rod přítomný a minulý, první a druhý kondicionál	OSV, MV, MKV
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	• mluví o osobnosti, schopnostech, životním stylu, médiích, vědě	• nepřímá řeč, modalita, vyjádření budoucnosti	OSV, VEG
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	• prezentuje osobnost vědy a její život, mluví o svých plánech do budoucna	• minulé časy, úspěch, vyjádření budoucnosti, kondicionály	OSV

Čtení s porozuměním			
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	• rozumí a vyhledá informace v online článku, časopise, novinách, identifikuje druh textu	• online stránka s radami, článek z časopisu, rozhovor	OSV, VEG, MKV
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• rozumí a pracuje s různými druhy textu, odpoví na otázky podle textu, odhadne význam neznámých slov, čte rychle pro celkový význam	• Infografika, webové stránky	EV, MV
Psaní			
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• vyplní formulář v hotelu	• formulář z hotelu	OSV, MKV
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• napíše neformální a formální text, esej, zpávu/blog	• škála časů, vhodné fráze	OSV, EV, MV
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	• napíše odpověď na formální a neformální text	• vhodná slovní zásoba, fráze -F x INF	MKV

Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 9.
Předmět: Anglický jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
			<DOPLNIT PRŮŘEZOVÁ T.>
Poslech s porozuměním			
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	• rozumí postoji mluvčího, odhadne význam, záměr v konverzaci z rádia, podcastu, rozhovoru	• rozhlasový pořad – hudba na veřejnosti, online přátelství, úklidu pláží, kriminalitě	OSV, MV, EV
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	• rozumí poslechu v pokynech učitele, v rozhovoru se spolužáky, neformální konverzaci	• rozhovory – telefonická konverzace, výměna informací, zjištění informací, dovětky	OSV, EV, VEG
Mluvení			
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	• mluví o pocitech, vyjádří vlastní názor, formuluje problémy a řešení, porovnává, formálně konverzuje	• fráze doporučení, vztažné věty, kondicionálová souvětí	OSV, MV, MKV
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	• mluví o pocitech, dosáhne dohody, porovnává, mluví o problémech a jejich řešení	• nepřímá řeč, modalita, vyjádření budoucnosti	OSV, VEG

CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	• popíše sportovní událost, kriminální událost online	• minulé časy, vyjádření budoucnosti, kondicionály	OSV, MV, VEG
Čtení s porozuměním			
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	• rozumí a vyhledá informace v online článku, časopise, novinách, identifikuje druh textu	• online článek, články z časopisu, novinové články	OSV, VEG, MKV
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• čte a rozumí článku online, v novinách, časopisech, identifikuje hlavní myšlenku	• Infografika, webové stránky, neosobní fráze, spekulace, dedukce	EV, MV
Psaní			
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• vyplní formulář v hotelu, letišti	• formulář z hotelu	OSV, MKV
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• napíše neformální a formální text, esej, vyprávění, zprávu, blog	• škála časů, vhodné fráze	OSV, EV, MV
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	• napíše odpověď na formální a neformální text	• emaily - fráze -F x INF	MKV

5.3 Německý jazyk

Výuka cizích jazyků zaujímá významné postavení ve vzdělávacím procesu. Cílem jazykové výchovy je hlavně podpora rozvoje komunikačních kompetencí, žáci se učí správně vnímat různá jazyková sdělení a jednoduše na ně reagovat. Cizí jazyky přispívají k chápání a objevování dalších skutečností, které nejsou zprostředkovány jejich mateřským jazykem.

Žáci získají jazykový základ a předpoklady pro komunikaci se svými vrstevníky v rámci Evropy a světa. Výuka jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a celkově přispívá k rozšiřování možností v budoucím uplatnění žáků.

V německém jazyce probíhá výuka od 7. ročníku do 9. ročníku 2 hodiny týdně a žáci by měli dosáhnout úrovně A1.

Jazyk a jazyková komunikace - Německý jazyk	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	0	0	0	0	0	0	2	2	2

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

NJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

NJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

NJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních

MLUVENÍ

žák

NJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

NJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

NJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

NJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům

NJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

NJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

žák

NJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

NJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

NJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Zařazení průřezových témat

V rámci německého jazyka jsou realizována tato průřezová témata

1 – Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání

Komunikace

3 – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá

Jsme Evropané

4 – Multikulturní výchova

Kulturní diference

Lidské vztahy

6 – Mediální výchova

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Průřezová témata jsou podrobně rozepsána v části 5- PRŮŘEZOVÁ TÉMATA.

Jazyk a jazyková komunikace		**Ročník: 7.**	
Předmět: Německý jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Poslech s porozuměním			
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele • rozumí jednoduchému poslechovému textu	• Pozdravy • Slovesa SEIN a HABEN • Představení se • Seznamování • Volnočasové aktivity	Čj - pozdravy **GV** Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• zachytí ve slyšeném textu hledaná slova a porozumí jim	• Slovní zásoba	**OSV**
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• rozumí jednoduchému poslechovému textu	• Slovosled • Přítomný čas	Čj - mluvnice
Mluvení			
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	• rozumí jednoduchým otázkám • odpovídá na jednoduché otázky učitele, které jsou vyslovované s	• Slovosled vět tázacích • Slovosled vět oznamovacích • Výslovnost • Zápor “KEIN” a “NICHT”	Čj - mluvnice, skladba

	pečlivou výslovností, popřípadě s českým překladem • použije zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)	• Slovní zásoba • Mluvnice **Slovní zásoba a tematické okruhy** • Pozdravy • Představení se • Volnočasové aktivity Denní režim • Cestování • Objednávka jídla • Vyjádření přání	
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• používá jednoduché fráze při komunikaci s vrstevníky a zapojí se do jednoduchých rozhovorů • užívá prakticky základní číslovky 1 - 100 • pojmenuje lidi, předměty a činnosti, se kterými se běžně setkává v každodenním životě • popíše ústně, jednoduchým způsobem dění kolem lidí a věcí ve svém nejbližším okolí	• Číslovky • Slovní zásoba • Mluvnice • Slovosled ve větě • Prezentace před třídou na zadané téma	Čj - slovní druhy
Čtení s porozuměním			

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• Odpovědi na jednoduché otázky v rámci probrané slovní zásoby a mluvnice; vyhledávání potřebných informací v textu • Popis dějů, věcí, osob a jejich aktivit v běžném životě **Slovní zásoba a tematické okruhy** • Pozdravy • Německá abeceda • Číslovky 1 – 100 • Barvy • Členové širší rodiny • Sporty a sportovní aktivity • Koníčky • Zdraví a návštěva lékaře • Dopravní prostředky • Cestování • Objednávání jídla • Vyjádření přání • Denní režim	**OSV**
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• rozumí hlavním bodům jednoduchého čteného textu, který popisuje dění, věci, lidi a jejich aktivity běžné v každodenním životě		
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům		
Psaní			
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• vyplní osobní údaje do formuláře	• Dotazník, krátký e-mail	Čj - slohové útvary

DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života • vytvoří prezentaci na jedno z probíraných témat	**Gramatika:** • Časování pravidelných, nepravidelných a způsobových sloves v přítomném čase • Vazba "es gibt" • Bezosobní zájmeno "man" • Odlučitelné předložky u sloves • Předložka se dny v týdnu • Stupňování přídavných jmen **Slovní zásoba a tematické okruhy** • Pozdravy • Německá abeceda • Číslovky 1 – 100 • Barvy • Členové širší rodiny • Sporty a sportovní aktivity • Koníčky • Zdraví a návštěva lékaře • Dopravní prostředky • Cestování • Objednávání jídla • Vyjádření přání • Denní režim	Čj - mluvnice, tvarosloví

Jazyk a jazyková komunikace			**Ročník: 8.**
Předmět: Německý jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Poslech s porozuměním			
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele • rozumí jednoduchému poslechovému textu • rozumí obsahu jednoduchého čteného textu - tématům ze života a kultury německy hovořících zemí	• Tázací zájmena na "W" • Představení se • Seznamování • Volnočasové aktivity	Čj - tvarosloví
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• zachytí ve slyšeném textu hledaná slova a porozumí jim	• Slovní zásoba	Čj - slovníky
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• rozumí jednoduchému poslechovému textu	• Slovosled • Přítomný čas	**OSV, MV, EV**
Mluvení			
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	• rozumí jednoduchým otázkám • odpovídá na jednoduché otázky učitele, které jsou vyslovované s pečlivou výslovností, popřípadě s českým překladem	• Slovosled vět tázacích • Slovosled vět oznamovacích • Výslovnost • Zápor "KEIN" a "NICHT" • Slovní zásoba • Mluvnice	Čj - mluvnice

	• použije zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) • zvládne jednoduchý rozhovor se spolužákem	**Slovní zásoba a tematické okruhy** • Popis domácích mazlíčků • Volnočasové aktivity Denní režim • Cestování • Popis pokojů • Počasí, roční období • Objednávka jídla • Vyjádření prosby, přání • Denní program • Popis osoby	
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• představí se, vyhláskuje své jméno a uvede, odkud pochází a kolik je mu let • zeptá se spolužáka na jméno, věk a bydliště za použití jednoduchých slovních spojení a vět, na stejné otázky odpoví • odprezentuje svou práci na předem zadané téma	• Číslovky • Slovní zásoba • Mluvnice • Slovosled ve větě • Prezentace před třídou na zadané téma	Čj - slovní druhy
Čtení s porozuměním			
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• Odpovědi na jednoduché otázky v rámci probrané slovní zásoby a mluvnice;	**OSV**
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• rozumí hlavním bodům jednoduchého čteného textu, který popisuje dění, věci, lidi a jejich aktivity běžné v každodenním životě		

DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	vyhledávání potřebných informací v textu • Popis dějů, věcí, osob a jejich aktivit v běžném životě **Slovní zásoba a tematické okruhy** • Pozdravy • Německá abeceda • Číslovky 1 – 100 • Popis domácích mazlíčků • Volnočasové aktivity Denní režim • Cestování • Popis pokojů • Počasí, roční období • Objednávka jídla • Vyjádření prosby, přání • Denní program • Popis osoby	
	Psaní		
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• vyplní osobní údaje do formuláře, např. jméno, příjmení, věk	• Formulář (dotazník, přihláška)	
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• napíše s použitím jednoduchých slovních spojení a vět krátký text, ve kterém se představí, uvede svůj věk a telefonní číslo • vytvoří prezentaci na jedno z probíraných témat	**Gramatika:** • Časování pravidelných, nepravidelných a způsobových sloves v přítomném čase • Vazba "es gibt" • Bezosobní zájmeno "man" • Odlučitelné předložky u sloves • 4 pády v němčině	

		• Předložky se 3., 4., 3. a 4. pádem • Stupňování přídavných jmen **Slovní zásoba a tematické okruhy** • Pozdravy • Německá abeceda • Číslovky 1 – 1000 • Barvy • Členové širší rodiny • Sporty a sportovní aktivity • Koníčky • Zdraví a návštěva lékaře • Dopravní prostředky • Cestování • Objednávání jídla • Vyjádření přání • Denní režim	
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• napíše s použitím jednoduchých slovních spojení a vět krátký text	• Slovní zásoba • Mluvnice	

Jazyk a jazyková komunikace			**Ročník: 9.**
Předmět: Německý jazyk			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Poslech s porozuměním			
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	• rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele • rozumí jednoduchému poslechovému textu • rozumí obsahu jednoduchého čteného textu - tématům ze života a kultury německy hovořících zemí	• Tázací zájmena na "W" • Představení se • Seznamování • Volnočasové aktivity • Popis fotografie • Popis města	
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• zachytí ve slyšeném textu hledaná slova a porozumí jim	• Slovní zásoba k probíraným tématům	
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• rozumí jednoduchému poslechovému textu	• Slovosled • Přítomný čas • Minulý čas - préteritum a perfektum	
Mluvení			
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	• rozumí jednoduchým otázkám • odpovídá na jednoduché otázky učitele, které jsou vyslovované s pečlivou výslovností, popřípadě s českým překladem • použije zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)	• Slovosled vět tázacích • Slovosled vět oznamovacích • Slovosled v souvětí - věty hlavní a vedlejší • Výslovnost • Zápor "KEIN" a "NICHT" • Slovní zásoba	

	• zvládne jednoduchý rozhovor se spolužákem	• Mluvnice **Slovní zásoba a tematické okruhy** • Zpráva kamarádovi • Členové širší rodiny • Sporty a sportovní aktivity • Koníčky • Zdraví a návštěva lékaře • Dopravní prostředky • Cestování • Objednávání jídla • Vyjádření přání • Denní režim • Názvy obchodů • Pražské památky • Popis německého města • Popis německé značky	
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• odpovídá jednoduchými větami o sobě, o svém volném čase	• Prezentace na zadané téma • Hraní her v němčině	
Čtení s porozuměním			
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• Odpovědi na jednoduché otázky v rámci probrané slovní zásoby a mluvnice; vyhledávání potřebných informací v textu • Popis dějů, věcí, osob a jejich aktivit v běžném životě	

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• rozumí hlavním bodům jednoduchého čteného textu, který popisuje dění, věci, lidi a jejich aktivity běžné v každodenním životě	• Odpovědi na jednoduché otázky v rámci probrané slovní zásoby a mluvnice; vyhledávání potřebných informací v textu • Popis dějů, věcí, osob a jejich aktivit v běžném životě	
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	• vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	**Slovní zásoba a tematické okruhy** • Zpráva kamarádovi • Členové širší rodiny • Sporty a sportovní aktivity • Koníčky • Zdraví a návštěva lékaře • Dopravní prostředky • Cestování • Objednávání jídla • Vyjádření přání • Denní režim • Názvy obchodů • Pražské památky • Popis německého města • Popis německé značky	
	Psaní		
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• vyplní osobní údaje do formuláře, např. jméno, příjmení, věk, pohlaví, kontaktní údaje	• Slovní zásoba	

DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• napíše s použitím jednoduchých slovních spojení a vět krátký text, ve kterém se představí, uvede svůj věk a telefonní číslo • vytvoří prezentaci na jedno z probíraných témat	**Gramatika:** • Časování pravidelných, nepravidelných a způsobových sloves v přítomném čase • Vazba "es gibt" • Bezosobní zájmeno "man" • Odlučitelné předložky u sloves • Slovosled ve větě vedlejší • Minulý čas préteritum a perfektum **Slovní zásoba a tematické okruhy** • Zpráva kamarádovi • Členové širší rodiny • Sporty a sportovní aktivity • Koníčky • Zdraví a návštěva lékaře • Dopravní prostředky • Cestování • Objednávání jídla • Vyjádření přání • Denní režim • Názvy obchodů • Pražské památky • Popis německého města • Popis německé značky	
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• napíše s použitím jednoduchých slovních spojení a vět krátký text	• Slovní zásoba • Mluvnice	

5.4 Matematika a její aplikace

Charakteristika matematiky

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace v základním vzdělávání je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním od 1. do 9. ročníku a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah oboru *Matematika a její aplikace* je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Čísla a početní operace* na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh *Číslo a proměnná*, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

V tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Na 1. stupni je vyučováno 25 hodin **matematiky** (od 1. do 5. třídy po 5 hodinách), na 2. stupni 20 hodin – po 5 hodinách v 6. - 9. ročníku. V rámci výuky se v bloku střídají aritmetická, algebraická a geometrická témata, jedna hodiny týdně bývá v některých ročnících věnována kapitole netradiční aplikační úlohy a problémy.

Na 1. stupni je ve třídách vyučována matematika metodou prof. Hejného.

Pro koordinaci práce učitelů v rámci vzdělávací oblasti je zřízena **předmětová komise**.

Matematika a její aplikace - Matematika	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	5	5	5	5	5	5	5	5	5

Očekávané výstupy – 1. stupeň

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

1.období

žák

M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků

M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti

M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose

M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly

M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

2. období

žák

M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení

M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel

M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel

M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel

M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku

M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel

M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty

M-5-1-08 porozumí významu znaku „–“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

1. období

žák

M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času

M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života

M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

2. období

žák

M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data

M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

1. období

žák

M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci

M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky

M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

2. období

žák

M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce

M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice

M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu

M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

2. období

žák

M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Očekávané výstupy - 2.stupeň

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

žáci

M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu

M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor

M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel

M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)

M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů

M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)

M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním

M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav

M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

ZÁVISLOSTI A VZTAHY

žáci

M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data

M-9-2-02 porovnává soubory dat

M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti

M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem

M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

žáci

M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku

M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary

M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem

M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů

M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh

M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary

M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků

M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar

M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti

M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles

M-9-3-11 načrtne a sestrojí sítě základních těles

M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině

M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

žáci

M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací

M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Vztah Matematiky k průřezovým tématům:

Matematika výrazněji obsahuje prvky těchto průřezových témat:

1. **Osobní a sociální výchova zejména v těchto okruzích:**

- Rozvoj schopnosti poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Kreativita – netradiční úlohy
- Poznávání lidí (při skupinové práci)
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace a kompetice
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika

0. **Výchova demokratického občana:**
   - Občanská společnost a škola
   - Občan, občanská společnost a stát
   - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

0. **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
   - Evropa a svět nás zajímají – diagramy, grafy, aritmetický průměr,
   - Objevujeme Evropu a svět – procenta

0. **Multikulturní výchova:**
   - Lidské vztahy – skupinová práce, netradiční úlohy

0. **Environmentální výchova**
   - - Ekosystémy – procenta
   - - Základní podmínky života – procenta, slovní úlohy
   - - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – procenta

Průřezová témata jsou podrobně rozepsána v části 5- PRŮŘEZOVÁ TÉMATA.

Matematika a její aplikace			**Ročník: 1.**
Předmět: Matematika dle prof. Hejného			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Číslo a početní operace			
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	• Rozumí číslům do 20, užívá je v různých modelech (statické, dynamické, pomíjivé, akustické, haptické, vizuální, kinestetické, …) sémantických i strukturálních. Číslo jako počet i veličina. Propedeutika pojmů sudé a liché číslo. v různých sémantických i strukturálních modelech. • Počítá v oboru do 20. • Rozumí slovu polovina.	• Numerace v oboru do 20. Modelování situací v prostředí předmětů, hry krokování,abaku, hry autobus, autobusové linky, barevné trojice, ciferník, zvířátka Dědy Lesoně, dětský park,dřívka, hadi,matematická kouzla, mince, hry myslím si číslo, origami, parkety, pavučiny, sousedé, součtové trojúhelníky, vláčky,výstaviště.	TV-počty opakování cviků, krokování, přetahování-zvířátka Dědy Lesoně, hra molekuly. ČJ - můj dětský park-vyprávění VV-pavučiny, zvířátka Dědy Lesoně, dětský park PČ-autobus, origami
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• Má vhled do různých reprezentací malých čísel. • Porovnává čísla do 20. • Rozumí pojmům:rovnost, nerovnost(menší, větší)	• Čtení čísel 1 - 20. Psaní číslic 0 - 9. Porovnávání čísel.	PČ-ptačí zobáky-větší, menší.
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• Orientuje se na číselné ose • Sestrojí číselnou osu v oboru přirozených čísel	• Rytmus dynamický a statický. Propedeutika číselné osy - krokování; uspořádání podle počtu,	HV-rytmus, vytleskávání. ČJ-říkanky, jednoduché básničky.

	• Má intuitivní představu záporného čísla. • Chápe pojmy vlevo, vpravo, před, za.	velikosti; doplňování počtu/čísel. Propedeutika cyklické adresy - ciferník.	
M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• Používá aditivní triádu v sémantice i struktuře. • Rozkládá přirozené číslo na několik sčítanců. • Rozumí komutativitě sčítání. • Používá opakované sčítání a spravedlivě rozděluje (propedeutika násobení, dělení a zlomků).	• Paměťové řešení situací v dynamických prostředích - krokování, busů, trojúhelníků, neposedů, číselných trojic, hadů.	**OSV 1** **Rozvoj schopností poznávání**
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• Řeší slovní úlohy (i s antisignálem). • Tvoří analogické slovní úlohy • Získává zkušenosti z oblasti kombinatoriky	• Řešení slovních úloh sémantických a strukturálních. Řešení situačních úloh ve všech použitých prostředích.	ČJ-matematické příběhy
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• Čte a nastaví celé hodiny, zná strukturu týdne, má představu věku.	• Týden, hodiny, věk.	Prv-čas
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• Řeší jednoduché úlohy o věku • Rozumí jednoduchým vztahům v rodině • Eviduje jednoduché statické i dynamické situace pomocí	• Řešení slovních úloh • Tabulka	

	objektů(vagónky, víčka), slov, šipek i čísel		
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• Orientuje se v tabulce • Doplní tabulku a použije ji jako nástroj organizace souboru objektů. • Orientuje se ve schématech a posloupnostech čísel.	• Zapiš kolik, mince. • Doplňování tabulky. Cesta v grafu. Řešení v grafu. • Bludiště, dětský park, výstaviště. Barevný rytmus.	**OSV 10** **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** VV-barevný rytmus
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• Má intuitivní představu čtverce i trojúhelníku a orientuje se v prostředí dřívkových obrazců i origami. • Do geometrie vstupuje žák přes prostor modelováním. • Slovně popíše jednoduché prostorové situace Postaví krychlové stavby a její přestavby podle plánu a zapíše těleso plánem.	• Čtverec, trojúhelník, obdélník, čtyřúhelník, pětiúhelník, šestiúhelník, kruh, kružnice • Krychlové stavby. Plán stavby. Dřívkové stavby. Papírové tvary (origami).	ČJ-lekce RWCT včely
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• Měří vlastním tělem a porovnává • Vyparketuje daný obdélník.	• Délka, obvod, obsah-krychlové stavby, čtvercová síť, parkety.	
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• Dokreslí obrázky podle osy souměrnosti	• Osa souměrnosti	VV-srdce, hvězdy-přání

Matematika a její aplikace			**Ročník: 2.**
Předmět: Matematika dle prof. Hejného			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Číslo a početní operace			
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	• Rozumí přirozenému číslu v oboru do 100. • Sčítá a odčítá i s přechodem přes desítku, sčítá a odčítá v oboru do 100. • Počítá po desítkách, po jedné v oboru do 100 • Porovnává a zaokrouhluje. • Získává porozumění pro násobení jednomístným číslem v různých kontextech sémantických i strukturálních. • Rozumí pojmům polovina, čtvrtina, osmina a třetina.	• Numerace v oboru do 100. Modelování situací v prostředí předmětů, hry krokování,abaku, hry autobus, autobusové linky, barevné trojice, ciferník, zvířátka Dědy Lesoně, dětský park,dřívka,kostky, hadi,matematická kouzla, mince, hry myslím si číslo, origami, parkety, pavučiny, sousedé, součtové trojúhelníky, vláčky, výstaviště. Propedeutika kmenových zlomků. Ikonický jazyk v celém prostředí dědy Lesoně. Násobky 2 - 10.	PČ-stříhání z papíru
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• Rozšiřuje počítání v číselném oboru do 100. • Čte a zapisuje čísla v oboru do 100. • Chápe rovnost a nerovnost a nerovnost v různých	• Porovnávání čísel v početních úlohách, v pravidelnostech, ve slovních úlohách, při měření a v celém prostředí dědy Lesoně. Rovnost v prostředí kroků, rovnost a	TV-přetahování

	sémantických kontextech(např. peníze) • Porovnává a zaokrouhluje v oboru do 100. • Rozhoduje o pravdivosti rovnosti/nerovnosti	nerovnost v celém prostředí dědy Lesoně.	
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• Porovnává čísla a užívá číselnou osu do 100 jak na modelování stavu, tak i na změny, nebo porovnávání. • Zobrazí na číselné ose čísla do 100 • Znázorní na ose jednociferná záporná čísla	• Propedeutika číselné osy včetně celého prostředí schody. Úlohy o věku.	
M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• Rozumí vazbě mezi operací sčítání a odčítání • Provádí aditivní početní operace v oboru do 100. • Využívá komutativnost i asociativnost operace sčítání. • Násobí a dělí v oboru malé násobilky • Dělí na části, dělí po částech.	• Sčítání a odčítání do 100 • Malá násobilka, násobení, násobky. • Dělení na části, dělení po částech včetně některých úloh z prostředí dědy Lesoně, parkety, pavučiny, vláčky.	**OSV 1** **Rozvoj schopností poznávání**
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• Řeší úlohy na násobení a dělení v oboru násobilek (i s antisignálem).	• Řeší slovní úlohy z různých sémantických prostředí(peníze, rodiny, myšlené číslo, doprava, násobilkové	TV-dvojice, trojice…

	• Řeší a vytváří slovní úlohy se dvěma různými početními výkony • Rozumí kombinatorickému kontextu násobení.	čtverce)při kterých aplikuje znalosti sčítání i násobení. Tvoří vlastní slovní úlohy. Řeší úlohy z oblasti kombinatoriky, grafy.(vláčky)	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• Čte minuty, orientuje se v kalendáři - den, měsíc, rok. • Rozumí časovému údaji v digitální i ciferníkové podobě. • Řeší jednoduché slovní úlohy o věku.	Hodiny, roky, kalendář, pojmy dnes, včera, zítra, včetně úloh o věku, prostředí rodina.	PRV-čas, kalendář PČ-hodiny
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• Eviduje složitější dynamické i statické situace pomocí ikon, slov, šipek, tabulky a grafu. • Z náhodných jevů vytvoří statistický soubor. • Řeší úlohu podle předem daných pravidel • Rozumí jednoduchým vztahům v rodině(neteř, synovec)	• Celé prostředí kroků / schodišť, busů, cyklotras, dědy Lesoně včetně dalších úloh, při nichž se data evidují v tabulce a grafem. Propedeutika statistiky v prostředí kostek. Prostředí rodiny.	PRV-rodokmen ČJ-čtení s porozuměním
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• Používá tabulku jako nástroj pro organizaci statistických údajů. • Určí vodorovný i svislý parametr pro zařazení hodnoty do tabulky.	• Doplňování tabulky včetně celého prostředí autobus. Cesta v prostředí dětský park, výstaviště. Řešení grafu v celém prostředí pavučin. Výběr objektu	PRV-záznam počasí **OSV 10**

	• Orientuje se ve schématech(dětský park, bludiště, výstaviště) • Používá grafické symboly(šipky, písmena, barvy)k řešení úloh. • Odhalí a využije zákonitost tabulky, schématu, grafu.	jistých vlastností, třídění. Tvorba grafu.	**Řešení problémů a rozhodovací dovednosti**
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• Rozliší a vymodeluje 2D útvary, určí vrcholy, strany, obvod, obsah. • Orientuje se v 2D, ve čtverečkovaném papíru a využívá jej. • Získává zkušenosti se základními rovinnými útvary. • Pracuje s krychlovými tělesy-plán stavby • Vytvoří různé sítě krychle	• Orientace v rovině-dětský park-cesty • čtverec, obdélník, čtyřúhelník, trojúhelník, šestiúhelník-dřívka, geoboard • Měření • Obsah, obvod-čtverečkovaný papír • shodný, neshodný útvar • krychle-jednotka objemu • krychlové stavby-plán stavby	PČ-šaty pro paní krychli PČ-modelování krychle
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• Měří a odhaduje délku(výšku, šířku)různých objektů • Určí obvod rovinného útvaru jako součet délek všech stran. • Určí obsah jako počet základních čtverců.	• Jednotky délky 1 cm, 1 m; jednotky objemu 1 l. • dřívko, krok, loket, stopa, metr, centimetr • Obsah ve čtvercové síti	PRV- historie jednotek délky
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• Rozliší souměrné a nesouměrné útvary • Dokreslí druhou polovinu souměrného obrazce bez ohledu na pozici osy souměrnosti	• Osová souměrnost	VV-vzory látek

Matematika a její aplikace			**Ročník: 3.**
Předmět: Matematika dle prof. Hejného			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Číslo a početní operace			
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	• Rozumí přirozenému číslu v oboru do 1 000 v různých sémantických i strukturálních situacích(stav, operátor, adresa) • Rozumí číslu jako počet i číslu jako veličina • Rozumí a aktivně používá v různých modelech jednoduché kmenové zlomky.	• Numerace v oboru do 1000 • Modelování situací v prostředí předmětů, hry krokování,abaku, hry autobus, autobusové linky, barevné trojice, ciferník, zvířátka Dědy Lesoně, dětský park,dřívka,kostky, hadi,matematická kouzla, mince, hry myslím si číslo, Indické násobení, origami, parkety, pavučiny, sousedé, součtové trojúhelníky, vláčky, výstaviště, hra sova, Šotek úlohy, násobilkové čtverce. Propedeutika kmenových zlomků v kontextu části (počtu, veličiny včetně času, úsečky, rovinného obrazce)	PRV-projekt Indie x ČR

M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• Čte a zapisuje čísla v oboru do 1 000. • Chápe rovnost a nerovnost i v různých sémantických kontextech (např. počet, délka, obsah, čas, peníze). • Porovnává dvojciferná čísla ve struktuře i v reálné situaci • Rozkládá číslo na jednotlivé řády v desítkové soustavě, tvoří čísla se stejným ciferným součtem • Rozumí významu číslice v pozičním zápise trojciferného čísla. • Užívá trojciferné číslo v různých sémantických významech	• Porovnávání čísel v různých prostředích.	Prv - nakupování, finanční gramotnost
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• Využívá číselnou osu k porovnávání čísel do 1000 • Zobrazí číslo na číselné ose • Užívá číselnou osu k zaokrouhlování na desítky • Znázorní na číselné ose jednociferná a dvouciferná čísla • Rozumí uspořádání čísel podle velikosti	• Číselné rytmy a pravidelnosti. Sémantické modely číselné osy (horizontální i vertikální). Trojí role čísla na číselné ose (adresa, změna, vzdálenost). Pohyb po číselné ose - propedeutika záporných čísel. Číselná osa jako nástroj modelování (např. úlohy o věku).	HV-rytmus
M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• Má vhled do čtyř základních operací, zpaměti provádí jednoduché operace, písemně zvládá sčítání, odčítání a násobení v oboru do 1000.	• Pamětné i písemné sčítání, odčítání, násobení. Písemné sčítání obvyklým i modifikovaným	**OSV 1**

	• Rozumí významu závorek • Používá pravidla pro přednost početních operací • Řeší a tvoří algebrogramy a hvězdičkogramy	způsobem, písemné násobení obvyklým a indickým způsobem. Pamětné dělení v rozsahu malé násobilky. Dělení se zbytkem.	**Rozvoj schopností poznávání**
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• Řeší slovní úlohy v různých sémantických prostředí, včetně úloh vedoucích k porozumění řešení rovnic s jednou nebo se dvěma neznámými. • Rozumí úlohám s antisignálem. • Řeší a tvoří úlohy se dvěma různými početními operacemi v různém kontextu. • Řeší úlohy z oblasti kombinatoriky, logiky, teorie grafů.	• Využití aritmetických operací k modelování situací a procesů v prostředích • a) sémantických: autobus, krokování a schody, peníze, děda Lesoň • b) strukturálních: součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky, pavučiny a hadi, sčítací tabulky, stovková tabulka, neposedové v kombinaci s jiným prostředím, algebrogramy, sousedé, číselné trojice, číselná kouzla algebrogramů, indického násobení,... Kombinatorické situace.	ČJ-sbírka autorských slovních úloh
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• Používá časové údaje jako záznam děje. • Rozumí cyklickému významu hodin, dnů, týdnů v průběhu jednoho roku. • Řeší jednoduché i složitější dynamické slovní úlohy o věku.	• Hodiny, kalendář včetně úloh o věku. Aritmetika ciferníku.	PRV-.měření času

	• Používá ciferník i časovou přímku pro řešení úloh s využitím času.		
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• Řeší slovní úlohy s využitím vztahů přímé i nepřímé úměrnosti. • Využívá zkušenosti z reálného života při řešení slovních úloh. • Doplní další člen logické řady čísel(řada, která se láme) • Rozumí jednoduchým vztahům v širší rodině(švagr, švagrová, teta, strýc)	• Závislosti v různých aritmetických prostředích a) sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, peníze, dětský park-trasy a autobusové linky, výstaviště, rodina; b) strukturálních: součtové trojúhelníky, násobilkové čtverce, pavučiny a hadi, sčítací tabulky, algebrogramy, sousedé, číselné trojice, číselná kouzla; cesty ve čtvercové mříži, mřížové i nemřížové objekty, parkety, dřívka, krychlové stavby a krychlová tělesa. Propedeutika statistiky a pravděpodobnosti. Práce s parametrem jako propedeutika funkčního myšlení.	Čj - dotazníky, ankety
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• Eviduje složitější dynamické i statické situace pomocí znaků, slov, šipek, tabulek a grafů.	• Tabulka pro četnost i pro evidenci probíhajícího děje(autobus-muži, ženy) • Schéma z reálného života(divadlo a plán sedadel, vstupenky)	**OSV 10** **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti**

	• Používá tabulku jako nástroj organizace souboru objektů do 1000. • Poznává některé obecné jevy z kombinatoriky, pravděpodobnosti, statistiky, z pravidelností a závislostí.	• Dětský park s časovými údaji, dvoupodlažní výstaviště	
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• Rozliší a vymodeluje základní mnohoúhelníky (trojúhelníky a čtyřúhelníky) nezávisle na jejich poloze v rovině, určí jejich průvodní jevy (vrcholy, strany, úhlopříčky, výšky) i číselné charakteristiky (obvod, obsah). • Rozlišuje jednotlivé typy trojúhelníků (rovnoramenný a rovnostranný) i čtyřúhelníků (lichoběžník, rovnoběžník), pozná další mnohoúhelníky (pětiúhelník, šestiúhelník). • Rozumí pojmu přímo i nepřímo shodné rovinné útvary. • Využívá krychli jako základní jednotky objemu krychlové stavby. • Vytvoří krychlovou stavbu a znázorní ji čtyřmi různými jazyky (model, portrét, plán, průměty, přechází z jednoho	Čtverec, obdélník, čtyřúhelníky, pěti a šesti úhelníky, trojúhelník rovnoramenný, rovnostranný, pravoúhlý, kruh a kružnice v různých prostředích. Geodeska a čtverečkovaný papír, mřížový útvar. Orientace v rovině v prostředí dětský park.. Krychlové stavby, jejich plány, půdorys a nárys, proces konstrukce a přestavby krychlové stavby. Tělesa.Koule, kužel, válec, kvádr, jehlan. Sítě těles. Měření: obvod, obsah, objem.	Pč - práce podle návodu Pč - krabičky, modelování těles z různých materiálů Prv - dopravní značky PČ-model krychle-párátka,hrášek

	jazyka do druhého. Provádí přeměnu stavby přemístěním jedné krychle, rozhodne o shodnosti dvou staveb (posunutí, otočení v prostoru). • Používá různé sítě krychle k vyznačení protějších stěn. • Rozliší základní tělesa (krychle, kvádr, koule, válec, kužel a jehlan) a pojmenuje jejich obecné vlastnosti.		
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• Měří a odhaduje délku stran různých mnohoúhelníků. • Určí obvod rovinného útvaru jako součet délek všech jeho stran, používá pro určení obvodu vhodná zjednodušení (obecné vztahy). • Určí obsah pravoúhelníku jako součin dvou sousedních stran, určí obsah složeného obrazce jako součet navzájem se nepřekrývajících obsahů.	• Délka stran • Obvod, obsah čtverce a obdélníku	
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• Rozliší souměrné a nesouměrné rovinné útvary. • Dokreslí druhou polovinu souměrného obrazce bez ohledu na pozici osy souměrnosti.	• Osová souměrnost	

Matematika a její aplikace			**Ročník: 4.**
Předmět: Matematika podle prof. Hejného			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Číslo a početní operace			
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	• Užívá efektivní pamětné numerické postupy pro řešení strukturálních aritmetických úloh. • Objevuje vztahy mezi jednotlivými ciframi čísla (počet jednotek, desítek a stovek) v desítkové soustavě. • Užívá pravidlo o přednosti početních operací (násobení a dělení před sčítáním a odčítáním). • Pamětně provádí aditivní početní operace v oboru přirozených čísel. • Násobí a dělí v oboru násobilek.	• Numerace v oboru do 1 000 000. • Pořadí početních operací. • Modelování situací v prostředích: hry krokování,schody,abaku, hry autobus, autobusové linky, barevné trojice, ciferník, zvířátka Dědy Lesoně, dětský park,dřívka,kostky, hadi,dvojhadi,matematická kouzla, mince, hry myslím si číslo, Indické násobení, origami, parkety, pavučiny, sousedé, součtové trojúhelníky, vláčky, výstaviště, hra sova, Šotek úlohy, násobilkové čtverce, Ježibaba Armida	
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	• Písemně dělí přirozené číslo jednociferným dělitelem beze zbytku i se zbytkem. • Násobí přirozená čísla použitím různých písemných algoritmů	• Pamětné i písemné sčítání, odčítání, násobení. • Písemné odčítání obvyklým i	OSV 1

	(pod sebou, indickým násobením, „čínským" algoritmem). • Vybere z číselné řady konkrétní číslo zadaných vlastností (dělitelné třemi, po dělení najdeme konkrétní zbytek atd.).	modifikovaným způsobem, písemné násobení obvyklým i indickým způsobem. • Písemné dělení dvoumístným číslem (se zbytkem). • Pohyb po číselné ose - propedeutika záporných čísel. • Algebrogramy, hadi, pavučiny.	**Rozvoj schopností poznávání**
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	• Odhaduje výsledky početních operací. • Uspořádá výsledky vzestupně i sestupně. • Odhaduje počet předmětů, které můžeme vyjádřit velkými čísly. • Zaokrouhluje součin na desítky, hledá činitele s konkrétním zaokrouhleným výsledkem.	• Porovnávání čísel v různých prostředích. • Číselné řady • Zaokrouhlování • Měření a zaokrouhlování údajů • Číselné rytmy a pravidelnosti • Sémantické modely čísel osy • Trojí role čísla na číselné ose	
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	• Řeší slovní úlohy o věku, s operátory porovnání i s operátory změny. Dramatizuje úlohy s antisignálem pro ověření správnosti řešení. Tvoří slovní úlohy dané početním algoritmem. Řeší a tvoří úlohy v různých sémantických kontextech.	• Slovní úlohy	

M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	• Znázorní kmenové zlomky z různých základů. • Zapíše zlomek číselným zápisem. • Vypočítá velikost části i celku různých modelů zlomků – kruh, úsečka, obdélník – v různých sémantických kontextech. • Rozloží celek na několik kmenových i nekmenových zlomků. Sčítá zlomky pomocí ciferníku i čtverečkovaného papíru.	• Kmenové zlomky v kontextu části (počtu, veličiny včetně času, úsečky, rovinného obrazce, model-ciferník, kruhový, čokoláda, kusový, tyčový • Zlomky-čtvrtina, desetina, dvanáctina, osmina, pětina, polovina,šestina, třetina	PČ - stříhání - zlomky - tvoření pomůcky
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	• Sčítá zlomky pomocí ciferníku i čtverečkovaného papíru.	• Kmenové zlomky-sčítání a odčítání	PČ-vaření-pizza
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	• Přečte cenu potravinového zboží s přesností na jedno desetinné místo. • Vysvětlí význam desetinného čísla v kontextu nákupů. • Řeší numerické úlohy s desetinným číslem (s jedním desetinným místem).	• Desetinné číslo(model-potravinové zboží,nákupy)	
M-5-1-08 porozumí významu znaku „–“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	• Použije záporné číslo pro zápis záporného čísla na číselné ose. • Rozumí významu znaku „–“před závorkou. • Určí hodnotu číselného výrazu se zápornými čísly.	• Záporná čísla v prostředí Ježibaba Armida, krokování, schody.	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	• Vyhledává informace v textu a eviduje různé statistické jevy. • Tvoří časový harmonogram projektu.	• Evidence dat(model třída, domácí průzkumy) • Graf-autobusové linky, Rodina	ČJ- třídění-samohlásky, souhlásky-počet v textu

	• Eviduje četnost výskytu písmen v běžném textu.		Přírodověda-pozorování růstu rostlin-evidence dat
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• Zaznamená dílčí výsledky do přehledné tabulky, porovnává dílčí výsledky. • Sestavuje diagramy na základě vlastních průzkumů (domácí zvířata, značky mobilních telefonů). • Třídí skupinu objektů pomocí společných vlastností na dvě skupiny, rozhoduje o pravdivosti výroků.	• Tabulka-prostředí autobus • Diagramy různých typů(vývojové, výstaviště, cesty, pavučiny)	ČJ-strategie porovnávání, Vennův diagram
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	• Sestrojí význačné mnohoúhelníky (trojúhelník, čtverec, obdélník, lichoběžník, kosočtverec a kosodélník) pomocí různých pomůcek: geoboard, tangram, dřívka, čtverečkovaný papír, eukleidovské rýsovací potřeby. • Sestrojí trojúhelník podle věty sss (ze tří zadaných stran) i různé trojúhelníky daného obvodu. • Sestrojí kružnici a určí její střed i poloměr, sestrojí průnik dvou a více kružnic. • Užívá kružnice pro konstrukci dalších rovinných útvarů.	• Mnohoúhelníky(trojúhelník, čtverec, obdélník, lichoběžník, kosočtverec a kosodélník) • Kružnice • Konstrukce trojúhelníku	PČ-mandaly

M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	• Určí obvod mnohoúhelníku nejen postupným sečtením délek jeho stran, využívá vlastnosti čtverce a obdélníku. • Určí délky stran trojúhelníku daného obvodu, hledá všechna celočíselná řešení.	• Obvod mnohoúhelníku • Obvod trojúhelníku	
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	• Sestrojí rovnoběžky překládáním papíru i pomocí tradičních či netradičních pomůcek. • Zdůvodní rovnoběžnost úseček na čtverečkovaném papíru. • Sestrojí kolmice využitím překládání papíru, pomocí pravítka s ryskou. • Určí pravý úhel na ciferníkovém geoboardu, sestrojí kolmé úsečky na čtverečkovaném papíru.	• Rovnoběžky • Kolmice	Vlastivěda-středověk-stavby-kolmice, rovnoběžky
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	• Určí obsah mřížového mnohoúhelníku různými způsoby. • Sestrojí mnohoúhelník daného obsahu. Používá čtvercovou i trojúhelníkovou síť, užívá různé jednotky obsahu. • Používá některé násobky a díly základních jednotek (kilo, centi, deci, mili) pro jejich převod	• Obsah mnohoúhelníku -v síti • Konstrukce mnohoúhelníku • Převody jednotek	

M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• Sestrojí osově souměrné útvary ve čtvercové síti s vhodnou tematikou ze života žáků. • Sestrojí osově souměrné útvary překládáním papíru i pomocí dalších pomůcek (pravítko, kružítko). • Zaznamená osově souměrný útvar pomocí souřadnic v kartézské soustavě.	• Osová souměrnost	Informatika-Pixel souměrné obrázky
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• Orientuje se v nepoziční soustavě, zapisuje čísla pomocí římských číslic, provádí jednoduché početní operace s římskými čísly. • Řeší úlohy s číslem jako s veličinou. • Určí hodnotu písmen, která jsou nositeli různých číslic.	• Římská čísla-zápis, sčítání a odčítání v různých matematických prostředích • Algebrogramy	Vlastivěda-Řím, Praha-římská čísla

Matematika a její aplikace			**Ročník: 5.**
Předmět: Matematika dle prof. Hejného			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Číslo a početní operace			
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	• Užívá efektivní pamětné numerické postupy pro řešení strukturálních aritmetických úloh. Provádí pamětné i písemné početní operace s přirozenými čísly v řádu stovek, tisíců a desetitisíců. • Upravuje číselné výrazy se dvěma a více operacemi. • Rozumí významu závorek	• Numerace v oboru přes 1 000 000. • Pořadí početních operací. • Modelování situací v prostředích: hry krokování,schody,abaku, hry autobus, autobusové linky, barevné trojice, ciferník, zvířátka Dědy Lesoně, dětský park,dřívka,kostky, hadi,dvojhadi,matematická kouzla, mince, hry myslím si číslo, Indické násobení, origami, parkety, pavučiny, sousedé, součtové trojúhelníky, vláčky, výstaviště, hra sova, Šotek úlohy, násobilkové čtverce, Ježibaba Armida, obálky, Vennovy diagramy.	TV-měření rychlostních disciplín

M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	• Seznamuje se s různými postupy pro písemné algoritmy v oboru přirozených čísel(písemné sčítání, odčítání) • Užívá různé algoritmy pro písemné násobení přirozených čísel(indické násobení, "čínské"násobení, tradiční násobení) • Písemně dělí přirozené číslo jednociferným i dvojciferným dělitelem beze zbytku i se zbytkem. • Využívá různé písemné algoritmy k nalezení společného dělitele dvou přirozených čísel.	• Písemné sčítání a odčítání • Písemné násobení • Písemné dělení beze zbytku i se zbytkem • Společný dělitel	
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	• Zaokrouhluje přirozená čísla a využívá zaokrouhlování k odhadům. • Odhaduje správnost řešení pomocí vhodného zaokrouhlování. • Využívá číselnou osu s různou základní jednotkou k řešení problémů z reálného života. • využívá zaokrouhlování při práci s daty(aritmetický průměr, evidence jevů)	• Zaokrouhlování • Aritmetický průměr • Evidence jevů	**OSV 1** **Rozvoj schopností poznávání**
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	• Řeší slovní úlohy z oblasti financí. • Rozlišuje mince i jejich nominální hodnoty • Tvoří úlohy v oboru přirozených čísel týkající se všech početních operací.	• Slovní úlohy	

	• Při řešení slovních úloh užívá logickou úvahu.(slevy, zdražování, osobní a rodinné finance, věk)		
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	• Znázorní část celku v případě, že celek je zadán jako kruh(koláč, ciferník), obdélník(čokoláda, čtverečkovaný papír),úsečka(tyč)i počet prvků(kolečka, fazole, bonbony). • Určí hodnotu zlomků zápisem s různými jmenovateli(rozšiřuje a krátí zlomek, užívá základní tvar zlomku).	• Zlomky-celek a část • Zápis zlomků s různými jmenovateli • Rozšiřování a krácení zlomků	
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	• Porovnává velikost zlomků pomocí zlomkové zdi i pomocí různých modelů zlomků. • Sčítá a odčítá dva zlomky nejen se stejnými jmenovateli, ale i dva různé kmenové zlomky. • Využívá k operacím se zlomky různé modely dle vlastní volby.	• Porovnávání zlomků • Sčítání a odčítání kmenových zlomků	
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	• Přečte a vysvětlí význam desetinného čísla ve vztahu k desetinným zlomkům. • Znázorní desetinné číslo s jedním a se dvěma desetinnými místy na číselné ose s různou základní jednotkou. • Uspořádá desetinná čísla vzestupně i sestupně, porovná dvě desetinná čísla v sémantickém kontextu.	• Desetinná čísla • Znázornění desetinných čísel • Porovnávání desetinných čísel	

	• Ke sčítání a odčítání desetinných čísel využívá izomorfizmu s přirozenými čísly.		
M-5-1-08 porozumí významu znaku „−" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	• Používá celá záporná čísla v sémantickém kontextu, rozumí jejich významu. • Zapíše hodnotu opačného čísla k celému zápornému číslu. • Vyznačí celá záporná čísla na číselné ose. • Provádí aditivní početní operace s celými čísly, určí hodnotu číselného výrazu se závorkami.	• Záporná čísla • Zápis opačného čísla • Sčítání a odčítání celých čísel	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	• Eviduje velké množství statistických dat, rozhoduje o pravdivosti výroků z reálného života. • Třídí data podle dvou/tří kritérií, přehledně zaznamená údaje pomocí Vennových diagramů.	• Evidence dat • Vennovy diagramy	ČJ-čtenářská strategie porovnávání-metoda kostka RWCT
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• Čte informace ze sloupcového i kruhového diagramu, porovnává získaná data kvantitativně i kvalitativně. • Vyhledá údaje v tabulkách, čte dílčí výsledky z tabulek. • Užívá aritmetický průměr k řešení úloh v sémantickém kontextu.	• Grafy-sloupcový, kruhový • Tabulky • Aritmetický průměr	
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	• Získává zkušenosti s dalšími rovinnými útvary (deltoid, pravidelné mnohoúhelníky, nekonvexní mnohoúhelníky).	• Rovinné útvary • Konstrukce mnohoúhelníků • Vztahy mezi mnohoúhelníky	

	• Popíše konstrukční postup „krok za krokem„. Sestrojí význačné mnohoúhelníky podle slovního i ikonického návodu. • Využívá vztahy mezi různými mnohoúhelníky (trojúhelník a lichoběžník, obdélník a pravoúhlý trojúhelník).		
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	• Upevňuje pojem obvod mnohoúhelníku jako součet délek všech jeho stran, u významných mnohoúhelníků hledá efektivnější metody výpočtu obvodu (čtverec, obdélník, kosočtverec, kosodélník, pravidelné mnohoúhelníky).	• Obvod mnohoúhelníků	
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	• Získává další zkušenosti s relacemi mezi dvěma úsečkami (shodnost, rovnoběžnost, kolmost), sestrojí dvojice přímek, které jsou navzájem kolmé/rovnoběžné. • Získává zkušenosti s různou vzájemnou polohou dvou přímek (identita, posunutí, otočení). • Porovnává velikosti úhlů s pravým úhlem, pojmenuje ostrý a tupý úhel. • Seznamuje se s tvorbou přímého a plného úhlu.	• Úsečky-shodnost, rovnoběžnost, kolmost • Vzájemná poloha dvou přímek • Velikosti úhlů-pravý, ostrý a tupý úhel • Úhel přímý a plný	
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	• Určí obsah rovinných útvarů ve čtvercové síti, používá různé způsoby výpočtu obsahu. • Objevuje vztah mezi délkou strany a výškou trojúhelníku,	• Obsah rovinných útvarů • Jednotky obsahu	

	určí obsah pravoúhelníku (čtverce a obdélníku) na bílém papíru. • Používá různé jednotky obsahu v reálném kontextu(m2 , cm2). • Určí délku strany čtverce z jeho obsahu, doplní chybějící údaje u dalších rovinných útvarů.		
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• Používá osu souměrnosti pro konstrukci rovnoramenného trojúhelníku a pravidelných mnohoúhelníků. • Rozvíjí představy o osově i středově souměrných rovinných útvarech. • Sestrojí osu úhlu, čtyřúhelníku i trojúhelníku překládáním papíru i eukleidovskými pomůckami.	• Osová souměrnost • Středová souměrnost • Osa úhlu u čtyřúhelníku i trojúhelníku.	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• Řeší jednoduché lineární rovnice v různých kontextech, užívá izomorfizmus k řešení různorodých úloh. • Znázorní grafem i tabulkou přímo i nepřímo závislé veličiny. • Objevuje a využívá různé závislosti pro řešení nestandardních úloh. • Používá různé řešitelské strategie nezávislé na obvyklých postupech (pokus–omyl, vyčerpání všech možností, řešení od konce).	• Lineární rovnice • Strategie řešení	

Matematika a její aplikace			**Ročník: 6.**
Předmět: Matematika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Číslo a proměnná			
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	• Převede des. zlomek na des. číslo a obráceně • Zvládá základní početní operace s des. čísly • Dokáže porovnat a uspořádat racionální čísla • Zvládne základní početní operace s nezápornými racionálními čísly	• Desetinný zlomek a jeho zápis desetinným číslem • Sčítání a odčítání desetin čísel • Násobení a dělení desetin. čísla 10, 100, 1 000 • Násobení desetinných čísel • Dělení desetinného čísla číslem přirozeným a desetinným • Rovnost zlomků • Rozšiřování a krácení zlomků • Uspořádání zlomků • Sčítání a odčítání nezáporných zlomků • Násobení a dělení nezáporných zlomků • Složený zlomek • Početní operace s nezápornými rac. čísly • Slovní úlohy s racionálními čísly	

M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	• Zaokrouhluje des. číslo • Odhaduje s danou přesností výsledky poč. operací s des. čísly • Využívá kalkulátoru při řešení náročnějších úloh s des. čísly	• Porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel • Násobení desetinných čísel • Dělení desetinného čísla číslem přirozeným a desetinným • Využití kalkulátoru při početních operacích s desetinnými čísly	
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	• Vysvětlí pojem násobek, dělitel, číslo složené a prvočíslo • Umí v praxi využít znaky dělitelnosti • Dokáže rozložit číslo na součin prvočísel • Určí NSD a nsn a využije je ve slovních úlohách	• Násobek a dělitel • Znaky dělitelnosti (2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 25) • Prvočísla a čísla složená • Rozklad na prvočinitele • Čísla soudělná a nesoudělná • Nejmenší společný násobek • Největší společný dělitel • Slovní úlohy na užití dělitelnosti v praxi	
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	• Vysvětlí pojem desetinné číslo • Přečte a zapíše des. číslo • Znázorní des. číslo na číselné ose • Převede jednotky hmotnosti, délky a obsahu v oboru des. čísel	• Čtení a zápis desetinného čísla • Převody jednotek délky, hmotnosti, obsahu a objemu	

M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	• Aplikuje získané znalosti k řešení praktických úloh	• Slovní úlohy na využití početních operací s des. čísly • Slovní úlohy na využití početních operací s racionálními čísly	<DOPLNIT>
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	• Vypočítá aritmetický průměr a dokáže ho využít v praktických úlohách	• Aritmetický průměr a jeho užití v praxi	
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	• V praxi využívá vztahů mezi vrcholovými, vedlejšími, střídavými a souhlasnými úhly • Určí, zda trojúhelník lze sestrojit pomocí trojúhelníkové nerovnosti • Využívá vlastnosti těžnic a těžiště v trojúhelníku	• Druhy úhlů a jejich konstrukce • Úhly vedlejší a vrcholové • Úhly střídavé a souhlasné • Těžnice a těžiště v trojúhelníku	
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	• Charakterizuje úhel, dokáže ho správně označit i přečíst • Vysvětlí pojmy stupeň a minuta • Rozliší druhy úhlů • Rozliší úhly vrcholové, vedlejší, souhlasné a střídavé • Rozliší základní druhy trojúhelníků dle velikostí vnitřních úhlů • Rozliší základní druhy trojúhelníků dle délek jeho stran • Rozezná pojmy vnitřní a vnější úhel v trojúhelníku	• Druhy úhlů a jejich konstrukce • Úhly vedlejší a vrcholové • Úhly střídavé a souhlasné • Třídění trojúhelníků dle velikosti vnitřních úhlů, resp. délek stran • Vnitřní a vnější úhly trojúhelníka	

M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	• Změří a zapíše velikost daného úhlu ve stupních a minutách • Dokáže sečíst a odečíst dvojice úhlů výpočtem • Určí součet vnitřních úhlů v trojúhelníku • Určí velikost zbývajícího úhlu v trojúhelníku při znalosti dvou vnitřních úhlů	• Úhel a jeho přenášení • Měření velikosti úhlů • Jednotky velikosti úhlů (stupně a minuty), úhloměr • Sčítání a odčítání úhlů • Trojúhelníky – součet úhlů v trojúhelníku • Vnitřní a vnější úhly trojúhelníka	
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	• Určí jednotky obsahu rovinných obrazců a převede tyto jednotky • Vypočítá obsah obdélníku a čtverce • Vypočítá obsahy obrazců složených ze čtverců a obdélníků	• Jednotky obsahu. objemu a jejich vzájemné převody • Obsah obdélníka a čtverce • Obsah složitějších obrazců	

M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	• Narýsuje a označí úhel přímý, pravý, ostrý a tupý dle zadání • Přenese úhel a porovná ho • Dokáže sečíst a odečíst dvojice úhlů graficky • Sestrojí osu úhlu • Sestrojí trojúhelník dle věty sss, sus a usu • Sestrojí střední příčky v trojúhelníku • Narýsuje těžnice a sestrojí těžiště v trojúhelníku • Narýsuje výšky a sestrojí ortocentrum v trojúhelníku • Sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku	• Úhel a jeho přenášení • Druhy úhlů a jejich konstrukce • Rýsování úhlů • Grafické sčítání a odčítání úhlů • Násobení a dělení úhlů dvěma • Rýsování trojúhelníku dle vět sss, sus, usu • Střední příčky a těžnice • Těžiště • Výšky v trojúhelníku • Ortocentrum • Kružnice vepsaná a opsaná trojúhelníku	
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	• Určí shodné geometrické útvary • Rozpozná osově souměrné útvary a načrtne jejich osu/osy • Sestrojí obraz daného geometrického útvaru v osové souměrnosti	• Shodné geometrické útvary • Osově souměrné útvary • Osová souměrnost • Zobrazování v osové souměrnosti	
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	• Rozliší kvádr a krychli • Charakterizuje jejich základní vlastnosti	• Základní vlastnosti a charakteristika kvádru a krychle	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• Vypočítá objem a povrch krychle a kvádru	• Povrch a objem kvádru a krychle	
M-9-3-11 načrtne a sestrojí sítě základních těles	• Načrtne i narýsuje síť krychle i kvádru	• Náčrt a konstrukce sítě krychle a kvádru	

M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	• Načrtne i narýsuje model krychle i kvádru v rovině	• Konstrukce krychle a kvádru ve 2 D	
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• Využívá osvojených znalostí při řešení komplexních slovních úloh.	• Slovní úlohy z praxe na objem a povrch	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• Dokáže odvozovat vlastnosti specificky označených krychlí a kvádrů z omezených pohledů pomocí prostorové představivosti • Dokáže spočítat povrch i objem upravených krychlí a kvádrů	• Prostorová představivost • Slovní úlohy z praxe na V, S	

Matematika a její aplikace			**Ročník: 7.**
Předmět: Matematika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Číslo a proměnná			
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	• Zvládá početní operace s nezápornými racionálními čísly • Zvládá početní operace se zápornými racionálními čísly • Zvládá početní operace s celými čísly	• Sčítání a odčítání nezáporných zlomků • Násobení a dělení nezáporných zlomků • Složený zlomek • Početní operace s nezápornými rac. čísly • Znázornění celých čísel • Absolutní hodnota celého čísla • Porovnávání celých čísel • Početní operace s celými čísly • Početní operace se zápornými rac. čísly	
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	• Využívá kalkulátor při řešení praktických úloh s využití procent.	• Využití kalkulátoru při řešení úloh na procenta resp. úroky	
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	• Určí část celku pomocí zlomku • Používá zápis ve formě zlomku • Převede zlomek na des. číslo • Znázorní číslo na číselné ose • Určí absolutní hodnotu čísla • Porovná racionální i celá čísla	• Rovnost zlomků • Zápis zlomků des. číslem, resp. des. čísla pomocí zlomku • Smíšená čísla • Uspořádání zlomků • Záporná desetinná čísla a záporné zlomky	Vv-grafické znázornění celku a části

		• Porovnávání racionálních čísel • Rozšiřování a krácení poměru • Procento, procentová část • Určení počtu procent • Určení základu	
M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	• Zvládá řešit situace vyjádřené poměrem • Pracuje s měřítky plánu a mapy • Odhaduje i určuje skutečné vzdálenosti vyjádřené na mapě	• Počítání s poměry • Postupný poměr a jeho užití v praxi • Měřítko plánu a mapy v praxi	Vv-číselná osa
M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	• Orientuje se v pojmech úrok, úroková sazba, daň z úroku • Umí s těmito pojmy zacházet v praktických výpočtech	• Úroková sazba a úrok • Praktické úlohy řešené pomocí procent	
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	• Řeší praktické situace využitím početních operací s racionálními čísly • Řeší praktické situace využitím početních operací s celými čísly	• Praktické úlohy řešené pomocí početních operací s racionálními čísly • Praktické úlohy řešené pomocí početních operací s celými čísly	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-03 určuje vztah přímé a nebo nepřímé úměrnosti	• Rozezná přímou či nepřímou souměrnost	• Přímá úměrnost – rovnice • Nepřímá úměrnost – rovnice	
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	• Určí předpis souměrnost z tabulky, grafu, • Dokáže narýsovat graf přímé úměrnosti • Dokáže načrtnout graf nepřímé souměrnosti	• Pravoúhlá soustava souřadnic • Přímá úměrnost – rovnice,graf • Nepřímá úměrnost – rovnice, graf	

M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	• Využívá při výpočtech trojčlenku	• Trojčlenka a slovní úlohy	
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	• Rozpozná všechny typy rovnoběžníků • Rozpozná typ lichoběžníku • Dokáže určit jejich vlastnosti	• Čtyřúhelníky a rovnoběžníky • Lichoběžníky	
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	• Vypočítá obsah i obvod trojúhelníků • Vypočítá obsah i obvod rovnoběžníků pomocí adekvátních vzorců • Vypočítá obsah i obvod lichoběžníku pomocí vzorce	• Obvod a obsah trojúhelníku • Obvod a obsah rovnoběžníků • Obvod a obsah lichoběžníku	
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	• Využívá vlastnosti rovnoběžníků při konstrukčních úlohách • Využívá vlastnosti lichoběžníku při konstrukčních	• Konstrukce rovnoběžníků • Konstrukce lichoběžníků	
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	• Užívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků při výpočtech	• Shodnost geometrických útvarů, trojúhelníků • Věta sss, sus, usu při podobnosti trojúhelníků	
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	• Určí středově souměrný útvar • Sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti	• Středová souměrnost • Středově souměrné útvary • Zobrazování obrazců ve středové souměrnosti	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• Vypočítá objem a povrch u hranolů	• Objem a povrch hranolů	
M-9-3-11 načrtne a sestrojí sítě základních těles	• Načrtne a narýsuje síť hranolu	• Sítě hranolů	

Matematika a její aplikace			**Ročník: 8.**
Předmět: Matematika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Číslo a proměnná			
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	• určí druhou mocninu přirozených čísel do 20 zpaměti • určí druhou odmocninu čtvercových čísel do 400 • určí druhou mocninu des. čísla • pomocí kalkulačky určuje druhé mocniny a odmocniny • orientuje se v pravidlech pro počítání s mocninami • zapíše číslo v desítkové soustavě	• Určování druhé mocniny a odmocniny zpaměti, z tabulek pomocí kalkulačky • Počítání s druhou mocninou a odmocninou • Zápis čísla v desítkové soustavě • Součin a podíl mocnin se stejným základem • Mocnina součinu, podílu a mocniny	
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	• určí hodnotu číselného výrazu • ovládá úpravy algebraických výrazů • po dosazení určí hodnotu algebraického výrazu • rozloží alg. výraz na součin vytýkáním • správně využívá vzorce usnadňující úprav výrazů $(A \pm B)^2$ a $A^2 - B^2$	• Číselné výrazy a početní operace s nimi • Výrazy s proměnnými a početní operace s nimi • Rozklad mnohočlenu na součin pomocí vytýkání a vzorců	
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	• řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav • provádí zkušební dosazení • rozhoduje o počtu řešení rovnice	• Ekvivalentní úpravy rovnic	

	• vyjadřuje neznámou ze vzorce pomocí ekvivalentních úprav • sestaví rovnici n základě zadaných údajů ve slovních úlohách	• Řešení jednoduchých a složitějších lineárních rovnic • Řešení rovnic se zlomky • Rovnice v součinovém tvaru • Slovní úlohy počítané pomocí lineárních rovnic • Výpočet neznámé ze vzorce	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	• vyhodnocuje diagramy a grafy	• Diagramy,grafy • Aritmetický průměr	
M-9-2-02 porovnává soubory dat	• určí aritmetický průměr daného souboru • doplní soubor na základě znalosti aritmetického průměru • určí modus a medián daného souboru	• Aritmetický průměr • Modus a medián	
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	• určí, zda je trojúhelník pravoúhlý na základě jeho rozměrů • vypočítá zbývající stranu v pravoúhlém trojúhelníku • určí vzájemnou polohu přímky a kružnice a počet společných bodů • určí vzájemnou polohu dvou kružnic a počet společných bodů	• Pravoúhlý trojúhelník • Pythagorova věta v rovině • Vzájemná poloha přímky a kružnice • Vzájemná poloha dvou kružnic	
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	• rozumí pojmům kružnice a kruh • rozumí pojmům oblouk kružnice a kruhová výseč	• Kružnice a kruh, oblouk • Kružnice, kruhová výseč	

M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	• určí délku kružnice pomocí adekvátního vzorce • určí obsah kruhu na základě adekvátního vzorce • dokáže určit průměr a poloměr kruhu při znalosti jeho obvodu/obsahu	• Délka kružnice a obvod kruhu • Obsah kruhu	
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	• charakterizuje Thaletovu větu • využije Thaletovu kružnici při konstrukcích základních rovinných útvarů	• Thaletova věta • Thaletova kružnice, • Konstrukce tečny ke kružnici	
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	• využije Thaletovu kružnici při konstrukcích základních rovinných útvarů	• Konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků užitím Thaletovy věty apod.	
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	• určí velikost hrany hranolů pomocí Pythagorovy věty • určí velikost stěnových a tělesových úhlopříček pomocí Pythagorovy věty	• Pythagorova věta v prostoru	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• vypočítá povrch a objem válce pomocí adekvátních vzorců	• Povrch a objem válce	
M-9-3-11 načrtne a sestrojí sítě základních těles	• dokáže načrtnout i sestrojit síť válce	• Válec a jeho síť	

Matematika a její aplikace			**Ročník: 9.**
Předmět: Matematika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Číslo a proměnná			
M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	• řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	• Základy finanční matematiky • Procenta • Úrok	**OSV**
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	• provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním • sčítá,odčítá, násobí a dělí mnohočleny • upravuje lomené výrazy	• Opakování dělení mnohočlenu jednočlenem, rozklady mnohočlenů • Lomené výrazy, podmínky lomených výrazů, rozšiřování a krácení, sčítání a odčítání, násobení a dělení lomených výrazů	**OSV**
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	• formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	• Opakování lineárních rovnic, ekvivalentní úpravy, rovnice s neznámou ve jmenovateli, soustavy rovnic	
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	• řeší slovní úlohy o pohybu a směsích	• Slovní úlohy o pohybu a o směsích	Ch – příprava roztoků,chemické rovnice F - výpočet rychlosti, času, dráhy
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	• vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	• Data-získávání, vyhodnocování	**OSV** – Seberegulace a sebeorganizace (rozvoj pozornosti, soustředění

M-9-2-02 porovnává soubory dat	• porovnává soubory dat	• Data, grafy	Informatika- grafická úprava
M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	• určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	• Lineární funkce a její graf (přímá úměrnost), racionálně lomená funkce a její graf (nepřímá úměrnost)	Využití programu Excel, aplikační úlohy z praxe – růst a pokles (cen, zisků, atd.), čtení z grafu
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	• vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	• Funkce • Rovnice • Graf	
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	• užívá při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	• Podobnost trojúhelníků a jiných rovinných útvarů • Věty o podobnosti trojúhelníků • Užití podobnosti • Goniometrické funkce	Využití ve slovních úlohách o zákonu odrazu (fyzika) či úlohách s měřítkem mapy a plánu
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	• určuje základní prostorové útvary • charakterizuje a analyzuje jejich vlastnosti	• Jehlan, kužel a koule,	Sp-kreativita: vyrobení válce ze sítě sestrojené na tvrdém papíře, zábavné úlohy k procvičování prostorové představivosti, výpočet objemu a povrchu nádrže, bazénu apod.
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• odhaduje objem a povrch těles • vypočítá objem a povrch těles	• Objem a povrch jehlanu, kužele a koule	
M-9-3-11 načrtne a sestrojí sítě základních těles	• načrtne sítě základních těles • sestrojí sítě základních těles	• síť kužele a jehlanu	Sp-kreativita: výroba jehlanu a kužele ze sítě sestrojené na tvrdém papíře, zábavné úlohy k procvičování prostorové představivosti

5.5 Informatika

Charakteristika předmětu Informatika

Předmět Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání. Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování. I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení. V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Na1.stupni je Informatika realizována 1 hodinou týdně ve 3.,4.,5. ročníku, na 2. stupni po 1 hodině v 6. – 9. ročníku. K dispozici je žákům 1 počítačová pracovna a žákovské notebooky (celkem xxx počítačů).

Pro koordinaci práce učitelů v rámci vzdělávací oblasti je zřízena **předmětová komise**.

Informatika má velmi úzký vztah k většině ostatních vzdělávacích oborů, dovednosti při ní získané jsou využívány např. v hodinách jazyků, matematiky, přírodopisu, zeměpisu, dějepisu, při tvorbě školního časopisu, při realizaci školních i mezinárodních projektů,…

Informatika - Informatika	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	0	0	1	1	1	1	1	1	1

Očekávané výstupy – 1. stupeň
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ
2. období
žák
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ
2. období
žák
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

INFORMAČNÍ SYSTÉMY
2. období
žák
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE
2. období
žák
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Očekávané výstupy – 2. stupeň

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ
žák
I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat
I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu
I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní
I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ
žák
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen
I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení

I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému
I-9-2-04 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné
I-9-2-05 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

INFORMAČNÍ SYSTÉMY
žák
I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů
I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat
I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE
žák
I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos
I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky
I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Vztah informatiky k průřezovým tématům:
Informatika výrazněji obsahují prvky těchto průřezových témat:

1. Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopnosti poznávání
- Seberegulace a sebeorganizace
- Komunikace
- Kreativita
- Psychohygiena – relaxace a hygiena práce s počítačem

2. Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola

6. Mediální výchova

- Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Stavba mediálních sdělení
- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu

Průřezová témata jsou podrobně rozepsána v části 5- PRŮŘEZOVÁ TÉMATA.

Informatika			**Ročník: 3.**
Předmět: Informatika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Data, informace a modelování			
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	• zná základní informace o internetu, využívá ho ve vlastním vzdělávání a vyhledávání informací • pracuje s příklady dat v textovém formát	• Internet jako zdroj užitečných informací – zákl. informace, vyhledávání, mapy • Jednoduchý textový editor •	
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	• vyhledává a zpracovává konkrétní informace v textovém formátu, v podobě obrázku, videa či zvuku	• Jednoduchý textový editor • Jednoduchý grafický editor	**OSV 5** **Kreativita**
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	• vyhodnotí data v textovém formátu, provede jejich porovnání	• Jednoduchý textový editor	
Algoritmizace a programování			
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	• pomocí programu ovládá senzo • používá opakování, události ke spuštění programu • upraví program pro příbuznou úlohu • najde chybu v programu a opraví ji • oživí robota, otestuje jeho chování • sestaví program pro robota	• Ovládání pomocí senzoru • Opakování příkazů • Ovládání klávesnicí – události • Sestavení programu a oživení robota **Program Emil** **Program Ema**	

I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu			
Informační systémy			
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	• pomocí uživatelského jména a hesla se přihlásí do různých online programů, v tomto prostředí se orientuje	• Přihlášení a užívání online prostředí	
Digitální technologie			
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	• rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého • komunikuje pomocí e-mailu	• Technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken) • E-mail - zápis e-mailové adresy, odesílání a přijímání e-mailů • Práce se soubory	
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	• zná a respektuje základní hygienické zásady při práci s digitálními technologiemi • zná a respektuje řád počítačové učebny či učebny robotiky a pravidla bezpečnosti práce • zvolí si a užívá silné heslo a chrání jej před zneužitím • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá krok zpět • řeší úkol použitím schránky	• Hygienické zásady • Řád učebny - pravidla bezpečnosti práce s počítačem/ technologiemi • Přihlášení pomocí uživatelského jména a hesla; změna hesla • Ukládání práce do souboru • Otevírání souborů	

	• najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci	• Ovládání aplikací (schránka, krok zpět) • Editace textu • Práce se soubory	

Informatika			**Ročník: 4.**
Předmět: Informatika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Data, informace a modelování			
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	• zná základní informace o internetu, využívá ho ve vlastním vzdělávání a vyhledávání informací • pracuje s příklady dat v textovém formát	• Internet jako zdroj užitečných informací – zákl. informace, vyhledávání, mapy • Jednoduchý textový editor	VL-prezentace Č-slohové práce
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	• vyhledává a zpracovává konkrétní informace v textovém formátu, v podobě obrázku, videa či zvuku • sdělí informaci obrázkem • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	• Jednoduchý textový editor • Jednoduchý grafický editor • Piktogramy, emodži • Přenos na dálku, šifra • Tvary, skládání obrazce	**OSV 5** **Kreativita** VV-piktogramy
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	• vyhodnotí data v textovém formátu, provede jejich porovnání • zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text	• Jednoduchý textový editor • Kód • Přenos na dálku, šifra	
Algoritmizace a programování			
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	• pomocí programu ovládá senzo • používá opakování, události ke spuštění programu • upraví program pro příbuznou úlohu	• Ovládání pomocí senzoru • Opakování příkazů • Ovládání klávesnicí – události	

I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	• najde chybu v programu a opraví ji • oživí robota, otestuje jeho chování • sestaví program pro robota	• Sestavení programu a oživení robota **Program Emil** **Program Ema**	
Informační systémy			
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	• pomocí uživatelského jména a hesla se přihlásí do různých online programů, v tomto prostředí se orientuje	• Přihlášení a užívání online prostředí	
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	• dokáže zaznamenávat číselná data do existující tabulky. umí vytvořit jednoduchou anketu	• Tabulky, anketa	
Digitální technologie			
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	• při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace • rozumí pojmu cloud • u vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst • rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého • komunikuje pomocí e-mailu	• Sdílení dat, cloud • Práce se soubory • Technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken) • E-mail - zápis e-mailové adresy, odesílání a přijímání e-mailů	

I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	• propojí počítač či jinou digitální technologii a zařízení, které obsahuje textové, obrazové či zvukové informace	• Propojení počítače s dalším zařízením	
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	• zná a respektuje základní hygienické zásady při práci s digitálními technologiemi • zná a respektuje řád počítačové učebny či učebny robotiky a pravidla bezpečnosti práce • zvolí si a užívá silné heslo a chrání jej před zneužitím • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • používá krok zpět, zoom • řeší úkol použitím schránky • najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci	• Hygienické zásady • Řád učebny - pravidla bezpečnosti práce s počítačem/ technologiemi • Přihlášení pomocí uživatelského jména a hesla; změna hesla • Ukládání práce do souboru • Otevírání souborů • Ovládání aplikací (schránka, krok zpět) • Editace textu • Práce se soubory	

Informatika			**Ročník: 5.**
Předmět: Informatika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Data, informace a modelování			
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	• využívá pro přechod na různé internetové adresy hypertextový odkaz, zápis konkrétní adresy nebo základní navigační nástroje • najde pomocí navigačních prvků webové stránky, zadáním klíčových slov do vyhledávacího pole informaci v digitální encyklopedii, na tematicky či funkčně zaměřeném portálu nebo v jiném informačním zdroji doporučeném učitelem • k pracuje najednou s více různými okny prohlížeče • formuluje konkrétní otázku při řešení zadaného problému a pomocí nástrojů vyhledávače zjistí odpověď • pracuje s daty v textovém formátu	• Současné internetové prohlížeče, práce v nich • Textový editor používaný pro výuku	**Př/Vl:** Referáty, prezentace
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	• vyhledává a zpracovává konkrétní informace v textovém formátu, v podobě obrázku, videa či zvuku • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • umístí data správně do tabulky	• Současné internetové prohlížeče, práce v nich • Data, druhy dat	**Př/Vl:** Informace, obrázky a videa k probíranému tématu, online myšlenkové mapy

I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	• pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	• Graf, hledání cesty • Schémata, obrázkové modely • Model	**OSV 5** **Kreativita**
Algoritmizace a programování			
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • vytvoří a použije nový blok • upraví program pro obdobný problém • používá události ke spuštění činnosti postav	• Příkazy a jejich spojování • Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy • Kombinace procedur • Pevný počet opakování • Opakování příkazů • Pohyb a razítkování **Program Emil** **Program Ema**	
Informační systémy			
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	• určí, jak spolu prvky souvisí • nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky	• Systém, struktura, prvky, vztahy	**VI/Př**: Třídění prvků podle daných kritérií

I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	• pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • doplní posloupnost prvků • umístí data správně do tabulky • doplní prvky v tabulce • v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	• Data, druhy dat • Doplňování tabulky a datových řad • Kritéria kontroly dat • Řazení dat v tabulce • Vizualizace dat v grafu	**M:** Tabulky, závislosti
Digitální technologie			
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	• vysvětlí rozdíl mezi hardwarem a softwarem, orientuje se v aplikačním softwaru a používá ho při své práci na počítači • pojmenuje nejběžnější periferie a vysvětlí jejich funkci • využívá pro přechod na různé internetové adresy hypertextový odkaz, zápis konkrétní adresy nebo základní navigační nástroje	• Operační systém počítače a digitálních technologií (software), aplikační software • Monitor, klávesnice, myš, tiskárna, reproduktory, sluchátka • Současné internetové prohlížeče, práce v nich	
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	• propojí počítač či jinou digitální technologii a zařízení, které obsahuje textové, obrazové či zvukové informace	• Propojení počítače s dalším zařízením	**ČJ**: Fotografie, referát
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	• chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím • průběžně zálohuje výstupy své práce uložením • komunikuje pomocí internetu či jiných komunikačních zařízení jasně, srozumitelně a dodržuje pravidla etikety • zná a dodržuje pravidla (věková hranice) při zakládání digitálních účtů i při jejich správě	• Bezpečnost na internetu • Uložení dokumentu pod různými jmény • Komunikace na internetu a její zásady	

	• postupuje při spolupráci, komunikaci a při sdílení informací tak, aby chránil sebe a neohrozil ostatní • odlišuje virtuální a skutečnou identitu		

Informatika			**Ročník: 6.**
Předmět: Informatika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Hardware a software			
I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	• žák rozliší, co je hardware a software. • žák dokáže vyjmenovat základní části hardwaru a popsat jejich účel, • žák dokáže vyjmenovat základní softwarové balíky a popsat, k čemu slouží.	• složení počítače, • základní deska, • procesor, • typy pamětí, • vstupní a výstupní zařízení, • serverové vs. lokální aplikace, • operační systémy, • základní typy aplikací.	• elektřina a elektrické obvody - fyzika
Uživatelská práce s počítačem			
I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	• žák je schopen diagnostikovat příčinu vzniku nejběžnějších problémů s počítačem, • žák je schopen porozumět chybovým hláškám a adekvátně na ně reagovat.	• operační systémy a jejich účel, • operační systém Windows, • základy práce s MS Windows, • základní nastavení MS Windows, • aplikace MS Windows a jejich použití.	• čtení s porozuměním - český jazyk
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	• žák je schopen využívat k organizaci svých dat vhodnou adresářovou strukturu, • žák dokáže používat vhodné cloudové aplikace.	• organizace dat na pevném disku, • organizace dat na cloudovém úložišti.	

Zpracování dat			
I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	• žák se orientuje v textu a je schopen identifikovat důležité informace, • žák se orientuje v datech prezentovaných formou grafu a tabulky, • žák je schopen posoudit správnost interpretace dat jinou osobou.	• základní informační zdroje, • vyhledávání informací na internetu, • schopnost odhalit dezinformace, • kritické myšlení,	čtení s porozuměním - český jazyk kritické myšlení - výchova k občanství
I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	• žák umí data zpracovat v formě textového souboru, • žák textový soubor vhodně strukturuje, • žák je schopen data prezentovat formou grafu a tabulky, • graf či tabulku umí vhodně formátovat, • pro zpracování dat využívá vhodné funkce textového či tabulkového procesoru. • žák je schopen efektivně využívat vybraný tabulkový procesor • v tabulce je schopen filtrovat a vyznačovat důležitá data.	• efektivní zpracování textů v textovém procesoru, • zpracování dat formou tabulek či grafů, • vyhledávání informací v tabulkách či grafech, • formátování tabulky, • využití operací a funkcí tabulkového procesoru,	pravopis a typografie - český jazyk
I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	• žák je schopen zhodnotit úplnost a správnost dat v modelu.	• kompletnost dat, • časté chyby při interpretaci dat.	

Vyhledávání informací na internetu			
	• žák je schopen správně využívat webové vyhledávače, • žák je schopen na základě vyhledaných dat najít řešení problému, • žák je schopen posoudit pravdivost dat, • žák dokáže poznat dezinformace a identifikovat dezinformační média.	• vyhledávání dat, • vhodná volba klíčových slov, • kritický přístup k vyhledaným informacím,	kritické myšlení - výchova k občanství

Informatika			**Ročník: 7.**
Předmět: Informatika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Ukládání dat v počítači			
I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	• žák je schopen pro prezentaci dat zvolit vhodnou formu, • žák zvolenou formu vybere vhodný nástroj pro její zpracování.	• bit a byte, • prezentace dat formou textu, tabulek či grafů, • číselné soustavy, • kódování čísel, znaků, barev, • komprese dat,	kódování, šifrování pomocí matematických operací - matematika
I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	• žák chápe uspořádání souborů na pevném disku a dokáže si udržovat v osobních datech svůj systém. • žák pozná, že udržování dat v adresářové struktuře není vždy ideální.	• informační systém, • veřejné informační systémy, • školní informační systém, • uživatelé, data a činnosti v informačním systému.	Informační systémy ve společnosti - výchova k občanství
I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	• žák chápe rozdíl mezi textovým a binárním souborem. • žák podle typu souboru je schopen poznat, jaká data obsahuje,	• soubor, složka, • binární a textový soubor, • typy uložených dat, • formáty souborů,	

Multimédia			
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	• žák rozumí pojmu multimédia a ví, co vše se pod tento pojem dá zařadit. • žák zná základní formáty multimediálních dat. • žák je schopen pracovat s fotografiemi. • žák je schopen upravit videozáznam. • žák ví, co je to komprese.	• formáty dat pro záznam grafiky, zvuku, videa a animace, • vektorová vs. rastrová grafika, • úprava grafiky, • editace videí, • komprimované a nekomprimované multimediální formáty.	zvuk - fyzika rovnice a funkce - matematika
Základy algoritmizace			
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	• žák zná základní principy algoritmu. • žák je schopen porozumět schematickému nákresu algoritmu, • žák pochopí program v blokově orientovaném vývojovém prostředí.	• human robot, • vývojový diagram, • větvení programu, • cyklus, • porozumění graficky znázorněnému algoritmu, • převod algoritmu z vývojového diagramu do blokově orientovaného vývojového prostředí.	
Animace			
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	• žák umí vytvořit jednoduchou animaci v grafickém editoru. • žák umí vytvořit jednoduchou animaci v blokově orientovaném vývojovém prostředí.	• vytvoření animovaného gifu v grafickém editoru, • vytvoření jednoduché animace v blokově orientovaném vývojovém prostředí.	výtvarné cítění - výtvarná výchova

Internet a sociální sítě			
	• žák zná široké možnosti, které nám internet poskytuje. • rozumí základním pojmům z oblasti internetu. • žák zná výhody sociálních sítí. • žák si plně uvědomuje rizika internetu, zejména pak sociálních sítí.	• internet, • možnosti internetových služeb, • sociální sítě, • výhody a rizika internetového prostředí.	člověk ve společnosti - výchova k občanství

Informatika			**Ročník: 8.**
Předmět: Informatika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
		Algoritmizace	
I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	• žák je schopen definovat pojem algoritmus. • žák je schopen slovně popsat postup řešení jednoduchých úloh každodenního života. • žák je schopen graficky reprezentovat postup řešení jednoduché zadané úlohy.	• matematické výpočty v blokově orientovaném vývojovém prostředí, • práce s posloupnostmi, • navrhování náročnějších algoritmů, • implementace algoritmů v blokově orientovaném vývojovém prostředí.	• matematické operace, posloupnosti - matematika
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	• žák je schopný vybrat, který z nabízených algoritmů řešení dané úlohy je jednodušší. • je schopen vysvětlit, proč je daný algoritmus jednodušší či složitější.	• časová složitost algoritmů, • porovnání algoritmů dle složitosti.	• funkce - matematika
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	• žák je schopen svůj navržený algoritmus prezentovaný v grafické podobě krokovat. • žák je schopný krokovat i svůj program vytvořený v blokově orientovaném vývojovém prostředí.	• upevnění schopnosti práce s blokově orientovaným vývojovým prostředím.	

Základy robotiky			
	• žák zná možnosti ovládání vybraného robota, • žák je schopen v blokově orientovaném vývojovém prostředí vytvořit jednoduchý program, který robota ovládá.	• human robot, • představení DJI Robomastera S1, • základní sada instrukcí robota, • návrh algoritmu pro jeho pohyb, • implementace algoritmu v blokově orientovaném vývojovém prostředí.	
Databáze a informační systémy			
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	• žák chápe organizaci dat v tabulkách a jejich propojování. • žák je schopen navrhnout jednoduchou databázi. • žák si uvědomuje důležitost správné organizace dat v informačních systémech. • žák zná vybrané veřejně přístupné informační systémy.	• co to je databáze, • způsob uložení dat v databázi, • ukázka databázového serveru.	
I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	• žák je schopen využívat databázi a zaujmout k ní kritický postoj.	• vytvoření jednoduché databáze v tabulkovém procesoru,	
Počítačové sítě			
I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	• žák zná základní typy počítačových sítí, • žák zná postupy propojování zařízení v nejčastěji používané počítačové síti.	• co je to počítačová síť, • typy počítačových sítí, • propojení počítačů v moderní počítačové síti, • adresace počítačů, • využití počítačových sítí.	

Informatika			**Ročník: 9.**
Předmět: Informatika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Pokročilá algoritmizace			
I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	• žák umí při návrhu algoritmu používat proměnné, • žák ví, kdy v návrhu algoritmu musí použít podmínky a cykly.	• proměnné a jejich využití, • větvení programu, • cykly, • návrh jednoduchých algoritmů, • grafické znázornění algoritmu.	• rovnice - matematika
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	• žák umí použít proměnné v realizaci programu v blokově orientovaném vývojovém prostředí, • žák umí v blokově orientovaném vývojovém prostředí využít cykly a podmínky.	• používání proměnných v blokově orientovaném vývojovém prostředí, • větvení a cykly v blokově orientovaném vývojovém prostředí.	• matematické výpočty - matematika
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	• žák umí v případě nefunkčního programu v blokově orientovaném vývojovém prostředí najít chybu a odstranit ji.	• sledování mezivýsledků v blokově orientovaném vývojovém prostředí, • hledání odchylek od očekávaného stavu.	

Úvod do programování v Pythonu			
	• žák zná základní syntax programovacího jazyka Python, • žák umí deklarovat proměnné a měnit jejich hodnoty, • žák umí používat podmínky, • žák umí použít for a while cyklus.	• syntax jazyka Python, • zarovnávání kódu do bloků, • datové typy, • definice a aktualizace hodnot proměnných, • použití podmínky if, • příkaz range, • for cyklus, • while cyklus.	• matematické výpočty - matematika
Pokročilá robotika			
	• žák umí naplánovat kroky, které musí robot učinit k dosažení cíle, • žák umí propojit robota s počítačem či mobilním telefonem, • žák umí implementovat jednoduchý program ovládající robota, • žák umí vyhledávat v manuálu příkazy jazyka Python ovládající robota a ty pak využít ve svém programu.	• propojení robota s dalším zařízením, • orientace v elektronickém manuálu k robotu, • implementace programu pro robota.	

5.6 Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro vzdělávání na 1. stupni základní školy. Tato mnohotematická oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat, uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým integrovaným obsahem dotváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni a stává se spolu s jazykovým a matematickým vzděláváním a vzděláváním v dalších oblastech základem počátečního vzdělávání v 1. až 5. ročníku základní školy.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Učí žáky pozorovat věci a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Vede žáky k poznávání sebe i svého nejbližšího okolí a postupně je seznamuje s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí žáky vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, umět je soustředěně pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe učí žáky vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí věci, jevy a děje pojmenovávat, vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Základem výuky v dané oblasti by měl být osobní příklad učitelů a vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků může být velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, může jim pomoci při hledání jejich postavení mezi vrstevníky, při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost, Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Součástí této vzdělávací oblasti jsou vyučovací předměty **prvouka** (je realizována v 1. -3. ročníku s celkovou dotací 4 hodin), **přírodověda** a **vlastivěda** (oba obory jsou vyučovány ve 4. a 5. ročníku s 2 hodinovou dotací na ročník pro každý obor). Výuka je realizována v jednotlivých hodinách, pouze významnější aktivity (výlety, exkurze) vytvářejí časově rozsáhlejší celek.

Pro koordinaci práce učitelů v rámci celého 1. stupně je zřízena **předmětová komise**.

5.6.1 Prvouka

Člověk a jeho svět - Prvouka	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	1	1	2	0	0	0	0	0	0

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

žák

Prv-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

Prv-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

Prv-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

Prv-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

LIDÉ A ČAS

žák

Prv-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

Prv-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu

Prv-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

ROZMANITOST NEŽIVÉ A ŽIVÉ PŘÍRODY, OCHRANA PŘÍRODY

žák

Prv-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

Prv-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

Prv-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

žák

Prv-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

Prv-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

Prv-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

Prv-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Vztah Prvouky k průřezovým tématům:
Prvouka výrazněji obsahuje prvky těchto průřezových témat:

1. Osobnostní a sociální výchova
- Rozvoj schopnosti poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygiena
- Kreativita
- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace a kompetice
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika

2. Výchova demokratického občana
- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Evropa a svět nás zajímají

4. Multikulturní výchova
- Kulturní diference
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Podpora multikulturality
- Princip sociálního smíru a solidarity

5. Environmentální výchova
- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Průřezová témata jsou podrobně rozepsána v části 5- PRŮŘEZOVÁ TÉMATA.

5.6.2 Přírodověda

Člověk a jeho svět - Přírodověda	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	0	0	0	2	2	0	0	0	0

Očekávané výstupy

ROZMANITOST NEŽIVÉ A ŽIVÉ PŘÍRODY, OCHRANA PŘÍRODY
žák
Př-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
Př-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
Př-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy
Př-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
Př-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
Př-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ
žák
Př-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života
Př-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
Př-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
Př-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
Př-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
Př-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
Př-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Vztah Přírodovědy k průřezovým tématům:
Přírodověda výrazněji obsahuje prvky těchto průřezových témat:

1. Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopnosti poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygiena
- Kreativita
- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace a kompetice
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika

2. Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

4. Multikulturní výchova

- Kulturní diference
- Lidské vztahy
- Podpora multikulturality
- Princip sociálního smíru a solidarity

5. Environmentální výchova

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztahy člověka k prostředí

Průřezová témata jsou podrobně rozepsána v části 5- PRŮŘEZOVÁ TÉMATA.

5.6.3 Vlastivěda

Člověk a jeho svět - Vlastivěda	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	0	0	0	2	2	0	0	0	0

Očekávané výstupy

MÍSTO, KDE ŽIJEME
žák

Vl-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
Vl-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
Vl-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy
Vl-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
Vl-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
Vl-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS
žák
Vl-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
Vl-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat
Vl-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
LIDÉ A ČAS
žák
Vl-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
Vl-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti
Vl-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Vztah Vlastivědy k průřezovým tématům:
Vlastivěda výrazněji obsahuje prvky těchto průřezových témat:

1. Osobnostní a sociální výchova
- Rozvoj schopnosti poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygiena
- Kreativita
- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace a kompetice
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika

2. Výchova demokratického občana
- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Evropa a svět nás zajímají
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

4. Multikulturní výchova
- Kulturní diference
- Lidské vztahy
- Podpora multikulturality
- Princip sociálního smíru a solidarity

5. Environmentální výchova
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Průřezová témata jsou podrobně rozepsána v části 5- PRŮŘEZOVÁ TÉMATA.

Člověk a jeho svět			**Ročník: 1.**
Předmět: Prvouka			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Město, kde žijeme			
Prv-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• zná svou adresu • popíše dům, kde bydlí • orientuje se v okolí svého bydliště • orientuje se ve škole a jejím blízkém okolí • bezpečně se dopraví do školy nejkratší cestou • rozpozná nevhodné chování ve škole • uspořádá si své pracovní místo • udržuje pořádek ve svých věcech	• rozvoj slovní zásoby • seznámení se školou • základní pravidla chování • orientace na mapě, plánku • bezpečnost na cestě • škola v rámci obce • diskuse • osobní bezpečí	OSV 1 **rozvoj schopností poznávání** EV 4 **vztah člověka k prostředí**
Prv-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)			
Lidé kolem nás			
Prv-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• chová se přiměřeně k mladším i starším členům rodiny, k blízkým i méně známým • rozlišuje základní role v rodinných vztazích • rozumí své roli v rámci rodiny • chová se vhodně ke svým spolužákům a dospělým	• diskuse • důkazy a odůvodnění • tvorba komunity ve třídě • rolové hry • rodina • seznamování	OSV 6 **poznávání lidí** OSV 8 **komunikace**

	• je obezřetný vůči neznámým lidem		
Prv-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	• zná povolání svých zákonných zástupců	• povolání, zaměstnání	
Lidé a čas			
Prv-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• vyjmenuje roční období, dny v týdnu, části dne • určí celou hodinu na hodinách • charakterizuje jednotlivá roční období • popisuje změny v přírodě během roku • zařadí do kalendáře Vánoce a Velikonoce • popisuje každodenní činnosti dne	• kalendář • české tradice a zvyky • digitální a analogové hodiny • určení času na analogových hodinách • rozdělení dne na jednotlivé úseky • činnosti během dne • jídlo během dne	OSV 3 **seberegulace a sebeorganizace**
Rozmanitost neživé a živé přírody, ochrana přírody			
Prv-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• popisuje změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích (počasí, vzhled rostlin, chování živočichů)	• kalendář • roční období • popisy změn v přírodě • podzim v přírodě • zima v přírodě • jaro v přírodě • léto v přírodě	EV 1 **ekosystémy**
Prv-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• pozná a pojmenuje rostliny a živočichy vyskytující se v jeho okolí • pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny ze zahrady, či okolí obce, školy	• práce na zahradě • stromy, rostliny, plody • ovoce a zelenina • domácí zvířata • péče o vlastní zvíře	EV 4 **vztah člověka k přírodě**

Člověk a jeho zdraví			
Prv-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• uplatňuje hygienické návyky a zásady osobní hygieny • pojmenuje známá onemocnění • správně pečuje o své zuby • uplatňuje některé preventivní návyky, aby předešel onemocnění (cvičení, otužování, zdravá strava) • dodržuje denní režim • rozděluje si činnosti během dne na aktivní a odpočinkové	• naše tělo • zdraví a nemoc • prevence zdraví • zdravé zuby	OSV 2 **Sebepoznání a sebepojetí**
Prv-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• na silnici i chodníku se chová bezpečně • zná dopravní značky ve svém okolí a okolí školy	• cestujeme a poznáváme • pozor na cestě do školy • dopravní značky • dopravní výchova	
Prv-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• mluví o svých potížích a bolestech	• diskuse • popisy, rolové hry	OSV 8 **komunikace**
Prv-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• vysvětlí, jak se zachovat během nečekaných situací • pojmenuje některá hrozící nebezpečí	• Jak se zachováš • diskuse, popis • nečekané situace - rolové hry	OSV 11 **hodnoty, postoje, praktická etika**

Člověk a jeho svět			Ročník: 2.
Předmět: Prvouka			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Město, kde žijeme			
Prv-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• zná svou adresu • rozpozná a vyhodnotí blížící se nebezpečí na cestě do školy • správně přechází vozovku • pojmenuje dopravní značky v okolí školy • bezpečně přechází vozovku a pohybuje se po chodníku • dovede požádat o pomoc, radu • rozumí školním a třídním pravidlům a dodržuje je • osvojuje si vhodné školní chování	• adresa bydliště • pohyb po škole a jejím okolí • zásady správného chování • práva a povinnosti žáka • popis třídy, školy • pravidla silničního provozu • dopravní značky • státní svátek ČR	OSV 1 **Rozvoj schopností a poznávání** OSV 8 **komunikace**
Lidé kolem nás			
Prv-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• pojmenuje vztahy mezi členy rodiny • zná role členů rodiny, jména • rozlišuje mezi lidmi příbuznými a známými • chová se vhodně ke svým spolužákům a dospělým	Příbuzenské vztahy - popis tradice rodokmen	OSV 6 **poznávání lidí**
Prv-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	• charakterizuje běžná povolání • orientuje se v zaměstnání rodičů • chápe význam jednotlivých povolání • rozumí finanční hodnotě peněz	• manipulace s penězi • návštěva obchodu • jak získat peníze	

Lidé a čas			
Prv-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• určí, kolik je čtvrt, půl, tři čtvrtě, celá, minuty • chápe rozdíl mezi pojmy minulost - přírомnost - budoucnost • vyjmenuje dny v týdnu, měsíce v roce, roční období • vysvětlí rozdíl mezi kalendářním školním rokem	• Popis ročních období • popis změn v přírodě během roku • pojmy hodina, den týden, měsíc, rok • rozpoznání a vyznačení času • orientace v časové posloupnosti minulost - přítomnost - budoucnost	OSV 3 **Seberegulace a sebeorganizace**
Prv-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	• pojmenuje některé významné památky ve své obci, v hlavním městě ČR	• návštěva hlavního města ČR	
Prv-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• porovnává činnost lidí v minulosti a současnosti • seznamuje s některými tradicemi a zvyky lidí	• porovnávání práce lidí dříve a dnes • masopust, rodinné zvyky, velikonoce, vánoce	MKV 4 **multikulturalita**
Rozmanitost neživé a živé přírody, ochrana přírody			
Prv-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• dokáže popsat změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • popisuje, jak se mění délka dne během roku, chování živočichů, vzhled rostlin • charakterizuje činnosti lidí na zahradě a poli během roku	• popis změn v přírodě na jaře, v létě, na podzim a v zimě • určování počasí během roku • kalendář • život v lese, na poli, na zahradě, u vody	EV 1 **ekosystémy**
Prv-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• rozliší přírodu živou a neživou • charakterizuje využití neživé přírody • pojmenuje živočichy na obrázku, určí jejich mláďata	• živá a neživá příroda • třídění rostlin podle nápadných znaků • stromy, keře a rostliny z okolí obce, školy	EV 1 **ekosystémy**

	• popíše stavbu těla čtyřnohého živočicha a ptáků • pozná běžné květiny, keře a stromy ve svém okolí • ví, jak pečovat o rostliny • ví, jak se starat o domácí zvíře • třídí ovocné stromy, další listnaté a jehličnaté • třídí ovoce na malvice, peckovice a bobule	• jehličnaté a listnaté stromy • květiny na zahradě a louce, pokojové květiny • ovoce a zelenina • houby • živočichové domácí a volně žijící • koloběh vody	
Člověk a jeho zdraví			
Prv-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• pojmenuje základní části lidského těla, smysly • dodržuje základní hygienické návyky • dbá o osobní hygienu • uplatňuje základní preventivní návyky • vyjmenuje etapy lidského života • rozlišuje nemoc a úraz • ví, proč je nutné očkování	• lidské tělo a smysly • zdraví, nemoc a úrazy • základy první pomoci • ústní hygiena • čistota těla • čistota prostředí kolem nás • čistota potravin	OSV 2 **sebepoznání a sebepojetí**
Prv-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• vysvětlí význam dopravních značek ve svém okolí a v okolí školy • chová se bezpečně na silnici a chodníku • zná základní pravidla silničního provozu pro chodce • bezpečně přechází vozovku	• dopravní značky • chování na silnici • dopravní výchova	

Prv-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• ovládá komunikaci s operátory tísňové linky	• nácvik ohlášení nehody, požáru • seznámení s telefonními čísly • ochrana před nebezpečím	**OSV 8** **komunikace**
Prv-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• respektuje pokyny dospělých při nečekaných situacích	• diskuse, popis, rolové hry • ochrana před nebezpečím	OSV 9 **kooperace a kompetice**

Člověk a jeho svět			Ročník: 3.
Předmět: Prvouka			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Město, kde žijeme			
Prv-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• orientuje se v okolí školy, v obci i místní krajině • orientuje se v okolí svého bydliště • zná historické události obce • určí polohu školy na mapě, plánku • pojmenuje dopravní značky v okolí školy a své obce	• plán třídy • plán obce • minulost obce • práce s mapou • turistické značky • světové strany, práce s kompasem • okolí školy • chování na silnici • bezpečně na kole • poloha obce v krajině • měření výšky v krajině • povrch ČR	EV 4 **vztah člověka k prostředí**
Prv-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	• orientuje se v obci dle světových stran • vyhledá na mapě ČR obci, kde sídlí škola, obec, město, kde žije a další známá města • podle mapy popisuje krajinu ČR • orientuje se dle světových stran	• práce s mapou a atlasem • krajina kolem nás: povrch, nadmořská výška, typy krajin, využití krajiny • moje obec na mapě ČR	
Lidé kolem nás			
Prv-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• zná základní práva dítěte • ví, jaké má povinnosti jako žák a jako syn/dcera v rodině • rozlišuje dobré a špatné vlastnosti lidí • rozlišuje různé lidské rasy	• pravidla slušného chování • jsem školák • společnost, různorodost • nadání a talent • znevýhodnění lidé, senioři	OSV 7 **mezilidské vztahy** MKV 3 **Etnický původ**

	• poukazuje na nevhodné chování u sebe i spolužáků a navrhuje řešení situace • rozpozná jednání a chování, které lze tolerovat		
Prv-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	• pojmenuje povolání lidí včetně vědních oborů • vysvětlí význam jednotlivých zaměstnání • rozumí finanční hodnotě peněz	• povolání, peníze, plat • práce fyzická a duševní • význam řemesla • rozvoj schopností a dovedností • význam vzdělání pro budoucí povolání	OSV 6 **poznávání lidí**
Lidé a čas			
Prv-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• orientuje se v čase podle hodin • orientuje se podle kalendáře • charakterizuje jednotlivá roční období a měsíce • rozumí jednotkám času • orientuje se na časové ose	• kalendář • měření času jednotky času, stopky • vztahy v přírodě z hlediska času • lidská společnost • výhledy do budoucnosti • historie, časová osa	
Prv-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	• zná základní údaje o minulosti obce a současnosti obce • seznamuje se s historií a současností obce.	• návštěva muzea • slavní občané obce • návštěva radnice • regionální památky, pověsti kraje	EV 4 **vztah člověka k prostředí**
Prv-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• sleduje data v kalendáři důležitá pro jeho osobní život • jmenuje datum významných státních svátků a dnů • popisuje průběh lidského života	• fáze lidského života • významné dny a svátky	OSV 2 **sebepoznání a sebepojetí**

Rozmanitost neživé a živé přírody, ochrana přírody			
Prv-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• na základě vlastních zkušeností popisuje změny v přírodě během roku • charakterizuje počasí typické pro dané období • určuje proměny rostlin, stromů a keřů během roku • odůvodňuje změny chování u živočichů během roku	• vycházky • kalendář • živá a neživá příroda	EV 4 **vztah člověka k prostředí**
Prv-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• určuje společné vlastnosti rostlin a živočichů • pojmenuje některé české houby • dělí živočichy na obratlovce a bezobratlí • dělí živočichy podle stavby těla a příjmu potravy • rozlišuje rostliny kvetoucí a nekvetoucí, jednoleté a dvouleté, trvalky, plané a užitkové • popisuje stavbu těla rostliny	• živá příroda - živočichové • živá příroda - rostliny • ochrana přírody • životní podmínky	EV 1 **ekosystémy** MV 6 **tvorba mediálního sdělení**
Prv-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	• zaznamenává, pozoruje a vyhodnocuje postupy práce • rozlišuje skupenství vody • určuje základní vlastnosti kapaliny • užívá vhodné pomůcky a umí změřit délku, čas, objem a teplotu • při jednoduchých pokusech hledá společné a rozdílné vlastnosti	• zkoumáme svět kolem nás, vlastnosti látek • měříme délku, hmotnost, objem, teplotu a čas • neživá příroda • pokusy • záznamy • vážení, měření • měřidla a jednotky	EV 4 **vztah člověka k prostředí**

Člověk a jeho zdraví			
Prv-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• pojmenuje části lidského těla • určuje polohu lidských orgánu v těle a zná jejich význam • jmenuje vnitřní ústrojí v těle a jejich význam • zná zásady zdravé výživy, pitný režim denní režim • dodržuje hygienické zásady • uplatňuje preventivní návyky • popisuje vývojové fáze člověka • chová se ohleduplně vůči starším a znevýhodněným lidem	• růst a vývoj člověka • lidské tělo - stavba těla, kostra a svaly • dýchání, přijímání potravy a vylučování • správná výživa, režim dne	OSV 2 **Sebepoznání a sebepojetí**
Prv-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• správně řeší situace podle pravidel silničního provozu pro chodce • správně přechází vozovku • rozumí významu dopravních značek • správně se chová v dopravních prostředcích • uvědomuje si nebezpečí pro chodce, cyklisty na komunikaci, chová se v obou případech bezpečně	• Jsem cyklista • povinná výbava kola • povinné ochranné prvky • význam přilby • pravidla silničního provozu pro chodce	OSV 10 **řešení problémů a rozhodovací dovednosti**
Prv-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• upozorní na špatné chování vůči své osobě, spolužákům • odmítá dárky od cizích lidí • je obezřetný při online komunikaci • požádá o pomoc pro sebe nebo pro druhé • vhodně komunikuje s operátory tísňové linky • Při rolového hře umí říci "ne" v situacích ohrožující jeho zdraví	• duševní hygiena • nebezpečí internetu • nácvik odmítání	OSV 8 **komunikace**

Prv-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• respektuje pokyny dospělých při nečekaných situacích • ví, jak postupovat při varovném signálu • rozpozná z pokynů dospělých závažnost krizové situace a přiměřeně reaguje.	• mimořádné události a jak se při nich chovat • nouzové zavazadlo • první pomoc • varovné signály, mimořádné slovo	OSV 9 **kooperace a kompetice**

Člověk a jeho svět			Ročník: 4.
Předmět: Přírodověda			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Rozmanitost neživé a živé přírody, ochrana přírody			
Př-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	• rozlišuje základní ekosystémy (potok, louka, zahrada, pole) • popíše základní práce v zemědělství, lesnictví a ve vodním hospodářství • vysvětlí vztahy mezi organismy a neživou přírodou	• rostliny a živočichové v přírodě • živé organismy v jednotlivých ročních období • podíl člověka na stavu přírody a krajiny • neživá příroda	EV 1 **ekosystémy**
Př-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	• vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi • ukazuje pohyb Země a vysvětluje jeho důsledky	• slunce a sluneční soustava • planeta Země • střídání ročních období, dne a noci	
Př-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	• rozlišuje některé jedovaté a jedlé houby, kulturní a plané rostliny, keře, stromy, byliny • dovede cíleně pozorovat přírodniny • uvádí rozdíly mezi výživou hub a rostlin • rozlišuje části rostliny • rozpozná a pojmenuje základní ekosystémy a uvede jejich charakteristiku	• přírodní společenstva - les, louka, rybník • přírodní společenstva vod a bažin • houby • rostliny - byliny a dřeviny • živočichové	EV 1 **ekosystémy**

Př-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	• zařazuje organismy do příslušných skupin	• rovnováha v přírodě • živočichové a rostliny	
Př-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	• vysvětluje, jak se člověk musí starat o živou přírodu • uvědomuje si povinnost člověka chránit nerostné bohatství • popisuje dopady lidské činnosti na přírodu a krajinu • popisuje současný stav a aktuální problémy životního prostředí v ČR.	• užitek rostlin a živočichů pro člověka • člověk jako ochránce i kazisvět • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	EV 3 **lidské aktivity a problémy životního prostředí**
Př-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	• pozoruje změny látek a skupenství a měří veličiny s praktickým užíváním základních jednotek • na základě pokusů třídí látky	• živá a neživá příroda • látky a jejich vlastnosti	EV 2 **základní podmínky života**
Člověk a jeho zdraví			
Př-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života	• rozlišuje přenosné a nepřenosné nemoci • využívá utříděné informace o lidském těle.	• lidské tělo-základní stavba a funkce	OSV 2 **sebepoznání a sebepojetí**
Př-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	• popisuje vývojová období jedince • orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narozen	• od miminka po dědu (dětství, dospělost, stáří) • lidská reprodukce • růst a vývoj člověka	
Př-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s	• naplňuje svůj denní režim vhodně aktivně i odpočinkově • volí optimální délku spánku	• Člověk a zdraví • denní režim • pitný režim • správná výživa	OSV 3 **seberegulace a sebeorganizace**

ohledem na oprávněné nároky jiných osob	• přiměřeně se věnuje tělesnému pohybu • uplatňuje zásady zdravé výživy	• tělesná aktivita • hygiena	
Př-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	• zná význam dopravních značek • chová se bezpečně jako chodec i cyklista • dodržuje silniční pravidla pro chodce a cyklisty • v modelových situacích osobního ohrožení používá bezpečné způsoby chování	• cyklista - povinná výbava kola a cyklisty • dopravní značky • dopravní situace v obci i mimo ni • osobní bezpečí	OSV 10 **řešení problémů a rozhodovací dovednosti**
Př-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	• Vysvětlí nebezpečí návykových látek.	• diskuse, popisy,videa • návykové látky (alkohol, drogy, počítače, internet)	**OSV 8** **komunikace**
Př-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	• uplatňuje preventivní návyky • prakticky používá základní dovednosti a návyky související se zdravím	• prevence zdraví • zdravý životní styl • péče o zuby	OSV 4 **psychohygiena**
Př-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	• poskytne pomoc u lehčích poranění • ovládá základní obvazovou techniku	• zásady první pomoci	

Člověk a jeho svět			**Ročník: 5.**
Předmět: Přírodověda			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Rozmanitost neživé a živé přírody, ochrana přírody			
Př-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	• vysvětlí význam rovnováhy v přírodě • rozumí významu neživé přírody pro život na Zemi	• Neživá příroda a život • voda, vzduch, teplo, světlo, půda, horniny a nerosty, energetické suroviny • rozmanitost podmínek života na Zemi • zvláštní zahrady (botanické, zoologické)	EV 2 **základní podmínky života**
Př-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	• charakterizuje Zemi jako planetu ve sluneční soustavě • vysvětluje rotaci Země a jejím důsledku • rozumí vztahu planety Země a Měsíce	• Člověk, Země, Vesmír • Hvězdy, souhvězdí, galaxie • Slunce a Sluneční soustava • Planeta Země a její Měsíc • planeta Země • gravitační síla	EV 2 **základní podmínky života**
Př-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	• zná základní znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života • popíše stavbu těla u některých nejznámějších druhů • vysvětlí význam přírody pro člověka • třídí jednotlivé látky • orientuje se ve změnách látek a skupenství • užívá základní jednotky měření	• třídění živých organismů (obratlovci, bezobratlí, bakterie, sinice, houby, rostliny, živočichové) • třídění živočichů (ryby, obojživelníci, plazi,ptáci, savci, bezobratlí) • rostlinstva	

Př-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	• je si vědom důležitosti rozmanitosti životních podmínek na Zemi • vysvětlí koloběh vody v přírodě	• člověk a příroda - vliv kladný i záporný • neživá příroda a život • vzduch, podnebí, počasí	EV 3 **lidské aktivity a problémy životního prostředí**
Př-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	• samostatně provede pokus a zaznamená jeho výsledek	• klíčení rostlin • páka, kladka	EV 2 **základní podmínky života**
Člověk a jeho zdraví			
Př-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života	• zná stavbu lidského těla • popisuje funkce soustav v těle • uplatňuje zásady zdravého životního stylu	• kostra, svaly • dýchací soustava • vylučovací soustava • trávicí soustava • oběhová soustava • nervová soustava • kůže • smysly	OSV 2 **sebepoznání a sebepojetí**
Př-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	• popisuje změny v životě člověka během vývoje • zná základy lidské reprodukce	• člověk jako živočich na Zemi • rozmnožovací soustava	
Př-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	• dodržuje zásady zdravého denního režimu • uvědomuje si potřeby druhých a umí se jim přizpůsobit	• zdravý životní styl	OSV 3 **seberegulace a sebeorganizace**
Př-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	• umí odmítat návykové látky, pokud mu je někdo nabídne • zná škodlivost návykových látek	• návykové látky	**OSV 8** **komunikace**
Př-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	• uplatňuje preventivní zásady k udržení zdraví	• trávicí soustava - zdravá výživa • péče o kůži	OSV 4 **psychohygiena**

Př-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	• umí ošetřit drobná poranění	• první pomoc • poranění kůže • nebezpečí pro svaly	

Člověk a jeho svět			Ročník: 4.
Předmět: Vlastivěda			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Místo, kde žijeme			
Vl-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	• orientuje se v blízkosti svého bydliště školy • ví, jak se bezpečně dostat do školy • zná riziková místa v okolí svého bydliště a školy • vyhledá některá významnější města	• nejbližší okolí, poloha místa • prostředí domova a školy • regiony ČR	MV 1 **Mediální sdělení**
Vl-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• popisuje minulost a současnost obce • dovede určit polohu obce na mapě	• světové strany, mapa plán • orientace v krajině a na mapě	EV 2 **základní podmínky života**
Vl-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy	• orientuje se v jednotlivých druzích map • užívá mapové značky, používá měřítko mapy • objasňuje vysvětlivky a grafiku mapy • čte jednoduchou mapu a náčrt	• mapy obecně zeměpisné a tématické - obsah, grafika vysvětlivky • mapy a mapové značky • mapa, plán, náčrt	

Vl-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	• zná jednotlivé regiony naší vlasti • podle mapy vyhledá surovinové zdroje • popíše povrch ČR • aktivně vyhledává na mapě potřebné informace • vyhledá jednoduché údaje o přírodních podmínkách • vyhledá a komentuje typické regionální zvláštnosti	• kraje ČR • povrch ČR • řeky, jezera, rybníky • počasí a podnebí • půda a zemědělství • průmysl a doprava v ČR	EV 4 **Vztah člověka k prostředí**
Vl-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	• vyhledá a komentuje odlišnosti způsobu života v jiných zemích	• ČR a jiné země	
Vl-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	• rozpozná symboly našeho státu a objasňuje jejich význam • rozpozná na jednoduchých příkladech protiprávní jednání • seznamuje se s demokratickými principy a diskutuje o nich • vysvětluje pojmy právní ochrana občana a majetku, soukromé vlastnictví, duševní hodnoty	• ČR jako demokratický stát: zákony, ústava parlament, vláda, prezident, státní moc, demokracie • členění ČR a její zřízení	VDO 4 **principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování**
Lidé kolem nás			
Vl-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	• dovede se na své úrovni orientovat v mezilidských vztazích • zná pravidla školy a třídy a vysvětluje význam jejich dodržování • zná práva a povinnosti žáka školy • podílí se na tvorbě pravidel chování ve škole	• mezilidské vztahy • generace, rodokmen, postavení mužů a žen • rodina • školní řád • pravidla chování třídy	OSV 8 **komunikace**

Vl-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	• zná některé zájmové spolky a dokáže ohodnotit jejich význam • zná svá základní lidská práva • ví, co je demokracie a jedná podle toho • rozlišuje různé druhy nesprávného chování	• zájmové skupiny • třídní kolektiv • modelové chování • pravidla, normy, zákony • dorozumívání, komunikace, důležitá čísla • právo a spravedlnost	VDO 1 **občanská společnost a škola**
Vl-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	• ví, co je to finanční gramotnost • umí odhadnout cenu nákupu • ví, co je to dluh • ví, co znamená spořit	• finanční gramotnost • nakupování	MV 6 **tvorba mediálního sdělení**
Lidé a čas			
Vl-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	• umí se orientovat na časové ose • vyhledá letopočty • do časové přímky zanese zjištěné informace	• měření a poznávání dějin • kalendář, letopočet, historie, archeologie • orientace v čase a časový řád	OSV 5 **kreativita**
Vl-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	• umí vyhledávat regionální památky • projevuje zájem o to, jak o památky pečovat • seznamuje se s minulostí kraje a předků	• muzea a galerie, knihovny	
Vl-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	• seznamuje se s pověstmi regionu i ČR • porovnává život předků a dnešního člověka	• české pověsti • historie regionu • život člověka	MKV 1 **kulturní diference**

Člověk a jeho svět			Ročník: 5.
Předmět: Vlastivěda			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Místo, kde žijeme			
Vl-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	• ukáže na mapě polohu svého bydliště, pracuje s měřítkem mapy • určí na mapě poledníky, rovnoběžky a další značky na mapě	• Poloha ČR s ohledem na ostatní státy.	
Vl-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• určí světové strany v přírodě podle buzoly a mapy, s jejich využitím se orientuje v přírodě, chová se bezpečně • uvědomuje si postavení ČR za hranicemi státu • předává poznatky získané cestováním	• Evropa - poloha a povrch. • mapy, globus	
Vl-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy	• orientuje se v jednotlivých druzích map • běžně užívá mapové značky, měřítko mapy • vyčte z mapy základní údaje o evropských zemích. • poznává dějiny vlasti • seznamuje se s evropskou historií	• evropské státy - poloha, suroviny, hospodářství, podnebí • báje a pověsti • řecké báje a pověsti • mapy obecně zeměpisné a tématické	GV 1 **Evropa a svět nás zajímá**
Vl-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	• seznamuje se zeměpisnými údaji jednotlivých krajů ČR. • objevuje dějinné souvislosti regionu a vlasti • vyhledává typické regionální zvláštnosti	• 14 krajů tvoří celek • ČR co už víme	EV 4 **Vztah člověka k prostřed**

Vl-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	• zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích • vyčte z dostupných materiálů podmínky života v zemích EU a umí je porovnat s podmínkami života v ČR	• cestujeme po Evropě - kulturní a historické památky evropských měst • státy EU	GV 2 **objevujeme Evropu a svět**
Vl-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	• poznává polohu a významné historické postavení hlavního města Prahy • rozlišuje a zná státní symboly, vysvětlí jejich význam • zná místní samosprávu a státní správu, zná princip krajské samosprávy	• ČR jako demokratický stát • listina základních práv a svobod, úmluva o právech dítěte, práva a povinnosti, svoboda • zákony a tresty	VDO 4 **principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování**
Lidé kolem nás			
Vl-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	• dovede se na své úrovni orientovat v mezilidských vztazích • zná svoje základní lidská práva • zná práva a povinnosti žáka školy	• lidská práva a povinnosti • listina základních práv a svobod • úmluva o právech dítěte • práva a povinnosti • svoboda	VDO 1 **občanská společnost a škola**
Vl-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	• rozumí tomu, co znamená slovo demokracie a jedná tak	• zákony a trest	
Vl-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč	• rozlišuje jednotlivé druhy vlastnictví • používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze • sestaví jednoduchý rodinný rozpočet, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech	• majetek a jeho vlastnictví • státní vlastnictví, soukromé vlastnictví • mzda a zisk	**MV 6** **tvorba mediálního sdělení**

spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy • rozumí tomu, co je výdej - příjem • ví, co je spoření • chápe význam slova reklamace		
Lidé a čas			
Vl-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	• využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek • zajímá se o možnosti péče o památky • vnímá různé druhy a typy kultury, zná rozdíl mezi masovou kulturou a subkulturou • třídí a využívá informace získané z různých zdrojů	• národní památky • UNESCO • kulturní instituce • tradice a zvyky • vlastivědné vycházky • práce s prameny • práce s odbornou literaturou	MV 2 **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality**
Vl-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	• popíše způsob života lidí na českém území od pravěku po dobu habsburské monarchie • vlastními slovy vysvětluje pokrok ve většině oborů lidské činnosti	• současnost a minulost v našem životě	EV 4 **Vztah člověka k prostředí**

5.7 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je budována současná demokratická Evropa, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných i rizikových situacích a při mimořádných událostech. Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích. Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací předměty **Dějepis** a **Výchova k občanství**. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

5.7.1 Dějepis

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vyučující využívají při hodinách různé formy i metody práce, moderních technologií. Se žáky vyjíždí na odborné exkurze (Terezín, Lidice, aj.).

Dějepis je na naší škole vyučován v následující časové dotaci: v 6., 7., 8. i 9. ročníku vždy 2h týdně.

Člověk a společnost - Dějepis	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	0	0	0	0	0	2	2	2	2

Očekávané výstupy

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

žák

D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků

D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány

D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

žák

D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu

D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

žák

D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací

D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví

D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství

D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

žák

D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států

D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech

D-9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí

D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

žák

D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve

D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život

D-9-5-03 popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky

D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie

D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky

D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

žák

D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti

D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé

D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů

D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

MODERNÍ DOBA

žák

D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky

D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů

D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu

D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv

D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

žák

D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků

D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce

D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí

D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Vztah Dějepisu k průřezovým tématům:
Dějepis výrazněji obsahuje prvky těchto průřezových témat:

1. Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopnosti poznávání
- Kreativita
- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace a kompetice
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

2. Výchova demokratického občana

- Občan, občanská společnost a stát
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

3. Výchova v myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímají
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

4. Multikulturní výchova

- Kulturní diference
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

5. Environmentální výchova

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

6. Mediální výchova

- Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení

Průřezová témata jsou podrobně rozepsána v části 5- PRŮŘEZOVÁ TÉMATA.

Člověk a společnost			**Ročník: 6.**
Předmět: Dějepis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Člověk v dějinách			
D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	• si osvojuje dovednost vysvětlit význam poznatků z dějin pravěku pro dnešního člověka • odůvodní význam a důležitost znalostí dějin	• ÚVOD DO DĚJEPISU: Minulost a dějiny, historie a dějepis	**OSV** – Rozvoj schopnosti poznávání (rozdíl mezi prameny a literaturou)
D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	• porozumí určování dat historických událostí	• Literatura a druhy pramenů • Muzea • Archeologie	
D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	• orientuje se na časové ose, seznamuje se s historickou mapou • umí se orientovat na časové ose ve vztahu k přelomu letopočtu	• Počítání času, periodizace dějin	
Počátky lidské společnosti			
D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	• učí se interpretovat prameny o dějinách pravěku • zná místopis nejvýznamnější archeologických nálezů v ČR a v Evropě	• PRAVĚK: Lovci a sběrači	P – botanika
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	• objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	• Vznik zemědělství • Zpracování kovů • Pravěk v českých zemích •	Z - klimatologie F – tavba kovů

Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury			
D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	• zná základní charakteristiky starověkých států • přiměřeně se orientuje v jejich politických dějinách • umí popsat způsob života, materiální a duchovní kulturu pravěku a starověku • dokáže tyto poznatky interpretovat ve vztahu k současnosti	• STAROVĚKÝ PŘEDNÍ VÝCHOD: Vznik státu, písmo	**VMEGS**- kořeny evropské civilizace; mezníky evropské historie; vztah k mimoevropským kulturám.
D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	• uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	• Sumer (okrajově Babylon a Asýrie) • Palestina, Turecko	VV-ilustrace v literatuře
D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství	• demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství • zná a doloží vliv antického myšlení na vývoj evropské civilizace •	• STAROVĚKÝ EGYPT: Přírodní podmínky, zemědělství, obchod • Dějiny Egypta • Egyptská kultura • STAROVĚKÉ ŘECKO: Přírodní podmínky, zemědělství, obchod • Mykénské období • Homérské období	**VDO-** principy demokratického politického systému; komunikační, formulační, argumentační a prezentační dovednosti; empatie, aktivní naslouchání; kritické myšlení.
D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	• zná základní charakteristiky starověkých států • přiměřeně se orientuje v jejich politických dějinách • umí popsat způsob života, materiální a duchovní kulturu pravěku a starověku • v základním rozsahu se seznámí s historií nejstarších východních kultur (Čína,Indie).	• Archaické období • Klasické období • Makedonská nadvláda • Kultura starověkého Řecka • STAROVĚKÝ ŘÍM: Přírodní podmínky, zemědělství, obchod • Etruskové • Doba královská • Římská republika	**EV**- porozumění souvislostem v biosféře, vztahu člověka a prostředí; vytváření dovedností a návyků pro environmentálně vhodné jednání **MV**- znalosti o jiných kulturách; orientace v pluralitní společnosti; výchova proti xenofobii,

		• Císařství • Kultura starověkého Řím • INDIE: Přírodní podmínky a zemědělství • Státní útvary • Kultura • ČÍNA: Přírodní podmínky, zemědělství, řemeslo a obchod • Stát a kultura	intoleranci, diskriminaci a rasismu

Člověk a společnost			**Ročník: 7.**
Předmět: Dějepis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Člověk v dějinách			
D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	• uvede příklady historických pramenů a jejich uchování	• Prameny písemné, hmotné, obrazové Prameny písemné: úřední literární	Výtvarná výchova Čj-dějiny literatury
D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	• orientuje se v počítání času, periodizaci dějin a v historické mapě	• Počítání času	
Křesťanství a středověká Evropa			
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	• popíše stěhování národů, christianizaci, feudalismus	• RANÝ STŘEDOVĚK (od 6. století do r. 1198) • Středověká společnost – lenní systém, společenské vrstvy • Francká říše – Merovejci • Karel Veliký • Svatá říše římská – Ottoni, investitura, • Fridrich Barbarossa Francie • Anglie • Byzantská říše • Arabové a Turci • křížové výpravy • Severané a vikingové • Slované – Kyjevská Rus • Polsko	

D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	• orientuje se v situaci Velkomoravské říše a ve vývoji českého státu a jeho postavení v Evropě	• České země • Sámova říše • Velká Morava • Čechy v době knížecí • první králové • České země: Přemyslovci v 13. stol., Lucemburkové, husitství, doba poděbradská, Jagellonci	**EGS** – Jsme Evropané, kořeny a zdroje evropské civilizace (společnost, křesťanství – srovnání s mimoevropskými kulturami
D-9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	• objasní úlohu víry a křesťanství • orientuje se v konfliktech mezi světskou a církevní mocí	• Svatá říše římská – Ottoni, investitura, Fridrich Barbarossa • VRCHOLNÝ A POZDNÍ STŘEDOVĚK (1198 – 1526) Společnost: druhá zemědělská revoluce, kolonizace, vznik měst Svatá říše římská, Francie, Anglie, papežské schizma, Rusko, Polsko a Litva, Pyrenejský poloostrov, Osmanská říše, objevné plavby	
D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	• popíše středověkou společnost • uvede příklady románské a gotické kultury	• Kultura raného středověku • Architektura • Výtvarné umění • Vzdělanost • Literatura • Hudba	Výtvarná výchova Hudební výchova Čj - dějiny literatury

Objevy a dobývání. Počátky nové doby			
D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	• vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	• Kultura na počátku novověku: • Renesance a humanismus • Architektura • Výtvarné umění • Vzdělanost a literatura • Hudba	
D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	• vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	• České země: Přemyslovci v 13. stol., Lucemburkové • Husitství • Doba poděbradská • Jagellonci	**MKV** – Etnický původ, role etnického původu ve středověké společnosti – srovnání s moderní společností **ENV** – Lidské aktivity a problém životního prostředí (vliv zemědělství na životní prostředí v dějinách)
D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	• popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	• Zámořské objevy • Pyrenejský poloostrov, Osmanská říše, objevné plavby	Z – historická geografie
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	• objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	• RANÝ NOVOVĚK (1526 – 1648) Společnost – stavy, manufaktury, peněžní vztahy	
D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	• objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	• Reformace – Německo, Francie, Anglie, důsledky • Třicetiletá válka: Předpoklady, příčiny • České stavovské povstání, průběh války, důsledky	

D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	• rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů • uvede příklady významných kulturních památek	• Kultura na počátku novověku: • Renesance a humanismus, architektura, výtvarné umění, vzdělanost a literatura, hudba	

Člověk a společnost			**Ročník: 8.**
Předmět: Dějepis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Objevy a dobývání. Počátky nové doby			
D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	• rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů • uvede příklady významných kulturních památek	• Kultura v 17. a 18. století (baroko, rokoko, vzdělanost,literatura a hudba))	Vv-dějiny malířství Hv-hudební skladatelé Čj- dějiny literatury
Modernizace společnosti			
D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	• vysvětlí ekon., soc., polit., kult. změny,které charakterizují modernizaci společnosti	• MEZI TŘICETILETOU VÁLKOU A FRANCOUZSKOU REVOLUCÍ • Společnost (nové typy monarchií, občanská revoluce) • MEZI VÍDEŇSKÝM KONGRESEM A REVOLUCÍ 1848 Národní hnutí, průmyslová revoluce, Pokusy o sjednocení Německa a Itálie, Rusko, Osmanská říše, Balkánský poloostrov • Kultura 1. pol. 19. století (romantismus, biedermeier)	

D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě	• objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě	• Anglie a Velká Británie (Stuartovci, občanská revoluce, slavní revoluce, koloniální říše, USA) • Francie (Ludvík XIV. a Ludvík XV.)	
D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	• porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	• Rusko (Petr Veliký, Kateřina II.) • České země (rekatolizace, robota a nevolnictví, Marie Terezie – války, reformy, Josef II.) • České země (metternichovský absolutismus, národní obrození)	Výtvarná výchova, hudební výchova **EGS** – Jsme Evropané (České země v Evropě – vývoj)
D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	• vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla • charakterizuje soupeření mezi velmocemi • vymezí význam kolonií	• REVOLUCE 1848 Francie, Itálie, Německo, Rakousko, České země • MEZI REVOLUCÍ 1848 A PRVNÍ SVĚTOVOU VÁLKOU Společnost (emancipace žen, technický a vědecký pokrok, imperialismus a kolonialismus) • Sjednocení Německa • Sjednocení Itálie • Velká Británie, Francie, Rusko, USA • České země (Bachův absolutismus	**MKV** – Etnický původ, Multikulturalita, Kulturní diference

Moderní doba			
D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	• na příkladech ukáže zneužití techniky v 1. svět. válce • popíše jeho důsledky	• PRVNÍ SVĚTOVÁ VÁLKA • Příčiny a záminka • Válčící strany, fronty a průběh války • Důsledky války • Češi a Slováci za války • Zahr. odboj • Vyhlášení ČSR	Ch-bojové plyny

Člověk a společnost			**Ročník: 9.**
Předmět: Dějepis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Člověk v dějinách			
D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	• uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	• PRAMENY A SDĚLOVACÍ PROSTŘEDKY	
Moderní doba			
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	• rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	• MEZI SVĚTOVÝMI VÁLKAMI • Pařížská mírová konference • Mírové smlouvy • Společnost národů	
D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	• charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět • rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	• Totalitní režimy: charakteristika • Sovětský svaz (ideologie, ruské revoluce, občanská válka, politické poměry, hospodářství, zahraniční politika) • Itálie (fašismus, vnitřní a zahraniční politika) • Válka v Evropě-změny hranic před 1. 9. 1939 • Přepadení Polska, Skandinávie, Francie, Belgie, Nizozemí, Lucemburska • Bitva o Británii • Útok na Balkán	Čj- dějiny literatury

		• Válka na východní frontě • Ofenzíva Spojenců 1944 – 1945 • Válka v Tichomoří • Důsledky války • Zločiny proti lidskosti za války (koncentrační tábory, šoa, osudy Romů, bolševická genocida v Pobaltí) • Československo za války (Protektorát, domácí odboj, zahraniční odboj, čs. vojáci na Východě, na Západě • Osvobození • Židé v Protektorátu	
D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	• na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	• Německo-Výmarská republika • Nacismus • Hitlerova vnitřní politika	Čj - meziválečná literatura
D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	• zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální,politické, hospodářské a kulturní prostředí	• Československo mezi válkami-formování republiky • Slovensko a Podkarpatská Rus • Hospodářství, zahraniční politika • Rozbití státu • Kultura a věda mezi válkami (výtvarné umění, architektura, literatura a divadlo, film, hudba, věda a technický pokrok)	**VDO** – Principy demokracie jako formy vlády (srovnání s totalitními režimy)

Rozdělený a integrující se svět			
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	• vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	• Poválečné uspořádání (Postupimská konference, OSN) • Studená válka • Marshallův plán • Vznik NATO • Berlínská krize a rozdělení Německa • Korejská válka • Suezská krize • Berlínská zeď • Karibská krize • Uvolnění	<DOPLNIT>
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	• vysvětlí a na příkladech evropskou integraci • doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	• Evropská integrace	**EGS** – Jsme Evropané (integrace Československa a České republiky do EU a NATO)

D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	• posoudí postavení rozvojových zemí	• Dekolonizace • Východní blok (státy a organizace bloku, Jugoslávie, NDR 1953, Maďarsko 1956, perestrojka, rozpad východního bloku) • Československo po r. 1945 (1945 – 48 a formování nové republiky, komunistický převrat 1948 a pronásledování odpůrců režimu • Život v komunistickém Československu • Rok 1968- normalizace • Sametová revoluce 1989 • Vývoj po r. 1990	**MKV** – Kulturní diference, Etnický původ (postavení zemí třetího světa)
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	• prokáže základní orientaci v problémech současného světa	• Mezinárodní politika po r. 1990 (Balkán, Izrael a Palestinci, Írán a Irák, Afghánistán)	

5.8 Výchova k občanství

Charakteristika vzdělávacího předmětu Výchova k občanství v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je budována současná demokratická Evropa, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných i rizikových situacích a při mimořádných událostech. Ve vzdělávacím předmětu Výchova k občanství se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Vzdělávací předmět Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

V rámci předmětu jsou hojně využívány různé formy a metody vyučování (diskuse, projekty, skupinová práce, apod.). Žáci v závislosti na probíraném tématu chodí na odborné exkurze a do školy jsou zváni odborníci v dané problematice. Prostřednictvím referátu, seminární práce, skupinových prezentací a plněním dílčích úkolů v jednotlivých hodinách rozvíjejí své odborné znalosti, komunikační dovednosti (připravený i nepřipravený mluvený projev), kultivované hovorové vyjadřování s vhodným užitím odborných výrazů, logicky strukturovaný písemný projev se všemi potřebnými formálními náležitostmi, vnímání problémů v širších společenskovědních souvislostech a jejich konkrétním vlivu na život jedince a upevňují své učební návyky potřebné k následujícímu stupni studia, jakými jsou například samostudium či práce s odbornou literaturou.

Předmět výchova k občanství je na naší škole na 2.stupni vyučován v každém ročníku v časové dotaci 1h týdně.

Člověk a společnost - Výchova k občanství	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	0	0	0	0	0	1	1	1	1

Vzdělávací obsah 2. stupeň

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

žák

VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu

VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí

VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích

VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám

VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

žák

VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života

VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek

VO-9-2-03 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání

VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

žák

VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady

VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti

VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení

VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít

VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu

VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz

VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

žák

VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky

VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci
VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT
žák
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky
VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Vztah Výchovy k občanství k průřezovým tématům:
Výchova k občanství výrazněji obsahuje prvky těchto průřezových témat:
1. Osobnostní a sociální výchova
- Člověk jako osobnost
- Rozvoj schopnosti poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygiena
- Poznávání lidí
- Volba povolání
- Práva a povinnosti občanů
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Hodnoty, postoje, praktická etika

2. Výchova demokratického občana
- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát, Ústava, Listina základních, práv a svobod, deklarace práv dítěte, Charta 77, nedemokratické státy; GV -lidská práva, práva dětí

- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- Volby, politické strany
- Národnostní menšiny, tolerance, xenofobie

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Evropa a svět nás zajímají
- Jsme Evropané
- Evropská integrace, EU
- Evropské umění a kultura
- Mezinárodní spolupráce a globalizace

4. Multikulturní výchova
- Kulturní diference
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Podpora multikulturality
- Princip sociálního smíru a solidarity

5. Environmentální výchova
- Problémy ŽP, ekologický způsob života
- Základní podmínky života

6. Mediální výchova
- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (zpravodajství a reklama)
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (zpravodajství, reklama, zábava)
- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Demokracie a svoboda slova
- Vliv médií na životní styl, kulturu a hodnoty, veřejné mínění (volební kampaně apod.)

Vztah Výchovy k občanství k průřezovým tématům je podrobně (učivo v ročnících) rozepsán v tabulce Průřezová témata.

Člověk a společnost			**Ročník: 6.**
Předmět: Výchova k občanství			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Člověk ve společnosti			
VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	• dokáže vymezit historické okolnosti vzniku instituce státu • dokáže popsat ČR jako demokratickou zemi respektující ideály právního státu a emancipované občanské společnosti • dokáže popsat státní symboly ČR	• Naše vlast • Zásadní mezníky historie českého státu • Státní svátky a významné dny • Státní symboly • Kulturní památky	
VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	• vysvětlí rozdíl mezi NÁRODNOSTÍ a STÁTNÍM OBČANSTVÍM • prokáže, že správně pochopil pojmy VLAST a VLASTENECTVÍ • objasní, proč je třeba respektovat jiné národy a národnosti • prohlubuje si otevřený postoj k soudobému světu s jeho přirozenou pluralitou životních forem	• Národnosti v ČR • Státní občanství	**VMEGS:** Jsme Evropané: Kořeny evropské civilizace. Mezníky evropské historie. Vztah k mimoevropským kulturám
VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích,	• chápe závislost existence člověka na přírodě a přírodních cyklech • prokáže znalost měření času pomocí časových jednotek	• Čas • Cyklické a lineární vnímání času • Měření času a kalendáře • Pranostiky	**EMV**: - Vztah člověka k prostředí: Porozumění souvislostem v biosféře, vztahu člověka a prostředí. Vytváření dovedností a návyků pro environmentálně vhodné jednání.

	• uvede, k čemu slouží kalendář a na jaké časové úseky je rozčleněn • jmenuje a umí vyhledat v kalendáři významné dny a svátky, dokáže je zdůvodnit		
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	• docení význam pravidel (řádu) pro „jisté" mezilidské soužití • snaží se řešit neshody a konflikty klidným, nenásilným způsobem	• Mezilidské vztahy • Lidská práva • Zdravotní problémy	**MKV:** Lidské vztahy Znalosti o jiných kulturách. Orientace v pluralitní společnosti. Výchova proti xenofobii, intoleranci, diskriminaci a rasismu. - Princip sociálního smíru a multikulturality
VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	• rozpozná projevy porušování dětských práv, šikany a násilného chování • ví, jak se zachovat a kam se obrátit s žádostí o pomoc	• Krizové situace • Šikana	

Člověk jako jedinec			
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	• uvědomuje si proměnlivost instituce rodiny v místě a čase • rozeznává jednotlivé typy rodiny a výchovy • chápe význam rodiny (domova) pro zdravý vývoj jedince; vžije se do pocitu osamělých lidí a bezdomovců • zamýšlí se nad soudobým postavením mužů a žen v rodině • dokládá na příkladech význam otevřenosti, spolupráce a tolerance při řešení úkolů i náročných životních situacích v rodině • chápe význam vzdělání pro život • rozumí právu na vzdělání	• Rodina-vývoj, funkce • Postavení jedince v rodině • Manželství • Role v rodině • Rodinné vztahy • Náhradní rodinná péče • Škola • Systém našeho školství • Učení	**OSV**:Hodnoty, postoje, praktická etika: komunikační, formulační, argumentační a prezentační dovednosti. Empatie, aktivní naslouchání. Kritické myšlení **OSV**: Komunikace: Tvorba studijních dovednost **VDO:** Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Člověk, stát a právo			
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	• uvede, jaká je náplň činnosti obecního zastupitelstva • zjistí, s jakými problémy se můžeme obracet na obecní úřad • uvede, co je typické pro region, ve kterém žije • ví, kde sídlí krajský úřad a kdo stojí v jeho čele	• Náš domov • Naše obec • Instituce našeho regionu • Náš region a tradice	**OSV**

Člověk a společnost			**Ročník: 7.**
Předmět: Výchova k občanství			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Člověk ve společnosti			
VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích,	• zhodnotí důležitost společnosti pro svůj život • rozliší společenské skupiny, do nichž patří • objasní nutnost pravidel pro život ve škole a ve společnosti • rozpozná projevy společensky vhodného a nevhodného chování	• KOMUNIKACE: - Způsoby komunikace - Asertivita a agresivita	**MKV**: Tolerance a respekt k odlišným sociokulturním skupinám Odlišnost jako příležitost, nikoliv jako zdroj konfliktu
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	• zhodnotí důležitost společnosti pro svůj život • rozliší společenské skupiny, do nichž patří • objasní nutnost pravidel pro život ve škole a ve společnosti • rozpozná projevy společensky vhodného a nevhodného chování	• Člověk ve společnosti • Společenské(sociální) skupiny • Řešení názorového střetu • Život ve škole • Kultura a umění • Masová kultura • Kulturní instituce	**VMEGS**: - Překonávání stereotypů a předsudků - Kultivace postojů ke kulturní a náboženské rozmanitosti - Podpora smyslu pro zodpovědnost - Kultivace postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
Člověk, stát a hospodářství			
VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	• dokáže rozlišit základní formy vlastnictví a majetku a uvést příklady • objasní, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami • uvede, co všechno může tvořit majetek jednotlivce, rodiny, obce, státu	• Vlastnictví • Majetek • Ochrana majetku	Svět práce

VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	• vyjmenuje hlavní způsoby a zdroje získávání majetku; - popíše způsoby hospodárného zacházení s penězi • popíše způsoby hospodárného zacházení s penězi • na příkladech objasní, z čeho vzniká rodinný rozpočet • porovná vhodné a nevhodné způsoby využívání osobního a rodinného rozpočtu (resp. kapesného).	• Hospodaření s penězi a majetkem • Peníze a jejich funkce • Rozpočet • Druhy rozpočtu	M- početní operace
Člověk, stát a právo			
VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	• vysvětlí význam základních státoprávních pojmů:STÁT, PREZIDENT, PARLAMENT, VLÁDA • objasní základní rozdělení moci ve státě a uvede příklady orgánů a institucí	• Stát a právo • Demokratický stát • Autoritářský stát	D- dějiny lidstva
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	• rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí • uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	• Státní moc a její dělba • Výkonná moc • Zákonodárná moc • Soudní moc • Volby	
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	• objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů • porovná principy demokratického a nedemokratického řízení státu • chápe podstatu a význam (nejenom) politického pluralismu pro život ve státě	• Stát a právo • Volby • Dělba státní moci	**VDO**: - Občanská společnost a škola - Občan, občanská společnost a stát - Formy participace občanů v politickém životě s vědomím vlastní odpovědnosti - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	• uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu • vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb a na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů v životě obce či širších společenstvích	• Volby • Práva a povinnosti občana	**VDO**: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení Výchova k úctě k zákonu Podpora zdravé sebeúcty a sebedůvěry
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	• obhajuje svá lidská práva • respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování • diskutuje o tom, kde a jak se člověk může domáhat svých práv • reflektuje situaci týkající se lidských práv a jejich porušování v jednotlivých oblastech světa; - uvede základní dokumenty upravující lidská práva	• ČR jako demokratický stát • Stát a právo • Vznik státu a právních norem	**MKV**: - Lidské vztahy: Podpora smyslu pro zodpovědnost
Mezinárodní vztahy, globální svět			
VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	• popíše významné globalizační procesy 21. století • vyjmenuje významné globální problémy a jejich dopady na chod (nejenom) světové společnosti	• Přírodní bohatství • Krajina a její ochrana • Globální ekologické problémy	**EMV:** - Vnímání života jako nejvyšší hodnoty - Rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů - Rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Člověk a společnost			**Ročník: 8.**
Předmět: Výchova k občanství			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Člověk ve společnosti			
VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích,	• vysvětlí a uvede příklady formální a neformální autority • objasní pojmy altruismus, egoismus, narcismus, individualismus • dokáže charakterizovat pojem KONFLIKT • uvede možnosti řešení konfliktních situací	• Komunikace • Agresivita, pasivita,asertivita • Stres, konfliktní situace, šikana • Vrstevnická skupina	**OSV** **MKV**
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	• svými slovy a na vlastních příkladech objasní význam tolerance pro lidské soužití • definuje různé typu stereotypů a vysvětlí nebezpečí předsudků v lidské společnosti	• Člověk jako tvor společenský a vztahový • Sociální skupiny • Mezilidské vztahy • Chování v konfliktních situacích	**OSV**
Člověk jako jedinec			
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	• vlastními slovy vysvětlí pojem osobnost • rozpozná svůj temperament • orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách • si uvědomí důležitost partnerské lásky pro život • charakterizuje instituci manželství • popíše zákonné předpoklady jeho vzniku	• Osobnost a identita člověka • Potřeby, zájmy a hodnoty • Partnerství • Manželství • Zdravý životní styl • Nebezpečné závislosti	**MKV**: - Kulturní diference: Vlastní identita – umění být sám sebou - a sociokulturní zázemí. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti. Důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích.

	• dokáže uvést podmínky důležité pro harmonické soužití partnerů, uvědomí si nezbytnost rozvodu některých manželství		
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	• popíše proces tvorby skupinové a individuální identity • popíše základní lidské smysly, vysvětlí význam paměti pro život člověka • přemýšlí o ne/kvalitách tzv. většinového a tzv. alternativního životního stylu / způsobu života	• Pocity a emoce • Smysly a paměť • Sebepoznání a sebehodnocení • Schopnosti a dovednosti	**OSV**
VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	• zhodnotí autenticitu své identity	• Učení, hra, motivace • Paměť • Emoce	**OSV**
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	• objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, potřebách, zájmech a životních cílech • uvědomí si důležitost citů ve svém životě	• Temperament a charakter • Nadání, talent, genialita	
Člověk, stát a hospodářství			
VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	• dokáže objasnit, co je rozpočet • dokáže sestavit osobní i rodinný rozpočet	• Rozpočet • Příjem a výdaj • Domácnost	M-početní operace **OSV**
VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití	• ví, jakým způsobem je možné platit • definuje pojem úvěr • dokáže spočítat úrok	• Hotovost • Bankovní převod • Úvěr • Platební karta	M-výpočet úroku

debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	• vysvětlí pojem debetní a kreditní platební karta	• Bankovní účet	
VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	• ví, jaké jsou v jeho městě peněžní ústavy • seznámí se s vybranými peněžními produkty	• Peněžní ústav • Půjčka a úvěr • Úrok	M-početní operace, procenta
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	• uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	• Investice • Půjčka • Hypotéka	M-početní operace, procenta
VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	• na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu • objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny • na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH • popíše vliv inflace na hodnotu peněz	• Práce • Výroba • Trh • Nabídka • Poptávka • Cena • Náklady • Zisk • DPH • Inflace	Ekonomie M-početní operace
Člověk, stát a právo			
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	• chápe podstatu a význam (nejenom) politického pluralismu pro život ve státě	• Politika • Politická strana	**VDO**: - Občanská společnost a škola - Občan, občanská společnost a stát - Formy participace občanů v politickém životě s vědomím vlastní odpovědnosti - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	• Dokáže vysvětlit pojmy právní řád, právní norma a právní vztah	• Právní řád ČR • Ústava ČR • Právní norma • Právní vztah	**VDO** **MKV**

	• rozlišuje účastníky právních vztahů • objasní význam právní úpravy důležitých vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství)		
VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	• uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci • dokáže provádět jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky	• Smlouva • Občanský zákoník • Zákoník práce	**OSV**

Člověk a společnost			**Ročník: 9.**
Předmět: Výchova k občanství			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Člověk jako jedinec			
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	• vysvětlí pojem zdravý životní styl • rozezná návykové látky a zná jejich nebezpečí	• Zdravý životní styl • Návykové látky • Civilizační choroby • Sexuální výchova	P- tělo člověka VkZ- zdravý životní styl
Člověk, stát a hospodářství			
VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	• rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje • uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	• Hospodaření státu • Finanční gramotnost	M-výpočty
Člověk, stát a právo			
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	• vysvětlí význam práv a povinností • posoudí význam ochrany lidských práv	• Právo a svoboda • Deklarace práv člověka a občana • Listina základních práv a svobod	**MKV** **VMEGS**
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	• objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	• Státní občanství • Občan na úřadě • Občan Evropské unie	**VDO**
VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	• uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	• Právní řád ČR	**VDO**

VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	• dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují • uvědomuje si rizika jejich porušování	• Právní řád ČR • Zákony • Vyhlášky • Normy •	**VDO**
VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	• rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů	• Orgány právní ochrany • Trestní právo	
VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	• rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	• Státní zástupce • Policie ČR • Soudce, advokát, notář	
Mezinárodní vztahy, globální svět			
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	• popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů • uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování •	• Mezinárodní organizace • OSN • Unicef • Unesco • WHO	D- dějiny mezinárodních organizací **VMEGS**
VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	• uvede některé globální problémy současnosti • vyjádří na ně svůj osobní názor • popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	• Globální problémy lidstva	P, Z- příroda, regiony **EMV**
VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	• objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	• Ochrana přírody • Pitná voda • Třídění odpadu	Z- regiony světa **EMV**

5.9 Člověk a příroda

Charakteristika fyziky, chemie, přírodopisu a zeměpisu

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** je na naší škole realizována povinnými vzdělávacími předměty **Fyzika**, (s celkovou časovou dotací 8 hodin v 6. - 9. ročníku) **Chemie** (s celkovou časovou dotací 4 hodiny v 8. - 9. ročníku, **Přírodopis** (s celkovou časovou dotací 7 hodin v 6. - 9. ročníku) a **Zeměpis** (s celkovou časovou dotací 6 hodin v 6. - 9. ročníku). Výuka je realizována formou jednotlivých hodin či dvouhodinových bloků, v řadě případů je výuka doplňována rozsáhlejšími aktivitami – např. exkurzemi, výukovými programy, dílčími projekty, ….

Pro koordinaci práce učitelů v rámci vzdělávací oblasti je zřízena **předmětová komise**.

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje široký okruh otázek spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší porozumění a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na tomto poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis,** svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích předmětech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, jsou vedeni k tomu, aby chápali podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se poznávat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří - vedle fyzikálního, chemického a přírodopisného vzdělávání - také vzdělávání zeměpisné, které umožňuje žákům postupně se seznámit se souvislostmi přírodních podmínek a života lidí v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět (která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání) a kooperuje se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Realizace ŠVP vede k(e)

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- vytváření potřeby klást si otázky o způsobu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv na život a zdraví člověka, jeho majetku i stav životního prostředí, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- osvojování systému přírodovědného poznávání a jeho využívání k efektivnímu řešení přiměřeně obtížných problémů

- rozvíjení způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- vyhledávání potřebných údajů v různých zdrojích informací při řešení přírodovědných, popř. technických problémů, včetně těch, které souvisejí s běžným životem
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- způsobům uvažování a jednání preferujících co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- rozvíjení dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5.9.1 Fyzika

Fyzika se na naší škole na 2. stupni vyučuje v následující časové dotaci:

6.- 9.ročník…….. 2h týdně

Fyzika může využívat odbornou laboratoř, žáci jsou vedeni k provádění jednoduchých pokusů, k bezpečné práci v hodinách; pravidelně se účastní exkurzí a soutěží.

Fyzika zahrnuje široký okruh otázek spojených se zkoumáním přírodních, fyzikálních procesů. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním i technickým faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší porozumění a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

Ve Fyzice dostávají žáci příležitost poznávat svět jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na tomto poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. **Fyzika** svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Žáci se seznamují s učivem v oblasti energie, látek a těles, síly, vesmíru, zvuku, elektromagnetických dějů aj.

Člověk a příroda - Fyzika	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	0	0	0	0	0	2	2	2	2

Očekávané výstupy

LÁTKY A TĚLESA

žák

F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa

F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí

F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty

F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

POHYB TĚLES; SÍLY

žák

F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu

F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles

F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

žák

F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

ENERGIE

žák

F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem

F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

žák

F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku

F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

žák

F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu

F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí

F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností

F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní

F-9-6-05 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh

F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

VESMÍR

žák

F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Vztah Fyziky k průřezovým tématům:
Fyzika výrazněji obsahuje prvky těchto průřezových témat:

1. Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopnosti poznávání – měření síly, pokusy s magnety, měření ostatních fyz. veličin; LP
- Sebeorganizace
- Mezilidské vztahy – LP – skupinová práce, řešení problémových úloh
- Kooperace a kompetice

2. Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
- Partnerství a společenské vztahy – LP; frontální pokusy

3. Výchova v myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímají – vynálezci, názvy veličin, historie jejich vzniku

5. Environmentální výchova

- Ekosystémy – les, hustota dřeva; vodní ekosystémy – vodní elektrárny, zdroje elektřiny; změny skupenství
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ekologické využití energií; motory a doprava; šetrné vytápění
- Vztah člověka k prostředí – vodní díla na českých řekách

Průřezová témata jsou podrobně rozepsána v části 5- PRŮŘEZOVÁ TÉMATA.

Člověk a příroda			**Ročník: 6.**
Předmět: Fyzika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Látky a tělesa			
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	• rozhodne, které věci jsou z látky pevné,kapalné nebo plynné • nalezne společné a rozdílné vlastnosti kapalin, plynů a pevných látek • porovná vlastnosti pevných, plynných a kapalných látek (křehkost, pružnost, tvárnost, pevnost, tekutost, stlačitelnost, rozpínavost • popíše póly magnetu a stanoví, jaké póly magnetu se vzájemně přitahují a jaké se odpuzují • uvede příklady použití magnetů v praxi • stanoví umístění severního a jižního magnetického pólu Země • předpoví, jak na sebe budou působit souhlasné a nesouhlasné náboje • třením zelektrizuje těleso a ukáže, jak působí elektrickou silou na některá jiná tělesa • ukáže směr gravitační síly Země • správně používá olovnici a vodováhu	• Látky a tělesa • Vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek • Částicová stavba látek • Magnetická síla, magnetické pole • Severní a jižní pól magnetu • Magnetické pole Země • Elektrický náboj, elektrická síla, elektrické pole • Gravitační síla • Gravitační pole • Vodorovný a svislý směr	Ch -společné a rozdílné vlastnosti látek,pojmy atom a molekula Z - příliv a odliv, kompas, buzola,orientace v terénu

Fyzikální veličiny			
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	• změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa • změří délku předmětu vhodně zvoleným měřidlem, objem tělesa odměrným válcem, hmotnost tělesa na vahách a čas mezi dvěma událostmi stopkami • vzájemně převádí běžně používané jednotky téže veličiny • v jednoduchých případech vzájemně převádí jednotky času	• Měření fyzikálních veličin - měření délky • - měření objemu • - měření hmotnosti • - měření času • - měření teploty	M - měří a odhaduje délky úseček - určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny - umí vypočítat objem kvádru - orientuje se v čase - provádí jednoduché převody jednotek času
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	• změří teplotu kapaliny teploměrem • změří teplotu těla a rozhodne, co znamená pro zdravotní stav • vysvětlí princip měření teploty teploměrem • odhadne, která ze dvou látek má větší a která menší hustotu • ze známé hmotnosti a známého objemu vypočítá hustotu	• Měření teploty • Měření hustoty	Ch-teplota,hmotnost,objem Informatika - práce s informacemi a zpracování dat M-objem Doporučené rozšíření učiva - hledání v tabulkách hustoty a řešení složitějších výpočtů (Fyzika 7. ročník)

Člověk a příroda			**Ročník: 7.**
Předmět: Fyzika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
		Pohyby těles; Síly	
F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	• rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	• Klid a pohyb tělesa • Popis pohybu (trajektorie, dráha, čas) • Druhy pohybu	Z - pohyb Země, kosmických těles, Slunce v galaxii; P-pohyb různých živočichů, otáčivý pohyb některých rostlin
F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	• objasní klid a pohyb tělesa • rozezná pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný • počítá rychlost rovnoměrného pohybu a průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu • podle zadaných údajů sestaví tabulku dráhy jednoduchého pohybu v závislosti na čase a následně vytvoří i graf daného pohybu	• Pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný • Průměrná rychlost	Informatika – využití tabulkových procesorů; měření s počítačem
F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	• znázorní orientovanou úsečkou sílu o známé velikosti, směru a působišti • stanoví účinky síly • určí těžiště tělesa • objasní, kdy je těleso v rovnováze • ze známé hmotnosti vypočítá tíhu tělesa a obráceně • rozhodne, kdy je třecí síla užitečná a kdy ne	• Síla • Účinky síly • Rovnováha sil • Gravitační síla Země • Tíha tělesa • Třecí síla	Z - železniční a silniční doprava, přetěžování kamiónů – škody na komunikacích VkZ - bezpečnost silničního provozu, záchrana tonoucího M - konstrukce rovnoběžníku při skládání sil Doporučené rozšíření učiva – Newtonovy pohybové zákony a Páka (otáčivé účinky síly)

	• navrhne, jak ji zvětšit nebo zmenšit		
Mechanické vlastnosti tekutin			
F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	• hledá hustoty v tabulkách - objasní podstatu Pascalova zákona a používá ho při řešení problémů a úloh • popíše, na čem jsou založena hydraulická zařízení - charakterizuje hydrostatický tlak s využitím gravitační síly • objasní vznik vztlakové síly • popíše podstatu Archimédova zákona a používá ho při řešení problémů a úloh • popíše, kdy se těleso potápí, plová a vznáší se • vysvětlí vznik atmosférického tlaku, jak lze určit atmosférický tlak • určí, zda je v uzavřené nádobě podtlak či přetlak • vysvětlí pojem vakuum	• Přenos tlaku v kapalině (Pascalův zákon) • Hydraulická zařízení • Hydrostatický tlak • Vztlaková síla • Archimedův zákon • Mechanické vlastnosti plynů • Vztlaková síla na tělesa v plynech • Tlak plynu v uzavřené nádobě (přetlak, podtlak) a jeho měření	**ENV** – Vztah člověka k prostředí: význam atmosférického tlaku pro předpověď počasí
Světelné jevy			
F-9-6-05 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	• objasní vznik stínu za tělesem a v jednoduchých případech předpoví, jak bude vypadat stín • vysvětlí zatmění Slunce a zatmění Měsíce a měsíční fáze • charakterizuje zákon odrazu světla a využívá ho při vysvětlení principu zobrazení předmětu rovinným i kulovým zrcadle	• Světelné jevy • Zdroje světla • Rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích • Přímočaré šíření světla • Měsíční fáze, zatmění Měsíce a Slunce • Zákon odrazu světla • Zobrazení rovinným, dutým a vypuklým zrcadlem	VkZ - střídání ročních období, poloha slunce na obloze během dne a během roku, využití při bezpečnosti silničního provozu (zrcadla v nepřehledných křižovatkách)

Člověk a příroda			**Ročník: 8.**
Předmět: Fyzika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Energie, tepelné jevy			
F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	• rozhodne, kdy těleso má větší a kdy menší polohovou energii • na běžných jevech ukáže, kde se polohová energie přeměňuje na pohybovou nebo obráceně • používá zákon zachování mechanické energie k přibližnému řešení některých problémů • rozliší šíření tepla vedením, prouděním a zářením a ukáže je pokusem • poznatky o tom, co ovlivňuje rychlost vypařování, používá k řešení praktických problémů • v tabulkách najde teplotu tání nebo varu látky • rozhodne, v jakém skupenství látka za dané teploty je	• Práce a výkon • Energie a teplo • Pohybová a polohová energie • Vnitřní energie • Zákon zachování mechanické energie • Šíření tepla, vedení, proudění, záření • Částicová struktura látek • Přeměny skupenství, tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění • Benzínový(zážehový) a Dieselův (vznětový) motor	
F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	• uvede příklad přenosu energie v soustavě těles, např. polohové energie vody na pohybovou energii rotoru turbíny, a jejich využití v praxi	• Pohybová a polohová energie • Vnitřní energie • Zákon zachování mechanické energie	Návaznost učiva – Jaderná energetika (Fyzika 9. ročník)

Zvukové děje			
F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	• určí ve svém okolí, popř. u některých hudebních nástrojů, co je zdrojem zvuku • uvede příklady dokazující, že rychlost zvuku závisí na prostředí, v němž se zvuk šíří	• Zvukové děje • Zdroje zvuku • Šíření zvuku prostředím • Rychlost šíření zvuku	Diskuze o šíření zvuku, názory a zkušenosti jednotlivých žáků jak vnímají jednotlivé zvuky, které jejich uchu vadí, které naopak jsou příjemné.
F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	• popíše, jak přijímáme zvuk uchem • na příkladu vnímání blesku a hromu porovná rychlost šíření zvuku ve vzduchu s rychlostí šíření světla ve vzduchu	• Ucho jako přijímač zvuku • Rezonance • Barva a výška tónu • Odraz zvuku, ozvěna • Ochrana před hlukem	Informatika – hlukoměr a podobné aplikace
Elektrický proud			
F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	• změří elektrický proud a napětí v jednoduchém obvodu a následně určí hodnotu neznámého rezistoru • zapojí několik součástek do obvodu paralelně a sériově • porovná odpor dvou kovových drátů, které se liší jen průřezem, nebo jen délkou, nebo jen materiálem • pokusem ukáže, že okolo vodiče s proudem a v cívce vzniká magnetické pole	• Elektřina a magnetismus • Elektrický proud, napětí a odpor • Zapojení paralelní (vedle sebe) a sériové (za sebou) • Elektrická práce a výkon • Závislost odporu na vlastnostech vodiče • Magnetické účinky elektrického proudu, cívka	Doporučené rozšíření učiva – Meteorologie (např. dokáže popsat základní sféry atmosféry a děje, které se zde dějí a zjednodušeně vysvětlí, co je to ozon a skleníkový efekt) Informatika – měření elektrických veličin pomocí digitálních měřáků

Člověk a příroda			**Ročník: 9.**
Předmět: Fyzika			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Elektromagnetické jevy			
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	• rozliší stejnosměrný proud od střídavého • změří elektrický proud a napětí	• Bezpečné zacházení s elektrickým zařízením	
F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	• využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a na cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	• Elektromagnetické jevy • Elektromagnetická indukce • Stejnosměrný a střídavý proud	
Vesmír			
F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	• vyjmenuje planety podle jejich vzrůstající vzdálenosti od Slunce • popíše základní vlastnosti Slunce, Země, Měsíce a významných planet • sleduje ve sdělovacích prostředcích výzkum kosmu a má přehled o základních historických krocích v kosmonautice (první let člověka do vesmíru, přistání na Měsíci, kosmické sondy na výzkum planet)	• Země a vesmír • Sluneční soustava • Kosmonautika	Z - Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období D - historie dobývání Vesmíru Informatika – zpracování a využití informací

5.9.2 Chemie

Chemie se na naší škole na 2. stupni vyučuje v následující časové dotaci:

8. - 9. ročník…….. 2h týdně

Při výuce chemie **se** pravidelně využívá odborná laboratoř, žáci jsou vedeni k provádění jednoduchých pokusů, k bezpečné práci v hodinách; pravidelně se účastní exkurzí a soutěží.

Chemie, stejně jako přírodopis či fyzika zahrnuje široký okruh otázek spojených se zkoumáním přírodních, chemických procesů. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním i chemickým faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší porozumění a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

Při výuce chemie dostávají žáci příležitost poznávat svět jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Chemie, stejně jako ostatní přírodní vědy či předměty svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem různých procesů. Zvláště významné je, že při studiu chemie si specifickými poznávacími metodami žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Žáci se seznamují s učivem v oblastech částic a chemických prvků, směsích, organických a anorganických sloučeniny, chemických reakcích aj.

Člověk a příroda - Chemie	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	0	0	0	0	0	0	0	2	2

Očekávané výstupy

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

žák

CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek

CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

SMĚSI

žák

CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky

CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení

CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi

CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

žák

CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech

CH-9-3-03 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE

žák

CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání

CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

žák

CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí

CH-9-5-03 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

ORGANICKÉ SLOUČENINY

žák

CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy

CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

CHEMIE A SPOLEČNOST

žák

CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi

CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe

CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Zařazení průřezových témat

V rámci chemie jsou realizována tato průřezová témata

1 – Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoje schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání.

5 - Environmentální výchova

- Ekosystémy - vodní zdroje
- Základní podmínky života - ovzduší, půda,
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí - průmysl a životní prostředí, doprava a životní prostředí, přírodní zdroje
- Vztah člověka k životnímu prostředí, náš životní styl, prostředí a zdraví.

Průřezová témata jsou podrobně rozepsána v části 5- PRŮŘEZOVÁ TÉMATA.

Člověk a příroda			**Ročník: 8.**
Předmět: Chemie			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Pozorování, pokus a bezpečnost práce			
CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek	• na základě pozorování či pokusu určí společné a rozdílné vlastnosti látek	• Vlastnosti látek Pozorování a pokus	F - formy energie, hustota, skupenství látek
CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	• používá základní návyky bezpečné práce při provádění chemických pokusů • dokáže pracovat bezpečně s běžně používanými látkami • rozlišuje varovné značky na chemikáliích a jejich význam	• Bezpečnost práce, Nebezpečné látky Vlastnosti látek	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí VZ - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrana zdraví
Směsi			
CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky	• umí určit druh směsi a určí rozdíl mezi chemickou látkou a směsí, uvede příklady	• Směsi • Klasifikace směsí	
CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	• dokáže spočítat složení roztoku a připraví roztok dané koncentrace	• Roztoky	M-výpočty, procenta, přímá nepřímá úměra
CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	• zvládne jednoduše popsat způsoby oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace) • zvolí vhodné chemické nádobí pro filtraci, sestaví aparaturu	• Oddělování složek směsí	F - změny skupenství, hustota

CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	• rozliší různé druhy vody • dokáže popsat jak dochází ke znečištění vody a vzduchu • uvede složení vzduchu, vysvětlí význam ozonové vrstvy, navrhne způsoby jak předcházet vzniku ozonové díry	• Voda • Vzduch	EV - základní podmínky života (voda, ovzduší), ekosystémy (vodní zdroje) P - ochrana přírody a životního prostředí
Částicové složení látek a chemické prvky			
CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech	• vysvětlí pojem atom, molekula a popíše složení atomu	• Částicové složení látek Atom, molekula, atomové jádro	F- atom
CH-9-3-03 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	• orientuje se v PSP a dokáže zhodnotit dopad sloučenin na ŽP • orientuje se ve výrobě jednotlivých sloučenin a dle prvku dokáže usoudit vlastnosti sloučenin • umí popsat vlastnosti nejdůležitějších prvků a jejich využití v praxi	• Chemické názvosloví • Významné nekovy, polokovy a kovy • Oxidy • Sulfidy • Hydroxidy • Kyseliny • Soli	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
Chemické reakce			
CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	• zvládne určit látky výchozí a produkty v chemických reakcích • zapíše jednoduché chemické rovnice	• Chemické reakce • Chemie a ekologie • Látkové množství • Neutralizace	M-výpočty
CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	• aplikuje zákon zachování hmotnosti do obecných chemických reakcí • jmenuje faktory ovlivňující průběh chemických reakcí	• Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí	

Anorganické sloučeniny			
CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	• dokáže popsat dopad na ŽP jednotlivých oxidů, kyselin, hydroxidů a solí	• Chemie a ekologie • Oxidy • Hydroxidy • Kyseliny • Soli	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
CH-9-5-03 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	• rozlišuje kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů, měří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem • poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem	• Hydroxidy • Kyseliny • Neutralizace, pH	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí VZ - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrana zdraví
Chemie a společnost			
CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	• uvede příklady používání prvotních a druhotných surovin • vysvětlí pojem druhotná surovina, uvede příklady takových surovin a jejich význam z hlediska péče o životní prostředí	• Chemie a průmysl	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí P - ochrana přírody a životního prostředí Z- vztah přírody a společnosti
CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	• uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a uvede nebezpečí, kterým se vystavuje jejich konzument • objasní pojem léčiva a vysvětlí význam biokatalyzátorů pro biotechnologie	• Chemie a zdraví člověka	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí VZ - výživa a zdraví

Člověk a příroda			**Ročník: 9.**
Předmět: Chemie			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
		Směsi	
CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	• vypočítá hmotnostní zlomek a látkovou koncentraci složek v roztocích	• Hmotnostní zlomek • Látková koncentrace	M-výpočty, procenta, přímá nepřímá úměra
		Chemické reakce	
CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	• rozezná redoxní reakce a určuje v zápisu nejjednodušších chemických rovnic oxidaci a redukci	• Redoxní reakce	<DOPLNIT>
CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	• popíše činitele ovlivňující rychlost koroze a možnosti ochrany předmětů před korozí • objasní vznik elektrické energie chemickou cestou, vysvětlí elektrolýzu a její využití	• Koroze • Galvanický článek • Elektrolýza	F - elektrické vlastnosti látek
		Organické sloučeniny	
CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	• zapíše vzorce, popíše výskyt, vlastnosti a použití alkanů (methan, ethan, propan, butan), aleknů (ethylen, propylen), alkinů (acetylen) a arenů (benzen, naftalen)	• Uhlovodíky	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	• zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie (z hlediska výhřevnosti a ochrany životního prostředí)	• Ropa a její zpracování • Uhlí a jeho zpracování • Pohonné hmoty	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

	• vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy • zhodnotí z ekologického hlediska využívání různých paliv (včetně pohonných látek pro automobily)		F - obnovitelné a neobnovitelné zdroje enrgie
CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	• formuluje shodné a odlišné vlastnosti jednotlivých skupin derivátů uhlovodíků • napíše vzorce, uvede vlastnosti a použití některých halogenderivátů, dusíkatých a kyslíkatých derivátů uhlovodíků	• Deriváty uhlovodíků (halogenové, dusíkaté a kyslíkaté deriváty)	
CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	• uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě a uvede důvody a obecné zásady pro jejich začlenění do stravy	• Přírodní látky (bílkoviny, tuky, sacharidy, vitamíny)	VZ - výživa a zdraví
Chemie a společnost			
CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	• vyjmenuje základní podmínky, které jsou potřeba k tomu, aby k hoření došlo • objasní význam oxidačního činidla pro průběh hoření a uvede příklady • vyjmenuje základní hasicí přístroje a pro hašení čeho jsou vhodné • zná telefonní číslo hasičů, způsob ohlašování požáru a zásady chování při vypuknutí požáru	• Redoxní reakce - hoření • Exotermické a endotermické reakce	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí VZ - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrana zdraví

CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	• vyjmenuje příklady plastů a syntetických vláken, uvede jejich vlastnosti a zná jejich výhody a nevýhody při používání	• Plasty a syntetická vlákna	EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

5.9.3 Přírodopis

Při výuce přírodopisu je možno postupovat dvojím základním způsobem – zjednodušeně můžeme říci – systematicky nebo ekologicky. Systematický pohled upřednostňuje postup podle botanického a zoologického systému, ekologický přístup dává přednost zkoumání jednotlivých ekosystémů.

Předmět Přírodopis je jedním z předmětů vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Předmět je tvořen osmi tematickými celky – Obecná biologie a genetika, Biologie hub, Biologie rostlin, Biologie živočichů, Biologie člověka, Neživá příroda, Základy ekologie a Praktické poznávání přírody.

Přírodopis jako vyučovací předmět je založen na funkční integraci poznatků z biologických a z dalších přírodovědných oborů. Učivo je uspořádáno tak, aby si v průběhu vzdělávání žáci vytvořili ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou, seznámili se s různými formami života na Zemi a naučili se správně chápat spjatost člověka s přírodou a jejími zákonitostmi.

V 6. a 7. ročníku se žáci seznamují s živou přírodou v rámci botanického a zoologického systému. Časová dotace je v obou ročnících 2 hodiny týdně.

8. ročník je zaměřen hlavně na poznávání lidského těla z hlediska anatomického, morfologického i fyziologického, budou též probírány základy genetiky. Časová dotace je 2 hodiny týdně. V 8. ročníku probíhá úzká spolupráce s předmětem Výchova ke zdraví.

9. ročník je zaměřen na poznávání neživé přírody, vývoje života na Zemi a vývoje člověka, časová dotace činí 1 hodinu týdně.

Člověk a příroda - Přírodopis	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	0	0	0	0	0	2	2	2	1

Očekávané výstupy

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

žák

P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů

P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti

P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě

P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

BIOLOGIE HUB

žák

P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků

BIOLOGIE ROSTLIN

žák

P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům

P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin

P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

žák

P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin

P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

BIOLOGIE ČLOVĚKA

žák

P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy

P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka

P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří

P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

NEŽIVÁ PŘÍRODA

žák

P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek

P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody

P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

ZÁKLADY EKOLOGIE A OCHRANY PŘÍRODY

žák

P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému

P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam

P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

žáci

P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Vztah přírodopisu a průřezových témat

1. Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopnosti poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygiena – pohybová a nervová soustava
- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace a kompetice – skupinová práce
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika

2. Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola

3. Výchova v myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Objevujeme Evropu a svět – světové ekosystémy

4. Multikulturní výchova

- Etnický původ – lidské rasy a etnika

5. Environmentální výchova

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostřed

Člověk a příroda			**Ročník: 6.**
Předmět: Přírodopis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Obecná biologie a genetika			
P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	• rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	• Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života	VkO- teologický vznik života
P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	• vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	• Dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	
P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	• uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	• Viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití	VkZ - ochrana zdraví

Biologie hub			
P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	• rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	• Houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy • Houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami • Lišejníky – výskyt a význam	Praktikum -mikroskopování kvasinek a plísní -fotoherbář hub -výskyt lišejníku v okolí školy a s tím související kvalita ovzduší
Biologie rostlin			
P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	• odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	• Anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)	Praktikum mikroskopování řas
P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	• vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	• Fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování	
P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	• rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	• Systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), • nahosemenných a jejich vývoj a využití	

		hospodářsky významných zástupců význam rostlin a jejich ochrana	
Biologie živočichů			
P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	• porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	• Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy	
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	• rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	• Organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování	Zdravotní rizika - parazitární choroby, hygiena, prevence
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	• odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	• Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů–prvoci,bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci)	Praktikum - mikroskopování prvoků (senný nálev) - mikroskopování vodních korýšů -pitva žížaly - chytání a určování hmyzu

P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	• zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	• Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva • projevy chování živočichů	
Praktické poznávání přírody			
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	• aplikuje praktické metody poznávání přírody	• Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek	

Člověk a příroda			**Ročník: 7.**
Předmět: Přírodopis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Biologie rostlin			
P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	• odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	• Anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)	Informatika-využití mobilních aplikací k určování rostlin (Plantnet)
P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	• vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	• Fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu,rozmnožování	Praktikum -mikroskopování cévních svazků -mikroskopování povrchu listu -určování stromů pomocí pupenů -rozpoznávání volně rostoucích rostlin Fotoherbář
P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	• rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	• Systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců význam rostlin a jejich ochrana	

Biologie živočichů			
P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	• porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	• stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování	Praktikum -mikroskopování struktury pera -mikroskopování srsti savců
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	• rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	• Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – strunatci (paryby, ryby, -obojživelníci, plazi, ptáci, savci)	
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	• odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	• Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva	

P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	● zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	● Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva ● projevy chování živočichů	
Praktické poznávání přírody			
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	● aplikuje praktické metody poznávání přírody	● Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek	

Člověk a příroda			**Ročník: 8.**
Předmět: Přírodopis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby** **(mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Biologie člověka			
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	• určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	• Anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti	Praktikum- antropologické měření, otisk chodidla,prstů, svalová dysbalance, tepová frekvence, test sluchu, meditace Fyzika -optika (brýle) -tělesné měření Informatika -zpracování tělesného měření (tlak, tep)
P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	• orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	• Fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka	

P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	• objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	• Dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	Dějepis dědičné znaky u šlechtických rodů
P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	• rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	• Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	Výchova ke zdraví -výživa a stravování -diety

Člověk a příroda			**Ročník: 9.**
Předmět: Přírodopis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Neživá příroda			
P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	• rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	• Země – vznik a stavba Země • Nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků	Z-eroze,ekosystémy, těžba hornin a nerostů
P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	• rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	• Vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky • Půdy – složení, vlastnosti a význam půdy • Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí	Ch-kyselé deště,složení minerálů M-prvky souměrnosti
P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	• uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nim	• Podnebí a počasí ve vztahu k životu • Význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů • Význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného	Praktikum -rozpoznání nerostů,kyselé deště

		ovzduší a klimatických změn na živé organismy ● Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před niminismy a na člověka	
Základy ekologie a ochrany přírody			
P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	● uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	● Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím	
P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	● na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	● Populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy	
P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	● vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	● Potravní řetězce ● Rovnováha v ekosystému	
P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	● uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	● Ochrana přírody a životního prostředí ● Globální problémy a jejich řešení ● Chráněná území	

5.9.4 Zeměpis

Při zeměpise žáky na naší škole vzděláváme tak, aby se postupně seznámili se souvislostmi přírodních podmínek a života lidí v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě. Žáci se učí a získávají dovednosti a schopnosti v oblasti kartografie, geografie, přírodního obrazu země, životního prostředí, světových regionů aj.

Zeměpis se na 2. stupni ZŠ učí v následující časové dotaci: 6. a 9. ročník 1hodina týdně, 7. a 8. ročník 2 hodiny týdně.

Člověk a příroda - Zeměpis	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	0	0	0	0	0	1	2	2	1

Očekávané výstupy

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE

žák

Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů

Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

žák

Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů

Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu

Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

SVĚTOVÉ REGIONY

žák

Z-9-3-02 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny

Z-9-3-03 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států

Z-9-3-04 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

žák

Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa

Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel

Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje

Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit

Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků

Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

žák

Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin

Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)

Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA

žák

Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy

Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu

Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu

Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit

Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÉ PRAXE A APLIKACE

žák

Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny

Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Průřezová témata
V rámci zeměpisu jsou realizovaná tato témata:

1 – Osobní a sociální výchova

- Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - průběžně
- Komunikace - počasí, pozorování v terénu
- Kooperace a kompetice - přír. krajiny a jejich využití, světové oceány, oblasti Evropy, regiony ČR – při skupinové práci

2 – Výchova demokratického občana

- Občan, občanská společnost a stát - politický zeměpis – dělení států, obyvatelstvo, obyvatelstvo ČR

3 – Výchova k myšlení v evropských a globál. souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá (evropské organizace, obyvatelstvo a oblasti Evropy, poloha ČR)

4 – Multikulturní výchova

- Kulturní diference - obyvatelstvo Evropy
- Etnický původ - obyvatelstvo ČR

5 – Enviromentální výchova

- Ekosystémy (hydrosféra,biosféra, přírod. krajiny a jejich využití, hospodářství, přírod. poměry)
- Základní podmínky života- hydrosféra, atmosféra, pedosféra, přírod. krajiny a jejich využití, hospodářství, zemědělství ČR)
- Lidské aktivity a problémy život. prostředí - světové hospodářství

Průřezová témata jsou podrobně rozepsána v části 5- PRŮŘEZOVÁ TÉMATA.

Člověk a příroda			Ročník: 6.
Předmět: Zeměpis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Geografické informace, zdroje dat, kartografie			
Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	• organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	• Komunikační geografický a kartografický jazyk • Vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy • Základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly • Hlavní kartografické produkty: plán, mapa • Jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky • Statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky • Základní informační geografická média a zdroje dat	

Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	• používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	• Geografická kartografie a topografie • Glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti • Měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám • Praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	
Přírodní obraz země			
Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	• prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	• Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země • Střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas	Exkurze -Planetárium Praha
Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	• rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	• Krajinná sféra • Přírodní sféra • Společenská a hospodářská sféra • Složky a prvky přírodní sféry	

Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	• porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	• Systém přírodní sféry na planetární úrovni • Geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně • Systém přírodní sféry na regionální úrovni • Přírodní oblasti	
Životní prostředí			
Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	• porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	• Krajina – přírodní a společenské prostředí • Typy krajin	
Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	• uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	• Krajina – přírodní a společenské prostředí • Typy krajin	
Terénní geografické praxe a aplikace			
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	• ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	• Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny	
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	• aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	• Geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje • Stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu • Pochodové osy	Projekt vytvoření mapy pro orientační běh nebo šipkovanou

Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	• uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	• Jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky • Hodnocení přírodních jevů a ukazatelů	

Člověk a příroda			**Ročník: 7.**
Předmět: Zeměpis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Světové regiony			
Z-9-3-02 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	• lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	• Světadíly • Afrika, Amerika, Asie, Austrálie a oceánie • Oceány • Makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria	
Z-9-3-03 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	• porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	• Světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria • Jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	Projekt -Dovolená v cizině (příprava týdenní dovolené v cizině) -Srovnání školství v různých státech světa -Porovnání našich životů, potřeb a přání s lidmi žijícími v odlišných podmínkách

Z-9-3-04 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	• zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	• Modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	P-příklady fauny a flóry ze světa

Člověk a příroda			**Ročník: 8.**
Předmět: Zeměpis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Světové regiony			
Z-9-3-02 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	• lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	• Světadíly-Evropa • Oceány • Makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria • Jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	Projekt -Pomocí otevřené diskuze žáci porovnají jednotlivé životní úrovně států, jejich hospodářský vývoj a pohled na podílu spolupráce v EU. Srovnání školství v různých státech Evropy
Z-9-3-03 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	• porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	• Modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	

Z-9-3-04 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	• zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	• Vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	
Česká republika			
Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	• vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	• Místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry)	
Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	• hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	• Místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry)	

Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	• hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	• Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry	
Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	• lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	• Regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu	Projekt-Historie krajů žáci v malých skupinách připraví povídání a zajímavosti jednotlivých regionů, úkolem ostatních žáků bude pomocí indicií zjistit, o kterém kraji hovořili
Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	• uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	• Hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě • Zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu • Přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	Projekt-Pomocí otevřené diskuze žáci porovnají jednotlivé životní úrovně států, jejich hospodářský vývoj a pohled na podílu spolupráce v EU.

Člověk a příroda			**Ročník: 9.**
Předmět: Zeměpis			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Společenské a hospodářské prostředí			
Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	• Obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky	Projekt -Náboženství -Postavte si vlastní město -Cestovní kancelář -Fair trade potraviny -Politické organizace VkO-Politické organizace, Kosmopolita
Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	• posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	• Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy • Aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa • Sídelní systémy • Urbanizace, suburbanizace	

Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	• zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	• Světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně	
Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	• porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	• Světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně	
Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	• porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	• Regionální společenské, politické a hospodářské útvary • Porovnávací kritéria • Národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace	
Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	• lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	• Hlavní a periferní hospodářské oblasti světa • Politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států • Geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	
Životní prostředí			
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	• uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	• Vztah přírody a společnosti • Trvale udržitelný život a rozvoj	P-Ekologie a ochrana přírody, Nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi,

		• Principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí • Chráněná území přírody • Globální ekologické a environmentální problémy lidstva	příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)
Terénní geografické praxe a aplikace			
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	• uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	• Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života • Živelní pohromy-opatření proti nim • Chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	Projekt-Živelné pohromy

5.10 Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu; kulturu jako procesy i výsledky duchovní činnosti umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce); umění jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími předměty **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova.** Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací předmět Dramatická výchova, který je na úrovni školního vzdělávacího programu možné realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod. (viz kapitola 5.10).

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředky pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také literární a dramatická díla (divadlo, film), multimediální tvorba i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů, a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

5.10.1 Hudební výchova

Charakteristika hudební výchovy

Hudební výchova má na 1. stupni celkovou časovou dotaci 5 hodin (1 hodina v každém ročníku týdně), na 2. stupni 3 hodiny (v 6. - 8. ročníku). Žáci se pravidelně účastní soutěží, pod vedením vyučujícího hudební výchovy se pravidelně schází na zkouškách.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* učiva hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Hudební činnosti umožňují žákovi uplatnit jeho individuální pěvecký potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, jeho individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, jeho pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby, umožňují mu „interpretovat“ hudbu podle jeho individuálního zájmu a zaměření.

Umění a kultura - Hudební výchova	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	1	1	1	1	1	1	1	1	0

Očekávané výstupy – 1. stupeň

1. období

žák

HV-3-1-01 zpívá v jednohlase

HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty

HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře

HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

2. období

žák

HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti

HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not

HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní

HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
HV-5-1-05 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Očekávané výstupy – 2. stupeň

žák
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě
HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období
HV-9-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Průřezová témata

V rámci hudební výchovy jsou realizovaná tato témata:

1. **Osobní a sociální výchova**
- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění (průběžně)
- cvičení dovednosti zapamatování (průběžně)
- cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle (průběžně)
- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (průběžně)
- vzájemné poznávání se ve skupině (průběžně)
- vztahy a naše skupina (průběžně)
- dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (průběžně)

Výchova demokratického občana
- škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole (průběžně)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- naši sousedé v Evropě (8. třída – tvorba evropských skladatelů)
- lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy (6. a 7. třída)
- naše vlast a Evropa (9. třída – tvorba českých skladatelů, 6. třída – česká opera)
- život a Evropanů a styl života v evropských rodinách (8. a 9. třída – populární hudba)

Environmentální výchova

- ekosystémy (les, pole, vodní zdroje, moře, město - vesnice, kulturní krajina – průběžně – písně s tématikou)

Průřezová témata jsou podrobně rozepsána v části 5- PRŮŘEZOVÁ TÉMATA.

Umění a kultura			**Ročník: 1.**
Předmět: Hudební výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	• seznamuje se s pravidly hlasové hygieny • vytváří si správné pěvecké návyky • zpívá jednohlasně s hudebním doprovodem	• pěvecký a mluvený projev- správné dýchání, výslovnost • pěvecký a mluvený projev- nasazení a tvoření tónu, hlasová hygiena • jednohlasný zpěv lidových písní ve 2/4 a 3/4 rytmu	ČJ- mluvený projev- základy techniky, pečlivá výslovnost AJ- zpěv motivačních písní (rozšiřování slovní zásoby)
HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	• osvojuje si hru na melodickou, rytmickou ozvěnu, rytmické domino, rytmizuje a melodizuje slova a slovní spojení • dodržuje rytmus 2/4 a 3/4 taktu	• intonace- hudební hry, melodická, rytmická ozvěna, melodizace a rytmizace slov a slovních spojení • deklamace říkanek a lidových písní ve 2/4 a 3/4 rytmu	ČJ- přednes básně, říkanky Prv- říkanky a písně s tematikou ročních cyklů
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• pojmenuje orffovy nástroje a seznamuje se s technikou hry na ně • používá jednoduché orffovské hudební nástroje k rytmickým cvičením a jednoduchému hudebnímu doprovodu	• základy hry na orffovské hudební nástroje • jednoduché doprovody v 2/4 3/4 taktu	

HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• vyjadřuje pohybem směr a tempo melodie, hloubku tónu • osvojuje si hru na tělo a vytleskává ve 2/4 taktu • osvojuje si jednoduché taneční kroky a lidové tance	• stoupavá a klesavá melodie, pomalé a rychlé tempo, vysoký a hluboký tón • hra na tělo ve 2/4 taktu, držení těla, chůze a pochod podle hudby,	TV- tanec- správné držení těla (Mazurka)
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• rozezná zvuky od tónů a rozlišuje délku, hloubku a sílu tónů • rozlišuje tempo a dynamiku skladby	• tón a zvuk, dlouhý a krátký tón, vysoký a hluboký tón, silný a slabý tón • rychlé a pomalé tempo, dynamika	Prv- zvuky zvířat
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• soustředěně poslouchá hudbu a rozliší hudbu vokální a instrumentální • pojmenuje hudební nástroje podle sluchového či obrazového vjemu (klavír, housle, kytara…)	• lidský hlas dětský, ženský, mužský, sólo a sborový zpěv • hudební nástroje a jejich poslech- klavír, housle, kytara, flétna, kontrabas, trubka	

Umění a kultura			Ročník: 2.
Předmět: Hudební výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	• dodržuje pravidla správného dýchání, výslovnosti a tvoření tónu • zpívá v jednohlase lidové a umělé písně • intonuje v rámci hudebních činností	• hospodárné dýchání, výslovnost koncovek, měkké nasazení tónů, deklamace textů • rozšiřování hlasového rozsahu c1- h1, volný nástup 1. a 5. stupně, jednohlasý zpěv lidových i umělých písní	
HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	• rytmizuje a melodizuje slova a slovní spojení, osvojuje si rytmické činnosti • při zpěvu udrží rytmus • vysvětlí pojem notová osnova, houslový klíč, nota • rozezná notu čtvrťovou a napíše houslový klíč	• rytmizace a melodizace slov a slovních spojení ve 2/4 a 3/4 taktu, tleskání rytmu podle sluchu, hra na tělo, rytmická ozvěna a domino, rytmická otázka a odpověď • dodržování rytmu při zpěvu • nota jako grafický znak pro tón, notová osnova, nota čtvrťová, houslový klíč	Čj- přednes říkadla, básně, vytleskávání slabik
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• využívá jednoduché nástroje k doprovodné hře • čte a realizuje graficky zaznamenaná rytmická cvičení	• rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu, doba přízvučná a nepřízvučná • jednoduchá rytmická cvičení podle grafického záznamu	

HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje dynamiku, zkouší pohybové improvizace • taktuje na 2 doby • ovládá polkové kroky	• dynamika, emocionální zážitek z hudby, spojení zpěvu a tance, tleskání při tanci, pohybové improvizace • taktování na 2 doby, dvoudobá chůze, přísunný krok, taneční hry se zpěvem	TV- taneční krok, rytmus (polka), cvičení s hudbou
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• rozlišuje vyšší a nižší tóny samostatně i v proudu znějící hudby • rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• kvality tónů- tón vyšší a nižší • hudební pojmy piano, mezzoforte, forte, zesilování, zeslabování, zpomalování a zrychlování melodie	VV- výtvarné vyjádření hudby (pocity)
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• pojmenuje hudební nástroje podle sluchového či obrazového vjemu (buben, činely,...), rozpozná v proudu znějící hudby nástroje, které již zná • rozpoznává odlišnost hudebních žánrů a blíže se s některými seznamuje	• hudební nástroje a jejich poslech: buben, činely, tympány, pozoun • píseň lidová a umělá, hudba taneční, pochodová a slavnostní	

Umění a kultura			**Ročník: 3.**
Předmět: Hudební výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	• zpívá v rozsahu c1- c2 rytmicky přesně v jednohlase • intonuje v rámci jednoduchých hudebních forem • seznamuje se s dvojhlasou písní	• rozvoj osvojených dovedností, rozšiřování rozsahu c1- c2, jednohlasý zpěv písní • předvětí a závětí, volný nástup 5., 3. a 1. stupně, durové a mollové tóniny • počátky jednoduchého dvojhlasu, prodleva, kánon	
HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	• rytmizuje a melodizuje jednoduché texty • orientuje se v notovém záznamu písně a využívá jej při jejím osvojování	• melodizace říkadel a jednoduchých textů, domýšlení melodie • orientace v notovém zápisu, notová osnova, houslový klíč, taktová čára, nota celá, půlová, čtvrťová, osminová, noty C1- g1, pomlka půlová, čtvrťová, osminová, notový zápis jako opora při realizaci písně	M- část z celku (čtvrt, půl,celá)
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• reprodukuje jednoduché motivy hrou na orffovy nástroje • využívá hudební nástroje k doprovodné hře	• rytmická cvičení, reprodukce jednoduchých motivů pomocí orffových hudebních nástrojů	

		• jednoduché rytmické a melodické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu, rytmické doprovody podle grafického záznamu	
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• vyjadřuje pohybem veškeré komponenty hudby (melodie, tempo, dynamiku) a vyjadřuje pohybem náladu- emocionální zážitek z hudby	• nálada a emocionální zážitek z hudby	
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• rozlišuje délku, sílu, barvu, a výšku tónu • seznamuje se s hudebními výrazovými prostředky	• délka, síla, barva a výška tónů • hudební výrazové prostředky	
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• rozpozná v proudu znějící hudby hudební nástroje (cembalo, lesní roh, klarinet…) a pojmenuje je na základě sluchového či obrazového vjemu • popíše znaky hudby vokální a instrumentální a dle sluchového vjemu je odliší • rozpozná taneční hudbu a poznává tanec menuet a polonéza	• zrakové a sluchové poznávání hudebních nástrojů- cembalo, lesní roh, klarinet, zobcová flétna, příčná flétna, pozoun • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální • taneční hudba dnes a dříve, menuet, polonéza	PČ- společenské chování

Umění a kultura			**Ročník: 4.**
Předmět: Hudební výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	• zdokonaluje získané pěvecké dovednosti, zpívá písně v rozsahu c1- d2 v durových i mollových tóninách • správně intonuje a využívá hlasových změn při zpěvu • dodržuje při zpěvu rytmus ve 2/4, 3/4 , 4/4 taktu • zvládá melodický kánon a zpívá lidový dvojhlas	• rozšiřování rozsahu c1-d2 • jednohlasý zpěv písní v dur i moll tóninách • celý tón a půltón, volný nástup 8. stupně, zpěv se zesílením a zeslabením, zrychlením a zpomalením • realizace písní ve 2/4, 3/4 , 4/4 taktu • lidový dvojhlas, kánon	
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	• orientuje se v notovém zápise písně v C- dur a zpívá dle notového zápisu	• notový zápis jako opora při realizaci písně v C-dur • notový záznam vokální hudby- nota čtvrťová s tečkou, stupnice C-dur, jednočárkovaná oktáva, dynamická znaménka pp, p, mf, f, ff, repetice	

HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	• hudebně doprovází pomocí orffových nástrojů a reprodukuje jednoduché motivy a skladbičky • orientuje se v záznamu rytmického schématu a využívá ho při rytmických doprovodech písní	• reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí orffových nástrojů, případné využití dovedností žáků ZUŠ • čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu • využití notačních programů	
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	• poznává hudební formy	• malá písňová forma, rondo, variace	
HV-5-1-05 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	• zdokonaluje hudební doprovody, užívá jednoduché předehry, mezihry, dohry	• rytmizace a melodizace textu, tvorba předeher, meziher, doher, tvorba hudebního doprovodu s využitím ostinanta, melodický doprovod tónikou a dominantou	**OSV 5-** kreativita
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	• vysvětlí pojmy souzvuk a akord • orientuje se v durových a mollových tóninách a odliší je od sebe dle sluchového vjemu • poznává další výrazové prostředky (harmonie, kontrast, gradace) • pozná barvu zpěvního hlasu (alt, soprán, tenor, bas) • pozná barvu některých hudebních nástrojů a zařadí je do dané skupiny • prohlubuje své znalosti o stylech a žánrech hudby, rozlišuje je podle sluchu	• souzvuk, akord, durová a mollová tónina • harmonie, barva, kontrast, gradace • rytmické, dynamické a harmonické změny v hudebním proudu • zpěvní hlasy alt, soprán, tenor, bas • hudební nástroje dechové, bicí, smyčcové • hudba taneční, pochodová, slavnostní	

HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	• zvládá taneční kroky ve 3/4 taktu • taktuje na 2 a 3 doby • vytváří pohybové improvizace s využitím tanečních kroků • rozvíjí pohybovou paměť a orientaci v prostoru	• taktování na 2 a 3 doby • hra na tělo • přísunný krok, kroky se zhoupnutím ve 3/4 taktu, kroky valčík • pantomima, pohybové vyjádření výrazu nálady a emocionálního zážitku z hudby, pohybová improvizace • utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při hrách " Na dirigenta", " Zrcadlo"	TV- taneční krok, rytmus (valčík) **OSV 8-** komunikace

Umění a kultura			**Ročník: 5.**
Předmět: Hudební výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	• zpívá jednohlasé i dvojhlasé písně s rozsahem do d2 v durových i mollových tóninách • intonuje čistě a rytmicky přesně v jednohlase i dvojhlase a případně i vícehlase v durových i mollových tóninách	• dynamicky odlišný změv • rozšiřování hlasového rozsahu do d2 • rytmická deklamace textů, hudební hry • jednohlasý a dvojhlasý zpěv písní v dur i moll tóninách • dvojhlas a vícehlas, lidový dvojhlas • realizace písní ve 2/4, 3/4 , 4/4 rytmu	
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	• orientuje se v notovém zápise písně a využívá jej jako opory při zpěvu písní	• noty d2, e2 • nota šestnáctinová, triola, pomlky, staccato, legato	
HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	• využívá složitější hudební orffovy nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	• pokusy o vlastní instrumentaci písní a skladbiček • rytmické doprovody podle notového zápisu	
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	• rozpozná a pojmenuje hudební formy v jednoduchých písních a skladbách	• skladby a písně v malé a velké písňové formě, menuet, hudba komorní a symfonická	

HV-5-1-05 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	• vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	• rytmizace a melodizace textu • improvizace rytmických doprovodů s předvětím a závětím • hudební hry	**OSV 5-** kreativita
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	• rozezná durový akord od mollového • rozlišuje hudební styly a žánry podle poslechu a dokáže říci, kde se s nimi v reálném životě může setkat • vysvětlí pojem polyfonní vokální a instrumentální hudba a rozezná ji v proudu znějící hudby • rozpozná dle sluchového i obrazového vjemu hudební nástroje (varhany, violoncello,...) • určí dle poslechu hudební uskupení dle žánru	• souzvuk, akord dur a moll • základy harmonie, barva, kontrast, gradace, pohyb melodie, zvukomalba • metrické, dynamické, rytmické a harmonické změny v hudebním proudu • hudba populární, rocková, jazzová, lidová dechová, cimbálová • hudba komorní, symfonická, chrámová, varhanní koncerty • polyfonní hudba vokální a instrumentální, zpěvní hlasy • varhany, violoncello, harfa, cimbál • lidová kapela, symfonický orchestr, taneční, jazzový • nástrojové seskupení v rocku	

HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	• kultivovaně se pohybuje na současnou hudbu • ztvárňuje hudbu pohybem s využitím již zvládnutých tanečních kroků, vytváří pohybové improvizace dle svých individuálních schopností a dovedností • udrží rytmus v taktu na 2, 3 a 4 doby, tančí lidové tance (polka, valčík, mazurka)	• utváření pohybové paměti • reprodukce pohybů prováděných při pohybových hrách • kultivované pohybové projevy odvozené od současné taneční a rockové hudby • taneční hry se zpěvem • lidové tance polka, valčík, mazurka	TV- lidové tance (polka, valčík, mazurka) **OSV 8-** komunikace

Umění a kultura			**Ročník: 6.**
Předmět: Hudební výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	• aplikuje znalosti ze základů hudební nauky v praktických činnostech	• HUDEBNĚ TEORETICKÉ ČINNOSTI: Základy hudební nauky (noty a jejich vlastnosti, pomlky, křížky a béčka, tempo, takt a rytmus)	**OSV** – rozvoj schopnosti poznávání, kreativita
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	• zazpívá podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase • osvojuje si základy hlasové hygieny	• VOKÁLNÍ ČINNOSTI: Imitační princip v hudbě, hlasová hygiena, správné dýchání, znělá výslovnost, intonační cvičení, vokálně-instrumentální činnosti,zpěv písní	**TV**- nácvik tance
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	• rytmicky správně doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje, rozvíjí jemnou motoriku	• Imitační princip, reprodukce známých písní, hra na nástroje Orffova instrumentáře	**OSV** – sociální rozvoj: kooperace, začlenění skupinové práce
HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	• zataktuje dle svých schopností píseň ve 2/4 a ¾ taktu	• Hra na dirigenta (2/4takt, ¾takt), polka, polonéza	**TV** - koordinace pohybu do rytmu

HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• rozliší skladbu vokální a instrumentální • využije znalosti o vnitřní organizaci skladby v praxi • rozezná lidovou a umělou píseň • orientuje se ve vybraných hudebních formách	• POSLECHOVÉ ČINNOSTI: Analytické práce s vybranými skladbami Vybrané skladby B. Smetany (Má Vlast), A. Dvořáka a L. Janáčka, hudební formy-rondo a symfonická báseň, lidová a umělá píseň a jejich hudební forma	**MED** – vnímání autora mediálních sdělení **VV**- vyjádření poslouchané hudby výtvarně
HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	• seznámí se s počátky hudby a hudbou starověku a středověku	• Počátky hudebních forem a nástrojů v pravěku • Středověká hudba – rytířské písně, nástroje	**D** - období pravěku, starověku a středověku **EGS** – zvyky a tradice národů Evropy, **MKV** – kulturní diference
HV-9-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• seznámí se s vybranými skladateli	• Smetana, Dvořák, Janáček	**VKO** - vlastenectví **ČJ** - v souvislosti s literárními ukázkami týkající se osobnosti B. Smetany

Umění a kultura			**Ročník: 7.**
Předmět: Hudební výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	• aplikuje znalosti ze základů hudební nauky v praktických činnostech; chápe význam hudebních výrazových prostředků	• HUDEBNĚ TEORETICKÉ ČINNOSTI: Stupnice, dynamika, hudebně výrazové prostředky	**OSV**- rozvoj schopnosti poznávání, kreativita
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	• při zpěvu využívá správné pěvecké návyky, zazpívá podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně lidovou i jednodušší umělou píseň • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu	• Dechová a intonační cvičení, výběr písní z různých období a etnik, zpěv českých písní Suchého a Šlitra, J. Ježka, I. Mládka, písně z muzikálů, trampské písně • Hlasová výchova	**OSV** – seberegulace, sebeorganizace, kreativita
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	• využije rytmické cítění a rytmickou paměť v praxi na úrovni svých individuálních dispozic	• INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI: Jednoduchý rytmický doprovod umělých a lidových písní- lidové písně a umělé písně- Já písnička 2. díl, 3. díl, jednoduché umělé písně vhodné pro 7. ročník ZŠ	**OSV** – seberegulace, sebeorganizace, kreativita, cvičení dovednosti zapamatování
HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	• zatancuje dle svých schopností vybrané tance	• HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI: Valčík, renesanční tance	**TV**- nácvik tance

HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• rozliší barvu zvuku jednotlivých nástrojů a nástrojových skupin • orientuje se ve vybraných hudebních formách • seznámí se s typy sborů, rozliší typy hlasů ve sboru • rozliší vybrané hudební formy • vnímá užité hudebně výrazové prostředky	• Bicí a dechové nástroje • Hudební myšlenka – motiv, téma • Typy sborů, typy hlasů ve sboru • Pražské jaro • Analytická práce s vybranými skladbami Bacha, Vivaldiho, Martinů • hudební formy- hymna, fanfáry, hudebně výrazové prostředky	**VKO** - vlastenectví
HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	• seznámí se se znaky renesanční a barokní hudby • seznámí se s vybranými skladateli	• Opakování předchozích období • Renesanční hudba a tance • Barokní hudba – znaky, srovnání	**MKV** – kulturní diference **D** - období baroka a renesance
HV-9-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• seznámí se se základními znaky křesťanské barokní a renesanční architektury a výtvarného umění	• architektura barokního a renesančního období a její odraz hudbě • Architektonické slohy a jejich vliv na akustiku	**D** - historické souvislosti **VV** - architektura a hudební podobnosti

Umění a kultura			**Ročník: 8.**
Předmět: Hudební výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	• zpívá písně v přiměřeném rozsahu v rámci své individuální schopnosti	• základní práce s dechem a dechovou oporou • VOKÁLNÍ ČINNOSTI: Zpěv písní s doprovodem, práce s rytmem a harmonií, písně v rámci nonartificiální hudby. Zpěv písně a capella. Repertoár - písně divadla Semafor, swingové a jazzové písně, muzikálové písně, zahraniční písně	**OSV** – seberegulace, sebeorganizace, kreativita
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	• rytmicky přesně a intonačně čistě podle svých individuálních dispozic zpívá kánon, ocení kvalitní vokální projev druhého	• VOKÁLNÍ ČINNOSTI: Kánon. Výběr písní z různých období a etnik. Rozvoj hudebního sluchu. Procvičování hudební nauky na praktických činnostech	**OSV** – seberegulace, sebeorganizace, kreativita

HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	• doprovodí na rytmické nástroje lidovou píseň, rozvíjí kreativitu	• INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI: Nástrojová reprodukce melodií, písní, jednoduchých skladeb. Instrumentální kánon. Užití nástrojů v různých skladbách a žánrech,písně v cizím jazyce, lidové písně, muzikálové písně, trampské písně	**OSV** – sociální rozvoj: kooperace, začlenění skupinová práce
HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	• zatancuje dle svých schopností vybrané tance	• HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI: Tanec – rock and roll, charleston	**TV**- nácvik tance
HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• orientuje se ve vybraných hudebních formách • orientuje se v proudu znějící hudby • rozliší v opeře árii a recitativ • vnímá využití hudebně výrazových prostředků ve filmové hudbě	• Formy - opera, balet, symfonie • Analytická práce s vybranými skladbami • Filmová hudba • Vybrané skladby Mozarta, Beethovena, Haydna, Čajkovského, Orffa	**ČJ** - opery na námět literárního díla
HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	• orientuje se v hudebních žánrech současné populární hudby a jejich vzniku na pozadí kulturních a politických okolností	• Žánry: černošské a bělošské kořeny, spirituál, blues, minstrelské představení, ragtime, jazz, swing, chanson, rock and roll, střední proud, rock, pop, muzikál, Osvobozené divadlo a divadlo Semafor	**VMEGS** - Evropa a svět nás zajímá, rozdílnost kultur **MV**- kulturní diference

HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• seznámí se se znaky hudby v období klasicismu a romantismu • seznámí se se znaky klasické hudby 20. stol. • seznámí se s vybranými skladateli	• Hudba období klasicismu – znaky, Mannheimská škola (Mozart, Beethoven, Haydn) • Hudba období romantismu – znaky (Chopin, Čajkovskij) • Klasická hudba 20. stol. – impresionismus, expresionismus, neoklasicismus.(C. Orff, Rachmaninoff) • hudebními žánry populární hudby 20. stol.	**MED** – vnímání autora mediálních sdělení **D** - historické události a souvislosti

5.10.2 Výtvarná výchova

Charakteristika výtvarné výchovy

Výtvarná výchova má na 1. stupni časovou dotaci 7 hodin (1. ročník 1 hodina týdně, 2. -3. ročník 2 hodiny týdně – realizace výuky je formou dvouhodinových bloků, 4. - 5. ročník 1 hodina týdně). Na 2. stupni se Vv učí v 6. - 7. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. - 9. ročníku 1 hodinu týdně ve čtrnácti denním cyklu.

Velkým kladem je, že žáci se v rámci hodin výtvarné výchovy podílejí na výzdobě školy.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, jejichž principy provázejí člověka od počátku civilizace. Jsou jedinečným a nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání existence, prostředkem jejího členění v lidské mysli, a tedy i jejího utváření. Ve výtvarné výchově je pojímán kontakt člověka s realitou jako vzájemný vztah, interakce, v níž se přetvářejí obě strany, které do ní vstupují.

Dynamické pojetí vizuálně obrazných vyjádření, jako porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti interakce, je z principu pojetím tvořivým, předpokládajícím experimentální fázi vzniku vizuálně obrazných vyjádření a jejich ověřování poznáváním a komunikací. Z těchto pozic výtvarná výchova pojímá umělecký proces v celistvosti umělecké tvorby a interpretace.

V etapě základního vzdělávání je učivo výtvarné výchovy členěno do třech obsahových domén a je realizováno prostřednictvím tvůrčích činností, v nichž se propojuje vlastní tvorba žáků s vnímáním a interpretací. V širokém spektru tvůrčích činností má žák získat podněty k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a má poznat možnosti a způsoby, jak vizuálně obrazná vyjádření nabídnout ostatním.

Umění a kultura - Výtvarná výchova	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	1	2	2	1	1	2	2	1	1

Očekávané výstupy – 1. stupeň

1. období

žák

VV-3-1-01 rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ

VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace

VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje

VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností

VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

2. období

žák

VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů

VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností

VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky

VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Očekávané výstupy – 2. stupeň

žák

VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků

VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie

VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace

VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření

VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku

VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků

VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Průřezová témata
V rámci výtvarné výchovy jsou realizovaná tato témata:

1. **Osobnostní a sociální výchova**

- Rozvoj schopností poznávání (estetické kvality skutečnosti, kulturně historické vnímání, skutečnost a subjekt, zkoumání vlastností obrazotvorných prvků)
- Sebepoznání a sebepojetí (skutečnost a subjekt, estetické představy, prožitky, zkušenosti, poznatky,

intuitivně prožitkové vnímání

- Seberegulace a sebeorganizace – průběžně během každé činnosti
- Psychohygiena
- Kreativita – průběžně (ovládání základních vyjadřovacích prostředků
- Poznávání lidí (estetické kvality skutečnosti, kulturně historické vnímání, ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření)
- Mezilidské vztahy (ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření)
- Komunikace (ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření
- Kooperace a kompetice - průběžně
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (intuitivně prožitkové vnímání)
- Hodnoty, postoje, praktická etika (kulturně historické vnímání, intuitivně prožitkové vnímání)

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola (estetické kvality skutečnosti)
- Občan, občanská společnost a stát (estetické kvality skutečnosti – projekt Praha, kulturně historické vnímání)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá (projekty: Afrika, Žijeme v Evropě, Praha, kulturně historické vnímání, ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření)
- Objevujeme Evropu a svět (projekty: Afrika, Žijeme v Evropě, kulturně historické vnímání, ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření)
- Jsme Evropané (kulturně historické vnímání, ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření)

Multikulturní výchova

- Realizuje se zejména v projektech (Afrika + adopce, Žijeme v Evropě), v kulturně historickém vnímání (umění světa)

Environmentální výchova

- - Průběžně, aktuální využití významných svátků, událostí, projekty Afrika, Žijeme v Evropě,
- - Ekosystémy (estetické kvality skutečnosti, skutečnost a subjekt)
- - Základní podmínky života (intuitivně prožitkové vnímání)

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (estetické kvality skutečnosti, hry a experimenty s materiály a nástroji
- Vztah člověka k prostředí (hry a experimenty s materiály a nástroji, ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření, skutečnost a subjekt)

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření, intuitivně prožitkové vnímání)
- Tvorba mediálního sdělení (ověřování komunikačních účinků vizuálně obrazného vyjádření – reklama, plakát)

Průřezová témata jsou podrobně rozepsána v části 5- PRŮŘEZOVÁ TÉMAT

Umění a kultura			**Ročník: 1.**
Předmět: Výtvarná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VV-3-1-01 rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	• rozeznává při výtvarném vyjádření linii, tvar a barevnou plochu • určuje základní barvy, umí namíchat její odstíny i míchané barvy • rozlišuje barvy světlé a tmavé, teplé a studené, řídké a husté	• linie, barevná plocha • míchání barev • rozvoj barevné škály • porovnávání linií vedených různými materiály	**PRV-** roční období
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• v tvorbě projevuje vlastní zkušenosti v plošném i prostorovém vyjádření, uplatňuje linie, tvary, barvy • zapouští barvy • vytvoří jednoduchou koláž z přírodních materiálů, koláž případně kresbou nebo malbou doplňuje • válí a stlačuje modelovací hmotu, vytváří z ní plošné objekty • při své tvorbě vychází z vlastních zážitků a zkušeností • modeluje na základě svých představ	• hra s barvami • jednoduchá koláž • práce s modelovací hmotou • volný projev na základě vlastního prožitku a fantazie	**PRV-** části rostlin **PČ-** mačkání papíru

VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	• získává zkušenosti při používání různých materiálů a nástrojů při svém výtvarném vyjadřování • vnímá události různými smysly	• používání různých materiálů a nástrojů • kresba voskovkou, malba vodovými barvami, kombinace, koláž, modelování, stavebnice, trhání a muchlání papíru	**OSV 2** Sebepoznání a sebepojetí **OSV 5** Kreativita

Umění a kultura			**Ročník: 2.**
Předmět: Výtvarná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• rozeznává různý charakter lineární kresby • seznamuje se s pojmem barevný kontrast a užívav jej při svém výtvarném vyjadřování • seznamuje s pojmem harmonie světlé a tmavé barvy a užívá ji při svém výtvarném vyjadřování • tvořivě pracuje s barvou • organizuje svou výtvarnou činnost • řeší přiměřené úkoly v plošných i prostorových pracích • uplatňuje při práci svou fantazii a představivost	• práce s linií- přítlak, odlehčení, rovnoběžnost, křížení, zhušťování, zřeďování • vlastnosti barev • symbolická funkce barev • hra s barvou, využití náhodnosti, rozfoukávání skvrn, dotváření • rozvoj smyslu pro výtvarný rytmus, uspořádání v ploše, velikost objektů směrem k ploše • poznávání některých aspektů kultury odívání a bydlení	**M-** geometrie, druhy čar **OSV 5** - Kreativita
VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	• uvědoměle zachází s některými prostředky a materiály (modelovací hmota, těsto, hlína, přírodní materiál) • inspiruje se tradičními i moderními výtvarnými díly • vnímá události různými smysly a využívá vhodné výrazové prostředky doporučené učitelem	• práce s modelovací hmotou a psatickým materiálem- jejich vlastnosti (pevnost, tažnost, ohenost) • otiskování přírodnin do plastických materiálů • ilustrace • výtvarné vyjádření skutečnosti	

VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• vysvětlí na základě vlastního prožitku obsah vytvořených, vybraných či upravených výtvarných prací • určuje výtvarnou úroveň knihy dle doposud získaných zkušeností a vlastních zájmů	• rozdíl mezi malbou a kresbou • aktivní práce s ilustrací	**ČJ-** četba knih, čtenářský deník **MKV 4** - Multikulturalita

Umění a kultura			**Ročník: 3.**
Předmět: Výtvarná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VV-3-1-01 rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	• třídí prvky výtvarného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty) • mísí barvy	• mísení barev • koláž z různých materiálů- textura, frotáž, vrypy • výtvarné využití náhodnosti a představ • základní prostorové objekty z modelovací hmoty i papíru	**OSV 5** - Kreativita
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• rozeznává různé typy linií kresby • uplatňuje v plošném i prostorovém vyjádření linie, tvary, objemy, barvy, objekty a jejich kombinace • projevuje v tvorbě své vlastní životní zkušenosti	• kompozice plochy s využitím libovolných objektů včetně geometrických tvarů • výtvarné vyjádření na základě četby • pozorování přírodních útvarů • kombinace přírodních materiálů živé i neživé přírody	**M-** geometrické tvary **PRV-** **OSV 2 - Sebepoznání a sebepojetí**
VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	• vnímá události různými smysly a pro jejich vyjádření volí vhodné prostředky	• kresba dřívkem a tuší • malba temperou, křídami, akvarelem • keramická hlína	
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	• experimentuje při mísení barev a vyjadřování svých vlastních pocitů a nálad	• experimenty s mísením barev • vyjádření veselých a smutných pocitů a nálad	

VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• poznává a zobrazuje tvary a funkce věcí • graficky zaznamenává pohyb • pokouší se o výtvarné vyjádření předmětů v ploše i prostoru • rozvíjí cit pro prostor, poznává základní prostorové útvary, modeluje podle skutečnosti • získává a uplatňuje poznatky o reliéfní kompozici • seznamuje se s prací dalších malířů a ilustrátorů • inspiruje se tradičními i moderními výtvarnými díly • vysvětlí na základě vlastního prožitku obsah vytvořených, vybraných či upravených výtvarných prací	• řešení přiměřených úkolů v plošných i prostorových pracích • chápání vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů • architektonické formy na základě modelování a konstruování • díla autorů J. Lada, J. Trnka, J. Čapek, O. Janáček, D. Mrázková, Z. Smetana, A. Born a další • návštěva galerií a výstav (koláž, ilustrace, socha)	**MKV 4 -** Multikulturalita

Umění a kultura			**Ročník: 4.**
Předmět: Výtvarná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	• využívá prvků vizuálně obrazového vyjádření při své výtvarné činnosti a porovnává je na základě vztahů • používá běžné pojmy z nauky o barvě (malba temperovými a krycími vodovými barvami, pastelem, křídou)	• výtvarné vyjádření kontrastu přírodních forem a pozadí, řešení barevných vztahů objektu a prostředí • řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše • elementární poučení o teorii barev • zjednodušení prvků a jejich řazení v tvarové a barevné kompozici • výtvarné vyjádření morfologických znaků, tvarů • lineární a barevné vyjádření vnitřní stavby a vnitřního členění přírodních objektů s pohledem do jejich nitra	**OSV 1** - Rozvoj schopností poznávání
VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	• vychází při tvorbě vědomě z vlastních zážitků • zaměřuje se na proporce lidského těla a užívá v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	• zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností • pohádkové bytosti	**PRV-** lidské tělo **ČJ-** pohádka, vnější charakteristika pohádkové postavy **OSV 5** - Kreativita

VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	• projevuje smysl a cit pro prostorové formy a jejich výtvarné kvality • používá různé způsoby výtvarného zobrazení prostorových jevů a vztahů • seznamuje se s funkcí písma a rozeznává základní tvary lineárního a kresleného písma a jeho řazení v krátkých nápisech	• vytváření jednoduchých prostorových objektů • poznávání výtvarného výrazu v jednoduchých prostorových tvarech na základě hry a experimentování • písmo jako dekorativní prvek (psané, kreslené) • základní tvary lineárního kresleného a plošného písma	
VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	• pozná a pojmenuje různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě (figura, portrét, krajina, zátiší, ve volné grafice základní druhy a techniky), různé způsoby výtvarného zobrazení prostorových jevů a vztahů	• vztahy umění a skutečnosti (návštěva galerií a výstav) • druhy volného výtvarného umění (malířství, volná grafika, architektura, lidové umění a jeho dekor, ilustrátoři dětských knih)	**PRV-** vztah k životnímu prostředí **MV 2** - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Umění a kultura			Ročník: 5.
Předmět: Výtvarná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	• orientuje se v řazení prvků v tvarové i barevné kompozici • řeší úlohy dekorativního charakteru v ploše (symetrická, asymetrická řešení) • prohlubuje svůj cit pro prostorové formy, různé způsoby výtvarného zobrazování prostorových jevů a vztahů, modelace	• zjednodušení prvků a jejich řazení v tvarové i barvené kompozici • uplatění kontrastu a vztahu tavvrů, ploch, barev v plošné kompozici • zaměření na užitou a dekorativní tvorbu v bytovém prostředí • využívání výrazových možností line, plochy, tvaru a struktury • vytváření prostorových objektů • poznávání výtvarného výrazu v jednoduchých prostorových tvarech na základě hry a experimentování • reliéfní řešení v architektuře • funkce světlých a tmavých barev, teplých a studených barev jako prostorových činitelů	**OSV 5** - Kreativita

VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	• uplatňuje ve vlastní výtvarné činnosti teoretické a praktické poznatky a dovednosti	• základní kompoziční principy • vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí a prostorových vztahů • vyjádření morfologie růstu rostlin při kresbě a malbě s možností dotvářet přírodní formy na základě fantazie • malba vycházející ze skutečnosti i představ	**PRV-** rostliny
VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	• porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	• poznávání a srovnávání druhů (žánrů) současného a historického výtvarného umění • vztahy umění a skutečnosti • druhy výtvarného umění (návštěvy výstav a galerií)	**MV 2** - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• orientuje se ve výtvarných principech a užívá vhodných výtvarných technik, materiálů a nástrojů	• kresba perem, dřívkem, štětcem, tužkou, uhlem, rudkou • malba temperovými a krycími vodovými barvami • kombinované techniky-koláž, modelování, kašírování, prostorové vyjádření • práce s papírem	

Umění a kultura			Ročník: 6.
Předmět: Výtvarná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	• zkoumá vlastnosti obrazotvorných prvků (linie, barva, tvar) • vyjádří podstatné rysy zobrazované skutečnosti • zkoumá vztahy a uspořádání prvků v ploše	• Užité umění (liner, akryl) • Kresba dle modelu (uhel) • Barevné přechody (pastel) • Koláž	
VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	• rozlišuje struktury s využitím jejich efektu • své estetické prožitky a zkušenosti využívá k sebevyjádření • rozvíjí prostorové vidění, cítění a • výtvarné zobrazování prostorových tvarů	• Frotáž (voskovka, anilinky) • Kresba dle fantazie (tužka) • Modelování	
VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	• uplatní fotografii ve své výtvarné práci	• Koláž	

VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	• výtvarně se vyjádří na základě znalosti tradičních uměleckých technik	• Kresba, malba	
VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	• prezentuje svou práci v rámci skupiny vrstevníků	• Prezentace a obhajoba práce v třídním kolektivu	

Umění a kultura			**Ročník: 7.**
Předmět: Výtvarná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	• řadí prvky do rytmických celků	• Kresba, malba • Grafické techniky	
VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	• rozliší fantazijní a racionálně konstruktivní pojetí díla • využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací • rozvíjí prostorové vidění, cítění a výtvarné zobrazování prostorových tvarů	• Kresba, malba • Prostorové vyjádření	
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku	• vytváří umělecké práce na základě hmatové zkušenosti	• Modelování	
VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	• prezentuje svůj výtvarný záměr	• Prezentace a obhajoba své práce ve skupině	

Umění a kultura			**Ročník: 8.**
Předmět: Výtvarná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	• vytváří škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů • vyjádří expresivně vnitřní pocity a dojmy	• Kresba dle modelu (uhel, pastel) • Osobité vyjádření prožitku (tuš, voskovka)	
VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	• využije počítačovou grafiku pro zpracování jednoduššího námětu	• Počítačová grafika, koláž	
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	• vyhledá základní architektonické prvky a s jejich pomocí popíše skutečnost	• Tisk z papírové koláže	
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku	• rozliší působení výtvarného vyjádření v rovině pocitů a dojmů	• Symbolické působení uměleckého díla (kresba, malba)	
VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	• podílí se svou tvorbou na estetickém vzhledu školy		

Umění a kultura			**Ročník: 9.**
Předmět: Výtvarná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	• uplatňuje osvojené prvky výtvarného vyjádření pro vystižení vlastních představ s důrazem na získání osobitého výsledku	• Uspořádání prvků - koláž	
VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	• zaznamenává své představy a fantazie na základě smyslově získaných zkušeností	• Portrét, pohyb těla	
VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	• k tvorbě využívá metody současného výtvarného umění a digitálních médií	• Animace	
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	• používá výtvarný projev jako prostředek komunikace	• Písmo, grafické techniky	
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	• rozlišuje umělecké vyjádření současnosti i minulosti na základě svých znalostí, historických souvislostí svých osobních zkušeností	• Umělecké směry	

5.11 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot , o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích předmětech **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují) do života školy.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody
- vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
-poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
-získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
-využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
-propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
-chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
-ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

-aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.11.1 Výchova ke zdraví

Charakteristika Výchovy ke zdraví

Výchova ke zdraví se na škole učí v 6. a 9. ročníku, vždy v časové dotaci 1h týdně. Má úzký vztah převážně k hodinám tělesné výchovy a přírodopisu v 8. ročníku.

Vzdělávací předmět **Výchova ke zdraví** vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví obsahuje vzdělávací obor Výchova ke zdraví výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Člověk a zdraví - Výchova ke zdraví	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	0	0	0	0	0	1	0	0	1

2. Stupeň

Očekávané výstupy

žák
VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce

VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Člověk a zdraví			**Ročník: 6.**
Předmět: Výchova ke zdraví			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	• respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky • porozumí významu komunikace • aplikuje komunikace na konkrétním případě • umí správně komunikovat v různých situacích • rozvíjí dovedností, které přispívají k navazování a udržení těchto vztahů	• **Vztahy ve dvojici** - kamarádství, přátelství, láska, manželství, rodičovství • **Vztahy a pravidla v prostředí komunity** - rodina, škola, vrstevnická skupina, zájmový kroužek	
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	• vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku)a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu • porozumí právům a povinnostem v rodinném životě	• rodina a domov • komunikace v rodině • komunikace mezi vrstevníky • práva a povinnosti členů rodiny	
VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	• vysvětlí na příkladech vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • uvědomí si význam zdraví pro člověka	• člověk ve zdraví a nemoci • potřeby, hodnoty a zájmy • základní lidské potřeby a jejich hierarchie (teorie potřeb)	

VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	• seznámí se se zásadami osobní a intimní hygieny	• osobní hygiena, intimní hygiena • denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, pohybový režim	
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	• reflektuje různá pojetí zdraví • vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševníma sociálním zdravím • chápe nemoc také jako informaci o životním stylu člověka a společnosti	• pojem "zdraví" v obecném povědomí • zdraví psychické, fyzické a sociální (WHO) • pojem "štěstí" a "blaha" • celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci • složky zdraví a jejich interakce • vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví	
VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	• pochopí význam zdravé výživy • analyzuje nevhodné stravování a jeho důsledky • seznámí se se způsoby úpravy potravy a jejich vhodnosti z hlediska zdraví člověka	• vliv výživy na zdravotní stav lidí • výživová pyramida • energetická potřeba organismu • pitný režim • poruchy příjmu potravy	

VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	• seznámí se s pravidly prevence nemocí • seznámí se se se zásadami chování proti nakažení se infekční chorobou	• infekční choroby • ochrana před přenosnými chorobami • cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty	
VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	• seznámí se s pravidly zdravého životního stylu	• vliv výživy na zdravotní stav lidí • výživová pyramida • energetická potřeba organismu • pitný režim • poruchy příjmu potravy	
VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	• popíše krizové situace a dokáže je řešit • rozpozná odlišnost mezi šikanou a škádlením a dokáže se bránit • dokáže vyhledat kontaktní adresy a telefony těchto zařízení a ví, kdy a jak je použít • seznámí se se zásadami bezpečnosti při silničním provozu a se zásadami bezpečného sportování • dokáže poskytnout základní první pomoc	• způsoby chování v krizových situacích • skupina vrstevníků a násilí • dětská krizová centra, linka důvěry • bezpečnost silničního provozu a bezpečnost při sportu • rizika silniční a železniční dopravy • vztahy mezi účastníky silničního provozu • postup v případě dopravní nehody • první pomoc	

Člověk a zdraví			**Ročník: 9.**
Předmět: Výchova ke zdraví			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	• definuje pojmy zdraví, nemoc • vyjádří své pocity související se změnou chování nemocného člověka • seznámí se s různými postupy v péči o nemocného • rozliší podstatné a nepodstatné prvky léčebného režimu • rozumí pojmu civilizační choroba • analyzuje rizika ohrožující zdraví • uvědomuje si možnosti a význam prevence těchto onemocnění • zhodnotí význam preventivních prohlídek pro zachování zdraví a prevenci onemocnění	• zdraví, nemoc • pomoc a péče o nemocného člověka • civilizační choroby a jejich prevence • preventivní lékařské prohlídky • preventivní léčebná péče	
VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	• pochopí energetickou hodnotu stravy • v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • seznámí se s druhy alternativních způsobů výživy a druhy poruch příjmu potravy • navrhne a správně sestaví jídelníček podle zásad zdravé výživy	• výživová hodnota potravy, energetická potřeba organismu • vliv výživy na zdravotní stav lidí • látky tvořící naše tělo • alternativní výživa a poruchy příjmu potravy • šestavení jídelníčku	

VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	• vysvětlí na příkladech souvislost mezi fyzickým, duševním a sociálním zdravím • dodržuje hygienu duše i těla jako prevenci onemocnění	• péče o duševní zdraví • stres a jeho vztah ke zdraví • význam relaxace a sebepoznání pro duševní zdraví člověka • sebepoznání a sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity • • kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti	
VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	• porozumí tělesným a duševním změnám v dospívání • pochopí odlišnosti mezi láskou, sexualitou, sexem • posoudí vlastní předpoklady pro partnerské vztahy • vysvětlí rozdíly mezi heterosexualitou, homosexualitou, bisexualitou a transsexualitou • má tolerantní postoj k lidem jiné sexuální orientace • posoudí rizika předčasného zahájení pohlavní aktivity, přenosu pohlavních chorob, těhotenství mladistvých • posoudí vhodné druhy antikoncepce	• láska, partnerské vztahy • heterosexualita, homosexualita, lesbismus,transsexualita , bisexualita • reprodukční zdraví dospívajících a možná ohrožení • zdraví reprodukční soustavy • sexualita jako součást formování osobnosti • zdrženlivost • plánované rodičovství • antikoncepce • problémy těhotenství a rodičovství mladistvých	

VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	• vysvětlí význam zdrženlivosti při plánovaném rodičovství • odliší sexuální deviaci od zdravého sexuálního života • hledá možnosti obrany před sexuálními devianty • posoudí a odmítá sexuální násilí, kuplířství, prostituci a pornografii • pochopí bio-psycho-sociální aspekty těhotenství, porodu a péče o dítě	• sexuální deviace, kuplířství, prostituce, pornografie • těhotenství, porod • péče o dítě	
VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	• analyzuje příčiny vzniku závislosti • seznámí se se znaky závislosti a s důvody, které vedou k závislosti • chápe souvislosti mezi důvody vzniku závislosti a chováním člověka • dokáže argumentovat vůči braní drog • odmítne návykové látky • hledá možnosti správné pomoci kamarádovi při problémech s drogami • analyzuje rizika užívání drog a navrhne jejich možnou prevenci • vyhodnotí pozitivní znaky zdravého rodinného soužití v prevenci závislosti • vyhledá informace o protidrogových institucích a odbornících v regionu	• závislost, příčiny a druhy závislostí • důvody vzniku závislostí • jak se nestat závislým, jak se ubránit • drogová prevence - primární, sekundární, terciární • jak jednat s lidmi, kteří jsou pod vlivem alkoholu nebo drog • patologické hráčství, jeho rizika, možnosti léčby	

	• na základě svých znalostí vyhodnotí situaci, jak jednat s lidmi pod vlivem alkoholu nebo drogy • dokáže rozpoznat varovné signály patologického hráčství a navrhne účinnou pomoc i prevenci		
VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	• rozčlení a posoudí faktory vedoucí k agresivitě • vyvodí příčiny vzniku agresivity jedince • hledá možnosti prevence agrese a násilí • rozliší různé formy domácího násilí • dokáže vyhledat pomoc • rozliší různé podoby šikany a možnosti prevence proti ní • staví se odmítavě k šikaně a násilí • dokáže rozeznat různé podoby vandalismu • uvědomuje si nebezpečí sekt • odmítá projevy rasismu, xenofobie a jakéhokoliv druhu nenávisti k lidem	• agrese, formy agresivity, násilí • domácí násilí • násilí ve škole, mezi vrstevníky • vandalismus, sekty • nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií • manipulativní reklama a informace	
VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	• navrhne postup první pomoci	• první pomoc	

5.11.2 Tělesná výchova

Charakteristika předmětu Tělesná výchova

Tělesná výchova má na 1. stupni časovou dotaci 13h (1.-2. ročník 2 hodiny týdně, 3. - 5. ročník 3h týdně), na 2. stupni celkovou časovou dotaci 9 hodin (6. ročník 3 h týdně, 7. -9 .ročník 2 hodiny týdně). K její realizaci je využívána tělocvična školy, sportovní hala, bazén, plocha atletického stadionu v blízkosti školy a okolní příroda.

Vzdělávací předmět **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Člověk a zdraví - Tělesná výchova	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	2	2	3	3	3	3	2	2	2

Očekávané výstupy – 1. stupeň

1. období

žák

TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti

TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení

TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích

TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy

TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

2. období

žák

TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti

TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením

TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her

TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka

TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti

TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví

TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení

TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy

TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky

TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti

TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

Očekávané výstupy – 2. stupeň

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

žák

TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem

TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program

TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly

TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší

TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

žák

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

žák

TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu

TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu

TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji

TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora

TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí

TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Průřezová témata

V rámci tělesné výchovy jsou v 6. až 9. ročníku rozvíjena tato průřezová témata:

1. **Osobnostní a sociální výchova**

Průběžně jsou rozvíjeny oblasti cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, Moje tělo, moje psychika, Moje vztahy k druhým lidem, Cvičení sebekontroly, vůle, Komunikace v různých situacích
Srovnáním výkonů a analýzou chyb při fyzických testech a sportovních výkonech se rozvíjí oblasti sebepoznání a sebepojetí. Při sportovních hrách a turistických akcích se rozvíjí kooperace a kompetice. Komunikace, Kreativita a poznávání lidí. Při realizaci soutěží a her se rozvíjí vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost a respektování.

0. **Environmentální výchova**

V rámci turistických akcí žáci poznávají jednotlivé ekosystémy přímo v terénu – oblast ekosystémy. Rozvojem aktivního přístupu k životu a šetrného životního stylu se rozvíjí téma prostředí a zdraví a náš životní styl.

0. **Mediální výchova**

V oblasti kritického poslouchání a pozorování mediálních sdělení je toto téma rozvíjeno formou diskuse a příkladu z veřejného sportovního života

Poznámka:

Škola ve svém plánu nabízí plavecké (pro 1. stupeň) a lyžařské (pro 2. stupeň) kurzy. V případě lyžařského kurzu záleží na zájmu žáků a na dostatečném počtu kvalifikovaných instruktorů.

Průřezová témata jsou podrobně rozepsána v části 5- PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Člověka a zdraví			Ročník: 1.
Předmět: Tělesná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	• účastní se pravidelného pohybového režimu • osvojí si základní pohybové dovednosti vzhledem ke svým individuálním předpokladům v turistice	• tělovýchovné chvilky během vyučování, správné držení těla • aktivní účast na hodinách TV • chůze v terénu, chování a způsob pohybu v přírodě, oblečení vhodné pro turistiku, základní dopravní a turistické značky • chování v dopravních prostředcích	PRV- dopravní a turistické značky Enviro- chování v přírodě **OSV 4-** psychohygiena
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	• osvojí se základní pohybové dovednosti vzhledem ke svým individuálním předpokladům v pohybových hrách, gymnastice- akrobacii, gymnastice- přeskoku, atletice- běhu, atletice- hodu • rozvíjí svou rychlost a obratnost	• jednoduché hry pro osvojování aktivního pohybu z místa na místo • nácvik držení míče (jednoruč, obouruč) základní manipulace s míčem na místě i v pohybu, přihrávky rukou i nohou • základní akrobatické prvky- postoj, držení těla, svalové napětí a uvolnění, průpravná gymnastická cvičení	**OSV 2-** sebepoznání a sebepojetí

		• přeskok- prosté přeskoky přes nízkou překážku (lavička, švihadlo), výskok- snožmo, na nízkou překážku • běh- nácvik běžeckého stylu (správné dýchání, pohyb nohou, rukou, těla), rychlý běh na 20-60 m, běh prokládaný chůzí, základy nízkého a polovysokého startu, běhy z různých poloh • hod míčkem z místa • rozvoj rychlosti a obratnosti	
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• dodržuje pravidla her a pohybových činností • spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• pravidla her a sportovního chování • vzájemná komunikace a spolupráce	**OSV 9-** kooperace a kompetice
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• převléká se do vhodného oblečení a přezuje se do vhodného obutí • seznamuje se základními pravidly bezpečnosti při pohybových činnostech • upozorní na případný úraz svůj či spolužáka	• hygiena při TV, vhodné oblečení a obutí • organizace a bezpečnost při pohybových činnostech, ve cvičebním prostoru • smluvené povely a signály, nástup • příprava a úklid nářadí • upozornění na úraz	

TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• reaguje na jednoduché pokyny učitele spojené s osvojenými činnostmi	• základní pokyny- zaujímání a změna místa, základní sportovní terminologie, pravidla jednoduchých pohybových her, organizační pokyny související s hrami a používaným náčiním	

Člověka a zdraví			Ročník: 2.
Předmět: Tělesná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím	• pohybový režim žáka • aktivní účast na hodinách TV • význam pohybu pro zdraví	**OSV 4-** psychohygiena
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	• rozvíjí svou tvořivost a představivost • napravuje provedení pohybové činnosti po upozornění učitele • hází a chytá míč jednoruč a obouruč, zvládá dribling a přihrávku nohou, své dovednosti využívá při zjednodušených sportovních hrách • zdokonaluje se vzhledem ke svým individuálním možnostem v základních akrobatických prvcích a gymnastických cvičeních, v oblasti gymnastiky- přeskoku, gymnastice- kladině s dopomocí, v rytmických cvičení, v atletice- běhu s různými typy startů, v atletice- skoku,	• jednoduché hry pro manipulaci s různým náčiním, pro rozvoj tvořivosti a představivosti • správné provedení pohybové činnosti, opravení chyb v provedeném cviku • nácvik házení a chytání míče jednoruč a obouruč s různými druhy míčů, nácvik driblinku- rukou vyvolenou i opačnou, zjednodušené sportovní hry- fotbal, florbal, vybíjená • základní akrobatické prvky- postoj, držení těla, svalové napětí a uvolnění, průpravná gymnastická cvičení	HV- mazurka, taneční kroky polky, valčíku PRV- dopravní a turistické značky **OSV 2-** sebepoznání a sebepojetí

	v atletice- hodu, tyto dovednosti užívá v jednoduchých sportovních hrách • zvládá prvky lehkoatletické abecedy • dodržuje bezpečnostní pravidla během chůze v terénu i v přírodě • poznává základní dopravní a turistické značky a řídí se jimi • adaptuje se na vodní prostředí • zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	• přeskok- prosté přeskoky přes nízkou překážku s rozběhem, náskoky na nízkou překážku, seskoky z nízké překážky, skok z místa, výskok na překážku • kladina- chůze po kladině, držení těla • vnímání rytmu, vyjádření hudby pohybem, rytmické činnosti, nápodoba pohybem, rytmizovaný pohyb • běh- změna směru, starty z různých poloh, nácvik polovysokého a nízkého startu, rychlý běh na 20- 60 m, nácvik vytrvalostního běhu prokládaného chůzí • skok- skok z místa, skok z rozběhu bez pevného odrazového místa • hod- hod míčkem z místa, z chůze, hod na cíl • základy lehkoatletické abecedy • chůze v terénu, chování a způsob pohybu v přírodě, oblečení vhodné pro turistiku,	

		překonávání přírodních překážek • základní dopravní a turistické značky • průpravné hry ve vodě, adaptace na vodní prostředí, dýchání do vody, splývání, bezpečnost plaveckého výcviku	
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• dodržuje pravidla fair play • rozvíjí verbální i neverbální komunikaci při sportovních činnostech a hrách	• čestné chování při sportovní činnosti • vzájemná komunikace a spolupráce	**OSV 9-** kooperace a kompetice
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• převléká se samostatně do cvičebního úboru, včetně zavazování tkaniček u vhodné obuvi • dbá na čistotu cvičebního úboru • dodržuje základní pravidla bezpečnosti při pohybových činnostech • ví, jak postupovat v případě úrazu • dodržuje hygienu plavání	• samostatné převlékání, zavazování obuvi, čistota úboru • bezpečnost při pohybových činnostech, organizace a bezpečnost cvičebního prostoru • smluvené signály, povely, nástup • příprava a úklid nářadí • nahlášení úrazu, základy první pomoci • hygiena plavání, převlékání do plaveckého úboru	
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• reaguje na smluvené pokyny, signály a používané pojmy spojené s prováděnou sportovní činností, pohybovými hrami a při používání náčiní • zná a dodržuje pravidla osvojených her	• smluvené pokyny a signály • pravidla osvojených her • používané pojmy a terminologie spojené s prováděnou sportovní činností	

	• rozcvičuje se podle pokynů učitele a jeho nápodoby	• organizační pokyny související s hrami a používaným náčiním • rozcvička- jednoduché cviky podle vzoru učitele	

Člověka a zdraví			Ročník: 3.
Předmět: Tělesná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	• zařazuje do svého denního režimu aktivní cvičení	• aktivní cvičení v denním režimu, délka a intenzita pohybu	PRV- člověk a jeho zdraví **OSV 4-** psychohygiena
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	• pohybové činnosti provádí správně, upozorní spolužáka vhodným způsobem na nedostatky v pohybových činnostech • zdokonaluje pohybové dovednosti v jednoduchých hrách, rozvíjí svou pohyblivost • předvede za pomoci učitele některé základní cviky pro posílení kondice • zvládá průpravné cviky a předvádí jednoduché prvky akrobacie (gymnastika-akrobacie) a přeskoku s odrazem z trampolínky nebo můstku (gymnastika- přeskok) • předvádí základní prvky a cvičení na kladině s dopomocí učitele (chůze bez dopomoci) • osvojí si základní pohybové dovednosti vzhledem ke svým individuálním předpokladům v gymnastice- rytmických činnostech	• správné provedení pohybové činnosti- práce ve dvojicích • hry pro zdokonalování pohybových dovedností, rozvoj pohyblivosti • základní spolupráce ve hře, přihrávky míčem ve hře • základní cviky pro posílení kondice • průpravné cviky k akrobatickým cvičením, přeskoku, odrazy z trampolínky nebo můstku • kladina- chůze bez dopomoci • nácvik základních tanečních kroků • nácvik startovacích poloh (start nízký, vysoký, polovysoký), běh na 40 m, vytrvalostní běh do 5 min., běh v terénu	HV- mazurka, polka, valčík **OSV 2-** sebepoznání a sebepojetí

	• zvládá běh z různých startovacích poloh v běhu na 40 m i vytrvalostní běh do 5 min, podle individuálních předpokladů, osvojuje si základní pohybové dovednosti běhu v terénu • správně provádí skok daleký s rozběhem a odrazem • hází míček do dálky z místa správnou technikou • užívá správnou techniku driblinku • zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti, vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	• skok daleký- nácvik rozběhu s dorazem • hod míčkem do dálky z místa • driblink, přihrávky míčem ve hře • splývání, kraulové nohy, znakové nohy, prsové nohy s dýcháním do vody, plavání s deskou, bezpečnost plaveckého výcviku	
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• spolupracuje se spoluhráči v týmu při sportovních hrách, užívá správnou • pojmenuje prohřešky proti domluveným pravidlům • cíleně komunikuje při sportovních činnostech, soutěžích a hrách	• základní spolupráce ve hře • zásady jednání a chování fair play • vzájemná komunikace a spolupráce	**OSV 9-** kooperace a kompetice
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• dodržuje základní pravidla bezpečnosti na sportovištích i v šatnách, umývárnách apod.	• bezpečnost při pohybových činnostech v šatnách, umývárnách, při přípravě a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek	
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• provádí jednoduché cviky podle jednoduchých pokynů	• cviky podle pokynů	

Člověka a zdraví			**Ročník: 4.**
Předmět: Tělesná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	• uvědomuje si význam pohybu vedoucí ke zdraví, uplatňuje pravidelný pohybový režim ve škole i ve volném čase • zařazuje do svého pohybového režimu kondiční cvičení s cílem zlepšit svou výkonnost • zapojuje se dle svých možností do všech částí cvičení.	• význam pohybu pro zdraví; tělovýchovné chvilky během vyučování • kondiční cviky s lavičkou • rozcvička, hlavní pohybová činnost, uvolnění	
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	• zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení podle rad učitele • osvojuje si s pomocí učitele správnou techniku prováděných speciálních cvičení • rozvíjí své pohybové schopnosti a dovednosti, které uplatňuje během pohybových a sportovních her	• správná technika speciálních cvičení dle různých druhů zdravotního oslabení • průpravná a relaxační cvičení podle rad učitele • rozvoj rychlostních, vytrvalostních a silových schopností a dovedností; pohybové a sportovní hry	
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	• vede míč různými způsoby, střílí na cíl různými způsoby; získané dovednosti uplatňuje při sportovních hrách • uplatňuje jednoduchá obratnostní cvičení při gymnastice-akrobacii	• vedení míče driblinkem, nohou, střelba na koš, na branku • jednoduchá obratnostní cvičení • nácvik výskoku na překážku (bedna, koza)	HV- polka, mazurka, valčík

	• osvojuje správnou techniku výskoku na překážku • přejde kladinu různými způsoby bez dopomoci učitele • tančí polkovým krokem do hudby • zvládá základní běžeckou abecedu, technicky správně ji předvádí • žák běží vytrvalostí běh v rozsahu 5 až 8 minut • skáče s odrazem v určitém území při nácviku skoku dalekého • hází míčkem do dálky s rozběhem technicky správně • uplatňuje své individuální schopnosti a dovednosti v turistice	• různé druhy chůze po kladině (pomalá, rychlá, pozpátku) • taneční kroky podle hudby (polkový krok),tanec ve dvojicích • základní běžecká abeceda, vytrvalostní běh 5-8 minut • skok daleký - nácvik odrazu v určitém území • hod míčkem do dálky z rozběhu • chůze po vyznačené trase	
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	• dodržuje základní pravidla hygieny, dodržuje pitný režim • vysvětlí postup při přivolání lékařské pomoci • dodržuje vědomě pravidla bezpečného chování s důsledným předcházením úrazům	• hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí, osobní hygiena, pitný režim • postup při přivolání lékařské pomoci, tísňová volání • bezpečnost při pohybových činnostech	
TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	• opravuje nedostatky spolužáka v pohybových činnostech pod vedením učitele • provádí samostatně jednoduché cviky a složitější cviky podle pokynů učitele	• nedostatky v provádění pohybových činností • samostatné provedení jednoduchých cviků	**OSV 7-** mezilidské vztahy

TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	• s respektem přistupuje k opačnému pohlaví • upozorní vhodným způsobem na prohřešky proti domluveným pravidlům • vědomě spolupracuje při jednotlivých týmových a pohybových činnostech a soutěžích	• prohřešky proti domluveným pravidlům • vzájemná komunikace a spolupráce	
TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	• využívá základní tělocvičnou terminologii v praxi	• základní tělocvičná terminologie	**OSV 8-** komunikace **MV 1-** kritické čtení a vnímání
TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	• vytvoří jednoduchou variantu pohybové hry	• varianty pohybových her	**OSV 5-** kreativita **OSV 9-** kooperace a kompetice
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	• měří sportovní výkony pod dohledem učitele, srovnává své vlastní výkony	• měření výkonů	
TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	• informuje se o aktuálním sportovním dění z různých zdrojů ve škole či mimo ni	• aktuální sportovní dění	
TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	• zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	• průpravné hry ve vodě, adaptace na vodní prostředí, potápění, lovení předmětů, dýchání, splývání, hygiena plavání, převlékání do plaveckého úboru	

TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	• zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	• splývání, prsové nohy, prsové ruce, plavecký styl prsa - 200 m, prsová obrátka, startovní skok, skoky do vody, kraulové nohy, znakové nohy, základy plaveckého způsobu znak a kraul,prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu	

Člověka a zdraví			Ročník: 5.
Předmět: Tělesná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	• aktivně se účastní pravidelného pohybového režimu. • využívá účinně kondiční cvičení, svou samostatnost a vůli při zlepšování výkonnosti •	• pravidelný pohybový režim žáka • samostatnost a vůle při kondičním cvičení •	PRV- zdraví
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	• začleňuje do svého pohybového režimu korektivní cvičení upravující jednostrannou zátěž nebo svalové oslabení • opravuje techniku provádění osvojených základních speciálních cvičení podle pokynů učitele nebo spolužáka	• správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití • korekce cvičení podle pokynů dle různých druhů zdravotního oslabení	
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	• uplatňuje a rozvíjí svou vytrvalost v soutěžních hrách se zjednodušenými pravidly • uplatňuje své individuální osvojené pohybové dovednosti v gymnastice-akrobacii • technicky správně vyskočí na překážku • předvede jednoduchou sestavu na kladině s dopomocí učitele • cvičí základní cviky/sestavy aerobiku rytmicky správně dle individuálních možností	• soutěžní hry se zjednodušenými pravidly (vybíjená, základy kopané, základy minikošíkové, netradiční hry) • rozvoj vytrvalosti • akrobacie - obratnostní cvičení dle svých možností • přeskok - výskok na překážku (bedna, koza)	

	• uplatňuje dosud získané schopnosti a dovednosti ve štafetovém běhu, běhu na 60 metrů a ve vytrvalostním běhu na 10 minut • skáče do dálky a osvojuje si správnou techniku skoku do výšky • uplatňuje dosud získané schopnosti a dovednosti v hodu míčkem do dálky • již osvojené pohybové hry uplatňuje i v přírodních podmínkách	• kladina - jednoduchá sestava • rytmické činnosti - základy aerobiku • běh - nácvik štafetového běhu, běh na 60 metrů, vytrvalostní běh do 10 minut • skok daleký - rozměření rozběhu s odrazem v určitém území, skok vysoký - nácvik skoku • hod - správná technika hodu míčkem do dálky • zařazení pohybových her v přírodních podmínkách	
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	• dodržuje hygienická pravidla a pravidla bezpečného chování při sportování s přiměřenou reakcí při úrazu spolužáka • předvede na figurantovi ošetření drobných poranění	• hygiena při TV • bezpečnost při pohybových činnostech • ošetření poranění, zajištění lékařské pomoci	
TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	• předvede spolužákovi podle svých individuálních schopností správně provedenou pohybovou činnost • posoudí zjednodušeně pohybový výkon spolužáka • provádí vlastní pohybovou činnost podle pokynů	• individuální ukázka správného provedení jednoduché pohybové činnosti • posuzování pohybových dovedností spolužáka • vlastní pohybová činnost podle pokynů	**OSV 7-** mezilidské vztahy
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně	• chová se vždy čestně podle pravidel, s přiměřenou reakcí na prohřešky proti pravidlům a s ohleduplností k opačnému pohlaví	• Fair-play, olympijské ideály a symboly • vzájemná komunikace a spolupráce	

reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	• spolupracuje při jednotlivých týmových a pohybových činnostech a soutěžích		
TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	• provádí cviky na základě osvojené základní tělocvičné terminologie, podle jednoduchého zobrazení nebo popisu činnosti	• cvičení podle jednoduchého popisu	**OSV 8-** komunikace **MV 1-** kritické čtení a vnímání
TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	• vytváří variabilní formy pohybových her a soutěží	• netradiční pohybové hry a soutěže, pohybová tvořivos	**OSV 5-** kreativita **OSV 9-** kooperace a kompetice
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	• porovná změřené sportovní výkony s předchozími výsledky vlastními i spolužáků	• měření a posuzování výkonů	
TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	• samostatně vyhledá údaje v informačních pramenech z oblasti sportu ve škole i v okolí bydliště	• zdroje informací o pohybových činnostech	
TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	• zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	• průpravné hry ve vodě, adaptace na vodní prostředí, potápění, lovení předmětů, dýchání, splývání, hygiena plavání, převlékání do plaveckého úboru	

TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	• zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	• splývání, prsové nohy, prsové ruce, plavecký styl prsa - 200 m, prsová obrátka, startovní skok, skoky do vody, kraulové nohy, znakové nohy, základy plaveckého způsobu znak a kraul,prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu	

Člověka a zdraví			**Ročník: 6.**
Předmět: Tělesná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Činnosti ovlivňující zdraví			
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	• žák účastní se aktivně a pravidelně pohybového režimu na základě pochopení významu pohybu a sportu	• pohybový režim • spontánní pohybové hry a činnosti • délka a intenzita pohybu- znám vlastní tělp	**OSV**
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	• snaží se začleňovat pohyb do denního režimu	• koordinační a rychlostní cvičení	**OSV**
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	• Snaží se zařazovat do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením • snaží se o správné držení těla • Zvládá podle pokynů základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po skončení činnosti • využívá cviky na odstranění únavy	• cvičení pro zahřátí organismu pro správné držení těla • příprava na pohybovou činnost • uklidnění po zátěži • protahovací cvičení	VkZ-zdravý životní styl

TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	• dodržuje zásady bezpečného chování ve škole i mimo ni s důrazem na omezení rizika úrazu	• školní řád • prevence úrazů • bezpečnost v přírodě a při silničním provozu	**OSV**
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• zvládá různé pohybové dovednosti dle svých individuálních dispozic • zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev • reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti • dodržuje pravidla her	• **<u>Základy atletiky:</u>** - základy techniky běhů, skoků a hodů - startovní povely - základní způsoby měření výkonů <u>Běh</u> - průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti - běžecká abeceda - nízký start (na povel) i z bloků - polovysoký start, běh 60m - vytrvalý běh na dráze 800 m <u>Skok do dálky</u> - průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti - libovolný rozběh a odraz <u>Hod</u> - průpravná cvičení pro hod míčkem - hod míčkem z rozběhu • **<u>Základy gymnastiky:</u>** - základní cvičební polohy	**OSV**

		- pohyby paží, nohou, trupu - názvy používaného nářadí a náčiní - základní záchrana a dopomoc při gymnastickém cvičení - průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů atd. Akrobacie- kotoul vpřed a jeho modifikace - kotoul vzad a jeho modifikace - stoj na rukou (s dopomocí) - akrobatické kombinace Přeskok - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku - skrčka přes kozu (bednu) našíř odrazem z můstku - roznožka přes kozu našíř odrazem z můstku Lavička, kladinka - chůze s obměnami Šplh na tyči - průpravná cvičení pro šplh	

		- šplh na tyči do výše 4 m <u>Rytmická a kondiční cvičení</u> - základy tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném - základní taneční krok 2/4 a 3/4 - základy cvičení s náčiním (šátek, švihadlo, míč aj.) při doprovodu • **<u>Pohybové hry:</u>** - variace her více druhů - využití přírodního prostředí pro pohybové hry - využití netradičního náčiní • **<u>Základy sportovních her:</u>** - pravidla zjednodušených sportovních her (miniher) - základní organizace utkání, losování. zahájení, počítání skóre, ukončení - vhodné obutí a oblečení pro sportovní hry - přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením)	

		přihrávka vnitřním nártem (po zemi, obloukem) - chytání míče jednoruč a obouruč, - vedení míče (driblingem, nohou) - střelba jednoruč a obouruč na koš - střelba jednoruč ze země na branku - střelba vnitřním nártem na branku (z místa) i z pohybu, vyvolenou rukou, nohou - udržet míč pod kontrolou - řešit situaci jeden proti jednomu - utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, minifotbal, minibasketbal, florbal, miniházená) - základní spolupráce ve hře • **<u>Průpravná úpolová cvičení</u>**: - V rámci témat „Pohybové hry" a „Kondiční cvičení" je možné zařazovat průpravné přetahy, přetlaky a odpory	

		• **<u>Turistika a pohyb v přírodě</u>**: - chůze v přírodě - chování v přírodě - ochrana přírody • **<u>Plavání</u>**: - plavecké dovednosti - plavecká technika - rozvoj plavecké vytrvalosti - skoky do vody - základy záchranného plavání	
Činnosti podporující pohybové učení			
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• používá osvojované názvosloví na úrovni cvičence	• základní názvosloví při TV • smluvené povely a signály	**MKV** **VMEGS**
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	• soupeří čestně v souladu s pravidly fair play	• pomoc slabším, respektování opačného pohlaví • myšlenky olympismu • ochrana přírody	**OSV** **EMV**
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	• uplatňuje ve sportovním utkání práva a povinnosti hráče	• práva a povinnosti hráče ve sportovním utkání	**OSV**
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	• posuzuje své výkony v atletice během školního roku	• výkonnostní tabulka	M-grafy, data

Člověka a zdraví			**Ročník: 7.**
Předmět: Tělesná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Činnosti ovlivňující zdraví			
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	• aktivně řídí svůj pohybový režim	• význam pohybu pro zdraví • zdravotně orientovaná zdatnost	VkZ-zdravý životní styl **OSV**
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	• zlepšuje svou tělesnou zdatnost formou vytrvalostních cvičení	• vytrvalostní cvičení • kruhový trénink	VkZ-zdravý životní styl
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	• rozcvičí se před hlavní pohybovou činností dle pokynů učitele a spolužáka • provede po ukončení hlavní pohybové činnosti uvolňovací a protahovací cvičení dle pokynů učitele a spolužáka	• cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti • protahovací cvičení	VkZ-zdravý životní styl
TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	• dodržuje zásady bezpečného chování ve škole i mimo ni s důrazem na omezení rizika úrazu	• prevence úrazů • bezpečnost v přírodě a při silničním provozu	VkZ-zdravý životní styl
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• Dle svých možností zvládá osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je	• Pohybové hry • **<u>Gymnastika</u>**: - akrobacie - přeskoky	**OSV**

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• Posoudí provedení pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- cvičení s náčiním a na nářadí - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - - úpoly - dopomoc a záchrana • **<u>Atletika</u>**: - rychlý běh - vytrvalý běh na dráze a v terénu, překážkový běh - štafetový běh - skok daleký - hod míčkem, granátem • **Sportovní hry** • **Netradiční sportovní hry** • **Turistika a pobyt v přírodě** • **Plavání**	
Činnosti podporující pohybové učení			
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence	• Komunikace v TV: názvosloví, povely, signály, gesta, značky	OSV
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	• naplňuje základní olympijské myšlenky	• myšlenka olympionismu • ochrana přírody • historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci	D-dějiny olympionismu

TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	• dohodne se na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	• pravidla her, soutěží, závodů	**MKV** **VMEGS** **OSV**
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	• rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka	• pravidla her, soutěží, závodů	**OSV**
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	• Sleduje své výkony, eviduje je a hodnotí	• měření výkonů a posuzování pohybových dovedností	M, F- jednotky měření
TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	• zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje a akce na úrovni školy	• školní turnaje • příprava a organizace sportovní soutěže pro skupinu spolužáků	Vv- grafická úprava **OSV**

Člověka a zdraví			Ročník: 8.
Předmět: Tělesná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Činnosti ovlivňující zdraví			
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	• plánuje a aktivně řídí svůj pohybový režim	• význam pohybu pro zdraví • zdravotně orientovaná zdatnost	VkZ- zdravý životní styl
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	• rozezná jednostranné zatížení • aktivně usiluje o nápravu a celkové zlepšení své tělesné zdatnosti • zlepšuje svou tělesnou zdatnost formou silových cvičení	• prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí • silová cvičení	VkZ- zdravý životní styl
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	• Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. Tuto činnost je samostatně schopen předcvičovat a pojmenovat před svými vrstevníky.	• cvičení zaměřená k hlavní části hodiny • relaxační cvičení	VkZ- zdravý životní styl
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	• odmítá návykové látky jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím. Pohybové aktivity přizpůsobuje informacím o znečištění ovzduší • je schopen rozpoznat případné riziko návykových látek a upozornit na jejich užívání	• návykové látky • doping	VkZ- zdravý životní styl ochrana zdraví, návykové látky

TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	• dodržuje zásady bezpečného chování ve škole i mimo ni s důrazem na omezení rizika úrazu	• prevence úrazů, bezpečnost v přírodě a při silničním provozu	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• dle svých možností zvládá osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je. Je schopen poučit své vrstevníky o jejich správném provedení.	• **Pohybové hry** • **<u>Gymnastika</u>**: - akrobacie - přeskoky - cvičení s náčiním a na nářadí - dopomoc a záchrana - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - úpoly • **Atletika**: - rychlý běh - vytrvalý běh na dráze a v terénu - překážkový běh - štafetový běh s předávkou - skok daleký a vysoký - hod míčkem, granátem - vrh koulí • **Sportovní hry** • **Turistika a pobyt v přírodě** • **Plavání**	**OSV**

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• zdůvodní za pomoci učitele základní nedostatky provedení osvojované pohybové činnosti	• oprava chyb s pomocí učitele nebo spolužáka na provedené pohybové činnosti	
Činnosti podporující pohybové učení			
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence • učí se názvosloví na úrovni předcvičujícího a jeho aplikaci	• **<u>Komunikace v TV</u>**: • názvosloví, povely, signály,gesta, značky	**OSV**
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	• naplňuje základní olympijské myšlenky a myšlenky fair play	• historie a současnost sportu • významné soutěže a sportovci • olympiáda	D- společenské dějiny
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	• plánuje, navrhuje, stanovuje a dodržuje dohodnutou taktiku vedoucí k úspěchu družstva	• pravidla her, soutěží, závodů • herní systémy ve sportovních hrách	**MKV** **VMEGS**
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	• rozlišuje, dodržuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka. V případě nesrovnalostí koordinuje akce k nápravě těchto práv a povinností	• zásady jednání a chování v daném prostředí a při různých činnostech	**OSV**
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	• sleduje své výkony, eviduje je a hodnotí • je kriticky schopen rozpoznat své nedostatky, a přednosti; cíleně pracuje na jejich zlepšení	• měření výkonů a posuzování pohybových dovedností	M,F- jednotky měření

TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	• zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje a akce na úrovni školy; podílí se na jejich koordinaci a řízení	• příprava a organizace sportovní soutěže pro třídu	**OSV**
TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	• zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci a vyhodnocení	• měření výkonů • tabulky soutěží	M,F- fyzikální jednotky, grafy, tabulky

Člověka a zdraví			**Ročník: 9.**
Předmět: Tělesná výchova			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Činnosti ovlivňující zdraví			
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	• účastní se aktivně a pravidelně pohybového režimu na základě pochopení významu pohybu a sportu.	• význam sportu a pohybu pro zdraví a celoživotní zájem o sport	VkZ- zdravý životní styl
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	• zlepšuje svou tělesnou zdatnost	• silová cvičení se zátěží	VkZ- zdravý životní styl
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	• rozcvičí se samostatně před hlavní pohybovou činností • provede po ukončení hlavní pohybové činnosti uvolňovací a protahovací cvičení	• rozcvička • vyrovnávací cvičení	VkZ- zdravý životní styl
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	• posoudí na základě aktuálních meteorologických údajů vhodnost pohybové aktivity mimo areál školy	• pohybová činnost při různém stupni znečištění ovzduší	VkZ-ochrana zdraví P-životní prostředí **EMV**
TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	• dodržuje zásady bezpečného chování ve škole i mimo ni s důrazem na omezení rizika úrazu • poskytne předlékařskou první pomoc	• školní řád • prevence úrazů • bezpečnost v přírodě a při silničním provozu • poskytnutí první pomoci	VkZ-ochrana zdraví VkO- pravidla chování

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• uplatňuje tvořivě osvojené pohybové dovednosti s přihlédnutím k individuálním předpokladům	• **Pohybové hry** • **<u>Gymnastika</u>**: - akrobacie - přeskoky - cvičení s náčiním a na nářadí - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - úpoly • **<u>Atletika</u>**: - rychlý běh - vytrvalý běh na dráze a v terénu - překážkový běh - štafetový běh - skok daleký a vysoký - hod míčkem, granátem - vrh koulí • **Sportovní hry** • **Netradiční sportovní hry** • **Turistika a pobyt v přírodě** • **Plavání** • **Kruhový trénink**	**OSV**

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• zdůvodní správnost či nedostatky provedené osvojované pohybové dovednosti	• samostatná oprava chyb na provedené pohybové činnosti	**OSV**
Činnosti podporující pohybové učení			
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• používá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• odborná terminologie ze sportu a tělovýchovy	**MKV** **VMEGS**
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	• soupeří čestně v souladu s pravidly fair play	• myšlenka olympionismu • ochrana přírody	D- dějiny olympionismu **EMV**
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	• řídí se dohodnutou jednoduchou taktikou vedoucí k úspěchu družstva	• utkání ve sportovních hrách	**OSV**
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	• uplatňuje práva a povinnosti účastníka sportovního utkání (např. hráč, rozhodčí…).	• práva a povinnosti hráče, rozhodčího, diváka sportovního utkání	VkO- pravidla chování, právní normy
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	• posuzuje své vybrané pohybové činnosti a výkony v atletice včetně porovnání jejich měnící se úrovně	• výkonnostní tabulka	M-tabulky, grafy
TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	• spolupracuje při přípravě jednoduchého turnaje, závodu nebo turistické akce pro své spolužáky a při rozhodování soutěží	• příprava a organizace sportovní soutěže pro mladší spolužáky	**OSV**

TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	• prezentuje výsledky a vyhodnocená data soutěže	• vyhodnocení a prezentace sportovní soutěže uspořádané pro mladší spolužáky	**OSV** Vv- grafická úprava M-grafy, tabulky, výpočty

5.12 Člověk a svět práce

Charakteristika předmětu Pracovní činnosti a Svět práce

Oblast **Člověk a svět práce** realizujeme v naší škole předměty **Pracovní činnosti a Svět práce.** Postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Obor Pracovní činnosti má k dispozici od 1. do 9. ročníku 1 hodinou týdně, v praxi může být výuka realizována i 2 hodinovým blokem 1x za 14 dní. Konkrétní obsah výuky je přizpůsoben momentálním možnostem školy.

Obor Pracovní činnosti se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Vzdělávací oblast je realizována v průběhu celého základního vzdělávání, a to od prvního do devátého ročníku.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při rozhodování o dalším profesním zaměření.

Vzdělávací obsah předmětu **Pracovní činnosti** je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy, Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je předmět **Svět práce** rozdělen na osm tematických okruhů, Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh Svět práce je povinný a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu. Tematický okruh Svět práce je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej zařadit do nejvyšších ročníků 2. stupně. Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce

- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě

- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku

- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka

- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí

- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení

- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Člověk a svět práce - Člověk a svět práce	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Týdně	1	1	1	1	1	1	1	0	1

1. Pracovní činnosti

Očekávané výstupy – 1. stupeň

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM
1. období
žák
Pč-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
Pč-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

2. období
žák
Pč-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
Pč-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
Pč-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
Pč-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI
1. období
žák
Pč-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

2. období
žák
Pč-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
Pč-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
Pč-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

1. období

žák

Pč-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování

Pč-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

2. období

žák

Pč-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování

Pč-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

Pč-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

Pč-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

1. období

žák

Pč-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování

Pč-3-4-02 chová se vhodně při stolování

2. období

žák

Pč-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně

Pč-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

Pč-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

Pč-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

4.2.9.2 Svět práce - očekávané výstupy – 2. stupeň

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

žák

Sp-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

Sp-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí

Sp-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost

Sp-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku

Sp-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ

žák

Sp-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model

Sp-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.

Sp-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení

Sp-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

žák

Sp-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin

Sp-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu

Sp-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
Sp-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
Sp-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

žák
Sp-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
Sp-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
Sp-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby provádí drobnou domácí údržbu
Sp-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

PŘÍPRAVA POKRMŮ

žák
Sp-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
Sp-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
Sp-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
Sp-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU

žák
Sp-9-6-01 vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů
Sp-9-6-02 zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl
Sp-9-6-03 vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci
Sp-9-6-04 dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci
Sp-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ

žák
Sp-9-7-01 ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky
Sp-9-7-02 propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení
Sp-9-7-03 pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava
Sp-9-7-04 ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením
Sp-9-7-05 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

SVĚT PRÁCE
žák
Sp-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
Sp-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
Sp-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
Sp-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Vztah Pracovních činností k průřezovým tématům:
Obor Pracovní činnosti výrazněji obsahuje prvky těchto průřezových témat:

1. Osobnostní a sociální výchova
- Ve všech oblastech tématu

2. Výchova demokratického občana
- Občanská společnost a škola
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

3. Výchova v myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Evropa a svět nás zajímají
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

4. Multikulturní výchova
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita

5. Environmentální výchova
- Ekosystémy
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Průřezová témata jsou podrobně rozepsána v části 5- PRŮŘEZOVÁ TÉMAT

Člověk a svět práce			**Ročník: 1.**
Předmět: Člověk a svět práce			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Práce s drobným materiálem			
Pč-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	• pracuje s papírem podle nápodoby učitele • pracuje s kartonem podle nápodoby učitele • rozlišuje materiály na přírodní a technické • pracuje se sezónními přírodninami, využívá je ke tvoření, upevňuje svůj vztah k přírodě • pracuje s modelovací hmotou podle zadání i vlastní fantazie	• vlastnosti papírů - mačkání, stříhání, skládání, lepení • práce s kartonem • materiály přírodní a technické • využití sezónních přírodnin – navlékání • práce s modelovací hmotou	PRV- příroda v ročních obdobích
Pč-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	• pracuje se šablonou, obkresluje ji a daný tvar vystřihuje • dodržuje zásady bezpečnosti při práci, udržuje čisté pracovní místo a ukládá pomůcky na své místo	• práce podle šablony • pravidla bezpečnosti	
Konstrukční činnosti			
Pč-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• poznává části stavebnice, seznamuje se s návodem a staví stavebnicové systémy dle vlastní fantazie	• práce se stavebnicemi • předloha, návod	
Pěstitelské práce			
Pč-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	• pozoruje přírodní změny v okolí školy • pozoruje klíčení	• vycházka - školní okolí	

Pč-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	• pečuje o nenáročnou rostlinu při jejím růstu • pečuje o pokojové rostliny ve třídě a školní chodbě dle pokynů učitele • sděluje své zkušenosti s péčí o pokojové rostliny z domova	• pěstování ze semen • péče o pokojové rostliny - otírání listů, zalévání	
Příprava pokrmů			
Pč-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	• pojmenovává kuchyňské nástroje a technické vybavení kuchyně s vizuální oporou • prostře pro jednoduché stolování	• vybavení kuchyně, technika v kuchyni • základy stolování	
Pč-3-4-02 chová se vhodně při stolování	• řídí se základními zásadami slušného a správného chování u stolu	• slušné chování při jídle	

Člověk a svět práce			**Ročník: 2.**
Předmět: Člověk a svět práce			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Práce s drobným materiálem			
Pč-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	• určuje vlastnosti přírodního a technického materiálu • používá různé pomůcky a nástroje při vyrábění, pojmenovává je, určuje jejich význam a účel. • vyrábí z papíru a kartónu prostorové výrobky, tvary • navléká, aranžuje, dotváří a třídí nasbíraný přírodní materiá • rozpoznává některé modelovací hmoty, pracuje s nimi a užívá jednoduché modelovací techniky • navléká nit a dokáže přišít knoflík, vyrobí jednoduchý textilní výrobek • seznamuje se s lidovými zvyky, tradicemi a řemesly a s výrobky, které k nim patří, některé jednoduché z nich vyrábí, je veden ke kultuře práce a uvědomuje si užitek z práce	• vlastnosti přírodních a technických materiálů • pomůcky a nástroje • práce s papírem a kartónem - prostorové tvary • práce s přírodním materiálem • druhy modelovacích hmot a modelovací techniky • práce s textilem a jednoduché šití • lidové zvyky, tradice a řemesla	M- geometrická tělesa PRV- povolání
Pč-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	• dodržuje jednoduchý pracovní postup, pracuje dle slovního návodu a dbá na hygienu, pořádek a pravidla bezpečnosti práce	• jednoduché pracovní postupy	

Konstrukční činnosti			
Pč-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• staví stavebnicové modely podle jednoduchých návodů, předloh a náčrtů	• práce s návodem, předlohou a náčrtem	OSV- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Pěstitelské práce			
Pč-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	• vypěstuje některé z rostlin, pozoruje změny rostlin při jejich růstu od klíčení	• pěstování rostlin • základní podmínky pro pěstování rostlin	PRV- části rostlin
Pč-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	• pojmenovává některé pokojové rostliny (ve třídě, školní chodbě), otírá jejich listy, zalévá je a kypří jejich půdu (zeminu)	• pokojové rostliny - otírání, zalévání, kypření	
Příprava pokrmů			
Pč-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	• zná základní potraviny a zná jejich využití při vaření, učí se hospodárnosti a dbá na správnou likvidaci odpadů • připraví jednoduchou tabuli pro čtyřčlennou rodinu • seznamuje se s čistícími prostředky • sestaví jednoduchý jídelníček	• potraviny a hospodárnost • čistící prostředky • jídelníček • stolování	ČJ- jednoduchý písemný projev
Pč-3-4-02 chová se vhodně při stolování	• řídí se základními zásadami slušného a správného chování u stolu	• slušné chování při jídle	

Člověk a svět práce			**Ročník: 3.**
Předmět: Člověk a svět práce			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Práce s drobným materiálem			
Pč-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	• pracuje s papírem a kartonem, zná jejich funkce a vlastnosti • pracuje s jinými druhy modelovacích hmot - hlína, těsto, přírodní materiál • ustřihne a nalepí textilii • vyrobí jednoduchý textilní výrobek s použitím zadního stehu • samostatně volí vhodné pomůcky a nástroje ke své práci	• mačkání, vytrhávání, lepení, polepování, stříhání, vystřihování a vytváření složitějších prostorových tvarů z papíru a kartonu • práce s jinými druhy modelovacích hmot • práce s textilem • jednoduchý textilní výrobek • pomůcky a nástroje	
Pč-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	• podle slovního návodu nebo předlohy navléká, aranžuje, dotváří, opracovává a třídí nasbíraný přírodní materiál	• práce s přírodním materiálem dle návodu	
Konstrukční činnosti			
Pč-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• sestaví stavebnici podle jednoduchého slovního či grafického návodu a následně dokáže demontovat výrobek ze stavebnice • sestavuje modely z kartonových prvků, používá vhodné nástroje při sestavování modelu dle návodu či vlastní fantazie	• montážní a demontážní práce • modely z kartonových prvků	OSV- kooperace a kompetice

Pěstitelské práce			
Pč-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	• pozoruje a zaznamená výsledky pozorování růstu rostlin	• pozorování výpěstků	Enviromentální výchova- základní podmínky života
Pč-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	• pěstuje nenáročné rostliny, pleje plevel • pečuje o pokojové rostliny • učí se rozmnožovat rostliny, dokáže pojmenovat některé ze způsobů rozmnožování rostlin	• plení • péče o pokojové rostliny - otírání listů, zalévání, kypření, přesazování • rozmnožování rostlin	PRV- rozmnožování rostlin v přírodě
Příprava pokrmů			
Pč-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	• zachází s potravinami hospodárně • připraví tabuli pro jednoduché stolování dle příležitosti • připraví jednoduchý jídelníček dle příležitosti	• potraviny - výběr, nákup skladování • jídelníček	
Pč-3-4-02 chová se vhodně při stolování	• chová se při stolování vhodným způsobem s ohledem na danou společenskou příležitost	• stolování, společenské chování	

Člověk a svět práce			**Ročník: 4.**
Předmět: Člověk a svět práce			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Práce s drobným materiálem			
Pč-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	• vystřihuje, děruje a vyřezává jednoduché prostorové tvary z papíru a kartonu • aranžuje jednoduchou květinovou výzdobu s využitím samorostů • uplatňuje při práci s textilem různé druhy stehů	• vystřihování tvaru podle šablony polepování, dělování, vyřezávání jednoduchých prostorových konstrukcí z papíru a kartonu • práce s přírodninami • práce s textilem (steh přední, zadní, ozdobný)	
Pč-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	• využívá při tvorbě prvky lidových tradic	• tradice a zvyky	
Pč-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	• seznamuje s novými pracovními pomůckami a náčiním, používá je vhodným způsobem	• vhodné pracovní pomůcky a náčiní	
Pč-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• uržuje pořádek na svém pracovním místě, organizuje svoji práci tak, aby vedla k výrobě kvalitního výrobku • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti	• pořádek na pracovním místě a organizace práce • zásady hygieny a bezpečnosti	
Konstrukční činnosti			
Pč-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	• smontuje a následně demontuje složitější stavebnicový model	• montážní a demontážní práce (konstrukční, prostorové a plošné stavebnice)	

Pč-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	• sestaví složitější výrobek podle návodu, předlohy nebo jednoduchého náčrtu	• konstrukční činnost (špejle, krabice ...)	
Pč-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• při práci dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti.	• hygiena a bezpečnost při práci	
Pěstitelské práce			
Pč-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	• vysvětlí rozdíl mezi setím a sázením • vede samostatně pěstitelské pokusy a pozorování • provádí jednoduché pěstitelské činnosti	• základy pěstitelství • pěstování ze semen • ošetřování výpěstků	
Pč-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	• ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	• podmínky pro pěstování rostlin	
Pč-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	• zvolí správně pomůcky, nástroje a nářadí podle druhu pěstitelských činností	• nástroje a pomůcky	
Pč-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• při práci dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti	• hygiena a bezpečnost při práci	
Příprava pokrmů			
Pč-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně	• pojmenuje základní vybavení školní kuchyňky/kuchyně	• seznámení s vybavením školní kuchyňky	
Pč-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm	• připraví samostatně jednoduchý pokrm studené kuchyně	• sudená kuchyně-příprava pokrmu	
Pč-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	• dodržuje pravidla správného stolování a chování při stolování	• pravidla stolování	
Pč-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	• udržuje pořádek a čistotu na pracovní ploše • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti	• pořádek a čistota pracovních ploch • hygiena práce a bezpečnost	

Člověk a svět práce			Ročník: 5.
Předmět: Člověk a svět práce			
Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Práce s drobným materiálem			
Pč-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	• vytvoří vlastní tapetu a užívá metodu tapetování • využívá samorosty i jiný přírodní materiál k vlastní fantazijní tvorbě • vytoří jednoduchý textilní výrobek s využitím různých druhů stehů	• práce s papírem a kartonem - tapetování • práce s přírodním materiálem • práce s textilem	
Pč-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	• pojmenuje a vysvětlí význam lidových řemesel, využívá lidové tradice a zvyky při vlastní tvorbě	• prvky lidové tvořivosti a lidová řemesla	
Pč-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	• použije vhodné pomůcky a náčiní při práci s textilem	• práce s textilem	
Pč-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• poskytne první pomoc při úrazu způsobeném použitými pracovními nástroji a pomůckami	• první pomoc při úrazu	PRV-důležitá telefonní čísla záchranných integrovaných složek
Konstrukční činnosti			
Pč-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	• montuje a demontuje složitější stavebnicové systémy	• montáž, demontáž a konstrukční činnost	
Pč-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	• při konstrukční činnosti využívá návodů, předloh a vlastních jednoduchých náčrtů	• konstrukční činnost	

Pč-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• poskytne první pomoc při úrazu způsobeném použitými pracovními nástroji a pomůckami při konstrukčních činnostech	• poskytnutí první pomoci	
Pěstitelské práce			
Pč-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	• množí rostliny odnožemi a řízkováním	• rozmnožování rostlin	
Pč-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	• seznámí se s nejznámějšími jedovatými rostlinami • pěstuje pokojové i jiné rostliny podle jejich nároků	• rostliny kolem nás (využití, alergie) • podmínky pro pěstování rostlin	PRV- rostliny Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí
Pč-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	• používá vhodné pomůcky a náčiní s ohledem na nároky konrétních rostlin	• podmínky pro pěstování rostlin	
Pč-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• poskytne první pomoc při úrazu způsobeném použitými pracovními nástroji a pomůckami při práci na školním pozemku nebo pěstitelských činnostech	• první pomoc při úrazu	
Příprava pokrmů			
Pč-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně	• používá správně základní vybavení kuchyně	• správné použití kuchyňského vybavení	
Pč-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm	• zajistí suroviny pro přípravu jednoduchého pokrmu • připraví samostatně jednoduchý pokrm studené nebo teplé kuchyně dle receptu	• příprava surovin • příprava pokrmu podle receptu	

Pč-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	• dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování	• pravidla stolování	
Pč-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	• poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	• první pomoc při úrazu	

Člověk a svět práce			**Ročník: 6.**
Předmět: Člověk a svět práce			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Provoz a údržba domácnosti			
Sp-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	• vypracuje rozpočet na nákup potravin potřebných k výrobě pokrmu • nakoupí potřebné potraviny	• Ceny potravin • Trvanlivost	M- početní operace
Příprava pokrmů			
Sp-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	• zná základní vybavení kuchyně • bezpečně pracuje s vybavením kuchyně	• Příprava pokrmů • Základní vybavení kuchyně	
Sp-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	• připraví samostatně jednoduché pohoštění • uplatňuje zásady zdravé výživy	• Potraviny jejich výběr, nákup a skladování • Příprava pokrmů – úprava za studena, jednoduchá tepelná úprava. • Úprava potravin	Čj - popis pracovního postupu
Sp-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	• dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování	• Stolování • Jednoduchá úprava stolu • Pravidla správného stolování	

Sp-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	• udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	• Hygiena v kuchyni • Bezpečná obsluha spotřebičů • První pomoc	VkZ- úrazy

Člověk a svět práce			**Ročník: 7.**
Předmět: Člověk a svět práce			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Práce s technickými materiály			
Sp-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	• provádí jednoduché práce • dodržuje technologickou kázeň	• Práce s drobným materiálem • Práce s materiály – dřevo, kov, plasty, kompozity • Vlastnosti materiálu • Užití v praxi	Osobnostní rozvoj rozvoj schopností poznávání, sebepoznání, sebepojetí, seberegulace, sebeorganizace, psychohygiena, kreativita Ochrana zdraví
Sp-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	• řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	• Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - funkce, využití • Jednoduché pracovní operace a postupy • Organizace práce • Technologická kázeň	
Sp-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	• organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	• Náčrty a výkresy, technické informace, návody.	
Sp-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	• připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	• Technika v životě člověka a její zneužití • Technika a životní prostředí • Technika a volný čas • Stavebnice, sestavování funkčních modelů. • Návod, předloha, náčrt, • Plán, schéma	D – technické vynálezy

Sp-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	• dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím • poskytne první pomoc při úrazu	• Bezpečnost • Hygiena • První pomoc	VkZ- hygiena, první pomoc
Provoz a údržba domácnosti			
Sp-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	• ovládá základní činnosti v domácí dílně, správně zachází s pomůckami a nářadím včetně údržby	• Domácí nářadí • Elektrotechnika v domácnosti	
Sp-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby provádí drobnou domácí údržbu	• správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby provádí drobnou domácí údržbu	• Nástroje údržby v domácnosti	

Člověk a svět práce			**Ročník: 9.**
Předmět: Člověk a svět práce			
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)**
Práce s technickými materiály			
Sp-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	• provádí jednoduché práce s drobným materiálem • dodržuje technologickou kázeň.	• Vlastnosti materiálů, užití v praxi – dřevo, kov, plasty	Osobnostní rozvoj rozvoj schopností poznávání, sebepoznání, sebepojetí, seberegulace, sebeorganizace, psychohygiena, kreativita
Sp-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	• řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	• Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje. Jednoduché pracovní operace a postupy.	
Sp-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	• organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	• Organizace práce, technologické postupy.	
Sp-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	• připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	• Náčrty a výkresy, technické informace, návody. • Úloha techniky v životě člověka.	
Sp-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	• dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím • poskytne první pomoc při úrazu	• Hygiena-zásady • Bezpečnost při práci • První pomoc	VkZ- hygiena, první pomoc Ochrana zdraví
Design a konstruování			
Sp-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	• sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model.	• Stavebnice • Sestavování funkčních modelů. • Návod, předloha, náčrt,plán, schéma	D – technické vynálezy

Sp-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	• navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky • ověří jejich funkčnost, nosnost, stabilitu	• Návod, předloha, náčrt,plán, schéma, jednoduchý program	
Sp-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	• provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	• Návod, předloha, náčrt,plán, schéma, jednoduchý program	
Sp-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	• dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy • poskytne první pomoc při úrazu	• Hygiena-zásady • Bezpečnost při práci • První pomoc	VkZ- hygiena, první pomoc

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Účelem hodnocení a klasifikace je přispívat k odpovědnému vztahu žáka/ žákyně k výchově a vzdělávání v souladu se školskými předpisy. Hodnocení a klasifikace žáků je složitý proces, který klade vysoké požadavky na všechny pedagogické pracovníky. Jednou z podmínek efektivního učení je zpětná vazba, která poskytuje žákovi informace o správnosti postupů, průběhu či výsledku. Při poskytování zpětné vazby klademe důraz na vhodnou formulaci (zaměření na problém, činnost, nikoliv na hodnocení osoby).

Pravidla hodnocení a klasifikace žáka ZŠ se řídí vyhl. MŠMT ČR č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

V této kapitole je popsán po stránce pedagogické a didaktické postup při hodnocení a klasifikaci žáků. ZŠ Větrník chápe hodnocení jako součást výchovně vzdělávacího procesu a klasifikaci průběžnou i celkovou jako jednu z forem hodnocení. Tato kapitola se zabývá hodnocením a klasifikací dílčích i celkových výsledků a projevů žáka, jichž dosáhl v souladu s požadavky učebních osnov, i jeho schopností používat osvojené vědomosti, dovednosti v konkrétních situacích a chováním žáka v souladu s požadavky pravidel chování (školní řád) a vnitřního řádu školy.

Hodnocení vychází z posouzení míry dosažených očekávaných výstupů a kompetencí formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje vzdělávací potřeby žáků a doporučení školního pedag. zařízení.

Pravidla pro hodnocení žáků

Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník (dále jen "učitel") uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

- Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
- Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin: předměty s převahou teoretického zaměření, předměty s převahou praktických činností a předměty s převahou výchovného a uměleckého zaměření.
- Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně v souladu se specifikou předmětu.
- **Základní požadavky na hodnocení** – je důležité, aby jak sběr, tak zpracování i výklad hodnotících údajů byly:

1. Pedagogicky zdůvodněné (tj. opřené o systém kritérií vztažený k cílovým kompetencí žáků).

2. Profesionálně korektní (tj. respektující soudobá odborná pravidla získávání, zpracování a výkladu pedagogických údajů).

3. Kontrolovatelné ze strany všech uživatelů (tj. přístupné ke kontrole a pro uživatele srozumitelné).

4. Komunikačně otevřené (tj. aby dostatečně často a v dostatečném rozsahu vstupovaly do dialogu všech zainteresovaných stran).

Elementární hodnotící zpráva obsahuje:

1. Údaj o kritériu hodnocení (týká se určité dispozice žáka, např. tvořivost, znalost) nebo objektu hodnocení (týká se učební úlohy, např. pravopisné cvičení, početní úloha).

2. Údaj o míře dosažení cíle

3. Časové určení hodnoceného výkonu

- Hodnocení v rámci podpůrných opatření vždy musí být posuzováno v kontextu příslušné vzdělávací situace.

6.1 Stupně hodnocení a klasifikace na vysvědčení

Stupně hodnocení a klasifikace jsou stanoveny v § 15ve vyhlášky MŠMT ČR č. 48/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

(1) Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován těmito stupni:

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatečný
- 5 – nedostatečný
- U – uvolněn
- N – nehodnocen
- Nebo je hodnocen slovně / § 15, odst. 2 /

(2) Chování žáka je klasifikováno těmito stupni:

- 1 - velmi dobré
- 2 - uspokojivé
- 3 - neuspokojivé
- Nebo je hodnocen slovně / § 15, odst. 2 /

(3) Celkový prospěch žáka je hodnocen:

Na 1. i 2. stupni:

- prospěl s vyznamenáním
- prospěl
- neprospěl
- nehodnocen

(4) Žák je hodnocen stupněm

a) „prospěl(a) s vyznamenáním“, není-li v žádném povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm horším než "chvalitebný", průměr z povinných předmětů nemá horší než 1,50 a jeho chování je velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 15 odst. 2

b) „prospěl(a)“, není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen při celkové klasifikaci stupněm "nedostatečný"; nebo odpovídajícím slovním hodnocením

c) „neprospěl(a)“, je-li v některém povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm "nedostatečný" , nebo odpovídajícím slovním hodnocením, nebo není-li z něho na konci druhého pololetí hodnocen.

d) „nehodnocen(a)“, není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci 1. pololetí

6.2 Nástroje pro hodnocení a klasifikaci

(a) Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

a) soustavným diagnostickým pozorováním žáka

b) soustavným sledováním výkonů žáka, jeho zájmu, snahy a připravenosti na vyučování, včetně plnění domácích úkolů, nošení pomůcek

c) různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy, projekty

d) kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami

e) konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologických poraden a zdravotnických služeb, zejména u žáka s trvalejšími psychickými a zdravotními potížemi a poruchami vyžadujícími podporu

f) rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka

g) sebehodnocením žáka

h) formativní hodnocení – nesrovnávat žáky mezi sebou, ale zaměřit se na dosahování učebních cílů u každého z nich. To žákovi umožňuje zažít uspokojení z vykonané práce a nabýt patřičné důvěry ve své schopnosti, podporuje rozvoj kompetence k učení.

Je založeno na:

- důrazu na komunikaci mezi žákem a učitelem a žáky navzájem
- pravidelném a četném vyhodnocování žákovské práce
- stanovení výukových cílů a sledování pokroku každého žáka na cestě k těmto dílům

(b) Žák 6. až 9. ročníku základní školy musí být z předmětu vyzkoušen ústně nebo písemně alespoň dvakrát za každé čtvrtletí.

(c) Učitel oznamuje žákovi výsledek každého hodnocení a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. **Při ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek** a prací a praktických **činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů,** včetně předložení opravené práce.

(d) **Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok**, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

(e**) Termín kontrolní práce oznámí učitel předem. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu kontrolní práci**. Termíny konzultuje učitel s třídním učitelem. **Tyto práce je nutné uchovávat pro potřebu zpětné kontroly po dobu jednoho roku. Na požádání je učitel povinen předložit je zákonným zástupcům žáka, vedení školy a kontrolnímu orgánu.**

(f**) Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka. Učitel je povinen uchovávat podklady (kontrolní písemné práce a klasifikaci) rok po uzavření období.**

6.3 Způsoby hodnocení

Na ZŠ Větrník se hodnotí třemi způsoby – klasifikací, slovně, kombinací klasifikace a slovního hodnocení.

Klasifikace žáka

- Průběžná klasifikace může být uskutečňována nejen klasifikačními stupni, ale i alternativními zpřesňujícími a motivačními prvky – např. plusy, mínusy, hvězdičkami, razítky, …
- Žáci se klasifikují ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku.
- Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

- V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Přitom se přihlíží k systematičnosti v práci žáka po klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje pouze na základě průměru z klasifikace za příslušné období.
- **Při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce žáka objektivně, nesmí podléhat žádnému vlivu subjektivnímu ani vnějšímu.**
- Ředitel školy určí způsob, jakým budou třídní učitelé a vedení školy informováni o stavu klasifikace ve třídě
- **Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají na pedagogické radě, zpravidla k 20. listopadu a 20. dubnu. Rodiče jsou informováni třídním učitelem písemně.**
- **Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 24 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíší učitelé příslušných předmětů výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a do počítačového programu Bakaláři** a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

Celkové hodnocení žáka

Celkové hodnocení žáka je uvedeno ve vyhlášce 256/2012 Sb., § 16, ve znění pozdějších předpisů.

Celkový prospěch hodnocení zahrnuje výsledky klasifikace z povinných předmětů, povinně volitelných předmětů a chování, nezahrnuje klasifikaci nepovinných předmětů. Výsledky vzdělávání žáka jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům. Slovní hodnocení nebo kombinaci slovního hodnocení a klasifikace lze použít po dohodě se zákonným zástupcem žáka.

Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení **náhradní termín**, a to tak, aby hodnocení žáka mohlo být **provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák je za první pololetí nehodnocen.**

Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení žáka mohlo být provedeno nejpozději do konce září. Do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník. Žák, který nemohl být ze závažných objektivních, zejména zdravotních důvodů hodnocen ani v náhradním termínu, opakuje ročník. **Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o jeho komisionální přezkoušeni**; je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, může zástupce žáka požádat o komisionální přezkoušení krajský úřad.

Komisi pro přezkoušení žáka jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím ředitel, jmenuje komisi krajský úřad.

Školní komise je tříčlenná; tvoří ji předseda, kterým je zpravidla ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel, jímž je zpravidla vyučující daného předmětu, a přísedící, který má aprobaci pro týž nebo příbuzný předmět. Klasifikační stupeň určí komise většinou hlasů. O komisionální zkoušce se pořizuje protokol.

Komise žáka přezkouší, nejpozději do čtrnácti dnů; není-li možné žáka pro jeho nepřítomnost v tomto termínu přezkoušet, může ředitel školy nebo školní inspektor stanovit nový termín k přezkoušení pouze výjimečně, a to ze závažných důvodů. Výsledek přezkoušení, který je konečný, sdělí ředitel školy prokazatelným způsobem zástupci žáka; další přezkoušení žáka je nepřípustné.

Informovanost o prospěchu

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování:

- učitel jednotlivých předmětů běžně prostřednictvím elektronické žákovské knížky, dále osobně a na třídních schůzkách
- třídní učitel nebo učitel, jestliže o informace zákonní zástupci žáka požádají, o slabém prospěchu jsou rodiče informováni ve čtvrtletí písemně
- ředitel v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování, bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Kriteria hodnocení chování

- Hodnocení chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli, pedagogická rada o hodnocení hlasuje, ředitel po projednání na pedagogické radě rozhoduje.
- Kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování vnitřního řádu školy (vnitřní řády pracoven).
- Při hodnocení se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.
- Postihování chování žáka mimo školu. Rodiče je třeba vést k tomu, aby plně odpovídali za své děti v oblasti výchovné. **Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při školních akcích pořádaných školou**.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

- **Stupeň 1 (velmi dobré)**

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení řádu školy. Má dobrý vztah ke všem spolužákům a přispívá k utváření dobrých pracovních podmínek pro vyučování a pro výchovu mimo vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.

- **Stupeň 2 (uspokojivé)**

Chování žáka není v souladu s pravidly chování a s ustanoveními řádu školy. Dopustí se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Žák není vždy přístupný výchovnému působení. Příklady takového chování:

- soustavné vulgární chování
- zvláště hrubé slovní útoky žáka vůči pracovníkům školy
- ponižování, tělesné ubližování a činnost, která by mohla vést k ohrožení zdraví či života žáků,
- záškoláctví
- nošení, držení, distribuce a zneužívání alkoholu a návykových látek v prostorách školy a na všech školních akcích
- prokázaná rozvinutá šikana či kyberšikana namířená proti spolužákům nebo zaměstnancům školy
- neomluvená absence 7 – 12 hodin
- za opakované extrémní zapomínání
- nošení, držení a použití zbraní, pyrotechniky a dalších nebezpečných předmětů ohrožujících zdraví
- bylo uděleno NTU, DTU, DŘŠ a žák se nezlepšil

- **Stupeň 3 (méně uspokojivé)**

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo řádu školy.

Příklady takového chování:

- úmyslné ublížení na zdraví s případnými následky
- neomluvená absence nad 12 hodin
- opakované krádeže
- prokázaná opakovaná šikana či kyberšikana
- byl udělen 2. stupeň z chování a žák se nezlepšil

6.4 Výchovná opatření

Výchovná opatření jsou pochvaly a jiná ocenění a opatření k posílení kázně.

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádnou úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

a/ napomenutí třídního učitele – za méně závažná porušení školního řádu

Příklady takového chování:

- nedostatečná práce v hodině
- vyrušování ve vyučování
- vulgární vyjadřování
- nepřezouvání se
- jednorázové ničení školního majetku menšího rozsahu (malování po lavici, po zdi,…)
- 3 pozdní příchody
- od 5. záznamu o zapomínání
- používání mobilů ve výuce a o přestávkách
- úmyslné ublížení na zdraví menšího rozsahu

b/ důtku třídního učitele – za závažné porušení školního řádu

Příklady takového chování:

- pozdní příchody – 4 – 6 za pololetí
- opakované hrubé a vulgární vyjadřování, nevhodné chování ke spolužákům a k dospělým
- ničení majetku spolužáků a školního majetku
- opakované používání mobilů ve výuce a o přestávkách
- podvody při písemných pracích
- od 10. záznamu o zapomínání
- neomluvená absence 1 – 2 hodiny

c/ důtku ředitele školy – za závažné porušení školního řádu

Příklady takového chování:

- kouření v prostorách školy včetně školních akcí, které probíhají mimo budovu školy a všech akcí pořádaných školou
- opakované vyrušování v hodinách
- soustavné vulgární projevy
- pořizování audiovizuálních a fotografických záznamů a jejich zneužívání při vyučování a na všech školních akcích bez souhlasu učitele
- nošení pyrotechniky a nebezpečných předmětů, ohrožujících zdraví do školy nebo na akce školy
- svévolné opuštění školy
- úmyslné ubližování a agresivní chování ke spolužákům nebo zaměstnancům školy
- neomluvená absence 3 – 6 hodin
- od 20. záznamu o zapomínání
- krádež
- prokázaný podvod
- nedovolená manipulace, úmyslné znečištění, poškození nebo zničení majetku školy a spolužáků

Ředitel školy nebo třídní učitel oznámí důvody udělení výchovného opatření prokazatelným způsobem zástupci žáka.

Třídní učitel zaznamenává udělení výchovného opatření do katalogového listu žáka.

Za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně.

6.5 Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Učitel používá specifické formy a metody ověřování znalostí a dovedností, přihlíží k druhu poruchy a stupni nápravy. Na základě doporučení PPP má žák nárok na toleranci klasifikace tehdy, pokud se sám aktivně podílí na zlepšení svých výsledků.

Při celkové klasifikaci u žáka 1. – 9. ročníku se speciálními vzdělávacími potřebami, lze použit slovní hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

O použití slovního hodnocení rozhoduje ředitel.

Při slovním hodnocení žáka se uvádí:

- **ovládnutí učiva předepsaného osnovami:**
  - ovládá bezpečně
  - ovládá

- v podstatě ovládá
- ovládá se značnými mezerami
- neovládá

- **úroveň myšlení:**

- pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně i na návodné otázky

- **úroveň vyjadřování:**

- výstižné, poměrně přesné
- celkem výstižné
- ne dost přesné
- vyjadřuje se s potížemi
- nesprávné i na návodné otázky
-

- **úroveň aplikace vědomostí:**

- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se jen menších chyb
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává potíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

- **píle a zájem o učení:**

- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
- malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Opravné zkoušky

Žákovi prvního až devátého ročníku školy, který je na konci druhého pololetí klasifikován nejvýše ve dvou předmětech stupněm „nedostatečný“, ředitel školy umožní vykonat opravné zkoušky.

Žák koná opravné zkoušky nejpozději v posledním týdnu hlavních prázdnin, Termín stanoví ředitel školy.

Nemůže-li se žák z vážných důvodů dostavit k opravným zkouškám, umožní mu ředitel školy vykonání opravných zkoušek **nejpozději do 30. září; do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník. Žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku, a to i v náhradním termínu.**

Nedostaví-li se žák k opravným zkouškám ve stanovém termínu bez odůvodněné omluvy, klasifikuje se v předmětu, z něhož měl vykonat opravnou zkoušku, stupněm nedostatečný.

Opravné zkoušky jsou zkoušky komisionální.

Postup do vyššího ročníku, opakování ročníku

Do vyššího stupně postupuje žák, který prospěl, tj. žák, který při celkové klasifikaci na konci druhého pololetí nebo po opravných zkouškách dosáhl stupně hodnocení alespoň „prospěl“, nebo žák který již jednou na prvním nebo druhém stupni opakoval.

Žák, který při celkovém hodnocení je hodnocen stupněm „neprospěl“, a to i po opravných zkouškách, opakuje ročník. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval.

Ročník, opakuje také žák, který nemohl být za závažných objektivních, zejména zdravotních důvodů, hodnocen ani v náhradním termínu.

Mimořádně nadaný žák může být ředitelem školy přeřazen do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě výsledků komisionálního přezkoušení, vyjádření obvodního dětského (školního) lékaře a pedagogicko-psychologické poradny; žák může být do vyššího ročníku přeřazen na žádost zákonného zástupce žáka.

Nedostaví-li se žák k opravným zkouškám ve stanoveném termínu bez odůvodněné omluvy, klasifikuje se v předmětu, z něhož měl vykonat opravnou zkoušku, stupněm nedostatečný.

Opravné zkoušky jsou zkoušky komisionální.

Komisionální zkoušky

<u>Komisionální zkoušky se konají v těchto případech:</u>

- při přezkoušení žáka, má-li zástupce pochybnosti o správnosti celkové klasifikace
- při zkoušení žáka, kterého nebylo možno klasifikovat v řádném termínu na konci prvního nebo druhého pololetí (např. při absenci 30% a více v daném předmětu)
- při zařazování žáka do vyššího ročníku bez absolvování předcházejícího ročníku
- při zkoušení žáka, který plní povinnou školní docházku mimo území České republiky
- při zkoušení žáka, který je osvobozen od povinnosti docházet do školy

- při opravných zkouškách
- při přezkoušení dětí českých občanů, při jejichž vzdělávání v zahraničí nebylo postupováno podle platných předpisů
- při přezkoušení, nařídil-li je školní inspektor nebo ředitel školy

Komise pro komisionální zkoušky je tříčlenná. Komisi tvoří předseda, kterým je zpravidla ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel, jímž je zpravidla učitel vyučující danému předmětu a přísedící, který má aprobaci pro týž nebo příbuzný předmět. Klasifikační stupeň určí komise většinou hlasů; o komisionální zkoušce se pořizuje protokol.

Ředitel posoudí, zda bude do komise jmenován vyučující, o jehož klasifikaci má zákonný zástupce pochybnosti. V tomto případě žák koná ústní zkoušku, v předmětech český jazyk, cizí jazyk a matematika i písemnou zkoušku.

Kritéria hodnocení ve vyučovacích předmětech

Výchovně vzdělávací výsledky se hodnotí podle těchto kritérií:

- **Stupeň 1 (výborný)**

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev a práce je esteticky působivá a má jen menší nedostatky. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o vyučovací předmět, na předmět je připraven včetně pomůcek.

- **Stupeň 2 (chvalitebný)**

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Jeho projev a práce jsou méně působivé, dopouští se chyb. Spolupracuje s učitelem na odstranění chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají častější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Má menší zájem o vyučovací předmět.

- **Stupeň 3 (dobrý)**

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Úkoly řeší s častými chybami. Své neúplné vědomosti a dovednosti aplikuje jen s velkou pomocí. Projevuje malou snahu a zájem o vyučovací předmět.

- **Stupeň 4 (dostatečný)**

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je většinou chybný. Osvojené vědomosti a dovednosti nedovede nebo nechce aplikovat. Projevuje minimální zájem o vyučovací předmět.

- **Stupeň 5 (nedostatečný)**

Žák je v činnostech pasivní. V předmětu nepracuje ani pod vedením učitele. Jeho projev je chybný. Neprojevuje zájem o vyučovací předmět.

a) **Hodnocení ve vyučovaných předmětech s převahou výchovného zaměření.**

Převahu výchovného zaměření mají na základní škole výtvarná výchova, tělesná výchova, výchova k občanství, výchova ke zdraví, pracovní činnosti, hudební výchova.

V těchto předmětech se hodnotí:

- kvalita výsledků dle osobních předpokladů
- osvojení potřebných vědomostí, dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost a iniciativa, snaha o osobní zlepšení
- vztah žáka k vyučovacímu předmětu a k dané problematice, spolehlivost přípravy včetně pomůcek

b) **Hodnocení ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření**

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovědní, přírodovědné předměty a matematika. Při hodnocení výsledků v těchto vyučovacích předmětech se v souladu s požadovanými výstupy, které jsou uvedeny v ŠVP, hodnotí:

- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů,

při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí

- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost
- kvalita výsledků činností, osvojení požadovaných výstupů a kompetencí
- vztah k předmětu, příprava včetně pomůcek, DÚ

Hodnocení sociálně patologických jevů u žáků

<u>Patologické jevy se budou hodnotit takto:</u>

Do součtu 12 neomluvených vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel formou pohovoru, na který je zákonný zástupce žáka pozván doporučeným dopisem. Při počtu neomluvených hodin více než 12 svolává ředitel školy školní výchovnou komisi, která řeší situaci dle závažnosti a charakteru nepřítomnosti žáka. Jednání se účastní ředitel školy, zákonný zástupce, třídní učitel, výchovný poradce. Nepřítomnost bude nahlášena na Odbor péče o dítě Středočeského kraje.

Dále se jedná o přestupky v oblastech drogových závislostí, alkoholismu a kouření, kriminality a delikvence, šikanování, vandalismu aj. forem násilného chování, xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu na půdě školy.

Hodnocení chování každého žáka za výše uvedené přestupky proti školnímu řádu bude individuální. Při pololetním hodnocení se přihlédne k chování žáka za celé období a výchovnému dopadu na žáka samotného a ostatní spolužáky. Tyto prohřešky budou ohodnoceny v rozmezí od ředitelské důtky po třetí stupeň z chování. Při prvotním zjištění závadného chování, podle závažnosti se svolává jednání s rodiči, popřípadě výchovná komise. Pokud se bude jednat o trestný čin, bude tato skutečnost nahlášena Policii ČR.

Ředitel školy při výskytu sociálně patologických jevů ve škole nebo ve školském zařízení uvědomí o této skutečnosti krajského školského koordinátora prevence nebo jiného odpovědného pracovníka krajského nebo obecního úřadu. Škola se vyjadřuje k výskytu sociálně-patologických jevů na půdě školy nebo při akcích pořádaných školou.

Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR a plní v České republice povinnou školní docházku, se zohledňuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka ve třech po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR. Škola nemá povinnost žáka doučovat českému jazyku mimořádnou formou studia.

Hodnocení žáků při plnění povinné školní docházky v zahraničí nebo v zahraniční škole v ČR

Žáci jsou hodnoceni v souladu s § 18, § 18a, 18b, 18c, 18d, 18e vyhlášky MŠMT ČR č. 48/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení individuálně vzdělávaných žáků

Individuálně vzdělávaní žáci budou hodnoceni na základě portfolia.

Portfolio je soubor materiálů, které dokumentují vzdělávací činnosti za určité období.

Hodnocení proběhne vždy na konci pololetí. V odůvodněných případech, kdy nelze žáka hodnotit na konci pololetí, určí ředitelka školy náhradní termín tak, aby hodnocení proběhlo do dvou měsíců po skončení pololetí.

Hodnocení nebude mít charakter komisionální zkoušky.

Komisionální zkouška bude nařízena pouze v případě, pokud bude mít zákonný zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení.

Podkladem pro pololetní hodnocení bude donesené portfolio a pohovor se žákem a vzdělávajícím nad donesenými materiály. V případě, že dítě vzdělává jiná osoba než rodič, může být rodič také přítomen.

Pololetní hodnocení bude sloužit jako zpětná vazba pro žáka, vzdělávajícího a školu.

Portfoliové hodnocení vytváří předpoklady pro vytváření pravidel a zásad sebehodnocení žáků. Při pohovoru se žákem bude kladen důraz na další rozvoj těchto dovedností.

Na základě portfoliového hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání bude vydáno hodnocení na vysvědčení.

Vzdělávající se rozhodne pro formu hodnocení

- slovní hodnocení
- klasifikaci
- kombinaci slovního hodnocení a klasifikace

Pochvaly navrhuje vzdělávající.

Vysvědčení

Vysvědčení vyplní třídní učitel na předepsaném tiskopise nebo si ho vytiskne v evidenčním programu. Škola ho žákovi vydá natrvalo na konci druhého pololetí, na konci 1. pololetí žák obdrží výpis vysvědčení.

Na vysvědčení se uvádí klasifikace chování žáka, celková klasifikace z povinných předmětů, povinně volitelných předmětů (dále jen „povinných předmětů“) a celkový prospěch (hodnocení). V 1. – 5. ročníku se klasifikační stupeň vyjadřuje číslicí, v 6. – 9. ročníku se vyjadřuje slovně.

- Celkový prospěch (hodnocení) se vyjadřuje slovně.
- Vysvědčení se vyplňuje dle aktuálního pokynu MŠMT.
- Vysvědčení podepisuje třídní učitel a ředitel školy a opatřuje se úředním razítkem školy.
- Vydávání druhopisu školních vysvědčení se řídí zvláštními předpisy.